

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ ข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนและการใช้ภาษาต่าง
ประเทศในระดับมัธยมศึกษาของภาคใต้

**Profile of Foreign Language Education and Use in
Secondary Schools of Southern Thailand**

โดย นางสาวสุชนิห์ยา วงศ์วิวัฒนา
และนางสาวรุ่งศิริรินทร์ จันทร์หอม

กันยายน 2547

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนและการใช้
ภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษาในภาคใต้

Profile of Foreign Language Education and Use in
Secondary Schools of Southern Thailand

คณะผู้วิจัย

1. นางสาวสุชนิห์ยา วงศ์วิวัฒนา

2. นางสาวรุ่งศิริรินทร์ จันทร์หอม

สังกัด

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชุดโครงการ ข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนและการใช้ภาษาต่างประเทศในภาคใต้

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ในระดับมัธยมศึกษา 14 จังหวัดภาคใต้

การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษเริ่มมานานแล้ว ตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 จนมาถึงปัจจุบันภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่มีการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทย เช่นภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น และภาษาจีน ก็ยังประสบปัญหาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน แม้เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอนให้เป็นแบบการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ก็ดูเหมือนว่าผู้เรียนยังไม่สามารถนำภาษาไปใช้ประโยชน์ในอาชีพการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ พบว่าปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ไม่ว่าจะเป็นนโยบายการเรียนการสอนภาษาของผู้บริหารโรงเรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน สื่อการสอนของครู หรือแม้แต่ ตัวผู้เรียนเอง

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน มีโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 18 โรงเรียน มาจาก 6 จังหวัดในภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต สงขลา ปัตตานี และยะลา กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สอนภาษาเป้าหมายมีทั้งสิ้น 65 คน แบ่งเป็นผู้สอนภาษาอังกฤษ 36 คน ฝรั่งเศส 11 คน เยอรมัน 1 คน ญี่ปุ่น 8 คน และจีน 9 คน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เรียนมีทั้งหมด 129 คน แบ่งเป็นผู้เรียนภาษาอังกฤษ 72 คน ฝรั่งเศส 21 คน เยอรมัน 2 คน ญี่ปุ่น 16 คน และจีน 18 คน

โรงเรียนและปัญหาการเรียนการสอน

หากแบ่งตามสังกัด จำนวนโรงเรียนที่สังกัดกรมสามัญศึกษามี 16 โรงเรียน และที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2 โรงเรียน หากดูตามขนาดจะแบ่งได้ 3 ระดับ คือ ขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

โรงเรียนขนาดเล็กมี 2 โรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา 1 โรงเรียน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 1 โรงเรียน ภาษาต่างประเทศที่สอนมีภาษาเดียว คือภาษาอังกฤษ โดยโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาหรือโรงเรียนรัฐบาลมีจำนวนผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษมากกว่า อย่างไรก็ตาม โรงเรียนเอกชนกลับมีแหล่งการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนมากกว่า ไม่ว่าจะเป็น ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยที่มีมุมหนังสือทางภาษา เครื่องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ทั้งนี้ทั้ง 2 โรงเรียนไม่มีการหาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียน ไม่มีการจัดระบบประเมินด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ไม่มีการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนเลย

แต่โรงเรียนรัฐบาลมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรรายวิชาเรียนที่เปิด เกี่ยวกับการสนับสนุน ผู้สอนภาษาต่างประเทศ ทั้ง 2 โรงเรียนได้ส่งผู้สอนเข้าร่วมสัมมนา ซึ่งโรงเรียนรัฐบาลมีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าโดยส่งผู้สอนเข้าสัมมนาถึง 4 คน จำนวน 2 ครั้ง/ปี

โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวน 3 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญทั้งหมดนอกจากวิชาภาษาอังกฤษแล้ว โรงเรียนดังกล่าวยังเปิดสอนภาษาญี่ปุ่นด้วย โดยผู้สอนภาษาต่างประเทศเป็นชาวไทยทั้งหมด โรงเรียนทั้ง 3 แห่งมีห้องสมุดของหมวดวิชาที่มีมุมหนังสือทางภาษา มีเพียง 2 โรงเรียนที่มีห้องคอมพิวเตอร์ และมีเพียงแห่งเดียวที่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา ในด้านการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โรงเรียนทั้งหมดได้มีการจัดสรรงบประมาณด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและรายวิชาที่เปิดสอน อย่างไรก็ตามมีเพียง 2 โรงเรียนเท่านั้นที่มีการหาข้อมูลความต้องการการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียน ในด้านการพัฒนาศักยภาพผู้สอนในภาพรวมโรงเรียนดังกล่าวได้สนับสนุนผู้สอนเข้าร่วมการประชุมสัมมนา การศึกษาต่อ ทำผลงานทางวิชาการ การดูงานในและต่างประเทศ

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมี 13 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญ 12 โรงเรียน และสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน 1 โรงเรียน ภาษาต่างประเทศที่ใช้สอนในโรงเรียนดังกล่าวลดหลั่นกันตามลำดับดังนี้ ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น และภาษาเยอรมัน โรงเรียนทั้งหมดมีทั้งผู้สอนที่เป็นชาวไทยและชาวต่างชาติ มีจำนวน 10 โรงเรียนมีผู้สอนชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษา และ 4 โรงเรียน ที่มีผู้สอนชาวต่างชาติที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา เกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้นอกชั้นเรียน มีจำนวน 12 โรงเรียน ที่มีห้องสมุดของโรงเรียนและห้องสมุดของหมวดวิชาที่มีมุมหนังสือทางภาษา ส่วนห้องคอมพิวเตอร์ มีเพียง 10 โรงเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษา มี 9 โรงเรียน ศูนย์เรียนภาษาด้วยตนเองมี 4 โรงเรียน โรงเรียนทั้งหมดมีการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน โดยมี 11 โรงเรียนที่มีการจัดสรรงบประมาณด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ มี 10 โรงเรียนที่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และรายวิชาเรียนที่เปิดสอน และมี 12 โรงเรียนที่มีการหาข้อมูลความต้องการการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียน ในด้านการสนับสนุนผู้สอนนั้น โดยรวมโรงเรียนเกือบทั้งหมดให้การสนับสนุนการฝึกอบรม การประชุมสัมมนา การทำผลงานทางวิชาการ ทั้งนี้ไม่มีโรงเรียนที่สนับสนุนการศึกษาต่อ และดูงานในและต่างประเทศ

เมื่อพิจารณาในภาพรวม พอสรุปได้ว่าโรงเรียนที่มีการสอนภาษาต่างประเทศที่หลากหลายส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กมีข้อจำกัด ได้แก่ ไม่มีงบประมาณ การพัฒนาศักยภาพผู้สอน และไม่ได้ศึกษาข้อมูลความต้องการในการเรียนของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม โรงเรียนทั้ง 3 ระดับประสบปัญหาใกล้เคียงกันคือ จำนวนผู้สอนไม่เพียงพอ ผู้สอนมีภาระงานมากเกินไป ผู้สอนสอนไม่ตรงกับวุฒิการศึกษา จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนมากเกินไป นัก

เรียนขาดการฝึกฝนทักษะทางภาษานอกชั้นเรียน สำหรับผู้เรียนในโรงเรียนรัฐบาลประสบปัญหาไม่กล้าแสดงออกมากกว่าผู้เรียนจากโรงเรียนเอกชน

ผู้สอน : สภาพการเรียนรู้การสอนและปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนทั้งสิ้นมี 65 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และภาษาอังกฤษมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด ผู้สอนภาษาอังกฤษมีอายุเฉลี่ยสูงสุดคือ 49.1 ปี รองลงมาคือ ฝรั่งเศส จีน ญี่ปุ่น และสุดท้ายคือเยอรมัน ซึ่งมีอยู่คนเดียว คือ 25 ปี

ผู้สอนภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสมีประสบการณ์การสอนใกล้เคียงกันเฉลี่ย 22.4 ปี และ 21.1 ปี ตามลำดับ ส่วนผู้สอนภาษาเยอรมัน ญี่ปุ่น และจีน มีประสบการณ์ใกล้เคียงกันคือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3 – 4 ปี

ผู้สอนส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีภายในประเทศ มีเพียงผู้สอนภาษาอังกฤษบางส่วนเท่านั้นที่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท สำหรับภาษาอื่น ๆ ไม่มีผู้สอนที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทเลย ยิ่งไปกว่านั้นยังไม่มีผู้สอนภาษาญี่ปุ่นคนใดที่จบวิชาเอกหรือโทภาษาญี่ปุ่น อย่างไรก็ตามผู้สอนภาษาญี่ปุ่นได้รับการอบรมเพิ่มเติม ณ ประเทศญี่ปุ่น และศูนย์ภาษามูลนิธิญี่ปุ่น กรุงเทพฯ สำหรับผู้สอนภาษาเยอรมันไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับระดับการศึกษา

ในภาพรวมผู้สอนทุกภาษาถนัดทักษะการอ่านมากที่สุด ยกเว้นผู้สอนภาษาญี่ปุ่นที่ไม่ถนัดการอ่านแต่ถนัดด้านคำศัพท์และไวยากรณ์ เมื่อพิจารณาทักษะและเนื้อหาที่ถนัดกับทักษะที่ใช้ในการสอน พบว่ามีความสอดคล้องกัน ดังนี้ ผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ถนัดทักษะการอ่านก็ใช้ทักษะการอ่านในการสอนมากที่สุด และถนัดทักษะการฟังและการออกเสียงน้อย ก็สอนทักษะการฟังน้อย ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสถนัดด้านไวยากรณ์ การอ่าน และคำศัพท์ ก็สอนทักษะการอ่านและเขียนมากที่สุด ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นถนัดการเขียนน้อยที่สุด ก็ใช้ทักษะเขียนในการสอนน้อยกว่าทักษะอื่น ๆ ผู้สอนภาษาจีนถนัดทักษะอ่านที่สุดก็สอนการอ่านมาก สำหรับการให้ความสำคัญกับทักษะต่าง ๆ ผู้สอนทุกภาษาส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของทักษะฟัง พูด มากที่สุด และไม่ค่อยให้ความสำคัญกับทักษะการเขียน

นอกจากภาระงานสอนซึ่งโดยเฉลี่ยมีประมาณ 14 - 23 ชั่วโมง/สัปดาห์ แล้วผู้สอนภาษาต่างประเทศยังมีภาระงานอื่นๆ ที่ต้องรับผิดชอบได้แก่ งานธุรการ งานสวัสดิการ งานปกครอง งานฝ่ายทะเบียน เป็นต้น สำหรับผู้สอนภาษาอังกฤษภาระงานอื่นนอกเหนือจากการสอนเป็นปัญหาอันดับ 1 รองลงมา คือการขาดโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพด้านภาษา สำหรับผู้สอนภาษาอื่นคือ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และจีน ปัญหาอันดับ 1 คือ การขาดโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพด้านภาษา ทั้งนี้ ทั้ง 2 ปัจจัยส่งผลต่อการผลิตผลงานทางวิชาการซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่ผู้สอนจะผลิตผลงานเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนในวิชาที่รับผิดชอบเท่านั้น ไม่ค่อยมีเวลาผลิตผลงานอื่น ๆ เช่น บทความ งานแปล งานวิจัย

เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ส่วนใหญ่ผู้สอนเป็นผู้กำหนดหลักสูตรเองโดยใช้สาระการเรียนรู้ และมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 โดยในการจัดทำหลักสูตร ผู้สอนภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศส มีการสอบถามความต้องการจากชุมชน ผู้เรียนและผู้ปกครอง ในขณะที่ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีน ส่วนใหญ่ไม่มีการสอบถาม ทั้งนี้ก่อนวางแผนการสอน ผู้สอนส่วนใหญ่ได้ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรพื้นฐาน ได้แก่ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อประกอบการสอน วิธีการวัดและประเมินผลและการซ่อมเสริม อย่างไรก็ตาม มีผู้สอนภาษาญี่ปุ่นส่วนน้อยเท่านั้นที่ศึกษารายละเอียดการสอนซ่อมเสริม เนื่องจากการสอนภาษาญี่ปุ่นอาจแตกต่างไป คือไม่มีนโยบายสอนซ่อมเสริม จึงไม่ต้องศึกษาในหัวข้อดังกล่าว สำหรับการให้ความสำคัญกับเครื่องมือวัดผล พบว่าผู้สอนภาษาอังกฤษให้ความสำคัญกับข้อสอบปรนัยมากที่สุด ผู้สอนภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมันและภาษาจีน ให้ความสำคัญกับข้อสอบอัตนัย ส่วนผู้สอนภาษาญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการสอบปฏิบัติและแฟ้มงานสะสม

ผู้สอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่สอนภาษาแบบทักษะสัมพันธ์ กล่าวคือ ใช้วิธีการสอนแบบเน้นให้เห็นความสัมพันธ์ของแต่ละทักษะ ทั้งนี้ส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยในการสอนมากกว่าภาษาต่างประเทศ ในการเรียนการสอน ผู้สอนส่วนใหญ่ใช้วิธีสอนแบบบรรยาย ให้มีการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รูปแบบที่ไม่ค่อยได้รับความนิยมคือ การสอนแบบโครงงาน และ การศึกษานอกสถานที่ สำหรับการศึกษานอกสถานที่นั้น กลุ่มตัวอย่างผู้สอนให้เหตุผลว่า เนื่องจากขาดงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมดังกล่าว อีกทั้งยังมีข้อจำกัดเรื่องเวลาเรียนมีน้อยทำให้หาเวลาทำกิจกรรมนอกชั้นเรียนได้ยาก ไม่ค่อยใช้แผ่นใส วิดีทัศน์หรือภาพยนตร์ และคอมพิวเตอร์ เนื่องจากทางโรงเรียนมีสื่อดังกล่าวไม่มาก หากจะใช้ก็ไม่สะดวก สำหรับแผ่นใส นั้น กลุ่มเครือข่ายให้เหตุผลว่าต้องยกเครื่องฉายแผ่นใสไปใช้จึงขาดความคล่องตัว

สำหรับการให้ความสำคัญกับทักษะและความรู้พบว่าสอดคล้องกับทักษะและเนื้อหาที่ผู้สอนถนัด กล่าวคือ ผู้สอนภาษาอังกฤษถนัดทักษะการอ่าน ก็ให้ความสำคัญกับทักษะการอ่านมากที่สุด ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสถนัดไวยากรณ์ การอ่านและคำศัพท์ ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นถนัดไวยากรณ์ คำศัพท์ การฟังและการพูด ก็ให้ความสำคัญกับทักษะและเนื้อหาดังกล่าวมาก และผู้สอนภาษาจีนถนัด การอ่าน การฟัง และคำศัพท์ ก็ให้ความสำคัญกับทักษะและเนื้อหาเหล่านี้ ในระดับที่มากกว่าทักษะอื่นๆ

ในส่วนของกิจกรรมที่ช่วยเสริมทักษะการสอนภาษาเป้าหมาย ผู้สอนทุกภาษาส่วนใหญ่ศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองมากที่สุด ส่วนกิจกรรมที่ผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ค่อยปฏิบัติคือ การฟังข่าว และ ฟังรายการวิทยุ ผู้สอนภาษาอังกฤษ เยอรมันและจีนกว่าครึ่งเห็นว่าผู้เรียนของตนมีโอกาสได้ใช้ภาษาในกิจกรรมชุมชนและตามสถานที่ท่องเที่ยว เช่น ในเทศกาลสงกรานต์ ปีใหม่ลอยกระทง คริสมาสต์ เป็นต้น ในขณะที่ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสและญี่ปุ่น ไม่ถึงครึ่งที่คิดว่าผู้เรียนมีโอกาสฝึกภาษาในกิจกรรมดังกล่าว

อย่างไรก็ตามจากสภาพการเรียนการสอนสามารถสรุปให้เห็นปัญหาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ดังนี้

1. ภาระงานสอนและภาระงานโดยรวมมากเกินไป ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนและศักยภาพในการพัฒนาตนเองของผู้สอน
2. ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่สนใจเรียน อีกทั้งจำนวนผู้เรียนต่อห้องมากเกินไป ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ได้อย่างที่คาดหวังไว้
3. ช่วงเวลาเรียนซึ่งเป็นช่วงบ่าย ไม่เหมาะสม อากาศในห้องเรียนอบอ้าว และนักเรียนทำเสียงดัง
4. ระยะเวลาในการฝึกน้อย และไม่ต่อเนื่อง และการฝึกทักษะทำได้ไม่ทั่วถึง สืบเนื่องจากจำนวนผู้เรียนที่มากเกินไป
5. ผู้สอนยังไม่เข้าใจหลักสูตรใหม่ดีเพียงพอ และคิดว่าหลักสูตรไม่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น
6. ผู้สอนยอมรับว่าขาดทักษะในการสอนให้หลากหลาย มีความสนุกสนาน ผู้สอนภาษาจีนยังมีปัญหาเรื่องพื้นความรู้และการออกเสียง นอกจากนั้นผู้สอนบางส่วนไม่คิดว่าการสอนแบบ child center เพียงอย่างเดียวจะเป็นวิธีที่ดี
7. สื่อประกอบการเรียนมีน้อยและไม่ทันสมัย ยิ่งไปกว่านั้นแหล่งการเรียนรู้นอกชั้นเรียน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรก็มีน้อย หากจะนำนักเรียนออกศึกษานอกสถานที่ก็ขาดงบประมาณและเวลาที่จะพัฒนาศักยภาพด้านภาษา

ผู้เรียน : สภาพการเรียนการสอนและปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนมีทั้งสิ้น 129 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 16-18 ปี ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ใช้ภาษามลายูในชีวิตประจำวัน บิดาและมารดาของผู้เรียนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย และ ทำธุรกิจ ผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสบิดาค้าขาย และ ทำธุรกิจ ส่วนมารดา รับจ้าง รับราชการ และทำรัฐวิสาหกิจ ผู้เรียนภาษาเยอรมันครึ่งหนึ่งบิดาและมารดามีอาชีพค้าขายและทำธุรกิจส่วนตัว อีกครึ่งหนึ่งรับราชการและทำรัฐวิสาหกิจ ส่วนกลุ่มตัวอย่างภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีน ส่วนใหญ่บิดามีอาชีพรับจ้าง และมารดา รับจ้างและค้าขาย รายได้เฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ผู้ปกครองของผู้เรียนภาษาฝรั่งเศส 10,001 – 20,000 บาท/เดือน

ผู้เรียนส่วนใหญ่ได้เกรด 4 ในวิชาภาษาต่างประเทศสำหรับภาคการศึกษาที่ผ่านมา และผู้เรียนภาษาจีนมีจำนวนที่ได้เกรด 4 มากที่สุด ทั้งนี้ผู้เรียนภาษาอังกฤษและจีน เท่านั้นที่เริ่มเรียนภาษาเป้าหมายตั้งแต่ระดับอนุบาล อย่างไรก็ตามผู้เรียนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ทั้งหมดและผู้เรียนภาษาจีนส่วนใหญ่เริ่มเรียนในระดับมัธยมศึกษา ผู้เรียนส่วนใหญ่ทำกิจกรรมทางภาษาในประเทศมากกว่าทำในต่างประเทศ กิจกรรมในประเทศที่ทำมากที่สุด คือการเรียนพิเศษ ทั้งนี้พบว่าผู้เรียน

ภาษาจีนมีค่าเฉลี่ยการเรียนสูงสุด คือ 9.2 ชั่วโมง/สัปดาห์ เมื่อพิจารณาถึงลงไปพบว่า ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีนครึ่งหนึ่งมีโอกาสเรียนกับผู้สอนที่เป็นชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยผู้สอนชาวไทยเป็นแหล่งต้นแบบในการเรียนภาษาได้มากที่สุดสำหรับผู้เรียนทุกภาษา และผู้สอนต่างชาติเป็นแหล่งต้นแบบทางภาษาได้ดีที่สุดสำหรับผู้เรียนภาษาจีน และไม่เป็นแหล่งต้นแบบให้ผู้เรียนภาษาเยอรมันเลย เนื่องจากผู้เรียนภาษาเยอรมันไม่มีโอกาสเรียนภาษาเป้าหมายกับผู้สอนชาวต่างชาติเลย

เกี่ยวกับความคิดเห็นในการเรียนภาษาเป้าหมาย ผู้เรียนส่วนใหญ่พึงพอใจภาษาที่เรียน ยกเว้นผู้เรียนภาษาอังกฤษที่มีความพึงพอใจในระดับน้อย อย่างไรก็ตามผู้เรียนภาษาอังกฤษ ก็เห็นความจำเป็นของภาษาเป้าหมายในระดับมาก ผู้เรียนที่เห็นความจำเป็นของภาษาเป้าหมายในระดับน้อย คือ ผู้เรียนภาษาเยอรมัน และญี่ปุ่น ทั้งนี้ผู้เรียนทุกภาษาส่วนใหญ่ก็ยังต้องการใช้ภาษาเป้าหมายในอาชีพการงานในระดับมาก ยกเว้นผู้เรียนภาษาเยอรมันที่ครึ่งหนึ่งต้องการในระดับมาก และอีกครึ่งหนึ่งต้องการในระดับน้อย สำหรับความสามารถในแต่ละทักษะ ผู้เรียนภาษาอังกฤษมีทักษะการอ่านมากกว่าทักษะอื่น ๆ ผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสมีทักษะการอ่านและเขียน ผู้เรียนภาษาเยอรมันครึ่งหนึ่งมีทักษะอ่านและเขียนในระดับมาก ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นและจีนมีทักษะการเขียนมากกว่าทักษะอื่น ๆ อย่างไรก็ตามแม้จะมีความสามารถในบางทักษะในระดับมาก แต่ผู้เรียนทุกภาษาก็ยังต้องการปรับปรุงทุกทักษะในระดับมากเช่นกัน กิจกรรมในชั้นเรียนทุกกิจกรรมช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาเป้าหมายให้ผู้เรียนทุกภาษา ยกเว้นผู้เรียนภาษาเยอรมันทั้งหมดที่เห็นว่าเกมปริศนาคำทายช่วยเสริมทักษะ และครึ่งหนึ่งเห็นว่าการใช้สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติและกิจกรรมกลุ่มช่วยเสริมทักษะ สำหรับกิจกรรมนอกชั้นเรียนทุกกิจกรรมช่วยเสริมทักษะให้ผู้เรียนภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส กลุ่มตัวอย่างภาษาญี่ปุ่นและจีนส่วนใหญ่ก็เห็นเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามกิจกรรมนอกชั้นเรียนที่ไม่ช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น คือ การอ่านหนังสือพิมพ์และฟังวิทยุ สำหรับผู้เรียนภาษาจีนกิจกรรมที่ไม่ช่วยเสริมทักษะคือ การเข้าค่าย การอ่านหนังสือพิมพ์ และฟังวิทยุ และเมื่อมองในภาพรวมทุกกิจกรรมก็ช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้ผู้เรียนภาษาเยอรมันเช่นเดียวกัน

กิจกรรมภาษาเป้าหมายที่ผู้เรียนทุกภาษาส่วนใหญ่ปฏิบัติมากที่สุด คือการเข้าชั้นเรียน ผู้เรียนส่วนใหญ่เข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ ส่งงานตรงเวลา มีการปรึกษาทบทวนกับเพื่อนและอาจารย์ อย่างไรก็ตามผู้เรียนทุกภาษาส่วนใหญ่ยังไม่รู้จักการเรียนด้วยตนเอง จะเห็นได้ว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ค่อยค้นคว้าเพิ่มเติม ไม่ว่าจะเป็นจากห้องสมุด จากอินเทอร์เน็ต หรือจากสื่ออื่น ๆ นอกจากนั้นผู้เรียนส่วนใหญ่ยกเว้นผู้เรียนภาษาจีนยังไม่มีโอกาสใช้ภาษาในกิจกรรมชุมชน และตามสถานที่ท่องเที่ยว

อย่างไรก็ตามจากสภาพการเรียนการสอนสามารถสรุปปัญหาในการเรียนภาษาต่างประเทศ ดังนี้

1. ผู้สอนอธิบายไม่ชัดเจน ขาดความกระตือรือร้นในการสอน สอนไม่น่าสนใจ และขาดผู้สอนที่เป็นเจ้าของภาษา
2. เมื่อเรียนแล้วไม่สามารถปฏิบัติตามทักษะที่สอนได้
3. ระยะเวลาเรียนน้อย ไม่ต่อเนื่อง และไม่ควรเรียนภาษาในช่วงบ่าย
4. ห้องเรียนมีเสียงรบกวนทั้งจากนอกห้องและจากนักเรียนในห้องที่ไม่สนใจการเรียน
5. สื่อการสอนและแหล่งการเรียนรู้มีน้อย ไม่ทันสมัย อีกทั้งไม่มีเวลาศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่มี

บทสรุป

ในส่วนของนโยบายผู้บริหารควรมีการจัดสรรงบประมาณและวางนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อผลสัมฤทธิ์ที่ดีของผู้เรียน วิธีหนึ่งคือพัฒนาศักยภาพของผู้สอน ทั้งนี้ควรคำนึงถึงภาระความรับผิดชอบของผู้สอนเช่นกัน เพราะหากผู้สอนมีภาระงานมากจะส่งผลให้เกิดความเหนื่อยล้าที่จะพัฒนาตนเอง เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางภาษา โรงเรียนอาจสนับสนุนการฝึกอบรมทางภาษา การสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้สอนภาษา การดูงาน ณ สถานศึกษาอื่นทั้งในและนอกประเทศ เพื่อเปิดโลกทัศน์ให้กับผู้สอนและอาจส่งเสริมการศึกษาต่ออย่างไรก็ตามจากปัญหาเศรษฐกิจในปัจจุบัน ทำให้อาชีพครูเป็นสาขาขาดแคลน น้อยคนนักที่จะหันมาทำอาชีพนี้ เนื่องจากค่าแรงที่ต่ำเมื่อเทียบกับการทำงานในบริษัทเอกชน เพราะฉะนั้นปัญหาการขาดแคลนผู้สอน จึงเป็นอีกปัญหาที่กระทบต่อการเรียนการสอน ซึ่งผู้ที่รับผิดชอบส่วนนี้ควรเร่งพัฒนาแก้ไข

เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนก็สำคัญ การเรียนภาษาในปัจจุบันโดยทั่วไปมีนักเรียนถึง 42 – 45 คน/ห้องเรียน นับว่าเป็นห้องเรียนขนาดใหญ่มาก และส่งผลต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียน เนื่องจากการเรียนภาษาให้ได้ผลดีต้องอาศัยการฝึกทักษะอย่างสม่ำเสมอ จำนวนนักเรียนที่มากเกินไปทำให้ฝึกทักษะได้ไม่ทั่วถึง บั่นทอนความสามารถของผู้เรียนและกำลังใจของผู้สอน ทั้งนี้นักวิชาการต่างประเทศได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าในการเรียนภาษาให้ได้ผลดีนักเรียนในห้องควรมีประมาณ 15 คน

ความรู้ความสามารถ ความชำนาญในเนื้อหาที่สอนของผู้สอน ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการเรียนภาษาของนักเรียน จากการศึกษาผู้สอนส่วนใหญ่เน้นทักษะการอ่านมากที่สุด ทั้ง ๆ ที่การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีจุดประสงค์เพื่อนำทักษะทั้งหมดเพื่อนำไปใช้สื่อสารได้จริง ดังนั้น การพัฒนาให้ครูมีความรู้ ความชำนาญทักษะทุก ๆ ด้าน จึงเป็นความจำเป็นรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ทั้งนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนด้วยเช่นกัน จากการศึกษาผู้เรียนที่มีผลการเรียนอ่อนมีส่วนร่วมกิจกรรมฝึกฝนทักษะทางภาษาน้อยกว่าผู้เรียนกลุ่มเก่ง ทำให้พอจะ

วิเคราะห์ได้ว่า แรงจูงใจในการเรียนมีส่วน เนื่องจากผู้เรียนกลุ่มอ่อนอาจไม่เห็นความจำเป็นของการเรียนภาษาเป้าหมายหรือมีทัศนคติที่ไม่ดี ทั้งนี้จากผลการศึกษาหลาย ๆ ชิ้นที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญกับแรงจูงใจ ในฐานะที่เป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาทักษะ และปรับปรุงทัศนคติของผู้เรียน หากผู้เรียนมีแนวทางที่แน่นอน รู้ว่าตนต้องการอะไร สามารถตอบได้ว่าเรียนภาษาต่างประเทศไปเพื่ออะไร ก็จะทำให้เรียนได้ดีและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

เกี่ยวกับการที่ผู้เรียนมีความถนัดในทักษะอ่านและเขียนมากกว่าทักษะอื่นๆ สามารถพิจารณาย้อนกลับไปได้ว่า ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้สอนมีความถนัดในทักษะดังกล่าวมากกว่าทักษะอื่น ๆ เช่นกัน จากการศึกษาเมื่อผู้สอนถนัดทักษะหรือเนื้อหาใดก็มักเน้นทักษะหรือเนื้อหานั้นในการสอน หรือเมื่อไม่ถนัดทักษะใดก็สอนทักษะนั้นในระดับน้อย ซึ่งในกรณีนี้นอกจากจะให้การส่งเสริม อบรมให้ผู้สอนมีทักษะอื่นๆ ที่หลากหลายแล้ว สำหรับผู้เรียนเองก็ต้องมีการฝึกฝนด้วยตนเองในการพัฒนาทุก ๆ ทักษะให้สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสาร อย่างไรก็ตามเป็นภาระอันใหญ่หลวงของผู้สอนในอันที่จะคิดค้นวิธีที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการค้นคว้าเพิ่มเติม ฝึกฝนด้วยตนเอง เนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่ยังขาดความพยายามในการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่มาก จากการศึกษาผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบค้นคว้า ไม่ว่าจะจากห้องสมุด จาก อินเทอร์เน็ต หรือจากสื่ออื่นๆ เมื่อเป็นเช่นนี้ การเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง รู้จักคิดเป็นทำเป็น ดูเหมือนจะยังอยู่อีกไกลนัก

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาต่างประเทศและการใช้ภาษาต่างประเทศในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้มาจากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 18 โรงเรียน ในจังหวัดภาคใต้ 6 จังหวัดที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย ได้แก่ ภูเก็ต ชุมพร สุราษฎร์ธานี สงขลา ปัตตานี และยะลา โรงเรียนที่มีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่หลากหลายจะได้รับการสุ่มเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ครอบคลุมภาษาต่างประเทศให้ครบถ้วนที่สุด กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 1) ผู้บริหารโรงเรียนที่รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ จำนวน 18 คน 2) ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาญี่ปุ่น และภาษาจีน จำนวน 65 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ในกรณีที่มีผู้สอนภาษาต่างประเทศบางภาษาในโรงเรียนเพียง 1 ราย ก็เจาะจงใช้รายนั้นเป็นกลุ่มตัวอย่างเลย และ 3) ผู้เรียนภาษาต่างประเทศดังกล่าว โดยสุ่มด้วยวิธีการจับฉลาก จำนวน 129 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 212 คน แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลมี 3 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ทั้ง 3 กลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า ภาษาต่างประเทศที่มีการสอนมากที่สุดคือ ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส จีน ญี่ปุ่น เยอรมัน ตามลำดับ ผู้สอนส่วนใหญ่เป็นชาวไทย และมีผู้สอนชาวต่างประเทศน้อยมาก ที่มีอยู่บางรายก็ไม่ใช่เจ้าของภาษา อุปกรณ์การเรียนรู้อย่างที่ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เช่น คอมพิวเตอร์ และที่นั่งในห้องปฏิบัติการทางภาษายังมีจำนวนจำกัด การสนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นการเข้าร่วมประชุม สัมมนา ฝึกอบรม การทำผลงานวิชาการ การคัดเลือกครูใช้วิธีการสอบสัมภาษณ์และประวัติส่วนตัว ไม่มีการสอบข้อเขียน

กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในสถานศึกษาคือ ผู้เรียนขาดการฝึกฝนนอกชั้นเรียน จำนวนผู้เรียนต่อห้องมากเกินไป และขาดแหล่งการเรียนรู้ และมีข้อเสนอแนะให้มีการจัดงบประมาณจ้างครูชาวต่างประเทศเพิ่มเติม จัดวิทยากรที่เป็นเจ้าของภาษาให้ความรู้แก่ผู้สอนภาษาต่างประเทศ และจัดทัศนศึกษาต่างประเทศ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ผู้สอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ภายในประเทศ มีคุณวุฒิสาขาวิชาตรงกับวิชาที่สอน และส่วนใหญ่สอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ผู้สอนส่วนใหญ่ถนัดในทักษะใดก็จะใช้ทักษะนั้นๆในการสอน เช่น ผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ถนัดทักษะการอ่านมากที่สุด และการฟังน้อย จึงใช้ทักษะการอ่านในการสอนมากที่สุด และการฟังในระดับน้อย เป็นต้น นอกจากนี้ทักษะที่ผู้สอนภาษาต่างประเทศ ส่วนใหญ่ต้องการพัฒนามากที่สุดคือทักษะการฟังและการพูดซึ่งเป็นทักษะที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนไม่ถนัดมากที่สุด ยกเว้นผู้สอนวิชาภาษาจีนที่ต้องการพัฒนาทักษะการเขียน กลุ่มตัวอย่างผู้สอนส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยในการสอน

มากกว่าใช้ภาษาต่างประเทศ ยกเว้นกลุ่มตัวอย่างผู้สอนวิชาภาษาจีน ข้อมูลที่พบแสดงให้เห็นว่าผู้สอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่ต้องสอนภาษาต่างประเทศอื่นๆด้วย และยังมีภาระงานอื่นๆนอกเหนือจากการสอน

ผู้สอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่ใช้วิธีการให้ผู้เรียนปฏิบัติในชั้นเรียน บรรยายและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากที่สุด และให้ผู้เรียนทำโครงการและศึกษานอกสถานที่น้อย ส่วนใหญ่ใช้ภาพประกอบ วัสดุจริงและแถบเสียงเป็นสื่อการสอน และใช้วีดิทัศน์/ภาพยนตร์ คอมพิวเตอร์ น้อยมาก ปัญหาของผู้สอนในการสอนภาษาต่างประเทศ คือ การขาดโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพด้านภาษา ภาระงานที่มากเกินไป จำนวนผู้เรียนต่อห้องมากเกินไป ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้น ไม่รับผิดชอบ รวมทั้งระยะเวลาในการฝึกทักษะน้อย

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนส่วนใหญ่เริ่มเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ส่วนผู้เรียนวิชาภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาญี่ปุ่นทั้งหมด และผู้เรียนวิชาภาษาจีนส่วนใหญ่เริ่มเรียนภาษาดังกล่าวในระดับมัธยมศึกษา ข้อมูลนี้แสดงให้เห็นถึงพื้นฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ไม่เท่ากันของผู้เรียน

ผู้เรียนภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน จำนวนค่อนข้างมากเรียนพิเศษนอกเวลาเพิ่มเติม แต่ผู้เรียนภาษาจีนมีค่าเฉลี่ยจำนวนชั่วโมงเรียนพิเศษต่อสัปดาห์มากที่สุด ผู้เรียนภาษาอังกฤษมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษามากกว่าผู้เรียนภาษาอื่นๆ ผู้เรียนภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ส่วนใหญ่เรียนกับผู้สอนชาวไทย ตรงกันข้ามกับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น และภาษาจีนที่เรียนกับผู้สอนชาวต่างชาติเป็นส่วนใหญ่

ผู้เรียนส่วนใหญ่พอใจกับการเรียนในระดับมาก ยกเว้นผู้เรียนภาษาอังกฤษที่ส่วนใหญ่พอใจในการเรียนภาษาอังกฤษในระดับน้อย ผู้เรียนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ถนัดทักษะการอ่านมากที่สุด ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น และจีนถนัดการเขียนมากที่สุด ผู้เรียนภาษาเยอรมันและฝรั่งเศสถนัดการอ่านและการเขียนมากที่สุด อย่างไรก็ตามผู้เรียนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาทุกทักษะในระดับมาก โดยต้องการปรับปรุงทักษะการพูด และการฟังในระดับมากถึงมากที่สุด ผู้เรียนส่วนใหญ่ใช้ภาษาต่างประเทศในกิจกรรมการเรียนมากกว่ากิจกรรมอื่นๆ ปัญหาการเรียนของผู้เรียนส่วนใหญ่ คือ การมีเวลาเรียนน้อยและไม่ต่อเนื่อง บรรยากาศในห้องเรียนร้อน อับอ้าว และเสียงดัง และแหล่งการเรียนรู้มีน้อย

Abstract

The purpose of this research was to explore a profile of foreign language education and use in secondary schools in southern Thailand. The sample group was 18 schools of General Education Department and the Office of Private Education Committee in six provinces – Phuket, Chumphon, Surat Thani, Songkhla, Pattani and Yala. These provinces were selected by a simple random sampling. Only the schools which provide a variety of foreign languages were selected so as to have sample groups with as many languages as possible. The first sample group was 18 administrators of academic affairs. The second group included 65 teachers of English, French, German, Japanese and Chinese languages. (If there is only one language teacher in the school, the teacher was then served as the sample group.) The last group consisted of 129 language students selected by a lot drawing method. The total number of the subjects was 212. Three types of questionnaires used in this study varied according to each group of subjects.

The findings showed that the English language was most taught, followed by French, Chinese, Japanese, and German languages respectively. Most teachers were Thai whereas foreign teachers, particularly native speakers were scarce. Learning facilities such as computers and language laboratories were still limited. Thai teachers had opportunities to broaden their knowledge mostly by attending meetings, seminars, trainings and studies leading to academic work. Teacher recruitments relied on oral tests and examinations of personal profiles, but no written exams.

The pedagogic problems stated by most school administrators were that students' lack of practicing outside class, an excessively high number of students per room and lack of learning sources. However, the school administrators suggested that more native speakers should be hired, Thai teachers should be trained by native speakers and there should be overseas study trips to increase teaching effectiveness.

Most schoolteachers graduated from universities in Thailand and taught in the fields they graduated. Most of them taught in junior and senior high schools. According to their reports, they often taught the skills that they mastered most. For example, English teachers whose outstanding skill was reading always teach the reading skill while listening practice rarely occurred. It was also found that most teachers needed to improve listening and speaking skills most since they were the skills most of them lacked. In contrast, most Chinese language teachers needed to improve their writing skill. The results also showed that some foreign language teachers

had to teach other foreign languages besides their specialized field while being assigned other responsibilities.

Most teachers emphasized drills for skill practice in class, lectures, and a self-study method but they rarely employed the project or other activities outside class method. For instructional media, pictures, authentic materials, and tape recorders were mainly used whereas videos, films, and computers were hardly used. The problems about foreign language teaching were that the teacher lacked self-development opportunity, and had overloaded work. There was also an excessively high number of students in a class, the students lacked enthusiasm and a sense of responsibility, and did not have enough time for practicing skills.

Most English language students started studying English in primary schools whereas French, German, Japanese, and Chinese were studied in the secondary school level. Therefore, the data reported the students' different background knowledge of foreign languages.

Many students attended private tutorial classes. Those who study Chinese possessed the greatest amount of tutorial time per week. The English language students nevertheless had more chances to participate in the language activities. In addition, most English, French, and German language students studied with Thai teachers. On the contrary, most Japanese and Chinese language students studied with the native speakers.

Most students were satisfied with their study except the English language students whose satisfaction was in the lowest level; however, they were highly skillful in reading. Writing was the mastered skill of Japanese and Chinese language students while reading and writing were that of French and German language students. However, most language students wanted most to improve all skills, especially listening and speaking ones. The majority of them employed the languages in academic activities more frequently than the other kinds of activities. The students' problems were inadequate studying time, often not extensive enough for effective practice, uncomfortable and noisy classroom atmosphere, and a lack of learning sources outside the classroom.

สารบัญเรื่อง

เรื่อง	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	i
บทคัดย่อ (ภาษาไทย)	ix
บทคัดย่อ (ภาษาอังกฤษ)	xi
สารบัญเรื่อง	xiii
สารบัญตาราง	xiv
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	33
บทที่ 4 การรายงานผล	41
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	165
บรรณานุกรม	187
ภาคผนวก	191
บทความสำหรับการเผยแพร่	192
การดำเนินการในลักษณะเครือข่าย	195
จดหมายเชิญประชุม	200
แบบสอบถาม	201
รายชื่อผู้วิจัย	223

สารบัญตาราง

ตารางที่	ชื่อตาราง	หน้า
ตารางที่ 1	ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ จำแนกตามสังกัดและภาษาต่างประเทศที่เปิดสอน	34
ตารางที่ 2	ตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจังหวัดและโรงเรียน	36
ตารางที่ 3	ตารางที่ 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน	37
ตารางที่ 4	ตารางที่ 4 กลุ่มทดสอบ	38
ตารางที่ 5	ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของโรงเรียน จำแนกตามจังหวัด	41
ตารางที่ 6	ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของโรงเรียน จำแนกตามลักษณะของโรงเรียน	42
ตารางที่ 7	ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของภาษาต่างประเทศที่ใช้สอนในแต่ละโรงเรียน จำแนกตามภาษา	42
ตารางที่ 8	ตารางที่ 8 ระดับที่เปิดสอนใน โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างและค่าเฉลี่ยของจำนวนผู้เรียน	43
ตารางที่ 9	ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยของจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียน	43
ตารางที่ 10	ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยของจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	44
ตารางที่ 11	ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยของสัดส่วนผู้สอนต่อผู้เรียนในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ 1 ห้องเรียน	44
ตารางที่ 12	ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ	45
ตารางที่ 13	ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยของจำนวนแหล่งการเรียนรู้	45
ตารางที่ 14	ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของมุมหนังสือในห้องสมุดของหมวดวิชา จำแนกตามภาษา	45
ตารางที่ 15	ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของโรงเรียน จำแนกตามนโยบายการสอนภาษาต่างประเทศ	46
ตารางที่ 16	ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของโรงเรียนที่เคหาข้อมูลความต้องการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียน	46
ตารางที่ 17	ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของโรงเรียนที่เคหาพัฒนาศักยภาพผู้เรียนภาษาต่างประเทศและแนวทางการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน	47
ตารางที่ 18	ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของโรงเรียนที่มีการจัดสรรงบประมาณด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ และประเภทของการจัดสรรงบประมาณ	48
ตารางที่ 19	ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของโรงเรียนที่มีการปรับปรุงหลักสูตรและหรือเปลี่ยนแปลงรายวิชาที่เปิดสอน	48
ตารางที่ 20	ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยของจำนวนครั้งต่อปีของการปรับปรุงหลักสูตร/เปลี่ยนแปลงรายวิชาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา	49
ตารางที่ 21	ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของโรงเรียนที่สนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศ จำแนกตามประเภทของการสนับสนุน	49
ตารางที่ 22	ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยของการสนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศด้านต่าง ๆ	50
ตารางที่ 23	ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของวิธีการรับอาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียน	50

(ต่อ)

ตารางที่	ชื่อตาราง	หน้า
ตารางที่ 24	ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในสถานศึกษา	51
ตารางที่ 25	ตารางที่ 25 รายละเอียดเกี่ยวกับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	52
ตารางที่ 26	ตารางที่ 26 จำนวนและค่าเฉลี่ยของผู้สอนภาษาต่างประเทศ จำแนกตามขนาดโรงเรียน	53
ตารางที่ 27	ตารางที่ 27 จำนวนและค่าเฉลี่ยของแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	54
ตารางที่ 28	ตารางที่ 28 จำนวนและค่าเฉลี่ยของเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่นั่งในห้องปฏิบัติการทางภาษาและศูนย์การเรียนรู้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน	55
ตารางที่ 29	ตารางที่ 29 จำนวนและร้อยละ การบริหารและการจัดการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	56
ตารางที่ 30	ตารางที่ 30 ค่าเฉลี่ยและจำนวนการปรับปรุง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	56
ตารางที่ 31	ตารางที่ 31 จำนวนและร้อยละของลักษณะการสนับสนุนผู้สอนและวิธีการรับอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	57
ตารางที่ 32	ตารางที่ 32 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	58
ตารางที่ 33	ตารางที่ 33 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาต่างประเทศ จำแนกตามจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	62
ตารางที่ 34	ตารางที่ 34 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาต่างประเทศ	63
ตารางที่ 35	ตารางที่ 35 ค่าเฉลี่ยของอายุและประสบการณ์การสอนภาษาต่างประเทศ	63
ตารางที่ 36	ตารางที่ 36 จำนวนและร้อยละของวุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้สอนภาษาต่างประเทศ	64
ตารางที่ 37	ตารางที่ 37 ร้อยละของผู้สอนภาษาอังกฤษที่ศึกษาในประเทศ ต่างประเทศ วิชาเอก และวิชาโท	64
ตารางที่ 38	ตารางที่ 38 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาต่างประเทศในระดับชั้นต่าง ๆ	65
ตารางที่ 39	ตารางที่ 39 จำนวนและร้อยละของผู้สอนที่ถนัด /เนื้อหาต่าง ๆ ในการสอน	66
ตารางที่ 40	ตารางที่ 40 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาอังกฤษที่ใช้ทักษะต่าง ๆ ในการสอน	66
ตารางที่ 41	ตารางที่ 41 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาฝรั่งเศสที่ใช้ทักษะต่าง ๆ ในการสอน	67
ตารางที่ 42	ตารางที่ 42 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ทักษะต่าง ๆ ในการสอน	67
ตารางที่ 43	ตารางที่ 43 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาจีนที่ใช้ทักษะต่าง ๆ ในการสอน	67
ตารางที่ 44	ตารางที่ 44 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาอังกฤษที่ให้ลำดับความสำคัญต่อทักษะต่าง ๆ ในการสอน	68
ตารางที่ 45	ตารางที่ 45 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาฝรั่งเศสที่ให้ลำดับความสำคัญต่อทักษะต่าง ๆ ในการสอน	68
ตารางที่ 46	ตารางที่ 46 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาญี่ปุ่นที่ให้ลำดับความสำคัญต่อทักษะต่าง ๆ ในการสอน	69
ตารางที่ 47	ตารางที่ 47 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาจีนที่ให้ลำดับความสำคัญต่อทักษะต่าง ๆ ในการสอน	69

(ต่อ)

ตารางที่	ชื่อตาราง	หน้า
ตารางที่ 48	ตารางที่ 48 จำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศที่มีจุดประสงค์การไปอยู่ต่างประเทศ	70
ตารางที่ 49	ตารางที่ 49 จำนวนระยะเวลาของการไปอยู่ต่างประเทศของผู้สอน	70
ตารางที่ 50	ตารางที่ 50 จำนวนภาระงานสอนภาษาต่างประเทศของผู้สอนภาษาอังกฤษ	71
ตารางที่ 51	ตารางที่ 51 จำนวนภาระงานสอนภาษาต่างประเทศของผู้สอนภาษาฝรั่งเศส	71
ตารางที่ 52	ตารางที่ 52 จำนวนภาระงานสอนภาษาต่างประเทศของผู้สอนภาษาเยอรมัน	72
ตารางที่ 53	ตารางที่ 53 จำนวนภาระงานสอนภาษาต่างประเทศของผู้สอนภาษาญี่ปุ่น	72
ตารางที่ 54	ตารางที่ 54 จำนวนภาระงานสอนภาษาต่างประเทศของผู้สอนภาษาจีน	73
ตารางที่ 55	ตารางที่ 55 ค่าเฉลี่ยภาระงานประจำและภาระงานโดยรวมของผู้สอนภาษาต่างประเทศ	73
ตารางที่ 56	ตารางที่ 56 จำนวนและร้อยละการผลิตผลงานของผู้สอนภาษาต่างประเทศ	75
ตารางที่ 57	ตารางที่ 57 จำนวนและร้อยละของทักษะทางภาษาที่ผู้สอนต้องการพัฒนาเป็นอันดับ 1	76
ตารางที่ 58	ตารางที่ 58 จำนวนและร้อยละของปัญหาอันดับที่ 1 ของผู้สอนภาษาต่างประเทศ	76
ตารางที่ 59	ตารางที่ 59 หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนของผู้สอน	77
ตารางที่ 60	ตารางที่ 60 จำนวนและร้อยละการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของผู้สอน	78
ตารางที่ 61	ตารางที่ 61 จำนวนและร้อยละ ลักษณะการเลือกตำราและสื่อการเรียนที่ใช้ประกอบ หลักสูตรกระบวนวิชาที่สอน	79
ตารางที่ 62	ตารางที่ 62 จำนวนและร้อยละของลักษณะของเอกสารประกอบการเรียนการสอน	80
ตารางที่ 63	ตารางที่ 63 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารายละเอียดหลักสูตรพื้นฐาน ก่อนวางแผนการสอน	81
ตารางที่ 64	ตารางที่ 64 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการเลือกใช้วิธีการสอน	83
ตารางที่ 65	ตารางที่ 65 จำนวนและร้อยละของระดับความสำคัญของทักษะและความรู้ทางภาษา	84
ตารางที่ 66	ตารางที่ 66 จำนวนและร้อยละของกิจกรรมที่ช่วยเสริมทักษะการสอนภาษาเป้าหมาย	86
ตารางที่ 67	ตารางที่ 67 จำนวนและร้อยละของลักษณะการสอนภาษาเป้าหมาย	88
ตารางที่ 68	ตารางที่ 68 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในชั้นเรียน	89
ตารางที่ 69	ตารางที่ 69 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของผู้สอนที่มีต่อโอกาสในการใช้ ภาษาเป้าหมายของผู้เรียน	91
ตารางที่ 70	ตารางที่ 70 จำนวนและร้อยละของสัดส่วนการประเมินผลการเรียน	93
ตารางที่ 71	ตารางที่ 71 จำนวนและร้อยละของการให้อันดับความสำคัญการใช้เครื่องมือวัดผล	95
ตารางที่ 72	ตารางที่ 72 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการสอนภาษาอังกฤษ	97
ตารางที่ 73	ตารางที่ 73 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการสอนภาษาฝรั่งเศส	99
ตารางที่ 74	ตารางที่ 74 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการสอนภาษาญี่ปุ่น	100
ตารางที่ 75	ตารางที่ 75 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการสอนภาษาจีน	101
ตารางที่ 76	ตารางที่ 76 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนแต่ละภาษา จำแนกตามเพศ อายุ และภาษาที่ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	105

(ต่อ)

ตารางที่	ชื่อตาราง	หน้า
ตารางที่ 77	ตารางที่ 77 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามเกรดวิชาภาษาเป้าหมาย ในภาคการศึกษาที่ผ่านมา	106
ตารางที่ 78	ตารางที่ 78 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามอาชีพบิดา อาชีพมารดา และรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง	107
ตารางที่ 79	ตารางที่ 79 จำนวนและร้อยละของผู้เรียน จำแนกตามภาษาต่างประเทศที่กำลังศึกษาอยู่	108
ตารางที่ 80	ตารางที่ 80 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามระดับชั้นที่เริ่มเรียน ภาษาต่างประเทศ	109
ตารางที่ 81	ตารางที่ 81 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมทาง ภาษา	109
ตารางที่ 82	ตารางที่ 82 ค่าเฉลี่ยของกิจกรรมทางภาษาที่จัดในประเทศและต่างประเทศ	110
ตารางที่ 83	ตารางที่ 83 จำนวนและร้อยละของประเภทผู้สอนภาษาเป้าหมาย	111
ตารางที่ 84	ตารางที่ 84 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามระดับความพึงพอใจที่มี ต่อภาษาเป้าหมาย	111
ตารางที่ 85	ตารางที่ 85 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามระดับความสามารถใน แต่ละทักษะ	112
ตารางที่ 86	ตารางที่ 86 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามระดับความต้องการ ปรับปรุงทักษะทางภาษา	113
ตารางที่ 87	ตารางที่ 87 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามระดับความจำเป็นของ ภาษาเป้าหมาย	114
ตารางที่ 88	ตารางที่ 88 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามกิจกรรมการใช้ ภาษาต่างประเทศ	115
ตารางที่ 89	ตารางที่ 89 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามระดับความต้องการ ใช้ภาษา เป้าหมายในอาชีพการงาน	116
ตารางที่ 90	ตารางที่ 90 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามกิจกรรมในชั้นเรียนที่ เสริมทักษะการใช้ภาษาเป้าหมาย	117
ตารางที่ 91	ตารางที่ 91 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามกิจกรรมนอกชั้นเรียนที่ เสริมทักษะการใช้ภาษาเป้าหมาย	119
ตารางที่ 92	ตารางที่ 92 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามแหล่งต้นแบบของการ ใช้ภาษา	122
ตารางที่ 93	ตารางที่ 93 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามพฤติกรรมการเรียน	124
ตารางที่ 94	ตารางที่ 94 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามโอกาสการใช้ ภาษาเป้าหมายในกิจกรรมชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยว	126
ตารางที่ 95	ตารางที่ 95 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ	128
ตารางที่ 96	ตารางที่ 96 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศส	129

(ต่อ)

ตารางที่	ชื่อตาราง	หน้า
ตารางที่ 115	ตารางที่ 115 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาจีน จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางภาษากับกิจกรรมในชั้นเรียนที่เสริมทักษะทางภาษา	159
ตารางที่ 116	ตารางที่ 116 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาจีน จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางภาษากับกิจกรรมนอกชั้นเรียนที่เสริมทักษะทางภาษา	160
ตารางที่ 117	ตารางที่ 117 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาจีน จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางภาษากับพฤติกรรมการเรียน	163

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกปัจจุบันเป็นสังคมสารสนเทศ ความก้าวหน้า ความเคลื่อนไหว การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ และวัฒนธรรม มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตอย่างทั่วถึง บุคคลต่างๆ ต้องติดต่อสื่อสาร เพื่อดำเนินกิจกรรมทางสังคม หรือดำเนินธุรกิจแบบตลาดเสรีไร้พรมแดน ทำให้มีคนไทยหลายชาติหลายวัฒนธรรมทำงานร่วมกัน เช่น มีคนต่างชาติมาร่วมลงทุนในประเทศไทย และคนไทยไปร่วมลงทุนทั่วโลก ทำให้ประเทศต่างๆ ให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเป็นอันมาก เพราะสังคมเห็นความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อกลางในการติดต่อค้าขาย

จากสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ (2545:1) จึงตระหนักถึงความสำคัญของภาษาต่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากการรู้ภาษาต่างประเทศ จะร่วมสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างชนชาติไทย และชนชาติอื่น รวมทั้งด้านเศรษฐกิจ เพราะภาษาที่มีความจำเป็นยิ่งขึ้นในการเจรจาต่อรองด้านการค้า และการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งตรงกับสมิตรา อังวัฒนกุล (2537 : บทนำ) ที่กล่าวว่า นอกจากรู้ภาษาตนเองเป็นอย่างดีแล้ว การรู้ภาษาต่างประเทศเปรียบเสมือนเครื่องมือเพิ่มเติม เพื่อใช้ประโยชน์ในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ และใช้ติดต่อสื่อสารกับบุคคลต่างชาติเพื่อใช้ประกอบอาชีพ ดังนั้นการจัดการศึกษาภาษาต่างประเทศ รัฐจึงควรให้ความสำคัญในทุกระดับชั้น

การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเน้นว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเช่นเดียวกับการศึกษาในระดับอื่นๆ จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนให้ทันต่อสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองอยู่เสมอ โดยเฉพาะการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถศึกษาต่อหรือนำไปประกอบอาชีพ นำประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้กับชีวิตประจำวัน และสามารถเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ การเรียนภาษาต่างประเทศจึงมีความสำคัญที่จะช่วยเอื้อให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีคุณลักษณะดังกล่าว (อาริน สะอิดี, มณีรัตน์ โชติกัษฐ และมานสา จิตะสมบัติ, 2539 : 1)

สำหรับการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในภาคใต้ ภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องจัดอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากภาคใต้มีแหล่งท่องเที่ยวมากมายที่เป็นที่รู้จักของคนทั่วโลก และมีพรมแดนติดต่อกับประเทศอื่น จึงทำให้ประชาชนในภาคใต้มีการติดต่อกับชาวต่างประเทศ มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ตลอดจนความต้องการศึกษาต่อในระดับ

อุดมศึกษา ซึ่งในส่วนของประเทศไทยได้มีการจัดการศึกษาภาษาต่างประเทศให้ตอบสนองกับสภาพสังคมปัจจุบัน โดยกำหนดให้มีการศึกษาภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา และมหาวิทยาลัย มาเป็นเวลานาน ผู้เรียนต้องใช้เวลาเรียนภาษาอังกฤษกว่า 10 ปี แต่เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของไทย ณ จังหวัดสงขลา ระหว่างวันที่ 6 - 7 กันยายน 2546 นั้น ได้รายงานว่านักเรียนและนักศึกษาของไทยส่วนใหญ่มีความรู้ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะด้านการพูด นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถพูดสื่อสาร หรือทำความเข้าใจได้ ทำให้บุคลากรของชาติด้อยคุณภาพด้านการศึกษา นับเป็นการลงทุนทางการศึกษาที่สูญเปล่า นอกจากนี้เอกสารดังกล่าวยังได้กล่าวว่า เมื่อปลายปี 2545 มีการประชุมลูกเสือโลกในประเทศไทยที่จังหวัดชลบุรี ลูกเสือจากทั่วโลกเข้าประชุมนับหมื่นคน ในจำนวนนี้ลูกเสือไทยเข้าร่วมพันคน ปัญหาที่เกิดขึ้นกับลูกเสือไทยในฐานะเจ้าภาพ คือ ขาดทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ทำให้ลูกเสือไทยขาดโอกาสที่ดีในการร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับลูกเสือทั่วโลก และนอกจากนี้กรมสามัญศึกษา (2543 : 156) ได้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่าผลสัมฤทธิ์ในภาพรวมระดับประเทศ มีค่าเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 46.55 ซึ่งต่ำกว่าร้อยละ 50 ตามเกณฑ์การผ่าน นอกจากนี้การรายงานของหน่วยศึกษานิเทศ เขตการศึกษา 2 (อ้างถึงในอริน สะอิดี, มณีรัตน์ โชติกำจร และมานสา จิตะสมบัติ, 2539 : บทนำ) ระบุว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ม.6 ปีการศึกษา 2527 ในเขตการศึกษา 2 (สตูล ยะลา ปัตตานี นราธิวาส) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้ายทุกวิชา และต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยระดับประเทศมา ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในประเทศไทยยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทยได้ยึดแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ดังจะเห็นได้จากหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ปรับเปลี่ยน ซึ่งได้กำหนดวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนภาษาสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในชีวิตประจำวัน และการงานอาชีพ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนภาษาที่ดี ผู้เรียนจะต้องมีโอกาสได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาให้มากที่สุดทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

จากการที่รัฐได้จัดให้มีการดำเนินการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยคาดหวังว่าจะเกิดผลบรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตร แต่ก็ยังประสบปัญหามากมาย และยังไม่สามารถตอบสนองให้ผู้เรียนนำ

ไปประยุกต์กับการทำงานได้ดีเพียงพอ ซึ่งเกิดจากปัญหาหลายๆ ด้านด้วยกัน ทั้งด้านกระบวนการ การเรียนการสอน ความไม่พร้อมในด้านต่างๆ เช่น

ด้านตัวครู ในการจัดการเรียนการสอน ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุด ซึ่งครูจะต้องเป็นผู้ที่รู้จริง เป็นผู้ที่ต้องรับภาระหนัก เป็นผู้ให้ที่แท้จริง มีความศรัทธา มีความพร้อม ทั้งความรู้ และความสามารถที่จะถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อม มีจิตใจที่อยากเรียน และเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว แต่จากการศึกษาพบว่า ครูเป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหา การสอนภาษาต่างประเทศ ดังที่อาริน สะอีดี, มณิรัตน์ โชติกำธร และมานสา จิตะสมบัติ (2539: บทคัดย่อ) ได้สำรวจปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียน ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส) พบว่า ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา วิธีการสอน การใช้สื่อการสอน และประสบการณ์ในการเลือกใช้กิจกรรมให้เหมาะสมกับ บทเรียน ซึ่งตรงกับที่อัจฉรา สัปพันซ์ (2537 : 254) กล่าวว่า ผู้สอนยังไม่เข้าใจเทคนิค และวิธีการ สอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จของการเรียนการสอน แต่ส่วนมากทางโรงเรียน หรือครูผู้สอนจะละเลยการจัดการเรียน การสอน ไม่ส่งเสริมกิจกรรมอย่างจริงจัง อันจะส่งผลต่อความสำเร็จของผู้เรียน ดังที่ กรกช อุปลัมภันราร (2542 : 114 - 116) พบว่า การจัดการเรียนการสอนของครู ทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสใน การใช้ภาษาฝรั่งเศสทั้งในและนอกชั้นเรียน และยังมีความรู้ไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้ทั้งในทักษะการ ฟัง พูด อ่าน และเขียน นอกจากนี้ผู้เรียนยังมีปัญหาในเรื่องของระเบียบวิธีของภาษา ขาดความ แม่นยำในเรื่องของไวยากรณ์หรือมีความรู้ด้านไวยากรณ์ แต่ไม่สามารถประยุกต์กฎเกณฑ์ไวยากรณ์ เพื่อใช้ในสถานการณ์การสื่อสารจริงได้ (อัจฉรา สัปพันซ์, 2537 : 254) ซึ่งตรงกับงานวิจัย อาริน สะอีดี, มณิรัตน์ โชติกำธร และ มานสา จิตะสมบัติ (2539 : บทนำ) ที่กล่าวว่านักเรียนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส) ไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมี ประสิทธิภาพ และนักเรียนบางคนไม่สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารได้เลย

ด้านสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งในชั้นเรียน ที่ขาดไม่ได้ ทั้งนี้เพราะสื่อการเรียนการสอนยังมีส่วนช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ และความรู้ให้ แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น ใช้เวลาในการเรียนรู้ น้อยลง นอกจากนี้ สื่อการสอนยังช่วยแก้ปัญหา หรือข้อจำกัดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ได้อีกด้วย (พุดพิงศ์ เล็กศิริรัตน์, 2536 : 1) แต่การจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาก็ยังมีปัญหา ด้านสื่อการสอนดังที่ อาริน สะอีดี, มณิรัตน์ โชติกำธร และมานสา จิตะสมบัติ (2539 : 45) พบว่า ผู้สอนขาดอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ ไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา เนื่องจากโรงเรียนขาดงบประมาณสนับสนุนซึ่งสอดคล้องกับ วลัย พันธ์ภูมิ (2529 : 66) ที่กล่าวว่า

สื่อการสอนบางประเภท เช่น เครื่องบันทึกเสียงมีจำนวนไม่เพียงพอที่จะใช้พร้อมกันครั้งละหลายๆ ห้องเรียนได้ ทำให้ไม่สะดวกใน การใช้ นอกจากนั้น การใช้สื่อการสอนแต่ละครั้งต้องใช้เวลาในการคิด จัดเตรียม และผลิตมาก อีกทั้งยังต้องใช้งบประมาณในการจัดทำสูง

ด้านการวัดผล และประเมินผล การวัดผลและประเมินผลเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกอย่างหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน และทำให้ทราบคุณภาพของการเรียนของนักเรียน เป็นตัวชี้ให้เห็นผลการพัฒนาทั้งผู้สอนและผู้เรียน เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอน สำหรับการศึกษาที่ผ่านมาทำให้ทราบว่ายังมีปัญหาทางการวัดผล และประเมินผล ดังที่ อัจฉรา สัปพันธุ์ (2537 : 254) ได้กล่าวว่า ผู้สอนยังขาดความรู้ และความเข้าใจในการสร้างข้อสอบใน การวัดความรู้ และความสามารถในการออกข้อสอบประเภทการสื่อสาร

เอกสาร และงานวิจัยดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงการจัดการศึกษาของไทยที่ยังไม่สามารถตอบสนองให้เกิดการพัฒนาคนที่สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกปัจจุบันและอนาคต คณะผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยตรง จึงตระหนัก และเห็นความจำเป็นที่จะทำการศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในระดับมัธยมศึกษาในภาคใต้ เพื่อเป็นการเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาของสังคม และเป็นฐานข้อมูลในการสร้าง หรือพัฒนาบุคลากรชาวไทยให้มีความเข้มแข็งทางภาษาต่างประเทศ และเข้าสู่สังคมอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ต้องการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการใช้ภาษาต่างประเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคใต้ โดยมีผู้ศึกษาดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการใช้ภาษาต่างประเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคใต้
2. เพื่อศึกษาระดับการใช้ภาษา ความต้องการ และปัญหาในการใช้ภาษาต่างประเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคใต้

ความสำคัญ และประโยชน์ของการวิจัย

ผู้วิจัยคาดว่าผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ ดังนี้

1. ด้านความรู้

- 1.1 ทำให้ทราบถึงสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในระดับมัธยมศึกษาของภาคใต้ในสังกัดกรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
- 1.2 ทำให้ทราบถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในระดับมัธยมศึกษาของภาคใต้ในสังกัดกรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
- 1.3 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาค้นคว้าสำหรับผู้สนใจต่อไป

2. ด้านการนำไปใช้

- 2.1 เป็นข้อมูลให้ผู้บริหาร ครูผู้สอนภาษาต่างประเทศในระดับมัศึกษานำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศให้เป็นไปด้วยความราบรื่น และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ และสังคมที่มีการติดต่อกับต่างประเทศอย่างกว้างขวาง
- 2.2 เป็นข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนำไปปรับปรุงการดำเนินงานด้านการเรียนการสอนต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของงานวิจัยในครั้งนี้ไว้ดังนี้

1. ขอบเขตของกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอนภาษาต่างประเทศ และผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาของภาคใต้ที่เรียนภาษาต่างประเทศ ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูล จะใช้การบริหารงานของเครือข่าย ผู้บริหาร และครูผู้สอน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

2. ขอบเขตของเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพ และปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้ภาษาต่างประเทศชั้นมัธยมศึกษาของภาคใต้ ใน 4 ด้าน คือ

- 2.1 ด้านข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้เรียน
- 2.2 ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
- 2.3 ด้านสภาพการจัดการเรียนการสอน
- 2.4 ด้านปัญหา และข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน

2.5 ด้านผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียน

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้บริหาร คือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนที่อยู่ใน 14 จังหวัดภาคใต้
2. ครูผู้สอน คือ ครูผู้ทำหน้าที่สอน และสนับสนุนการสอนภาษาต่างประเทศต่างๆ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนที่อยู่ใน 14 จังหวัดภาคใต้
3. ผู้เรียน คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนภาษาต่างประเทศในโรงเรียน 14 จังหวัดภาคใต้
4. กิจกรรมการเรียนการสอน คือ กิจกรรมที่ผู้สอนนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ
5. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนใน 14 จังหวัดภาคใต้
6. ภาษาต่างประเทศ หมายถึง ภาษาต่างประเทศที่ใช้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคใต้ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น และจีน
7. ภาษาเป้าหมาย หมายถึง ภาษาต่างประเทศหลักที่ผู้เรียนกำลังศึกษา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น และจีน
8. เครือข่าย หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ผู้วิจัยได้ติดต่อให้เป็นผู้ช่วยในการวิจัย ได้แก่ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาต่างประเทศ หรือครูผู้สอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคใต้ จำนวนจังหวัดละ 1 คน มีหน้าที่ประสานงานติดต่อกับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนต่างๆ ของจังหวัดนั้นๆ และช่วยในการเก็บข้อมูลในพื้นที่ที่วิจัย และในกรณีที่ผู้วิจัยต้องการข้อมูลเพิ่มเติม

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในการวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาสาระสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษา ซึ่งวรรณกรรมในบทนี้ส่วนใหญ่จะกล่าวถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาต่างประเทศอื่นๆ มีผู้เขียนและทำวิจัยน้อยมาก จึงทำให้สามารถกล่าวถึงภาษาอื่น ๆ ได้ ไม่มากนัก ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อต่าง ๆ ตามลำดับ ดังนี้

1. หลักสูตรภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษา
2. การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ
3. ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ
4. องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษา

หลักสูตรเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนของประเทศ และช่วยกำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศให้ทันต่อสภาพสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ เจตคติ ตลอดจนความสามารถของผู้เรียนที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอันเป็นการพัฒนากำลังคนไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของชาติ

หลักสูตรภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษาในยุคปัจจุบันมีแนวคิดและทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และสามารถใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้ ยึดแนวทางการสอนเพื่อการสื่อสาร โดยคาดหวังว่าเมื่อผู้เรียนเรียนภาษาต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ผู้เรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศสามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราว และวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก สามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ (กรมวิชาการ,

2545 : 1) โดยมี รายละเอียดของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษา ต่างประเทศดังนี้ (กรมวิชาการ, 2545:1-6)

โครงสร้างของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

โครงสร้างของหลักสูตรภาษาต่างประเทศ กำหนดตามระดับความสามารถทางภาษา และ พัฒนาการของผู้เรียน (Proficiency – Based) เป็นสำคัญ โดยจัดแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

1. ช่วงชั้น ป.1 – 3 ระดับเตรียมความพร้อม (Preparatory Level)
2. ช่วงชั้น ป.4 – 6 ระดับต้น (Beginner Level)
3. ช่วงชั้น ม.1 – 3 ระดับกำลังพัฒนา (Developing Level)
4. ช่วงชั้น ม.4 – 6 ระดับก้าวหน้า (Expanding Level)

คุณภาพของผู้เรียน

คุณภาพของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาต่างประเทศช่วงชั้นที่ 3 (ม. 1 – 3) และช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 – 6) นี้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้วางกรอบไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 3 (ม. 1 – 3)

1. เข้าใจและใช้ภาษาต่างประเทศ แลกเปลี่ยน นำเสนอข้อมูล ข่าวสาร สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แสดงความรู้สึกรักใคร่ และความดีร่วบยอด โดยใช้น้ำเสียง ท่าทาง ในรูปแบบที่เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ

2. มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง – พูด – อ่าน – เขียน ในหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลาว่าง และสวัสดิการ การซื้อขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษา และอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการสถานที่ ภาษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 2,100 – 2,250 คำ (คำศัพท์ที่เป็นนามธรรมมากขึ้น)

3. ใช้ประโยคผสม (Compound Sentence) และประโยคซับซ้อน (Complex Sentence) สื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ ในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการ และไม่ใชทางการ

4. อ่าน เขียน ข้อความที่เป็นความเรียงและไม่เป็นความเรียง ทั้งที่เป็นทางการ และไม่ใชทางการ ที่มีตัวเชื่อมข้อความ (Discourse Markers)

5. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษา และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษาตามบริบทของข้อความที่พบในแต่ละระดับชั้น

6. มีความรู้ ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศสืบค้นข้อมูลความรู้ในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ที่เรียนตามความสนใจ และตามระดับชั้น

7. ฝึกฝนการใช้ภาษาต่างประเทศทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง หาความเพลิดเพลิน และเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ

ช่วงชั้นที่ 4 (ม. 4 – 6)

1. เข้าใจ และใช้ภาษาต่างประเทศในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แสดงความรู้สึกนึกคิด แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา งานอาชีพชุมชน และสังคมโลก ในรูปแบบที่เหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ

2. มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง – พูด – อ่าน - เขียน ในหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลาว่าง และสวัสดิการ การซื้อขาย ตลาดอากาศ การศึกษา และอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 3,600 – 3,750 คำ (คำศัพท์ที่มีระดับการใช้แตกต่างกัน)

3. ใช้ประโยคผสม (Compound Sentence) และประโยคซับซ้อน (Complex Sentence) สื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ ในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ

4. อ่าน เขียน ข้อความที่เป็นความเรียง และไม่เป็นความเรียง ทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ที่มีตัวเชื่อมข้อความ (Discourse Markers)

5. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษา และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษาตามบริบทของข้อความที่พบในแต่ละระดับชั้น และสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

6. มีความรู้ ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ สืบค้นข้อมูลความรู้ในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ที่เรียนตามความสนใจ และระดับชั้น จากสื่อที่หลากหลาย

7. ฝึกฝนการใช้ภาษาต่างประเทศทั้งใน และนอกโรงเรียน เพื่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง หาความเพลิดเพลิน และเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ และ ประกอบอาชีพ

สาระ

สาระของกลุ่มการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หมายถึง องค์ความรู้ที่เป็นสากลสำหรับผู้เรียนภาษาต่างประเทศ ประกอบด้วยสาระด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษา และวัฒนธรรม ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เป็นมาตรฐานกลาง ซึ่งเป็นกรอบด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและ

คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่สถานศึกษาสามารถนำไปปรับและพัฒนา เพื่อกำหนดเป็นผล การเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่ คาดหวังให้เกิดกับผู้เรียน อันจะนำไปสู่การจัดกระบวนการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 8 มาตรฐานตามสาระทั้งสี่ดังต่อไปนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 : เข้าใจกระบวนการฟัง และการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟัง และอ่าน จากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

มาตรฐาน ต 1.2 : มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดง ความรู้สึกและความคิดเห็นโดยใช้เทคโนโลยี และการจัดการที่เหมาะสม เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐาน ต 1.3 : เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และสื่อสารข้อมูล ความคิดรวบยอดและ ความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพและมี สุนทรียภาพ

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและ นำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 : เข้าใจความเหมือน และความแตกต่างระหว่างภาษา และวัฒนธรรมของ เจ้าของภาษากับภาษา และวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างมี วิจารณญาณ

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 : ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก

มาตรฐาน ต. 4.1 : สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต. 4.2 : สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกัน

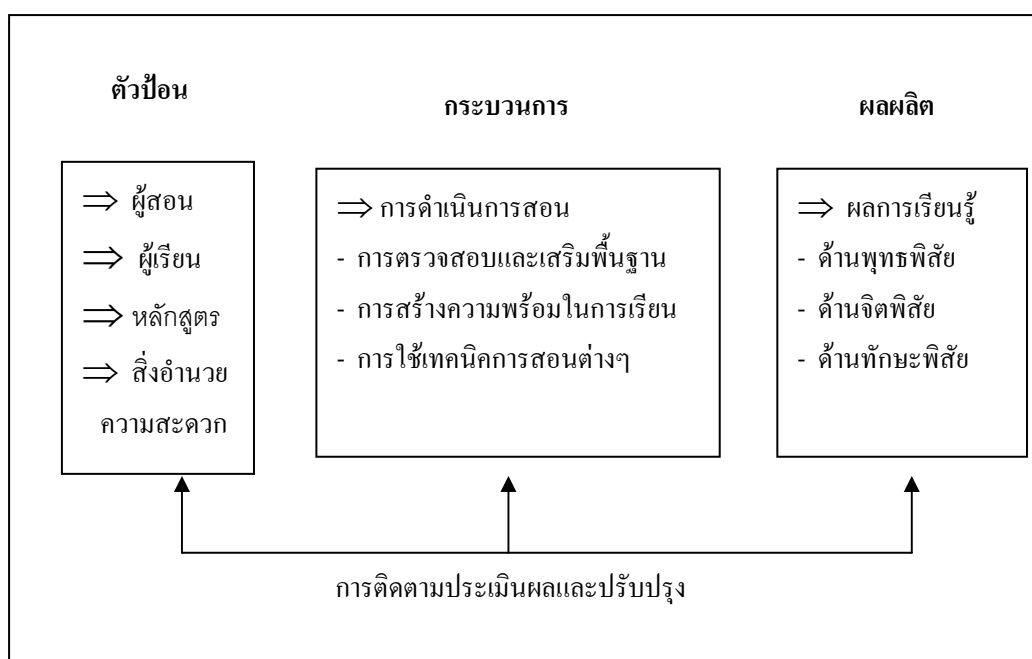
การประเมินผลภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544

กรมวิชาการ (2546 : 245) ได้กล่าวถึงการประเมินผลภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ไว้ว่า ลักษณะภาษาที่นำมาประเมินควรเป็นภาษาที่ใช้ในสถานการณ์การสื่อสารตามสภาพจริง คือ เป็นข้อความที่สมบูรณ์ในตัวเอง เป็นภาษาที่เจ้าของภาษาใช้ มีความเป็นธรรมชาติ อยู่ในบริบท ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความสามารถและประสบการณ์ของผู้เรียนด้วยการประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ควรประเมินความสามารถในการสื่อความหมายจริง ๆ ไม่ควรแยกการใช้ภาษาออกจากสถานการณ์ และควรวัดให้ครอบคลุม นั่นคือต้องประเมินทั้งความรู้ ซึ่งหมายถึงเนื้อหาทางภาษา ประกอบด้วย เสียง คำศัพท์ โครงสร้าง ไวยากรณ์ ประเมินทั้งความสามารถและประสิทธิภาพและสถานการณ์ และประเมินขอบเขตของการใช้ภาษานั้นคือ สมรรถภาพในการสื่อสาร ซึ่งหมายถึง ทักษะการรู้จักปรับตนของผู้เรียน

2. การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารนั้น สิ่งที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ นั้น บุญชม ศรีสะอาด (2537 : 5 – 9) กล่าวว่า เพื่อที่จะสอนให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ การจัดการเรียนการสอนต้องอยู่ในรูปของระบบ ดังภาพที่ 1 ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับ นวรัตน์ สมนาม (2546 : 11) ที่กล่าวว่า ในการทำกิจกรรมใด ๆ หากดำเนินการอย่างเป็นระบบแล้วจะทำให้งานนั้นสำเร็จเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 1 ระบบการเรียนการสอนของบุญชม ศรีสะอาด

จากภาพที่ 1 ตัวป้อน คือ ส่วนประกอบต่าง ๆ ที่นำเข้าสู่ระบบ ซึ่งประกอบด้วย ผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้สอน คือ ครู ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ผู้เรียน คือ นักเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในระบบการเรียนการสอน หลักสูตร เป็นองค์ประกอบที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวก หรือสิ่งแวดล้อมในการเรียน คือ ห้องเรียน สถานที่เรียน ส่วนกระบวนการของการเรียนการสอน คือ การดำเนินการสอน เป็นการนำตัวป้อนมาดำเนินการเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ต้องการ ผลผลิต หมายถึง พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย ของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไป และการติดตามประเมินผล และปรับปรุง คือ การตรวจสอบผลผลิตว่า ได้ผลตามที่มุ่งหวังหรือไม่ หรือมีข้อบกพร่องใดที่ต้องแก้ไข

จากการที่หลักสูตรภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบัน ได้ยึดแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร การจัดการเรียนการสอนจึงควรมุ่งเน้นความสำคัญของตัวผู้เรียน จัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอนตามกระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียน โดยเริ่มจากการฟังไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญ ทำความเข้าใจ จดจำแล้วนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ ตลอดจนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความหมาย ดังนั้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ควรสอนให้ผู้เรียนคุ้นกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน และนำภาษาที่คุ้นเคยนั้นไปใช้ได้ (กรมวิชาการ, 2545 : 109)

อัจฉรา สัปพันธุ์ (2537 : 38) ได้กล่าวถึงข้อดีของการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนมีโอกาสได้พัฒนาทักษะในการเรียนภาษาทั้ง 4 ทักษะ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รวมถึงความรู้ด้านวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาเป็นอย่างดี
2. จากการนำเสนอประเภทเอกสารจริงมาใช้ในการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้สัมผัสสถานการณ์จริงในการใช้ภาษาในการสื่อสาร และทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนไม่น่าเบื่อหน่าย
3. การสอนภาษาโดยวิธีการสื่อสารนั้นทำให้งิจกรรมในชั้นเรียนมีรูปแบบที่หลากหลาย และส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมซึ่งสอดคล้องกับทิศทางใหม่ในการสอนภาษา
4. ผู้เรียนสามารถพัฒนาสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ และสามารถชี้ภาษาในการสื่อสารได้จริง ถ้าได้รับการฝึกฝนตามกระบวนการเรียนการสอน

สมถวิล ชนะโสภณ (อ้างถึงใน กุสุมา ล่าม้าย , 2537 : 46 – 47) ได้สรุปถึงหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารควรมีลักษณะดังนี้

1. นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ (Learner Centered) นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการใช้ภาษา ซึ่งอาจจะจัดอยู่ในรูปของกิจกรรมคู่ (Pair Work) หรือกิจกรรมกลุ่ม (Group Work)

2. การมุ่งงานปฏิบัติ (Task Oriented) การเรียนภาษาเกิดจากการร่วมกิจกรรมที่ครูจัดให้ กิจกรรมทางภาษาจะต้องจัดให้นักเรียนทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งมีสภาพใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด และเป็นกิจกรรมที่มีความหมาย

3. การมีช่องว่างของข้อมูล (Information Gap) กิจกรรมหรือแบบฝึกจะมีลักษณะเป็นการหาข้อมูลเพิ่มเติมหรือหาข้อมูลที่ขาดหายไป การจัดกิจกรรมให้มีลักษณะของ Information Gap จะช่วยเป็นเครื่องกระตุ้นและทำให้เกิดการสื่อสาร

4. หน้าที่ทางภาษา (Language Functions) การสอนให้ความสำคัญในด้านความหมาย (Meaning) และความสามารถในการสื่อสารอย่างคล่องแคล่ว (Fluency) มีใช้รูปแบบ (Forms) และความถูกต้อง (Accuracy) ดังนั้นการสอนจึงเน้นที่การใช้ภาษาตามหน้าที่

5. การทดสอบภาษาที่ใช้จริง (Authentic Language Test) การทดสอบจะต้องเป็นการทดสอบการใช้ภาษาจริงๆ มิใช่การทดสอบความรู้เกี่ยวกับภาษา

นอกจากนี้ กุสุมา ลำนุ้ย (2537 : 47) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมไว้ว่า สิ่งสำคัญอันหนึ่งที่ครูสอนภาษาต่างประเทศจะต้องคำนึงถึง คือ การสอนภาษาเพื่อให้เกิดการสื่อสาร ดังนั้นบทบาทของครูในห้องเรียนจะต้องกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ภาษาเพื่อการโต้ตอบกันมากที่สุด ครูจึงควรใช้ภาษาต่างประเทศในห้องเรียนให้มากที่สุด ซึ่งสามารถเริ่มได้ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยอาจจะเริ่มจากคำง่ายๆ ทำให้นักเรียนเคยชินไปจนถึงการโต้ตอบเป็นภาษาต่างประเทศบ่อยๆ นักเรียนจะเรียนรู้และพยายามที่จะพูดภาษาต่างประเทศในห้องเรียนให้มากที่สุด

การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ครูผู้สอนต้องเลือกเนื้อหาที่ครอบคลุมทั้งส่วนที่เป็นทักษะทางภาษา (Language Skills) และทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) โดยมีแนวทางดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ, 2545 : 107)

1. ด้านทักษะทางภาษา

- ให้ผู้เรียนเข้าใจและเห็นประโยชน์ของสิ่งที่เรียน และมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหา
- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติและฝึกใช้ทักษะความรู้ที่จะนำไปสู่ผลที่วางไว้
- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงบทบาทของตนเองในฐานะผู้เรียนภาษา
- กิจกรรมที่จัดให้ต้องสัมพันธ์กับความต้องการในชีวิตจริงของผู้เรียน
- เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการทางภาษาที่ละน้อยในลักษณะที่ค่อยเป็นค่อยไป

2. ด้านทักษะการเรียนรู้

- เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้กลยุทธ์ในการเรียนภาษาที่มีประสิทธิภาพ
- ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักวิธีเรียนที่ตนเองพอใจ
- ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะที่ช่วยให้เรียนตามหลักสูตรได้อย่างราบรื่น
- ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักการวางแผนมุ่งหมายในการเรียนของตนเอง
- ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักกำหนดเป้าหมายที่ต้องการและช่วงเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย
- ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะในการประเมินตนเอง

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered) มุ่งเน้นกระบวนการการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ ในการสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น กิจกรรมจึงควรเป็นทั้งกิจกรรมเพื่อฝึกให้ผู้เรียนมีความรู้ด้านภาษา (Linguistic Exercises) และกิจกรรมทางการสื่อสาร (Communication Tasks) ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น (กรมวิชาการ, 2545 : 107-108)

1. การแสดงบทบาทสมมติ (Role – Play)
2. การใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation)
3. การเรียนรู้จากโครงงาน (Project – Base Learning)
4. การเรียนแบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Method)
5. การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperation Learning)
6. การเรียนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning)
7. การเรียนแบบสร้างความรู้ (Constructionist Learning)
8. กิจกรรมการแก้ปัญหา (Problem – Solving Activities)

ฯลฯ

ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ผู้สอนจึงควรหาวิธีการทำให้ผู้เรียนเรียนภาษาได้เร็วขึ้น สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนการพัฒนาตนเอง รู้จักกระบวนการเรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ แนวคิดและวิธีการสอนแต่ละวิธีมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด ทั้งนี้ผู้สอนควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีหรือแนวคิดต่าง ๆ เป็นอย่างดี และมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการปฏิบัติในชั้นเรียนก่อนพิจารณาเลือกแนววิธีสอนใดมาใช้ (กรมวิชาการ, 2545 : 137)

ผกาทิพย์ สกุลครู (2531 : 95-96) ได้กล่าวถึงเทคนิคการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นไว้ดังนี้

ในการสอนไม่ว่าจะเป็นเรื่องของตัวอักษร คำศัพท์ หรือรูปประโยค ควรคำนึงถึงลำดับขั้นตอนในการสอน เรื่องของลำดับขั้นตอนนี้บางครั้งมักจะถูกละเลยมองข้ามไป ซึ่งบ่อยครั้งลำดับ

ขั้นตอนที่ผิดพลาดไปเพียงเล็กน้อย อาจทำให้เกิดปัญหาใหญ่โตตามมา สร้างความไม่เข้าใจ งงงงสงสัย และสับสน ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนเป็นอย่างมาก หลักเกณฑ์โดยทั่วไปที่สามารถนำมาใช้พิจารณากำหนดลำดับขั้นตอนได้แก่

1. เริ่มจากสิ่งที่ย่ายไมซับซ้อนไปสู่สิ่งที่ยาก หรือซับซ้อนขึ้น
2. เริ่มจากสิ่งที่พบเห็น ได้ยิน ได้ฟัง ได้ใช้ บ่อยกว่า
3. เริ่มจากสิ่งมองเห็นได้ สัมผัสได้ ไปสู่สิ่งที่มองไม่เห็น หรือสัมผัสไม่ได้
4. เริ่มจากสิ่งใกล้ตัว ไปสู่สิ่งไกลตัว
5. เริ่มจากเรื่องทั่ว ๆ ไปสู่เรื่องที่ชี้เฉพาะ
6. เริ่มจากสิ่งที่เป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่ หรือเป็นส่วนประกอบของสื่ออื่น ๆ ต่อไป

วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอื่น ๆ ประกอบการสอน

1. ของจริง เช่น หนังสือ โต๊ะ เก้าอี้ ดินสอ ปากกา ประตู่ หน้าต่าง นาฬิกา แวนตา กระดานดำ เงิน กุญแจ ไม้ขีดไฟ พจนานุกรม ผ้าเช็ดหน้า กระดาษ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น
2. ของจำลอง เช่น รถยนต์ เครื่องบิน โทรศัพท์ เป็นต้น
3. รูปภาพ เช่น คนชาติต่างๆ ผู้ชาย ผู้หญิง เด็ก ผู้ใหญ่ กระเป๋าดินไม้ ดอกไม้ ผลไม้ เป็นต้น
4. รูปถ่าย เช่น ภูเขาฟูจิ ต้นชากระบะ บ้านญี่ปุ่น ห้องญี่ปุ่น เป็นต้น
5. แผนผัง แผนภูมิ แผนที่
6. สิ่งสมมติ เช่น ผู้สอนชี้สิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยสมมติเป็นสื่ออื่น ๆ
7. กิริยาท่าทาง เช่น ผู้สอนแสดงกิริยาท่าทาง หรือให้ผู้เรียนแสดงกิริยาท่าทาง
8. สถานการณ์ เช่น ผู้สอนกำหนดสถานการณ์แล้วให้ผู้เรียนใช้คำศัพท์ หรือแต่งประโยคหรือบทสนทนาให้เหมาะแก่สถานการณ์นั้น ๆ
9. ประโยคตัวอย่าง ยกตัวอย่างประกอบหลาย ๆ ตัวอย่างที่ชัดเจนเข้าใจง่าย
10. เทป เช่น ใช้ในการทดสอบการฟัง หรือให้ผู้เรียนพูด หรืออ่านตาม หรือให้เขียนตามเสียงที่ได้ยินจากเทป
11. แผ่นใส เช่น ใช้ประกอบการอธิบายหรือวาดภาพประกอบการสอน หรือกำหนดสถานการณ์ เป็นต้น
12. สไลด์ เช่น สไลด์แนะนำเรื่องราวเกี่ยวกับญี่ปุ่น
13. วีดีโอ เช่น วีดีโอแนะนำเรื่องราวเกี่ยวกับญี่ปุ่น วีดีโอประกอบการสอนรูปประโยค เป็นต้น

ทั้งนี้ผู้สอนควรเลือกใช้สิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งประกอบกันตามความเหมาะสมซึ่งขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่จะสอน เวลา ความพร้อม และอื่นๆ

การใช้วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอื่น ๆ ดังกล่าวข้างต้นอย่างพอเหมาะพอดี จะช่วยเสริมความเข้าใจและบรรยากาศในการฝึกฝน ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่ง

รูปแบบการฝึกฝน

รูปแบบของการฝึกฝนมีมากมาย ทั้งนี้ผู้สอนควรเลือกใช้ หรือนำมาผสมผสานให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่จะสอน รูปแบบของการฝึกฝนได้แก่

1. การฝึกพูดตาม (Repetition Drill)
2. การฝึกแทนคำในประโยค (Substitution Drill)
3. การฝึกเปลี่ยนรูปคำหรือประโยค (Transformation Drill)
4. การฝึกถาม-ตอบ (Question – Answer Drill)
5. การฝึกเชื่อมประโยค (Combination Drill)
6. การฝึกแต่งประโยค (Completion Drill)
7. การฝึกขยายประโยค (Expansion Drill)
8. การฝึกแปล (Translation Drill)

ทั้งนี้อาจฝึกฝนโดยให้ผู้เรียนพูดพร้อมกันทั้งชั้น พูดเป็นกลุ่ม หรือชี้ให้พูดทีละคน แล้วแต่เวลาและโอกาส นอกจากนี้ควรให้ผู้เรียนจับคู่ หรือจับกลุ่มพูดคุยกันเองบ้าง ตามสถานการณ์ หรือรูปประโยคที่ผู้สอนกำหนดให้ ทั้งนี้จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคิดและพูดด้วยตนเองไม่ใช่เพียงพูดตามผู้สอน หรือรอรับคำถามจากผู้สอนเสมอไป และจะเป็นการช่วยให้บรรยากาศในชั้นเรียนคล่องตัวด้วย

3. ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ มีหลายประการดังนี้

ปัญหาเกี่ยวกับผู้สอน

ศรีวิชัย สุวรรณกิติ (2520 : 86-88)

1. ครูมีความรู้ด้านเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษไม่แม่นยำ
2. ครูขาดความพร้อมที่จะสอน
3. ครูขาดความรู้ทางด้านวิธีการสอนที่ถูกต้อง
4. ครูขาดความมั่นใจในตัวเอง
5. ครูไม่ได้ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ทำให้ไม่เห็นความสำคัญของวิชาที่ตนสอน
6. ครูไม่มีเวลาตรวจงานของนักเรียน
7. ครูไม่กระตุ้นความสนใจของนักเรียน และไม่ได้เน้นความสำคัญของภาษาอังกฤษ
8. ครูขาดจิตวิทยาในการสอน

โดนัลด์ เอ. เลอเชอล (อ้างถึงใน วลัย พันธ์มณี, 2529 : 18) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการสอน การเรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทยไว้ตอนหนึ่งว่า ปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษประการ หนึ่งเกิดจากตัวครู ครูมีความรู้ภาษาอังกฤษ แต่ครูไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว เขาแนะนำว่าปัญหานี้สามารถแก้ไขได้โดย ครูต้องฝึกทำในสิ่งที่ตนเองสอน (Practice what he preaches) นั่นคือ ถ้าครูสอนให้นักเรียนพูดภาษาอังกฤษ ครูก็ต้องฝึกพูดด้วย ถ้าครูสอนให้นักเรียน อ่านหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษเป็นประจำ ครูก็ต้องอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษเป็นประจำด้วย ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ครูสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย มักจะรับทฤษฎีการสอน ภาษาต่าง ๆ ของชาวต่างประเทศมาใช้กับนักเรียนของตน โดยมีได้คำนึงว่า วิธีการสอนนั้น เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนและนักเรียนของตนหรือไม่เพียงใด ครูมักจะเชื่อทุกสิ่ง ทุกอย่างที่ผู้สอนภาษาอังกฤษชาวต่างประเทศพูด หรือเขียนโดยมิได้คำนึงถึงความถูกต้อง เทียงตรง และความเป็นไปได้

กรกช อุปถัมภ์นรากร (อ้างถึงใน อัจฉรา สัปพันธุ์, 2537 : 254) ได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับ ผู้สอน ดังนี้คือ ผู้สอนยังไม่เข้าใจเทคนิคและวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ขาดหนังสือเพื่อ ประกอบการศึกษาค้นคว้า ขาดคู่มือครูที่เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการ สื่อสาร

อัจฉรา สัปพันธุ์ (2537 : 254) กล่าวว่า ครูใช้เนื้อหาการเรียนการสอนและแบบเรียน ภาษาฝรั่งเศสที่ยังเน้นการจัดการเรียนการสอนแบบขนบนิยมมากเกินไป มีกิจกรรมส่งเสริมการใช้ ภาษาเพื่อการสื่อสารน้อย กิจกรรมส่วนใหญ่จะเน้นความรู้ด้านโครงสร้างไวยากรณ์มากกว่ากิจกรรม การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

เสาวลักษณ์ กิตติคุณศิริ (2539 : 22) กล่าวว่า ครูมีปัญหาเรื่องความรู้ ความเข้าใจใน เนื้อหาวิชา ซึ่งปัญหานี้ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม หรือ การรับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง การปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ของไทย ณ จังหวัดสงขลา ระหว่างวันที่ 6-7 กันยายน 2546 กล่าวถึงความล้มเหลวในการเรียน การสอนภาษาอังกฤษว่ามาจาก

1. การขาดครูสอนภาษาอังกฤษที่มีวุฒิทางภาษาอังกฤษ
2. ครูขาดโอกาสในการพัฒนาตนเอง
3. ครูภาษาอังกฤษมักขาดทักษะ และขาดความมั่นใจในการพูด
4. ครูมีภาระงานอื่นมาก ทำให้มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอน

ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียน

ศรียัย สุวรรณกิติ (2520 : 88-89) สรุปปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน ดังนี้

1. นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อครู และภาษาอังกฤษ
2. จำนวนนักเรียนแต่ละห้องมีมากเกินไป ทำให้ครูดูแลไม่ทั่วถึง
3. นักเรียนไม่กล้าแสดงออก ขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง
4. นักเรียนขาดการสนับสนุนในการเรียนภาษาจากทางบ้าน ในกรณีที่มีปัญหาด้าน

ภาษาอังกฤษ จึงรู้สึกท้อ

5. นักเรียนเกิดความรู้สึกขัดแย้งในการเรียนสองภาษาในเวลาเดียวกัน
6. นักเรียนไม่รู้จักรักช่วยตนเอง คอยแต่การให้ของครูเพียงอย่างเดียว

ทิพวัลย์ มาแสง (2532 : 4 -5) ได้สรุปปัญหาของผู้เรียนในประเด็นที่ใกล้เคียงกันดังนี้

1. นักเรียนขาดความกระตือรือร้น และแรงจูงใจในการเรียน
2. นักเรียนขาดการฝึกฝนตนเอง
3. นักเรียนมีพื้นฐานทางภาษาอังกฤษไม่ดี
4. นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อครู และภาษาอังกฤษ

กรกช อุปถัมภ์นรากร (อ้างถึงใน อัจฉรา สัปพันท์, 2537 : 254) กล่าวว่าผู้เรียนขาดโอกาสในการใช้ภาษาฝรั่งเศสทั้งในและนอกชั้นเรียน และยังมีความรู้ภาษาฝรั่งเศสไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้ทั้งในทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน

อัจฉรา สัปพันท์ (2537 : 254) กล่าวว่าผู้เรียนยังมีปัญหาในเรื่องของระเบียบวิธีของภาษา ขาดความแม่นยำในเรื่องของไวยากรณ์ หรือมีความรู้ด้านไวยากรณ์แต่ไม่สามารถประยุกต์กฎเกณฑ์ไวยากรณ์เพื่อใช้ในสถานการณ์สื่อสารจริงได้

ปัญหาเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอน

พวงเพ็ญ อินทรประวัติ (2521 : 78-79) กล่าวว่า ระดับการเรียนที่ไม่เท่ากันของนักเรียนในแต่ละห้องเป็นปัญหา โดยเฉพาะห้องที่เรียนอ่อน ซึ่งผู้สอนจำเป็นต้องหาอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างรวดเร็ว

ศรียัย สุวรรณกิติ (2520 : 90) กล่าวว่า ปัญหาการเรียนการสอนเกิดจากลักษณะห้องเรียนไม่เอื้อต่อการสอนภาษาอังกฤษ การขาดห้องสมุด และหนังสือประกอบอื่น ๆ เพื่อช่วยในการค้นคว้าเพิ่มเติม ขาดห้องปฏิบัติการทางภาษา รวมถึงการไม่ให้การสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทางภาษาของผู้บริหาร

ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน

ศรีวิชัย สุวรรณภักดี (2520 : 91-92) กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับตำราเรียน ดังนี้

1. ตำราล้าสมัย และไม่ได้รับการปรับปรุง
2. ตำราขาดเทคนิคการเร้าความสนใจของผู้อ่าน
3. ตำราบางเล่มไม่เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปสู่ยาก
4. ตำราบางเล่มเน้นหน้าที่ไวยากรณ์เพียงอย่างเดียว
5. คำอธิบายของตำราบางเล่มไม่ชัดเจน

ทิพวัลย์ มาแสง (2532 : 5) กล่าวถึงปัญหาในด้านตำราเรียนในแง่ที่ใกล้เคียงกัน คือ

1. ตำราเรียน หรือหนังสือเรียนล้าสมัย
2. หนังสือเรียนมีไม่เพียงพอ หรือมีน้อย

ส่วนปัญหาอื่น ๆ เกิดจากไม่มีงบประมาณ หรืองบประมาณไม่เพียงพอในการจัดการซื้อสื่อรวมไปถึงความยากจนของผู้เรียน ทำให้ไม่มีทุนทรัพย์ที่จะจัดซื้อสื่อด้วยตัวเอง

ปัญหาเกี่ยวกับการวัดผล

ในด้านการวัดและประเมินผลนั้น สุพัฒน์ สุกมลสันต์ (2535 : 56-58) กล่าวว่า ครูยังขาดความรู้ด้านการวัด และประเมินผล อีกทั้งยังขาดแบบทดสอบที่จะช่วยให้การวัดและประเมินผลมีความถูกต้องเที่ยงตรง และแม่นยำ เช่นเดียวกับ อัจฉรา สัมปพันธุ์ (2537 : 254) ที่กล่าวว่า ผู้สอนยังขาดความรู้และความเข้าใจในการสร้างข้อสอบในการวัดความรู้และความสามารถในการออกข้อสอบประเภทการสื่อสาร

ปัญหาจากตัวแปรอื่น ๆ

ศ.ดร.ปรางณี กุลละวณิช และผศ.ดร.รัชนิ ปิยะมาวดี ได้เดินทางไปสำรวจการสอนภาษาอังกฤษในญี่ปุ่น ได้ข้อคิดเห็นว่าประเทศญี่ปุ่นก็มีปัญหาเหมือนกับประเทศไทยที่มีภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ไม่ใช่เป็นภาษาที่สองเหมือนในสิงคโปร์ ทำให้คนญี่ปุ่นและคนไทยมีข้อด้อยที่คล้ายกันตรงที่ไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดีเท่าคนสิงคโปร์ นอกจากนี้คนญี่ปุ่นมิได้คิดว่าการรู้ภาษาอังกฤษจะทำให้คนญี่ปุ่นก้าวหน้าทางวิชาการ แต่รัฐบาลญี่ปุ่นคิดว่าคนญี่ปุ่นสมัยนี้น่าจะสามารถพูดภาษาอังกฤษได้เพื่อจะได้เข้าใจผู้อื่นมากขึ้น ส่วนอุปสรรคอีกประการหนึ่งที่เป็นเรื่องแรกของรัฐบาลญี่ปุ่นก็คือ ทักษะคิดของคนญี่ปุ่นต่อภาษาอังกฤษ ที่จะทำอย่างไรให้คนญี่ปุ่นเห็นว่าการใช้ภาษาอังกฤษเป็นเรื่องธรรมดาๆทำอย่างไรให้เด็กญี่ปุ่นไม่กลัวและไม่อายจะพูดกับคนที่พูดภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นนโยบายการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปในญี่ปุ่นมีการสอนไวยากรณ์

ภาษาอังกฤษ และการพูดเป็นเรื่องเป็นราวขึ้นกับคนต่างชาติจริง ๆ เพื่อจะได้คุ้นเคยกับการพูด ภาษาอังกฤษ เช่น ให้นักเรียนแนะนำวัฒนธรรมการเล่นการกีฬาของญี่ปุ่น แนะนำตนเอง ซึ่งนักเรียนก็อาจจะติดขัดกับคำศัพท์อยู่บ้าง แต่ที่น่าสนใจก็คือนักเรียนของเขาจะเปิดพจนานุกรมกันอย่างรวดเร็วและมีความพยายามที่จะพูดทุกคน(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546 : 1-2)

ปัญหาการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น

กัลยาณี สีสวรรณ (2535 : 154-155) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เป็นปัญหาในการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย สรุปได้ดังนี้

1. ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นเป็นสาขาวิชาที่ขาดแคลนสาขาหนึ่งคือถึงแม้ว่าจะมีตำแหน่งการบรรจุผู้สอนเข้ารับราชการ แต่ก็ไม่มีผู้ใดมาสมัครเพราะปัญหาค่าตอบแทน เช่นผู้ที่ได้รับทุนไปเรียนทางด้านภาษาญี่ปุ่นโดยตรง เมื่อกลับมาแล้วก็เปลี่ยนใจไม่ยึดอาชีพการสอน เพราะค่าตอบแทนจากเอกชนสูงกว่าหลายเท่า ฉะนั้นไม่ว่าที่ไหน โดยเฉพาะ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ทางกระทรวงศึกษาธิการเห็นความสำคัญและสนับสนุนในการร่างหลักสูตร แต่งตำรา ทำแบบฝึกหัด ตลอดจนคู่มือครูให้เสร็จเรียบร้อย ทั้งผู้เรียนจำนวนมากอยากจะเรียน แต่ไม่สามารถเปิดสอนวิชาี้ในโรงเรียนบางโรงได้ เนื่องมาจากการขาดผู้สอนนั่นเอง

2. ผู้สอนไม่ใช่ผู้ชำนาญในการสอนภาษา เนื่องจากขาดการอบรมที่ถูกต้องและไม่เคยไปญี่ปุ่นเลยจึงทำให้มีผลต่อการสอน ตลอดจนผู้สอนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาโทก็ถูกบังคับเกมขอร้องจากทางโรงเรียนให้ช่วยสอนภาษาญี่ปุ่น เพราะตลาดต้องการคนที่มีความรู้ภาษาญี่ปุ่น ทำให้ผู้เรียนนิยมเรียนภาษาญี่ปุ่นมากขึ้น

3. ขาดตำราเรียนภาษาญี่ปุ่นที่เหมาะสมกับคนไทยและเมืองไทย การทำตำราที่เหมาะสมมิใช่จะทำได้ง่ายนัก เพราะต้องอาศัยความร่วมมือจากเจ้าของภาษาตลอดจนกำลังคน กำลังเงินและความร่วมมืออย่างมาก ทั้งผู้สอนก็ขาดแคลน ทำให้การแต่งตำรายากขึ้นไปอีก

4. องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลภายในโรงเรียนที่มีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่ส่งเสริมวิชาการ ธุรวิชาการ (อ้างถึงใน อัญชลี ปานแจ่ม, 2541 : 50-51) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารไว้ดังนี้

1. ผู้บริหารควรจัดประชุมครูเพื่อปรึกษาหารือทางด้านวิชาการ โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

2. การจัดห้องสมุดหรือมุมเอกสารสำหรับครูเพื่อให้ครูได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ซึ่งไม่เพียงแต่เอกสารทางด้านวิชาการเท่านั้น แต่ควรจัดให้มีเอกสารตำรา วารสารต่าง ๆ ที่มีคุณค่า นอกเหนือจากเอกสารทางการศึกษา เพื่อให้ครูเป็นผู้มีความรู้ ความคิดที่ก้าวหน้า ทันต่อเหตุการณ์ สามารถสอนได้อย่างมีวิจารณญาณ

3. ผู้บริหารควรจัดให้ครูได้มีโอกาสดูการสอนของครูคนอื่น ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน ของตนเอง เป็นการแลกเปลี่ยนบรรยากาศและเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ที่จะนำมาปรับปรุงการสอนของตนเอง และเกิดการเปลี่ยนแปลง ในทางที่ดีกว่า

4. การส่งเสริมความรู้ ประสบการณ์และวิทยฐานะของครู ผู้บริหารควรจัดให้ครูได้มี โอกาสเข้ารับการอบรม ดูงาน หรือศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และวิทยฐานะ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ ต่อการเรียนการสอนของครู รวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมให้เป็นสมาชิกสมาคมต่าง ๆ ที่ครูจะได้รับ ประโยชน์และนำมาปรับปรุงการปฏิบัติงานของตน ซึ่งเป็นการส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่ครู

5. ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูผู้สอน จัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นใช้เอง โดย จัดทำให้อัดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สภาพท้องถิ่นและผู้เรียน

6. ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสนใจและสนับสนุนการศึกษาวิจัย โดยเตรียมบุคลากรใน โรงเรียนให้มีพื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาวิจัยเพื่อนำมาใช้ปรับปรุงด้านหลักสูตร การจัดการเรียน การสอน และสื่อการเรียนการสอน ด้วยวิธีการส่งครูเข้ารับการอบรมหรือศึกษาต่อ เชิญวิทยากรมา ให้ความรู้ และนำครูที่มีความรู้ทางการวิจัยในโรงเรียนมาช่วยเผยแพร่ให้เพื่อนครูได้ทราบ

7. ผู้บริหารโรงเรียนที่ดีจำเป็นต้องให้การสนับสนุนและส่งเสริมครูทางด้านขวัญและ กำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้ครูได้สามารถเข้าพบและให้คำปรึกษาแก่ครู ในการจัดการเรียนการสอนตลอดจนเรื่องอื่น ๆ ที่สามารถช่วยเหลือครูได้ โดยปฏิบัติต่อ ผู้ได้บังคับบัญชาด้วยความโอบอ้อมอารี และยุติธรรมโดยเฉพาะครูที่มีความตั้งใจในการทำงานและ มีความขยันหมั่นเพียรอย่างสม่ำเสมอควรได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

ครูผู้สอน ครูผู้สอนเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญมากที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ หากครู ใช้ยุทธวิธีในการสอนเพื่อสนองตอบเป้าประสงค์ของหลักสูตร มีพัฒนาการเรียนการสอนให้ เหมาะสมกับผู้เรียน จัดบรรยากาศที่เหมาะสมในการดึงดูดความสนใจของผู้เรียนก็จะทำให้การเรียน การสอนนั้นประสบความสำเร็จ (อัญชลี ปานแจ่ม , 2541 : 63) โดยครูต้องสร้างกิจกรรมใหม่ ๆ ที่จะ เสริมบทเรียนโดยใช้เทคนิคง่าย ๆ และผู้เรียนสามารถตอบสนองได้ในด้านบวก ผู้เรียนจะใช้ภาษาใน การสื่อความหมายได้ดีต่อเมื่อผู้เรียนได้ให้ความสนใจทั้งภาษาพูด และภาษาเขียน โดยเลือกใช้ให้ เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ ทุกครั้งที่มีการทดสอบการพูด และการเขียน ครูต้องกระตุ้นให้ผู้เรียน

เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกมีความตั้งใจจริงที่จะพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการเรียนภาษาต่างประเทศ (วาณี ลิ้มปีสวัสดิ์, 2534 : 4)

บัญชา อึ้งสกุล (กรมวิชาการ, 2545 : 59) กล่าวถึงครูภาษาอังกฤษที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. ควรกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวและปัญหาต่าง ๆ ทางด้านภาษาศาสตร์และจิตวิทยา เพื่อจะได้นำไปใช้ตอบปัญหาต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและเข้าใจปัญหาพื้นฐานต่าง ๆ ได้ดีขึ้น
2. ควรพยายามศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิดใหม่ในการสอนภาษามาจากแหล่งข้อมูลใหม่ ๆ
3. พยายามเข้าใจกระบวนการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากความคิดใหม่ ๆ
4. ต้องรู้จักวิธีการใช้เครื่องบันทึกเสียง เครื่องฉาย หรืออุปกรณ์อื่น ๆ
5. ต้องหมั่นพิจารณาสำรวจข้อบกพร่องในการสอนของตนอยู่เสมอ
6. ต้องพยายามทำความเข้าใจหลักการสอนของตน
7. ควรยึดทฤษฎีที่ดี ที่สามารถยึดเป็นหลักและนำไปปฏิบัติได้

นอกจากนี้ ทิพวัลย์ มาแสง (2532 : 8) กล่าวว่าครูต้องมีคุณสมบัติ 3 ประการดังนี้

1. มีความรู้ทางด้านภาษา เรื่องเสียง การออกเสียง การฟัง พูด อ่าน และ เขียน
2. มีความรู้ด้านวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
3. มีความรู้ด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ภาษา

ส่วนครูผู้สอนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากภาษาอังกฤษ ผกาทิพย์ สกุลครู (2531 : 94) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้สอนภาษาญี่ปุ่นในอุดมคติไว้ดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่นและเรื่องราวเกี่ยวกับญี่ปุ่นอย่างกว้างขวางลึกซึ้งและอย่างเป็นระบบ
2. มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาญี่ปุ่นเป็นอย่างดี เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนได้
3. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ความสามารถไปยังผู้เรียนได้อย่างถูกต้องรวดเร็วชัดเจน เข้าใจง่าย เป็นระบบ มีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายการเรียนการสอน
4. มีความรู้ความเข้าใจในผู้เรียน และปัญหาของผู้เรียนเป็นอย่างดี และสามารถแก้ปัญหาให้แก่ผู้เรียนได้

เมื่อมองในแง่นี้ จะเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ผู้สอนชาวญี่ปุ่น หรือชาวไทย จะหาผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนเป็นอาจารย์ที่ดีในอุดมคตินั้น คงหาได้ยากยิ่ง แต่คุณสมบัติดังกล่าวเป็นสิ่งที่

อาจารย์ผู้สอนควรทราบ และน่าจะได้อึดถือเป็นแนวทาง เป็นเป้าหมายในชีวิตการสอนพยายามศึกษาค้นคว้าหาความรู้ความสามารถใส่ตนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งความพยายามความตั้งใจใฝ่รู้ และประสบการณ์จะช่วยได้มาก

ผู้เรียน

ผู้เรียนเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากระบบการเรียนการสอน พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้เรียนเป็นผลผลิตในกระบวนการเรียนการสอน พวงเพ็ญ อินทรประวัติ (2521 : 12) กล่าวว่า ผู้เรียน คือ จุดศูนย์กลางในกระบวนการเรียนการสอน ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันมีความต้องการในการเรียนที่แตกต่างกัน Stern (อ้างถึงใน ผ่าน บาลโพธิ์, 2537 : 6) กล่าวถึงผู้เรียนในแนวทางที่สอดคล้องกันว่า การสอนเพื่อการสื่อสาร ควรเน้นให้ผู้เรียนให้มากขึ้น ให้ค่านึงว่าผู้เรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอน จึงควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความรู้และความสามารถของตน เพื่อประโยชน์ในการจัดบทเรียน และดำเนินการสอนได้อย่างถูกต้อง ทิพวัลย์ มาแสง (2532 : 10) ได้จำแนกผู้เรียนไว้ 3 ระดับ คือ ผู้เรียนภาษาในระดับเริ่มแรก (beginner) ผู้เรียนภาษาในระดับที่พอรู้ภาษาอังกฤษพอควร (intermediate) และผู้เรียนภาษาในระดับสูง (advance)

การเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นได้นั้น สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2541 : 13) กล่าวว่า ครูผู้สอนควรคำนึงถึงคุณลักษณะของผู้เรียนในประเด็นต่อไปนี้

1. ความถนัด (Aptitude) หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนที่จะเรียนรู้
2. ความสามารถที่จะเข้าใจสิ่งที่ครูสอน (Ability to understand instruction)
3. ความเพียรพยายาม (Perseverance) ผู้เรียนใช้เวลาสำหรับการเรียนรู้ ซึ่งมักจะเนื่องมาจากการที่ผู้เรียนมีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้
4. การมีโอกาสนครผู้สอนให้เวลาผู้เรียนในการเรียนรู้สิ่งที่ครูสอนโดยคิดถึงความสามารถและความถนัดของผู้เรียน

ในระบบการเรียนการสอนปัจจุบัน ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (อ้างถึงในนวรรตน์ สมนาม, 2546 : 6) ระบุพฤติกรรมของผู้เรียนไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง
3. ผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยน เรียนรู้จากกลุ่ม
4. ผู้เรียนฝึกคิดอย่างหลากหลาย สร้างสรรค์จินตนาการ และแสดงออกได้อย่างชัดเจน และมีเหตุผล

5. ผู้เรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบ แก้ปัญหาทั้งด้วยตนเอง และด้วยการร่วมมือกัน

6. ผู้เรียนได้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
7. ผู้เรียนได้เลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข
8. ผู้เรียนฝึกตนเองให้มีวินัย และมีความรับผิดชอบในการทำงาน
9. ผู้เรียนฝึกประเมิน ปรับปรุงตนเอง และยอมรับผู้อื่นรวมถึงสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่าผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้เรียน เป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร อย่างไรก็ตามยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง ดังที่ บัญชา อึ้งสกุล (2541 : 63-66) ได้กล่าวถึงสิ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น มีดังนี้

1. การสร้างแรงจูงใจ แรงจูงใจมีความสำคัญเป็นอันดับแรก ถ้าผู้เรียนได้รับการจูงใจเป็นอย่างดีแล้วจะสามารถเรียนได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งควรเน้นแรงจูงใจภายในของผู้เรียนมากกว่าแรงจูงใจภายนอก ที่เกิดจากการให้คะแนนหรือรางวัล เพราะแรงจูงใจภายในของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนสามารถจดจำภาษาได้นาน หรือนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะผู้เรียนจะต้องได้รับการยอมรับและการเรียนที่ได้ผลสำเร็จสมประสงค์ ความต้องการที่จะทำให้ผู้เรียนเรียนได้สำเร็จประกอบด้วยความต้องการแสวงหาความรู้ ความต้องการทำให้ตัวเองสูงหรือเด่นขึ้น และการสร้างความผูกพันโดยครูอาจจะช่วยให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ เห็นคุณค่าและเกิดแรงจูงใจตั้งแต่วิธีสอนที่กระตุ้นความสนใจ ซึ่งจะทำให้เกิดความใคร่รู้ในการเรียนภาษาต่างประเทศได้นั้นแสดงว่าครูผู้สอนภาษาต่างประเทศต้องมีจิตวิทยาในการที่จะจูงใจให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษา เห็นประโยชน์และคุณค่า จึงจะเกิดผลดีในการสอน

นอกจากนี้การสร้างความพร้อมของผู้เรียนที่จะเริ่มเรียนภาษาต่างประเทศนั้นครูผู้สอนควรเป็นผู้สร้างแรงจูงใจภายในด้วยการให้ผู้เรียนได้เรียนบทเรียนตามความถนัดของตน จะทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศยิ่งขึ้น

2. การมีโอกาสดูฝึกภาษาโดยตรง การที่ผู้เรียนได้มีโอกาสอยู่ในสภาวะหรือสิ่งแวดล้อมที่ใช้ภาษาต่างประเทศตลอดเวลา ผู้เรียนจะสามารถใช้ภาษานั้นได้คล่องขึ้น ได้มีการกล่าวกันว่าวิธีเรียนภาษาที่ดีที่สุด คือผู้เรียนจะต้องไปอยู่ในประเทศที่ใช้ภาษานั้น ๆ แต่โอกาสเช่นนั้นน้อยมาก นอกจากนี้ประเทศไทยเราไม่ค่อยใช้ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันจึงทำให้ผู้เรียนของไทยไม่สามารถใช้ภาษาต่างประเทศได้ดีเท่าที่ควร

3. การที่ผู้สอนมีคุณวุฒิและประสบการณ์ที่เหมาะสม สิ่งที่จะช่วยให้การเรียนภาษาประสบความสำเร็จอีกประการหนึ่ง คือการที่ผู้สอนได้รับการอบรมในด้านวิธีสอนที่ถูกต้อง มีความรู้ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษดี การได้รับการอบรมมาเพื่อสอนภาษาต่างประเทศในแต่ละ

ระดับชั้นโดยเฉพาะ เช่น ระดับมัธยมศึกษา หรือการที่บรรจุครูที่ไม่รู้ภาษาต่างประเทศอย่างแม่นยำ เข้าสอนนั้นทำให้เกิดผลเสียเป็นอย่างยิ่ง ครูที่ไม่ได้รับการฝึกฝนมาเพียงพอ มีความรู้ความชำนาญน้อยไม่สามารถจะสอนเนื้อหาอย่างถูกต้องและตีความหมายของหลักการสอนภาษาไปอย่างผิด ๆ ครูบางคนก็ไม่กระตือรือร้นที่จะปรับปรุงตนเอง หรือค้นคว้าหาความรู้ให้กว้างขวาง ซึ่งทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนค่อยลงไปอีก

4. สื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนเป็นพาหะ หรือเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาหาความรู้ ทักษะ และเจตคติ ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนและตามจุดหมายของหลักสูตร (ธารง บัวศรี, 2542 : 286) นอกจากนี้ บัญชา อึ้งสกุล (2541 : 65) ได้กล่าวถึงการใช้โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษ หรือ ภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ทำให้ช่วยประหยัดเวลาและแรงงานของครูผู้สอน การที่ผู้เรียนได้เห็นหรือสัมผัสจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจได้เร็วขึ้น และการที่ผู้เรียนได้ฟังเสียงของเจ้าของภาษาโดยตรงจากแผ่นเสียงหรือเทปบันทึกเสียง จะช่วยให้ผู้เรียนเลียนสำเนียงที่แท้จริงของภาษานั้น ได้ถูกต้องแม่นยำขึ้น โสตทัศนูปกรณ์จึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยให้การสอนของครูดูหน้าไปเพราะไม่ต้องมาเสียเวลากับการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการเรียนภาษาของผู้เรียนมากนัก นอกจากนี้ นวรัตน์ สมนาม (2546 : 154) ได้สรุปถึงสื่อการเรียนการสอนว่ามีบทบาทสำคัญต่อทั้งผู้เรียนและผู้สอนดังนี้

ความสำคัญต่อผู้เรียน

1. สื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
2. สื่อช่วยให้สามารถเรียนรู้เรื่องราวที่ไกลตัวได้
3. สื่อช่วยกระตุ้น และสร้างความสนใจ ทำให้กระบวนการเรียนรู้ น่าสนใจยิ่งขึ้น
4. สื่อสามารถสนองความแตกต่างของผู้เรียนได้ดี ทั้งด้านความสนใจ สติปัญญาและวิธีการเรียนรู้
5. สื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน
6. สื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า หาความรู้ด้วยตนเอง

ความสำคัญต่อผู้สอน

1. สื่อช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้น่าสนใจ
2. ผู้สอนสามารถใช้ประโยชน์จากสื่อได้ในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอน
3. สื่อช่วยกระตุ้นให้ผู้สอนตื่นตัวในการเตรียมจัดหา หรือผลิตสื่อ

สื่อการเรียนการสอนมีหลายประเภท นวรัตน์ สมนาม (2546 : 154 – 155) จำแนกสื่อการเรียนรู้อตามประเภท ลักษณะและการนำไปใช้ 5 ประเภท สรุปได้ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นสื่อที่ใช้ระบบการพิมพ์ เช่น หนังสือเรียน คู่มือ ใบความรู้ หนังสือเสริม

ประสบการณ์ ใบงาน แผ่นพับ แผ่นภาพ แบบฝึก นิเทศสาร จุลสาร

2. สื่อวัสดุอุปกรณ์เป็นสื่อสิ่งของต่าง ๆ เช่น ของจริง หุ่นจำลอง แผนภูมิ แผนที่
3. สื่อโสตทัศนอุปกรณ์ เป็นสื่อที่นำเสนอด้วยเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น แถบเสียง แถบบันทึกภาพ ซีดี – รอม วีดิทัศน์ สื่อมัลติมีเดีย คอมพิวเตอร์ช่วยสอน อินเทอร์เน็ต
4. สื่อกิจกรรม เป็นสื่อประเภทวิธีการที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะซึ่งต้องใช้กระบวนการคิด การปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ของผู้เรียน เช่น เกม เพลง บทบาทสมมติ การสาธิต การแสดงละคร สถานการณ์จำลอง การ จัดนิทรรศการ ทักษะศึกษา การทำโครงการ
5. สื่อบริบท เป็นสื่อที่ส่งเสริมการเรียนการสอน ได้แก่ สภาพแวดล้อม และสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ

เนื่องจากการเรียนการสอนมีหลายประเภท และหลายชนิด การเลือกสื่อไปใช้จึงต้องคำนึงถึงเกณฑ์ต่อไปนี้ (ธารง บัวศรี, 2542 : 287 – 289)

1. ต้องตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ต้องเหมาะสมกับวัย และพื้นฐานประสบการณ์ของผู้เรียน
3. ต้องเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน
4. ต้องเหมาะสมในด้านค่าใช้จ่ายและการปฏิบัติ
5. ต้องหาได้ง่าย

แหล่งการเรียนรู้

แหล่งการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบอีกประการหนึ่งในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศซึ่งครูผู้สอนต้องมีบทบาทหน้าที่สำคัญ ที่สามารถแนะนำผู้เรียนให้ใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ในการศึกษาค้นคว้า ฝึกฝนทักษะของภาษาเพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียนได้ด้วยตนเอง

แหล่งการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มพูนทักษะทางภาษาของตนได้นั้นมีอยู่ในที่ต่าง ๆ รอบตัวผู้เรียน นับตั้งแต่ผู้คน สถานที่ต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนและไกลออกไป ซึ่งอาจจำแนกได้ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2545 : 147 – 148)

1. ครูผู้สอน เพื่อนร่วมชั้นเรียน พ่อ – แม่ ผู้ปกครอง
2. ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดหมวดวิชา
3. ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self – Access Learning Center) ซึ่งเป็นที่ฝึกภาษาเอนกประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถของตนเองและสนองความต้องการของผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน โดยเลือกใช้สื่อต่าง ๆ ที่จัดไว้ให้ตามความสนใจ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร (CD-Rom, Internet) เป็นต้น

4. รายการวิทยุ โทรทัศน์ภาคภาษาอังกฤษหรือรายการจากต่างประเทศ เช่น BBC, VOA หรือรายการจากเคเบิลทีวี หรือ ดาวเทียม เช่น CNN, Discovery, National Geography ฯลฯ
5. สถานที่ทำการต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และรัฐวิสาหกิจ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ท่าอากาศยาน โรงแรมต่าง ๆ กรมประชาสัมพันธ์ ธนาคาร ห้างร้าน บริษัท ร้านหนังสือ ศูนย์หนังสือ ฯลฯ
6. สถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ชาวต่างประเทศสนใจเข้าไปเยี่ยมชมเป็นประจำ เช่น วัด พิพิธภัณฑสถาน โบราณสถาน สวนอุทยานแห่งชาติ สวนพฤกษศาสตร์
7. สถานทูตประเทศต่าง ๆ ประจำประเทศไทย องค์การระหว่างประเทศ เช่น UNESCO, UNICEF ฯลฯ และสถาบันสอนภาษา เช่น British Council, A.U.A, ELCA ฯลฯ
8. การเดินทางไปศึกษาภาษาต่างประเทศในประเทศนั้น ๆ ในช่วงปิดภาคฤดูร้อน

5.ขนาดของห้องเรียน

บัญชา อึ้งสกุล (2541 : 65) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบอีกประการหนึ่งในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ นั่นคือ ขนาดของห้องเรียนมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เพราะถ้ามีนักเรียนในชั้นมากเกินไป จะทำให้ผู้สอนไม่สามารถช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหาทางภาษาแต่ละคนได้เพียงพอ ได้มีนักวิชาการต่างประเทศเสนอแนะไว้ว่า ถ้าจะสอนวิชาภาษาอังกฤษให้ได้ผลดี ควรมีนักเรียนห้องละประมาณ 15 คน โรงเรียนของไทยส่วนมากมีนักเรียนห้องละไม่น้อยกว่า 35 คน ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนที่มากสำหรับการสอนภาษาต่างประเทศ จากการวิจัยค้นคว้า มีผู้ลงความเห็นว่าการเรียนจะได้ผลดี ถ้ามีนักเรียนในกลุ่มน้อยคน เช่น ในชั้นประถม และมัธยมต้น ไม่เกินกลุ่มละ 20 คน และในชั้นโตขึ้น ไม่เกินกลุ่มละ 10 คน

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนมีหลายประการ องค์ประกอบแต่ละอย่างมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของผู้เรียน อันจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อาริน สะอิดี, มณีรัตน์ โชติภักดิ์ และมานสา จิตะสมบัติ (2539 : 14-47) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ : ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ตามแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นครูสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 73 คน พบว่า ครูผู้สอน ส่วนใหญ่มี อายุ 33-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.5 โดยมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 94.5 และสำเร็จการศึกษาวิชาเอกสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ร้อยละ 90.4 เป็นเพศชาย ร้อยละ 15.1 และเป็นเพศหญิง 84.9 มีประสบการณ์การสอน 13 ปีขึ้นไป ร้อยละ 45.2 เข้ารับการอบรมในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ด้านการสอน

ภาษาอังกฤษร้อยละ 86.3 โดยความถี่ของการเข้ารับการอบรมมากที่สุด 3-5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 35.6 ส่วนใหญ่เข้ารับการอบรมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.5 สำหรับปัญหาต่างๆ ในการสอนแบบ Communicative Approach ที่พบมีดังนี้

ปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอนและวิธีการสอน

- ใช้เวลาในการเตรียมการสอนมาก
- สอนไม่ทันตามเวลาที่กำหนด
- ไม่สามารถสอนได้ครอบคลุมเนื้อหา
- ขาดความรู้และประสบการณ์ในการเลือกใช้กิจกรรมให้เหมาะสม
- ขาดความรู้และความเข้าใจเนื้อหาและวิธีการสอน
- ไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนได้ตลอดเวลา เนื่องจากผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจได้ทั้งหมด

- ไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้เทียบเท่าเจ้าของภาษา
- ไม่สามารถตอบสนองจุดมุ่งหมายในการเตรียมผู้เรียนเพื่อการสอนเข้ามหาวิทยาลัยตามความต้องการของผู้เรียน

- ขาดอุปกรณ์และสื่อการสอนที่เหมาะสม
- มีเวลาไม่เพียงพอที่จะใช้หนังสือเสริมบทเรียน

ปัญหาเกี่ยวกับแบบเรียนและเนื้อหา

- เนื้อหาไม่สอดคล้องและครอบคลุมวัตถุประสงค์
- เนื้อหาไม่กระชับ บางส่วนมีเนื้อหาน้อยและไม่ชัดเจน
- เนื้อหาไม่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน บางบทยากเกินระดับ
- เนื้อหาไม่สอดคล้องกัน ทำให้ไม่สามารถสอนได้ทันตามเวลาที่กำหนด
- เนื้อหาไม่มีความซ้ำซ้อน
- เนื้อหาทางไวยากรณ์มีน้อย
- กิจกรรมในบทเรียนบางบทยากเกินระดับ
- ขาดคู่มือครูและตำราที่ใช้ในการค้นคว้าเพิ่มเติม
- มีหนังสือเสริมบทเรียนและแบบฝึกหัดไม่เพียงพอ

ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน

- ขาดอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ
- มีอุปกรณ์การสอนที่ไม่เพียงพอกับความต้องการ
- ไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา

- ขาดงบประมาณสนับสนุน

ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียน

- มีพื้นฐานภาษาอังกฤษไม่เพียงพอ
- ขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง
- จำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นเรียนมากเกินไป
- ไม่มีปฏิกิริยาโต้ตอบในการทำกิจกรรม
- ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
- ไม่มีความกล้าในการแสดงออก
- ขาดทักษะในการออกเสียงภาษาอังกฤษ
- ยึดติดกับวิธีการเรียนแบบเน้นไวยากรณ์และการแปล
- ขาดความสนใจในการเรียน
- ขาดความรับผิดชอบ
- ไม่เห็นคุณค่าของการเรียนภาษาอังกฤษ
- ขาดความเข้าใจลักษณะทางโครงสร้างของภาษาอังกฤษ
- ขาดทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ
- ขาดความสนใจในหนังสือที่ใช้เสริมบทเรียน
- ขาดแคลนตำราเรียน
- ผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้ภาษาอังกฤษไปประยุกต์ใช้นอกห้องเรียนน้อยมาก

กรมสามัญศึกษา (2543 : 125 – 126) ได้ทำการศึกษาภูมิหลังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20,641 คน ใน 97 โรงเรียน 25 จังหวัด 13 เขตการศึกษาทั่วประเทศ ผลการศึกษามีดังนี้

1. **ภูมิหลังเกี่ยวกับตัวนักเรียน** พบว่า กลุ่มอ่อนมีฐานนิยมเป็นเพศชายส่วนกลุ่มกลาง และ เก่ง มีฐานนิยมเป็นเพศหญิง ด้านความพอใจต่อแผนการเรียนกลุ่มอ่อนมีฐานนิยมที่ระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มกลางและเก่งมีฐานนิยมที่ระดับมาก ด้านผลการเรียนเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มอ่อนและกลุ่มกลางมีฐานนิยมที่ 2.01-2.99 ส่วนกลุ่มเก่งมีฐานนิยมที่ 3.00 ขึ้นไป ด้านความสนใจการเรียนและด้านสมาธิในการเรียน กลุ่มอ่อนและกลุ่มกลางมีฐานนิยมที่ระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มเก่งมีฐานนิยมที่ระดับมาก ด้านความต้องการในการประกอบอาชีพกลุ่มอ่อนมีฐานนิยมที่อาชีพรับราชการ ส่วนกลุ่มกลางและกลุ่มเก่งมีฐานนิยมอยู่ที่การเป็นเจ้าของกิจการ

2. **ภูมิหลังเกี่ยวกับครอบครัว** พบว่า นักเรียนกลุ่มอ่อน กลุ่มกลางและกลุ่มเก่ง มีฐานนิยม

แตกต่างกันในด้านรายได้ของบิดาและมารดา ซึ่งกลุ่มอ่อนและกลุ่มกลางมีฐานนิยมที่รายได้ต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท ส่วนกลุ่มเก่งมีฐานนิยมที่รายได้ต่อเดือน 10,000 -24,999 บาท ด้านอาชีพของบิดา มารดา ซึ่งกลุ่มอ่อนและกลุ่มกลางมีฐานนิยมที่อาชีพหลักของบิดารับราชการและของมารดาค้าขาย

3. ภูมิหลังเกี่ยวกับโรงเรียน นักเรียนกลุ่มอ่อน กลุ่มกลาง และกลุ่มเก่ง มีฐานนิยมแตกต่างกัน ในด้านขนาดของโรงเรียนที่นักเรียนเรียนอยู่ ซึ่งกลุ่มอ่อนและกลุ่มกลางมีฐานนิยมอยู่ที่โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนกลุ่มเก่งมีฐานนิยมอยู่ที่โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษด้านที่ตั้งของโรงเรียน ซึ่งกลุ่มอ่อนและกลุ่มเก่งมีฐานนิยมที่ภาคใต้ ส่วนกลุ่มกลางมีฐานนิยมอยู่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการให้กำลังใจจากเพื่อน ซึ่งกลุ่มอ่อนมีฐานนิยมที่ระดับมากที่สุด ส่วนกลุ่มกลางและเก่งมีฐานนิยมที่ระดับมากด้านการช่วยแก้ปัญหาจากเพื่อนซึ่งกลุ่มอ่อนและกลุ่มเก่งมีฐานนิยมที่ระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มกลางมีฐานนิยมที่ระดับมาก

ดวงตา ลักขณะประสิทธิ์ (2535 : 24-34) ได้ทำการศึกษาเชิงวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน เมื่อผู้วิจัยได้เรียนรู้เรื่องราวในชีวิตส่วนตัวและการเรียนภาษาของนักเรียนแล้ว ผู้วิจัยมีความแน่ใจว่าสิ่งที่ช่วยให้เด็กนักเรียนคนนี้มีสิ่งแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจในระดับปานกลางมีความสำเร็จในการเรียนภาษาอย่างดีมาจากปัจจัยเด่น ๆ และกลวิธีการเรียนรู้ที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์นักเรียนผู้นี้ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยทางด้านลักษณะนิสัย (Personality Traits)

- มีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ
- มีนิสัยรักการอ่าน
- มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน
- มีความทะเยอทะยาน

2. ปัจจัยด้านสภาพสังคมและเศรษฐกิจ (Socio – economic factors)

- มีครูสอนภาษาที่ดี
- ได้รับความสนับสนุนจากบิดามารดาด้านการเรียนภาษาอังกฤษ

3. กลวิธีการเรียนรู้ (Learning Strategies)

- พยายามเรียนรู้ด้วยตนเองจากการสื่อสารต่าง ๆ (หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ ภาพยนตร์ และวิดีโอ)
- ได้ตอบกับเพื่อนชาวต่างประเทศทางจดหมาย
- มีกลวิธีในการเรียงคำศัพท์
- สร้างโอกาสให้ตนเองได้เรียนรู้จากเจ้าของภาษา
- กลวิธีการเรียนอื่น ๆ ได้แก่ถามเสมอเมื่อไม่เข้าใจ ใช้พจนานุกรมอังกฤษเป็นอังกฤษเสมอ

พรรณมาศ แสงนาค (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการสำรวจความต้องการภาษาอังกฤษนักเรียนนายร้อย ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนนายร้อยมีความต้องการข้อมูลภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด 2) ทักษะการฟังและการอ่านเป็นทักษะที่ต้องการมากที่สุด 3) สถานการณ์ที่ใช้ภาษาอังกฤษมากที่สุด คือใช้ในกิจกรรมส่วนตัวและสังคม 4) ความต้องการเรียนรู้หน้าที่ทางภาษาอังกฤษในแต่ละทักษะมีความเหมือนกันเป็นส่วนใหญ่ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตมีปริมาณสูงที่สุด

อรพรรณ สุริยพันธุ์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องแบบฝึกทักษะการใช้ภาษาฝรั่งเศส เพื่อการสื่อสารฟัง พูด ด้วยวิธีทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ กรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนการเรียนและทดลองสอนด้วยแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากนั้นจึงประเมินผล โดยการให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าร้อยละ และค่า t-test ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการใช้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารฟัง-พูด ด้วยวิธีทัศน์ที่สร้างขึ้นมีค่าประสิทธิภาพ 85.31/82.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิรัช แหวนทอง (2544 : 67-79) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นครูผู้สอนดีเด่นระหว่างปีการศึกษา 2532-2541 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างจะอยู่ในระดับประถมศึกษา แต่มีประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจอยู่หลายประการที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้และเป็นตัวอย่างให้แก่ครูผู้สอนภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษาในการจัดการเรียนการสอนให้ได้รับความสำเร็จมากขึ้น ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ครูผู้สอนดีเด่น จากการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษดีเด่นร้อยละ 93.75 เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ยระหว่าง 32-45 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี – สูงกว่า มีประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษ 5 ปีขึ้นไป และพบประเด็นที่ทำให้ครูผู้สอนดีเด่นกลุ่มนี้ประสบผลสำเร็จในการสอนก็คือ

1.1 ด้านการเตรียมการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่จะกำหนดจุดประสงค์ของการสอนในแต่ละครั้งเป็นอันดับแรก แล้วจะบูรณาการเนื้อหาภาษาอังกฤษกับการสอนกลุ่มประสบการณ์อื่น แล้วจึงออกแบบกิจกรรม เลือกใช้เทคนิคการจัดกิจกรรม สื่อ และเครื่องวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่จะไม่ยึดเนื้อหาในแบบเรียนเป็นหลัก แต่จะใช้เนื้อหาใกล้ตัวผู้เรียนนำมาบูรณาการ และจะยึดการสอนเพื่อการสื่อสารโดยผ่านทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน และจะไม่แยกทักษะการสอน แต่จะจัด

กิจกรรมแบบทักษะสัมพันธ์ โดยใช้กิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อให้บทเรียนน่าสนใจ และมีคุณค่าต่อการเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ด้วยการใช้กิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ วิดีโอ เพลง เกม ละคร บทบาทสมมติ การ์ตูน การศึกษานอกสถานที่ การเข้าค่ายภาษาอังกฤษ การใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา การค้นคว้า และการออกแบบกิจกรรมด้วยตนเอง

1.3 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ครูผู้สอนใช้วิธีการวัดผลหลากหลาย และมีการวัดเป็นระยะ ๆ ต่อเนื่อง และจะนำผลของการวัดและประเมินผลมาพัฒนาการเรียนการสอนโดยการปรับแผนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2544-156) ได้ทำวิจัยเรื่องรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนวิชาภาษาฝรั่งเศสชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2543 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสในภาพรวมระดับประเทศ มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต คิดเป็นร้อยละ 46.55 ซึ่งต่ำกว่าร้อยละ 50 ตามเกณฑ์การผ่าน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสในภาพรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2539 มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตคิดเป็นร้อยละ 50.09 จะเห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมระดับประเทศต่ำกว่าเดิม

นักวิจัยทั้งยุโรป อเมริกา และเอเชีย (อ้างถึงใน บัญชา อึ้งสกุล, 2541 : 64) พบว่าตัวแปรที่เกิดจากผู้เรียนเอง มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ความถนัดในการเรียนภาษาต่างประเทศ เจตคติต่อการเรียน ต่อผู้สอน วัฒนธรรม แรงจูงใจ ความสนใจ ความพึงใจในชาติดำเนิน และการยอมรับผู้อื่น เขาว่าปัญญาทั่วไป ความสามารถในการเลือกใช้คำพูด เขาว่าปัญญาทางด้านความคิด เจตคติ และกิจนิสัยในการเรียน

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษาในเขต 14 จังหวัดภาคใต้

ประชากร

ประชากรของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร ผู้สอนวิชาภาษาต่างประเทศ และนักเรียนที่เรียนภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนใน 14 จังหวัดภาคใต้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหาร ผู้สอนวิชาภาษาต่างประเทศ และผู้เรียนภาษาต่างประเทศที่คัดเลือกและสุ่มมาจากจำนวนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาใน 14 จังหวัดภาคใต้จำนวน 437 โรงเรียน (ข้อมูลจากการสำรวจเบื้องต้นทางอินเทอร์เน็ต หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และตัวแทนเครือข่ายการวิจัย กรกฎาคม 2543) โดยแบ่งเป็นโรงเรียนมัธยมในสังกัดกรมสามัญศึกษาจำนวน 357 โรงเรียน และในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 80 โรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมดมีการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเนื่องจากเป็นวิชาบังคับที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ส่วนภาษาอื่นๆ นั้นมีจำนวนโรงเรียนที่เปิดสอนตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ จำแนกตามสังกัดและภาษาต่างประเทศที่เปิดสอน

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน		ภาษาที่เปิดสอน				
	สังกัดศษ.	สังกัดสช.	อังกฤษ	ฝรั่งเศส	เยอรมัน	ญี่ปุ่น	จีน
ชุมพร	25	2	27	3	-	1	2
สุราษฎร์ธานี	48	6	54	4	-	-	2
นครศรีธรรมราช	76	36	112	8	-	1	-
ตรัง	28	6	34	5	-	2	1
พัทลุง	29	1	30	3	1	1	-
กระบี่	17	1	18	1	-	-	-
พังงา	13	-	13	2	-	-	-
สตูล	12	-	12	2	-	1	-
ภูเก็ต	8	3	11	3	1	2	4
ระนอง	8	1	9	1	-	-	-
สงขลา	44	15	59	9	1	3	2
ปัตตานี	17	2	19	1	-	1	-
ยะลา	13	4	17	2	-	3	2
นราธิวาส	19	3	22	2	-	1	-
รวม	357	80	437	46	3	16	13

กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งหมด 212 คน ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่หนึ่ง คณะผู้วิจัยได้ทำการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากจังหวัดในภาคใต้มา 6 จังหวัด คือ จังหวัดภูเก็ต ชุมพร สุราษฎร์ธานี สงขลา ปัตตานี และยะลา

ขั้นที่สอง คณะผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อเลือกโรงเรียนที่มีการสอนภาษาต่างประเทศที่หลากหลายมากที่สุดก่อนมาจังหวัดละ 3 โรงเรียน เมื่อไม่มีโรงเรียนใดที่มีภาษาที่หลากหลายแล้ว จึงใช้การสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) กับโรงเรียนที่เหลือ จนครบ

ตามจำนวน อย่างไรก็ตามในการประสานงานกับเครือข่ายบางโรงเรียนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เกิดปัญหาในการติดต่อ ผู้วิจัยจึงเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนดังกล่าวมาเป็นโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย จังหวัดสงขลา เนื่องจากมีการสอนวิชาภาษาต่างประเทศที่หลากหลายคือ ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และจีน (ตารางที่ 2)

ขั้นที่สาม เป็นการสุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน (ตารางที่ 3)

กลุ่มผู้บริหาร คณะผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โรงเรียนละ 1 คน โดยเลือกกลุ่มผู้บริหารซึ่งเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ เนื่องจากเป็นผู้ที่เข้าใจนโยบายการเรียนการสอน และหลักสูตรดีที่สุด

กลุ่มผู้สอน คณะผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สำหรับวิชาภาษาต่างประเทศที่มีผู้สอนเพียงคนเดียว คือ วิชาภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น และจีน และใช้วิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) สำหรับวิชาภาษาต่างประเทศที่มีผู้สอนหลายคน คือ วิชาภาษาอังกฤษ สำหรับผู้สอนภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น และจีน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 1 คน และเนื่องจากสัดส่วนของผู้สอนภาษาอังกฤษมีมากกว่าผู้สอนภาษาต่างประเทศอื่นๆ และภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ดังนั้นการเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษจึงเป็นโรงเรียนละ 2 คน

กลุ่มผู้เรียน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา โดยจับฉลากเลือกห้องผู้เรียน จากนั้นจึงจับฉลากชื่อผู้เรียนในห้องนั้นๆ และเนื่องจากผู้เรียนมีจำนวนมากกว่าผู้สอน จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนจึงมากเป็นสองเท่าของจำนวนผู้สอน

ตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจังหวัดและโรงเรียน

จังหวัด	โรงเรียน	ภาษาต่างประเทศที่เปิดสอน
1. ภูเก็ต	1. สตรีภูเก็ต 2. ภูเก็ตวิทยาลัย 3. เมืองกลาง	อังกฤษ , ฝรั่งเศส, เยอรมัน , ญี่ปุ่น , จีน อังกฤษ , ฝรั่งเศส , จีน อังกฤษ , ฝรั่งเศส , ญี่ปุ่น
2. ชุมพร	1. ศรีราษฎร์ 2. สะอาดเผดิมวิทยา 3. พุทธยาคมศรีราษฎร์	อังกฤษ , ฝรั่งเศส, ญี่ปุ่น , จีน อังกฤษ , ฝรั่งเศส อังกฤษ
3. สุราษฎร์ธานี	1. สุราษฎร์ธานี 2. สุราษฎร์พิทยา	อังกฤษ , ฝรั่งเศส, จีน อังกฤษ , ฝรั่งเศส , จีน
4. ปัตตานี	1. เฉลิมปัตตานยานุกูล 2. เบญจมาชุตีศ 3. สุวรรณไพบลย์	อังกฤษ , ฝรั่งเศส อังกฤษ , ญี่ปุ่น อังกฤษ
5. ยะลา	1. คณะราษฎร์บำรุง 2. สตรียะลา 3. เบตงวีรราษฎร์ประสาน	อังกฤษ , ฝรั่งเศส , ญี่ปุ่น , จีน อังกฤษ , ญี่ปุ่น อังกฤษ , ญี่ปุ่น , จีน
6. สงขลา	1. หาดใหญ่วิทยาลัย 2. หาดใหญ่สมบูรณ์กุลกันยา 3. วรรณรีเฉลิม 4. แสงทองวิทยา	อังกฤษ , ฝรั่งเศส , จีน อังกฤษ , ฝรั่งเศส , ญี่ปุ่น , จีน อังกฤษ , ฝรั่งเศส , ญี่ปุ่น อังกฤษ , จีน

ตารางที่ 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน

กลุ่ม ตัวอย่าง	ผู้บริหาร	ผู้สอน						ผู้เรียน					
		รวม	อังกฤษ	ฝรั่งเศส	เยอรมัน	ญี่ปุ่น	จีน	รวม	อังกฤษ	ฝรั่งเศส	เยอรมัน	ญี่ปุ่น	จีน
สตรีภูเก็ต	1	6	2	1	1	1	1	12	4	2	2	2	2
ภูเก็ต วิทยาลัย	1	4	2	1	-	-	1	8	4	2	-	-	2
เมืองกลาง	1	4	2	1	-	1	-	7	4	1	-	2	-
ศรีราชา	1	1	1	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-
สะอาด เผด็จวิทยา	1	3	2	1	-	-	-	6	4	2	-	-	-
พุทธยาคม ศรียา	1	2	2	-	-	-	-	4	4	-	-	-	-
สุราษฎร์ ธานี	1	4	2	1	-	-	1	8	4	2	-	-	2
สุราษฎร์ พิทยา	1	4	2	1	-	-	1	8	4	2	-	-	2
หาดใหญ่ วิทยาลัย	1	4	2	1	-	-	1	8	4	2	-	-	2
เคหะปัตตาน ยานุกูล	1	3	2	1	-	-	-	6	4	2	-	-	-
เบญจมา ราชูทิศ	1	3	2	-	-	1	-	6	4	-	-	2	-
สุวรรณ ไพบูลย์	1	3	3	-	-	-	-	6	6	-	-	-	-
คณะราษฎร บำรุง	1	5	2	1	-	1	1	10	4	2	-	2	2
สตรียะลา	1	3	2	-	-	1	-	6	4	-	-	2	-
เบตงวีร ราษฎร์	1	4	2	-	-	1	1	8	4	-	-	2	2
หาดใหญ่ สมบูรณา	1	5	2	1	-	1	1	10	4	2	-	2	2
วนารัง เฉลิม	1	4	2	1	-	1	-	8	4	2	-	2	-
แสงทอง	1	3	2	-	-	-	1	6	4	-	-	-	2
รวม	18	65						129					

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีทั้งหมด 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร ประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน 2) ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของโรงเรียน 3) ปัญหาและความคิดเห็นเพิ่มเติม

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับผู้สอน ประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ 3) ปัญหาการจัดการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะ

ชุดที่ 3 แบบสอบถามสำหรับผู้เรียน 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศที่เป็นภาษาเป้าหมาย 3) ปัญหาในการเรียน

การทดสอบเครื่องมือ

เพื่อความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ของข้อมูล และเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้ทดสอบเครื่องมือกับกลุ่มทดสอบที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มทดสอบจำนวน 50 คน มาจากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ โรงเรียนโพธิ์คีรีราชศึกษา (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 กลุ่มทดสอบ

สถาบัน กลุ่มตัวอย่าง	สาธิตมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์	โพธิ์คีรีราชศึกษา	รวม
ผู้บริหาร	1	1	2
ผู้สอน	1 ฝรั่งเศส 1	2 อังกฤษ 2	3
ผู้เรียน	15 ฝรั่งเศส 15	30 อังกฤษ 30	45
รวม	17	33	50

หลังจากทดสอบเครื่องมือแล้ว ผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม ดังนี้

1. แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร ได้แก้ไขคำผิด และแก้ไขคำให้เหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น
2. แบบสอบถามผู้สอน ได้แก้ไขปรับปรุงดังนี้

เปลี่ยนคำภาษาเป้าหมายในทุกข้อความที่ใช้ เป็นภาษาที่ต้องการเก็บข้อมูล เช่น ภาษาอังกฤษ จีน ฝรั่งเศส เป็นต้น เพื่อให้เกิดความชัดเจน และไม่สับสนแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม นอกจากนี้ ยังเปลี่ยนคำให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น ภายในประเทศ เปลี่ยนเป็น ในประเทศไทย เป็นต้น

3. แบบสอบถามผู้เรียน ได้แก้ไขปรับปรุงดังนี้

เปลี่ยนคำภาษาเป้าหมายในทุกข้อความที่ใช้ เป็นภาษาที่ต้องการเก็บข้อมูล เช่นเดียวกับแบบสอบถามของผู้สอน นอกจากนี้ ได้ย้ายโครงการแลกเปลี่ยน ณ ต่างประเทศออกมาเป็นอีกข้อหนึ่ง เนื่องจากไม่ได้มีลักษณะเป็นกิจกรรม และเปลี่ยนแปลงตอนที่ 2 ในข้อ 1 จาก "ท่านชอบวิชาภาษาต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด" เป็น "ท่านชอบวิชาภาษาอังกฤษ (ฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น จีน) มากน้อยเพียงใด"

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากตัวแทนเครือข่ายในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม

ขั้นแรกผู้วิจัยโทรศัพท์อธิบายวิธีการเก็บข้อมูลให้กับตัวแทนเครือข่ายจนเป็นที่เข้าใจ

ขั้นที่สอง ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม และหนังสืออธิบายขั้นตอนการเก็บข้อมูลอย่างละเอียดอีกครั้งทางไปรษณีย์ไปยังตัวแทนเครือข่ายเพื่อทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการสุ่มไว้ตามจำนวนที่ระบุ (รายละเอียดการหาเครือข่ายและความสัมพันธ์ระหว่างคณะผู้วิจัยกับเครือข่ายโปรดดูภาคผนวก)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้โปรแกรม SPSS (Statistic Package for the Social Science) ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหาร เพื่ออธิบายประเภทของโรงเรียน สังกัด ขนาด ภาษาหลักที่สอนในโรงเรียน ระดับที่เปิดสอน ประเภทและจำนวนผู้สอน สัดส่วนผู้สอนและผู้เรียนในห้องเรียน ประเภทและจำนวนแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน นโยบาย

การสอนภาษาต่างประเทศ หลักสูตรการสอนภาษาต่างประเทศ และปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

กลุ่มที่ 2 ผู้สอน เพื่ออธิบายเพศ อายุ ประสบการณ์ ความถนัดทางภาษา การให้ความสำคัญต่อทักษะทางภาษาที่ใช้สอน ภาระงาน ทักษะทางภาษาที่ต้องการพัฒนา อุปสรรคในการทำงาน ลักษณะหลักสูตรและตำราที่ใช้สอนในโรงเรียน การวางแผนการสอน รูปแบบการสอน กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะในการสอนภาษาเป้าหมาย ลักษณะการสอน สื่อหรืออุปกรณ์ในการสอน การประเมินและวัดผลการเรียน ตลอดจนโอกาสการใช้ภาษาเป้าหมายของผู้เรียน

กลุ่มที่ 3 ผู้เรียน เพื่ออธิบายเพศ อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ผลการเรียนรู้สะสม อาชีพผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง ภาษาต่างประเทศที่กำลังศึกษาอยู่ ระดับชั้นที่เริ่มเรียนภาษาเป้าหมาย การร่วมกิจกรรมทางภาษาเป้าหมาย ตลอดจนความคิดเห็นและพฤติกรรมการเรียนภาษาเป้าหมาย

ส่วนคำถามปลายเปิด ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทางการเรียนการสอนภาษาเป้าหมายและข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้รวบรวมจัดระบบ และเรียบเรียงตามความถี่ และใช้คำร้อยละ

2. นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเขียนเรียบเรียงเป็นรายงานการวิจัย

บทที่ 4

การรายงานผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็นส่วนต่าง ๆ ได้แก่

ส่วนที่ 1 การรายงานผลข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในส่วนผู้บริหาร

ส่วนที่ 2 การรายงานผลข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในส่วนผู้สอน

ส่วนที่ 3 การรายงานผลข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในส่วนผู้เรียน

การรายงานผลดังกล่าวจะนำเสนอในรูปแบบของตารางแสดงความถี่ และจำนวนร้อยละ ทั้งนี้ การวิเคราะห์และอภิปรายผลจะแสดงในบทต่อไป

ส่วนที่ 1 การรายงานผลข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในส่วนผู้บริหาร

ส่วนที่หนึ่งเป็นการรายงานข้อมูลเชิงพรรณนาเกี่ยวกับโรงเรียน โดยผู้วิจัยแบ่งการรายงาน เป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของโรงเรียน จำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	จำนวน	ร้อยละ
ภูเก็ต	3	16.7
ชุมพร	3	16.7
สุราษฎร์ธานี	2	11.1
สงขลา	4	22.2
ปัตตานี	3	16.7
ยะลา	3	16.7
รวม	18	100.0

ตารางที่ 5 แสดงให้เห็นถึงจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจังหวัด ดังนี้ ภูเก็ต ชุมพร ปัตตานี และยะลา จำนวนจังหวัดละ 3 โรงเรียน ในแต่ละจังหวัดคิดเป็นร้อยละ 16.7 เท่ากัน ส่วนสงขลา มีจำนวน 4 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 22.2 และ สุราษฎร์ธานี มีจำนวน 2 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 11.1

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของโรงเรียน จำแนกตามลักษณะของโรงเรียน

ลักษณะของโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
ประเภท		
รัฐบาล	16	88.9
เอกชน	2	11.1
รวม	18	100.0
สังกัด		
กรมสามัญ	16	88.9
องค์กร /มูลนิธิ	2	11.1
รวม	18	100.0
ขนาดของโรงเรียน		
เล็ก	2	11.1
ใหญ่	3	16.7
ใหญ่พิเศษ	13	72.2
รวม	18	100.0

ตารางที่ 6 แสดงให้เห็นถึง จำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 18 โรงเรียน เป็นประเภทรัฐบาลจำนวน 16 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 88.9 เอกชน จำนวน 2 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ส่วนใหญ่สังกัดกรมสามัญ จำนวน 16 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 88.9 สังกัดองค์กร /มูลนิธิ จำนวน 2 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 11.1 สำหรับขนาดของโรงเรียน แบ่งเป็นขนาดเล็กจำนวน 2 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ขนาดใหญ่ จำนวน 3 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และขนาดใหญ่พิเศษจำนวน 13 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 72.2

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของภาษาต่างประเทศที่ใช้สอนในแต่ละโรงเรียน จำแนกตามภาษา

ภาษาต่างประเทศ	จำนวน	ร้อยละ
ภาษาอังกฤษ	18	100.0
ภาษาฝรั่งเศส	11	61.1
ภาษาเยอรมัน	1	5.6
ภาษาญี่ปุ่น	8	44.4
ภาษาจีน	10	55.6

ตารางที่ 7 ภาษาต่างประเทศที่ใช้สอนในแต่ละโรงเรียน โดยเฉพาะภาษาอังกฤษมีการสอนในโรงเรียนทุกโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100.0 ส่วนภาษาเยอรมันมีการสอนในโรงเรียนน้อยที่สุด

คิดเป็นร้อยละ 5.6 ส่วนภาษาอื่น ๆ ที่ใช้สอนในโรงเรียนมีดังนี้ ภาษาฝรั่งเศส คิดเป็นร้อยละ 61.1 ภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 55.6 และภาษาญี่ปุ่น คิดเป็นร้อยละ 44.4 ของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 8 ระดับที่เปิดสอนในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างและค่าเฉลี่ยของจำนวนผู้เรียน

ระดับที่เปิดสอน	จำนวนโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (คน/โรงเรียน)
ประถมศึกษา	2	806
มัธยมศึกษาตอนต้น	18	1116.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย	17	1070.1

ตารางที่ 8 พบว่า ระดับชั้นที่เปิดสอนในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีจำนวนผู้เรียนในแต่ละโรงเรียนมีค่าเฉลี่ย 1116.8 คน และในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวนผู้เรียนในแต่ละโรงเรียนมีค่าเฉลี่ย 1070.1 คน

ตอนที่ 2 ข้อมูลจากผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียน

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยของจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียน

ผู้สอน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนผู้สอน	ค่าเฉลี่ย (คน/ โรงเรียน)
ชาวไทย	18	302	16.8
ชาวต่างประเทศที่เป็นเจ้าของภาษา	10	41	4.1
ชาวต่างประเทศที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา	4	15	3.8

ตารางที่ 9 พบว่าจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนที่มีชาวไทยเป็นผู้สอนมีจำนวนมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 16.8 คนต่อโรงเรียน มีกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน 10 แห่ง ที่มีผู้สอนเป็นชาวต่างประเทศที่เป็นเจ้าของภาษา คิดจำนวนเฉลี่ยโรงเรียนละ 4.1 คน นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน 4 แห่ง มีผู้สอนเป็นชาวต่างประเทศที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา เฉลี่ยโรงเรียนละ 3.8 คน

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยของจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ภาษาต่างประเทศ	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครู	ค่าเฉลี่ย (คน/โรงเรียน)
อังกฤษ	17 *	282	16.6
ฝรั่งเศส	11	27	2.5
เยอรมัน	1	2	2
ญี่ปุ่น	8	9	1.1
จีน	10	15	1.5

* มี 1 โรงเรียนไม่ระบุจำนวนผู้สอนภาษาอังกฤษ

ตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้ จำนวนผู้สอนภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ย 16.6 คน ต่อโรงเรียน ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสมีค่าเฉลี่ย 2.5 คน ต่อโรงเรียน ผู้สอนภาษาเยอรมัน มีค่าเฉลี่ย 2 คน ต่อโรงเรียน ผู้สอนภาษาจีนมีค่าเฉลี่ย 1.5 คน ต่อโรงเรียน และผู้สอนภาษาญี่ปุ่นมีค่าเฉลี่ย 1.1 คนต่อโรงเรียน

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยของสัดส่วนผู้สอนต่อผู้เรียนในการเรียนภาษาต่างประเทศ 1 ห้องเรียน

วิชา	ค่าเฉลี่ย
	จำนวนครู / จำนวนผู้เรียน
ภาษาอังกฤษ	1 / 44.70
ภาษาฝรั่งเศส	1 / 41.75
ภาษาเยอรมัน	ไม่ระบุ
ภาษาญี่ปุ่น	1 / 26.6
ภาษาจีน	1 / 25.00

ตารางที่ 11 แสดงให้เห็นถึงสัดส่วนของผู้สอนภาษาอังกฤษ 1 คน ต่อผู้เรียนใน 1 ห้องเรียน มีจำนวนผู้เรียนต่อห้องสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยถึง 44.70 คน ส่วนภาษาจีนมีสัดส่วนของครูต่อผู้เรียนน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของผู้เรียน 25.00 คนต่อครู 1 คน

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนการสอน
ภาษาต่างประเทศ

แหล่งการเรียนรู้	จำนวน	ร้อยละ
ห้องสมุดของโรงเรียน	17	94.4
ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยที่มีมุมหนังสือทางภาษา	16	88.9
ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์	13	72.2
ห้องปฏิบัติการทางภาษา	11	61.1
ศูนย์เรียนภาษาด้วยตัวเอง	4	22.2
อื่น ๆ	3	16.7

* กลุ่มตัวอย่างตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยของจำนวนแหล่งการเรียนรู้

แหล่งการเรียนรู้	จำนวน	ค่าเฉลี่ย(จำนวน คอมพิวเตอร์หรือ ที่นั่ง/ห้อง)
เครื่องคอมพิวเตอร์	904	69.5
จำนวนที่นั่งในห้องปฏิบัติการทางภาษา	846	76.9
ศูนย์เรียนภาษา	8	2

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของมุมหนังสือในห้องสมุดของมหาวิทยาลัย จำแนกตามภาษา

แหล่งการเรียนรู้	จำนวน	ร้อยละ
ภาษาอังกฤษ	7	43.8
ภาษาฝรั่งเศส	1	6.3
ภาษาญี่ปุ่น	1	6.3
ไม่ระบุ	9	56.3

ตารางที่ 12 –14 แสดงให้เห็นถึงจำนวนแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน แหล่งการเรียนรู้
กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนเกือบทุกโรงเรียน คือ ห้องสมุดโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 94.4 นอกจากนี้
โรงเรียนส่วนใหญ่มีห้องสมุดของมหาวิทยาลัยที่มีมุมหนังสือทางภาษาอยู่ด้วย ร้อยละ 88.9 โรงเรียน
ร้อยละ 72.2 มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ โดยมีจำนวนคอมพิวเตอร์โดยเฉลี่ย 69.5 เครื่องต่อห้อง
โรงเรียนร้อยละ 61.1 มีห้องปฏิบัติการทางภาษาโดยมีจำนวนที่นั่ง 79.9 ที่นั่งต่อห้อง นอกจากนี้มี
โรงเรียนเพียงร้อยละ 22.2 เท่านั้นที่มีศูนย์เรียนภาษาด้วยตนเอง

สำหรับห้องสมุดของหมวดวิชาในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีม้วนหนังสือทางภาษาอังกฤษคิดเป็นร้อยละ 43.8 ภาษาญี่ปุ่นและภาษาฝรั่งเศสร้อยละ 6.3 และไม่ระบุภาษามีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 56.3 ส่วนแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ ที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียนได้แก่ CD, DVD, VCD, วิดีโอเทป, โพรแทคส์, และระบบ Internet

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของโรงเรียน จำแนกตามนโยบายการสอนภาษาต่างประเทศ

นโยบายการสอนภาษาต่างประเทศ	จำนวน	ร้อยละ
ตามแผนการศึกษาภาคบังคับของหลักสูตร	18	100.0
ตามความต้องการของนักเรียน	14	77.8
ตามความต้องการของผู้ปกครอง	11	61.1
ตามความต้องการของตลาดแรงงาน	6	33.3
อื่น ๆ	3	16.7

* กลุ่มตัวอย่างตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ทุกแห่งจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศตามแผนการศึกษาภาคบังคับของหลักสูตรทุกโรงเรียน โรงเรียนบางแห่งคิดเป็นร้อยละ 77.8 มีนโยบายจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศตามความต้องการของนักเรียน และร้อยละ 61.1 จัดตามความต้องการของผู้ปกครอง มีโรงเรียนเพียงร้อยละ 33.3 ที่จัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศตามความต้องการของตลาดแรงงาน

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของโรงเรียนที่เคยหาข้อมูลความต้องการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียน

ข้อมูลความต้องการเรียนภาษาต่างประเทศ	จำนวน	ร้อยละ
การหาข้อมูล		
- เคย	14	77.8
- ไม่เคย	4	22.2
รวม	18	100.0
แนวทางในการหาข้อมูล		
- แบบสอบถาม	11	78.6
- ศูนย์เรียนต่อต่างประเทศ	1	7.1
- การประชุมผู้ปกครอง	2	14.2
- การเลือกเรียนวิชาเสรี	1	7.1

ตารางที่ 16 แสดงกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 77.8 มีการหาข้อมูลความต้องการการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของผู้เรียน โดยใช้แนวทางการหาข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถามความคิดเห็นจากนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 78.6 ใช้การติดต่อศูนย์การเรียนรู้ต่างประเทศ และให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาเสรี ร้อยละ 7.1 และการประชุมผู้ปกครอง ร้อยละ 14.2

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของโรงเรียนที่เคยพัฒนาศักยภาพผู้เรียนภาษาต่างประเทศ และแนวทางการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ	จำนวน	ร้อยละ
การพัฒนาศักยภาพ		
- เคย	17	94.4
- ไม่เคย	1	5.6
รวม	18	100.0
แนวทางในการพัฒนาศักยภาพ		
- เข้าค่ายทางภาษา	6	35.3
- แข่งขันทักษะทางภาษา	4	23.5
- ส่งผู้สอนดูงานต่างประเทศและสถานประกอบการ	3	17.6
- ส่งผู้สอนไปอบรม	3	17.6
- โครงการ English Program	2	11.8
- ให้ผู้เรียนพบปะเจ้าของภาษา	2	11.8
- สอนซ่อมเสริม	1	5.9
- ติดต่อนักเรียนแลกเปลี่ยน	1	5.9
- ตั้งชุมชนทางภาษา	1	5.9

ตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 94.4 มีการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนภาษาต่างประเทศ สำหรับแนวทางที่โรงเรียนใช้พัฒนาศักยภาพผู้เรียนนั้น พบว่าเป็นการจัดกิจกรรมเข้าค่ายทางภาษา คิดเป็นร้อยละ 35.3 จัดแข่งขันทักษะทางภาษาร้อยละ 23.5 ให้ผู้สอนดูงานต่างประเทศและสถานประกอบการ และไปอบรมร้อยละ 17.6 จัดโครงการ English Program และให้ผู้เรียนพบปะพูดคุยกับเจ้าของภาษาร้อยละ 11.8 นอกจากนั้นยังมีการจัดสอนซ่อมเสริมช่วงปิดภาคเรียน ติดต่อนักเรียนแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ และการจัดตั้งชุมชนทางภาษา เช่น ยุวมัคคุเทศก์ อินเทอร์เน็ต สแครบเบิ้ล แต่มีจำนวนเล็กน้อย คิดเป็นประเภทร้อยละ 5.9 เท่า ๆ กัน

**ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละโรงเรียนที่มีการจัดสรรงบประมาณด้านการเรียนการสอน
ภาษาต่างประเทศและประเภทของการจัดสรรงบประมาณ**

การจัดสรรงบประมาณการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ	จำนวน	ร้อยละ
การจัดสรรงบประมาณ		
- มี	14	77.8
- ไม่มี	3	16.7
- ไม่ระบุ	1	5.6
รวม	18	100.0
ประเภทของการจัดสรร*		
- การจ้างครูชาวต่างประเทศ	1	7.1
- การซื้อวัสดุเพื่อการเรียนการสอน	1	7.1
- โครงการพัฒนาสื่อของหมวดภาษาต่างประเทศ	2	14.2
- การจัดการโครงการพัฒนานุคคล	1	7.1
- ไม่ระบุ	10	71.4

* กลุ่มตัวอย่างตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนโรงเรียนที่มีการจัดสรรงบประมาณด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 77.8 และไม่มีการจัดสรรงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 16.7

สำหรับการจัดสรรงบประมาณต่าง ๆ โรงเรียนได้นำไปจัดสรรในเรื่องต่อไปนี้ การจัดจ้างครูชาวต่างประเทศ การจัดซื้อวัสดุในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดโครงการพัฒนานุคคล อย่างละ ร้อยละ 7.1 และการจัดโครงการพัฒนาสื่อของหมวดภาษาต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 14.2 และไม่ระบุประเภทของการจัดสรรถึงร้อยละ 71.4

**ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของโรงเรียนที่มีการปรับปรุงหลักสูตรและหรือเปลี่ยนแปลง
รายวิชาที่เปิดสอน**

การปรับปรุงหลักสูตร /เปลี่ยนแปลงรายวิชา	จำนวน	ร้อยละ
มี	14	77.8
ไม่มี	2	11.1
ไม่ระบุ	2	11.1
รวม	18	100.0

ตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่าจำนวนโรงเรียนที่มีการปรับปรุงหลักสูตร/เปลี่ยนแปลงรายวิชาที่เปิดสอนมีจำนวน 14 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 77.8 และไม่มีปรับปรุงมีจำนวน 2 โรง คิดเป็นร้อยละ 11.1 และไม่ระบุ 2 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 11.1

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยของจำนวนครั้งต่อปีของการปรับปรุงหลักสูตร /เปลี่ยนแปลงรายวิชาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา

การปรับปรุงหลักสูตร /เปลี่ยนแปลงรายวิชา	จำนวนโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย ครั้ง/ปี
จำนวนครั้ง	10	1.5
ไม่ระบุ	4	-

ตารางที่ 20 แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยของจำนวนครั้งของการปรับปรุงหลักสูตร/เปลี่ยนแปลงรายวิชาที่เปิดสอน คือมีค่าเฉลี่ย 1.5 ครั้ง /ปี จากโรงเรียนจำนวน 10 โรงเรียน ส่วนโรงเรียนที่ไม่ระบุจำนวนครั้งของการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมี 4 โรงเรียน

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของโรงเรียนที่สนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศ จำแนกตามประเภทของการสนับสนุน

ประเภทการสนับสนุน	จำนวน	ร้อยละ
ฝึกอบรม	14	77.8
เข้าร่วมประชุมสัมมนา	15	88.3
สนับสนุนการศึกษาต่อ	11	61.1
สนับสนุนการทำผลงานวิชาการ	13	72.2
ดูงานต่างประเทศ	7	38.9
ดูงานในประเทศ	9	50.0

* กลุ่มตัวอย่างตอบได้มากกว่า 1 ประเภท

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนของโรงเรียนที่ให้การสนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศในด้านต่าง ๆ โดยการสนับสนุนเข้าร่วมประชุมสัมมนามีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.3 และรองลงมาคือสนับสนุนด้านการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 77.8 ส่วนด้านการสนับสนุนที่น้อยที่สุด คือ การดูงานต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 38.9

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยของการสนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศด้านต่าง ๆ

ฝึกอบรม		ประชุม / สัมมนา		ดูงานต่างประเทศ		ดูงานในประเทศ	
ครั้ง/ปี	คน/ปี	ครั้ง/ปี	คน/ปี	ครั้ง/ปี	คน/ปี	ครั้ง/ปี	คน/ปี
4.18	15.78	2.73	10.50	1	2.67	1.33	13.00

ตารางที่ 22 แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยของโรงเรียนที่สนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศ ด้านการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 4.18 ครั้ง/ปี โดยส่งผู้สอนเข้าฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ย 15.78 คน/ปี และด้านการสนับสนุนที่น้อยที่สุด คือ ดูงานต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ย 1 ครั้ง/ปี และส่งผู้สอนไปดูงานมีค่าเฉลี่ย 2.67 คน/ปี

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของวิธีการรับอาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียน

วิธีการ	จำนวน	ร้อยละ
จากบัญชีรายชื่อที่กรมสามัญศึกษาคัดเลือกไว้	5	27.8
สอบคัดเลือก	4	22.2
สอบสัมภาษณ์	11	61.1
ผลการเรียน	5	27.8
ประวัติส่วนตัว	8	44.4
การโอนย้าย	3	16.7

* กลุ่มตัวอย่างตอบได้มากกว่า 1 วิธี

ตารางที่ 23 พบว่าโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการรับอาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนโดยการสอบสัมภาษณ์ ร้อยละ 61.1 รองลงมาคือ การดูประวัติส่วนตัว ร้อยละ 44.4 การดูผลการเรียนเท่ากับการใช้บัญชีรายชื่อที่กรมสามัญศึกษาเลือกไว้ อย่างละร้อยละ 27.8 วิธีการสอบคัดเลือก ร้อยละ 22.2 และการโอนย้าย ร้อยละ 16.7

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศใน
สถานศึกษา

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ผู้สอนมีไม่เพียงพอ	7	38.9
ผู้สอนสอนไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	2	11.1
ผู้สอนมีภาระงานมากเกินไป	10	55.6
จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนมากเกินไป	14	77.8
ขาดแหล่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนภาษาต่างประเทศ	13	72.2
นักเรียนขาดการฝึกฝนนอกชั้นเรียน	17	94.4
นักเรียนไม่กล้าแสดงออก	13	72.2
งบประมาณมีไม่เพียงพอ	7	38.9

* กลุ่มตัวอย่างตอบได้มากกว่า 1 ปัญหา

ตารางที่ 24 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่มีมากที่สุด คือ นักเรียนขาดการฝึกฝนนอกชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 94.4 รองลงมาคือปัญหาจำนวนนักเรียนต่อห้องมากเกินไป ขาดแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนภาษาต่างประเทศ และนักเรียนไม่กล้าแสดงออก ส่วนปัญหาที่มีน้อยที่สุด คือผู้สอนไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 11.1

สำหรับความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ผู้บริหารเสนอว่า รัฐบาลควรจัดงบประมาณจ้างครูต่างประเทศเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ 33.33 จัดวิทยากรเจ้าของภาษาให้ความรู้ ร้อยละ 13.33 นอกจากนี้คือการจัดทัศนศึกษาต่างประเทศ จัดเข้าค่ายทางภาษา รัฐบาลควรเพิ่มงบประมาณให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ เพื่อพัฒนาห้อง Lab และเพิ่มผู้สอนในรายวิชาต่างๆ เนื่องจากครูมีภาระงานมาก

ตารางที่ 25 รายละเอียดเกี่ยวกับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาด โรงเรียน (N=18)	ประเภท		สังกัด		ภาษาต่างประเทศที่ใช้					ระดับที่เปิดสอน		
	รัฐ- บาล	เอก- ชน	กรม	องค์ กร	Eng	Fr	Ger	Jap	Chi	ประ- ถม	มัธยม ต้น	มัธยม ปลาย
เล็ก (N=2)												
- จำนวน	1	1	1	1	2	-	-	-	-	1	2	1
- ร้อยละ	50.0	50.0	50.0	50.0	100.0	-	-	-	-	50.0	100.0	50.0
ใหญ่ (N=3)												
- จำนวน	3	-	3	-	3	1	-	3	1	-	3	3
- ร้อยละ	100.0	-	100.0	-	100.0	33.3	-	100.0	33.3	-	100.0	100.0
ใหญ่พิเศษ (N=13)												
- จำนวน	12	1	12	1	13	10	1	5	9	1	13	13
- ร้อยละ	92.3	7.7	92.3	7.7	100.0	76.9	7.7	27.7	69.2	7.7	100.0	100.0
รวม (N=18)												
- จำนวน	16	2	16	2	18	11	1	8	10	2	18	17
- ร้อยละ	88.8	11.1	88.8	11.1	100.0	61.1	5.6	44.4	55.6	11.1	100.0	94.4

ตารางที่ 26 จำนวนและค่าเฉลี่ยผู้สอนภาษาต่างประเทศจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาด โรงเรียน (N=18)	จำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศ			จำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศ				
	ไทย	ตปท	ตปทไม่ ใช่เจ้าของ ภาษา	Eng	Fr	Ger	Jap	Chi
เล็ก (N=2)								
- จำนวนโรงเรียน	2	-	-	2	-	-	-	-
- จำนวนผู้สอน	6	-	-	6	-	-	-	-
- ค่าเฉลี่ย	3	-	-	3	-	-	-	-
ใหญ่ (N=3)								
- จำนวนโรงเรียน	3	-	-	3	1	-	3	1
- จำนวนผู้สอน	29	-	-	26	1	-	3	3
- ค่าเฉลี่ย	9.7	-	-	8.7	1	-	1	3
ใหญ่พิเศษ (N=13)								
- จำนวนโรงเรียน	13	10	4	12	10	1	5	9
- จำนวนผู้สอน	268	41	15	250	26	2	6	12
- ค่าเฉลี่ย	20.6	4.1	3.8	20.8	2.6	2	1.2	1.3
รวม (N=18)								
- จำนวนโรงเรียน	18	10	4	17	11	1	8	10
- จำนวนผู้สอน	303	41	15	282	27	2	9	15
- ค่าเฉลี่ย	16.8	4.1	3.8	16.6	2.5	2	1.1	1.5

ตาราง 27 จำนวนและร้อยละของแหล่งการเรียนรู้จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน (N=18)	จำนวนแหล่งการเรียนรู้					
	ห้องสมุด	หมวดวิชา	ห้องคอม	ห้องLab	ศูนย์เรียนรู้	อื่น ๆ
เล็ก (N=2)						
- จำนวน	2	1	1	1	-	-
- ร้อยละ	100.0	50.0	50.0	50.0	-	-
ใหญ่ (N=3)						
- จำนวน	3	3	2	1	-	1
- ร้อยละ	100.0	100.0	66.7	33.3	-	33.3
ใหญ่พิเศษ (N=13)						
- จำนวน	12	12	10	9	4	2
- ร้อยละ	92.3	92.3	77.0	69.2	30.8	15.3
รวม (N=18)						
- จำนวน	17	16	13	11	4	3
- ร้อยละ	94.4	88.9	72.2	61.1	22.2	16.7

ตารางที่ 28 จำนวนและค่าเฉลี่ยของเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่นั่งในห้องปฏิบัติการทางภาษาและศูนย์การเรียนรู้ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาด โรงเรียน (N=18)	จำนวนคอมพิวเตอร์/ที่นั่ง/ศูนย์เรียนรู้		
	เครื่อง คอมพิวเตอร์	ที่นั่ง Lab	ศูนย์การ เรียนรู้
เล็ก (N=2)			
- จำนวนโรงเรียน	1	1	-
- จำนวนเครื่อง/ที่นั่ง/ศูนย์	5	40	-
- ค่าเฉลี่ย	5	40	-
ใหญ่ (N=3)			
- จำนวนโรงเรียน	2	1	-
- จำนวนเครื่อง/ที่นั่ง/ศูนย์	22	40	-
- ค่าเฉลี่ย	11	40	-
ใหญ่พิเศษ (N=13)			
- จำนวนโรงเรียน	10	9	4
- จำนวนเครื่อง/ที่นั่ง/ศูนย์	877	766	8
- ค่าเฉลี่ย	87.7	85.1	2
รวม (N=18)			
- จำนวนโรงเรียน	13	11	4
- จำนวนเครื่อง/ที่นั่ง	904	846	8
- ค่าเฉลี่ย	69.5	76.9	2

ตารางที่ 29 จำนวนและร้อยละ การบริหารและการจัดการจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาด โรงเรียน	หาข้อมูลความต้องการ ของผู้เรียน		การพัฒนาศักยภาพ ของผู้เรียน		การจัดสรรงบประมาณ		ปรับปรุงหลักสูตร/ เปลี่ยนแปลง	
	เคย	ไม่เคย	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
เล็ก (N=2)								
- จำนวน	-	2	-	2	-	2	1	1
- ร้อยละ	-	100.0	-	100.0	-	100.0	50.0	50.0
ใหญ่ (N=3)								
- จำนวน	2	1	3	-	3	-	3	-
- ร้อยละ	66.7	33.3	100.0	-	100.0	-	100.0	-
ใหญ่พิเศษ (N= 13)								
- จำนวน	12	1	13	-	11	2	10	3
- ร้อยละ	92.3	7.7	100.0	-	84.6	15.4	76.9	23.1
รวม (N = 18)								
- จำนวน	14	4	16	2	14	4	14	4
- ร้อยละ	77.8	22.2	88.9	11.1	77.8	22.2	77.8	22.2

ตารางที่ 30 ค่าเฉลี่ยและจำนวนการปรับปรุงหลักสูตร/เปลี่ยนแปลง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาด โรงเรียน	เล็ก			ใหญ่			ใหญ่พิเศษ			รวม		
	จำนวน ร.ร.	ครั้ง/ ปี	ค่า เฉลี่ย	จำนวน ร.ร.	ครั้ง/ ปี	ค่า เฉลี่ย	จำนวน ร.ร.	ครั้ง/ ปี	ค่า เฉลี่ย	จำนวน ร.ร.	ครั้ง/ ปี	ค่า เฉลี่ย
การปรับปรุง (ครั้ง/ปี)	1	2	2	2	2.33	1.2	7	10	1.4	10	15	1.5

ตารางที่ 31 จำนวนและร้อยละของลักษณะการสนับสนุนผู้สอนและวิธีการรับอาจารย์ผู้สอนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาด โรงเรียน (N=18)	ลักษณะการสนับสนุนผู้สอน						วิธีการรับอาจารย์ผู้สอน					
	ภาษาต่างประเทศ						ภาษาต่างประเทศ					
	อบรม	สัมมนา	ศึกษาต่อ	ผลงาน	ดูงาน ตปท.	ดูงาน ในปท.	บัญชี รายชื่อ	สอบ คัดเลือก	สอบ สัมภาษณ์	ผลการ เรียน	ประวัติ ส่วนตัว	โอน ย้าย
เล็ก (N=2)												
- จำนวน	-	2	1	-	-	-	1	-	1	1	1	-
- ร้อยละ	-	100.0	50.0	-	-	-	50.0	-	50.0	50.0	50.0	-
ใหญ่ (N=3)												
- จำนวน	3	2	2	2	2	1	1	1	1	-	-	1
- ร้อยละ	100.0	66.7	66.7	66.7	66.7	33.3	33.3	33.3	33.3	-	-	33.3
ใหญ่พิเศษ (N=13)												
- จำนวน	11	11	8	11	5	8	3	3	9	4	7	2
- ร้อยละ	84.6	84.6	61.5	84.6	38.5	61.5	23.1	23.1	69.2	30.8	53.8	15.4
รวม (N=18)												
- จำนวน	14	15	11	13	7	9	5	4	11	5	8	3
- ร้อยละ	77.8	88.3	61.1	72.2	38.9	50.0	27.8	22.2	61.1	27.8	44.4	16.7

* กลุ่มตัวอย่างตอบได้มากกว่า 1 วิธี

ตารางที่ 32 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการจัดการเรียนการสอนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน (N=18)	ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในสถานศึกษา							
	ผู้สอนไม่พอ	สอนไม่ตรงสาขา	ภาระงานมากเกินไป	นร. มากเกินไป	ขาดแหล่งเรียนรู้	ขาดการฝึกฝน	นร. ไม่กล้าแสดงออก	งบประมาณไม่พอ
เล็ก (N=2)								
- จำนวน	1	1	-	-	2	2	1	1
- ร้อยละ	50.0	50.0	-	-	100.0	100.0	50.0	50.0
ใหญ่ (N=3)								
- จำนวน	1	-	2	2	3	3	2	1
- ร้อยละ	33.3	-	66.7	66.7	100.0	100.0	66.7	33.3
ใหญ่พิเศษ (N=13)								
- จำนวน	5	1	8	12	8	12	10	5
- ร้อยละ	38.5	7.7	61.5	92.3	61.5	92.3	76.9	38.5
รวม (N=18)								
- จำนวน	7	2	10	14	13	17	13	7
- ร้อยละ	38.9	11.1	55.6	77.8	72.2	94.4	72.2	38.9

* กลุ่มตัวอย่างตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 25 – 32 แสดงรายละเอียดของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียนดังต่อไปนี้

โรงเรียนขนาดเล็กมี 2 โรงเรียนเป็นโรงเรียนประเภทรัฐบาลสังกัดกรมสามัญจำนวน 1 โรงเรียน และเป็นโรงเรียนเอกชนสังกัดองค์กร /มูลนิธิ 1 โรงเรียน ทั้ง 2 โรงเรียนสอนวิชาภาษาต่างประเทศเพียงวิชาเดียว คือภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียนรัฐบาลเปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียนเอกชนเปิดสอนระดับชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้นเท่านั้น โรงเรียนรัฐบาลมีจำนวนผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษมากกว่าโรงเรียนเอกชน อย่างไรก็ตามแม้ว่าโรงเรียนเอกชนจะเปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาแต่มีแหล่งการเรียนรู้หลายแหล่ง ได้แก่ ห้องสมุดของโรงเรียน ห้องสมุดของหมวดวิชาที่มีมูมนหนังสือทางภาษา เครื่องคอมพิวเตอร์จำนวน 5 เครื่อง และห้องปฏิบัติการทางภาษา จำนวน 40 ที่นั่ง สำหรับโรงเรียนรัฐบาลนั้นมีห้องสมุดของโรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้เพียงแหล่งเดียวเท่านั้น โรงเรียนทั้ง 2 แห่ง ไม่มีศูนย์การเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง

โรงเรียนขนาดเล็กทั้ง 2 โรงเรียนไม่มีการหาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียน ไม่มีการจัดสรรงบประมาณด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ไม่มีการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนเป็นพิเศษ

กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนรัฐบาลมีการปรับปรุงหลักสูตรหรือเปลี่ยนแปลงรายวิชาเรียนที่เปิดสอน จำนวน 2 ครั้งต่อปี ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนเอกชนไม่มีการปรับปรุงในลักษณะดังกล่าว

กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียน สนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศให้เข้าร่วมประชุมสัมมนาโดยรัฐบาลสนับสนุนให้ผู้สอนมีโอกาสปี่ละ 4 คน จำนวน 2 ครั้ง/ปี ขณะที่โรงเรียนเอกชนนั้นผู้สอนมีโอกาเข้าร่วมประชุมสัมมนาปีละ 1 คน จำนวน 2 ครั้ง/ปี โรงเรียนรัฐบาลใช้วิธีการรับผู้สอนภาษาต่างประเทศโดยเรียกจากบัญชีรายชื่อที่กรมสามัญศึกษาคัดเลือกไว้ แต่โรงเรียนเอกชนใช้วิธีการสอบสัมภาษณ์ ผลการเรียนรู้ และประวัติส่วนตัว

สำหรับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในสถานศึกษานั้น โรงเรียนเอกชนมีปัญหาผู้สอนไม่เพียงพอ ไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา งบประมาณมีไม่เพียงพอ โรงเรียนทั้ง 2 แห่งมีปัญหาดขาดแหล่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนภาษาต่างประเทศและนักเรียนขาดการฝึกฝนนอกชั้นเรียน นอกจากนี้เฉพาะโรงเรียนรัฐบาลเท่านั้นที่มีปัญหานักเรียนไม่กล้าแสดงออก

โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวน 3 โรงเรียน เป็นโรงเรียนประเภทรัฐบาลสังกัดกรมสามัญทั้งหมดภาษาต่างประเทศที่ใช้สอนในโรงเรียนนั้นมี ภาษาอังกฤษและภาษาญี่ปุ่น ทั้ง 3 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100 ภาษาฝรั่งเศสและภาษาจีน 1 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 33.3 ส่วนระดับชั้นที่เปิดสอนนั้น ทั้งสามโรงเรียนเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลาย ส่วนผู้สอนภาษาต่างประเทศนั้นเป็นชาวไทยทั้งหมด เฉลี่ยโรงเรียนละ 9-10 คน สำหรับภาษาต่างประเทศที่เปิดสอน ได้แก่ ภาษาอังกฤษ มีผู้สอนเฉลี่ยโรงเรียนละ 8-9 คน ภาษาญี่ปุ่น 1 คน ส่วนภาษาฝรั่งเศส และภาษาจีนมีการเรียนการสอนเพียงโรงเรียนเดียว ซึ่งมีผู้สอน 1 และ 3 คน ตามลำดับ โรงเรียนทั้ง 3 แห่งมีห้องสมุดของโรงเรียนและห้องสมุดของหมวดวิชาที่มีมุมหนังสือทางภาษา มีเพียง 2 โรงเรียนที่มีห้องคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์โดยเฉลี่ยห้องละ 11 เครื่อง มีโรงเรียนเพียงแห่งเดียวที่มีห้องปฏิบัติการทางภาษาจำนวน 40 ที่นั่ง

การหาข้อมูลความต้องการการเรียนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนขนาดใหญ่นั้น มีการหาข้อมูลใน 2 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 66.7 ส่วนอีก 1 โรงเรียนนั้นไม่มีการหาข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 33.3 นอกจากนี้ทั้ง 3 โรงเรียนมีการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนภาษาต่างประเทศ มีการจัดสรรงบประมาณด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและรายวิชาเรียนที่เปิดสอน โดยโรงเรียนทำการปรับปรุงเฉลี่ยปีละ 1.2 ครั้ง กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 โรงเรียนนี้ โรงเรียนหนึ่งปรับปรุงปีละ 2 ครั้ง อีกโรงเรียนปรับปรุง 3 ปี ต่อ 1 ครั้ง

ลักษณะการสนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศของโรงเรียนขนาดใหญ่ นั้น ทั้ง 3 โรงเรียน สนับสนุนการฝึกอบรม มี 2 โรงเรียนที่สนับสนุนการเข้าร่วมประชุมสัมมนา การศึกษาต่อ การทำ ผลงานทางวิชาการ ผลงานต่างประเทศ และมี 1 โรงเรียนสนับสนุนการดูงานในประเทศ ส่วนวิธีการ รับอาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนนั้นแต่ละโรงเรียนใช้วิธีที่แตกต่างกัน สรุปได้ 4 วิธีคือ วิธีการคัดเลือกจากบัญชีรายชื่อที่กรมสามัญศึกษาคัดเลือกไว้ การสอบคัดเลือก การสอบสัมภาษณ์ และการโอนย้าย สำหรับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในสถานศึกษานั้น ทั้ง 3 โรงเรียนประสบปัญหาเดียวกัน ได้แก่ ปัญหาการขาดแหล่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียน ภาษาต่างประเทศ และ นักเรียนขาดการฝึกฝนนอกชั้นเรียน มี 2 โรงเรียนที่มีปัญหา ผู้สอนมีภาระ งานหนักเกินไป นักเรียนไม่กล้าแสดงออก และจำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนมากเกินไป มีโรงเรียน เพียงแห่งเดียวที่มีปัญหาผู้สอนมีไม่เพียงพอ และงบประมาณมีไม่เพียงพอ

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีจำนวน 13 โรงเรียน เป็นโรงเรียนประเภทรัฐบาลสังกัดกรมสามัญ 12 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 92.3 และเป็นโรงเรียนเอกชนสังกัดองค์กร /มูลนิธิ 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 7.7 ภาษาต่างประเทศที่ใช้สอนในโรงเรียนนั้นมีภาษาอังกฤษทั้ง 13 โรงเรียน ภาษาฝรั่งเศส 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 76.9 ภาษาจีน 9 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 69.2 ภาษาญี่ปุ่น 5 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 27.7 และภาษาเยอรมัน 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 7.7 ส่วนระดับชั้นที่เปิด สอนนั้น ทั้ง 13 โรงเรียนเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 100 มีเพียงโรงเรียนเดียวที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 7.7 และโรงเรียนดังกล่าวเป็น โรงเรียนเอกชน ส่วนจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศนั้นมีทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ทั้ง 13 โรงเรียนมีผู้สอนชาวไทยสอนภาษาต่างประเทศ เฉลี่ยโรงเรียนละ 20.6 คน อีก 10 โรงเรียนมี ผู้สอนชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษา เฉลี่ยโรงเรียนละ 4.1 คน นอกจากนี้ยังมีอีก 4 โรงเรียน ที่มี ผู้สอนชาวต่างชาติที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาสอนภาษาต่างประเทศ เฉลี่ย 3.8 คนต่อโรงเรียน

จำนวนผู้สอนภาษาอังกฤษ เฉลี่ย 20-21 คนต่อโรงเรียน ภาษาฝรั่งเศส เฉลี่ย 2-3 คนต่อโรง เรียน ภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีน มี เฉลี่ย 1-2 คนต่อโรงเรียน ส่วนภาษาเยอรมันมีการเรียนการสอน เพียงโรงเรียนเดียว มีผู้สอน 2 คน

สำหรับแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ นี้ ได้แก่ ห้องสมุดของโรงเรียนและห้องสมุดของหมวดวิชาที่มีมุมหนังสือทางภาษา มีใน 12 โรงเรียน คิดเป็น ร้อยละ 92.3 ของกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ส่วนห้องคอมพิวเตอร์ มี 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 77.0 ห้องปฏิบัติการทางภาษา มี 9 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 69.2 ศูนย์ เรียนภาษาด้วยตนเองมี 4 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และแหล่งอื่น ๆ นั้น มี 2 โรงเรียน คิดเป็น ร้อยละ 15.3 โดยทั้ง 10 โรงเรียนที่มีห้องคอมพิวเตอร์นั้นมีเครื่องคอมพิวเตอร์เฉลี่ย โรงเรียนละ 87.7 เครื่อง ส่วนที่นั่งในห้องปฏิบัติการทางภาษาในโรงเรียนที่มีห้องปฏิบัติการทางภาษาทั้ง 9

โรงเรียนนั้น เฉลี่ยโรงเรียนละ 85.1 ที่นั่ง และจำนวนศูนย์เรียนภาษาด้วยตนเองที่มีใน 4 โรงเรียนนั้น เฉลี่ย 2 ศูนย์ต่อโรงเรียน

การหาข้อมูลความต้องการการเรียนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษนั้น 12 โรงเรียนมีการหาข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 92.3 ส่วนอีก 1 โรงเรียนนั้นไม่มีการหาข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 7.7 แต่ทั้ง 13 โรงเรียนมีการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนภาษาต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับเรื่องของการจัดสรรงบประมาณด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนั้น มี 11 โรงเรียนที่มีการจัดสรรงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 84.6 และมี 2 โรงเรียนที่ไม่มีการจัดสรรงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 15.4 ในเรื่องของการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และรายวิชาเรียนที่เปิดสอนมี 10 โรงเรียนที่มีการปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 76.9 ส่วนอีก 3 โรงเรียนไม่มีการปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 23.1 และมี 7 โรงเรียนที่ระบุจำนวนครั้งในการปรับปรุงในแต่ละปี เฉลี่ยปีละ 1.5 ครั้ง ต่อโรงเรียน

ลักษณะการสนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษนั้น มี 11 โรงเรียนที่มีการสนับสนุนการฝึกอบรม, การเข้าร่วมประชุมสัมมนา การทำผลงานทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 84.6 มี 8 โรงเรียนที่สนับสนุนการศึกษาต่อ ศึกษานในประเทศ คิดเป็นร้อยละ 61.5 และมี 5 โรงเรียนสนับสนุนการดูงานต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 38.5 ส่วนวิธีการรับอาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนนั้นโรงเรียนส่วนใหญ่ ใช้วิธีการการสอบสัมภาษณ์ 9 โรงเรียน รองลงมาใช้วิธีการสอบประวัติส่วนตัว การคัดเลือกจากผลการเรียน วิธีการคัดเลือกจากบัญชีรายชื่อที่กรมสามัญศึกษาคัดเลือกไว้ การสอบคัดเลือก และการโอนย้ายครู ตามลำดับ

สำหรับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในสถานศึกษานั้น โรงเรียนเกือบทุกแห่งจำนวน 12 โรงเรียนจากกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่พิเศษทั้งหมด 13 โรงเรียน มีปัญหาจำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนมากเกินไปและนักเรียนขาดการฝึกฝนนอกชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 92.3 ส่วนปัญหานักเรียนไม่กล้าแสดงออกมี 10 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 76.9 สำหรับปัญหาผู้สอนมีภาระงานหนักเกินไป ขาดแหล่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนภาษาต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 61.5 ปัญหาผู้สอนมีไม่เพียงพอ และงบประมาณมีไม่เพียงพอ นั้นเกิดใน 5 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 38.5 ปัญหาสุดท้ายพบในเพียงโรงเรียนเดียว คือ ผู้สอนสอนไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 7.7

ส่วนที่ 2 การรายงานผลข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในส่วนผู้สอน

ในส่วนที่สอง ผู้วิจัยได้แบ่งการรายงานเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้สอนภาษาต่างประเทศ และตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน และปัญหาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในความคิดเห็นของผู้สอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สอนภาษาต่างประเทศ

ตารางที่ 33 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาต่างประเทศ จำแนกตามจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ภาษา จังหวัด	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภูเก็ต	6	16.7	3	27.3	1	100.0	2	25.0	2	22.2
ชุมพร	5	13.9	1	9.1	-	-	-	-	-	-
สุราษฎร์ธานี	4	11.1	2	18.2	-	-	-	-	2	22.2
สงขลา	8	22.2	3	27.3	-	-	2	25.0	3	33.3
ปัตตานี	7	19.4	1	9.1	-	-	1	12.5	-	-
ยะลา	6	16.7	1	9.1	-	-	3	12.5	2	22.2
รวม	36	100.0	11	100.0	1	100.0	8	100.0	9	100.0

ตารางที่ 33 แสดงให้เห็นถึงจำนวนครูผู้สอนภาษาต่างประเทศที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้ ผู้สอนภาษาอังกฤษ 36 คน ฝรั่งเศส 11 คน เยอรมัน 1 คน ญี่ปุ่น 8 คน และจีน 9 คน เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่าผู้สอนภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศสมีจำนวนครบทุกจังหวัด ส่วนภาษาเยอรมันมีจำนวน 1 คนเท่านั้น เนื่องจากโรงเรียนในภาคใต้มีการเปิดการสอนภาษาเยอรมันน้อยมาก

ตารางที่ 34 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาต่างประเทศ

ภาษา	จำนวน	ร้อยละ
อังกฤษ	36	55.4
ฝรั่งเศส	11	16.9
เยอรมัน	1	1.5
ญี่ปุ่น	8	12.3
จีน	9	13.9
รวม	65	100.0

ตารางที่ 34 แสดงให้เห็นถึงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สอนวิชาภาษาต่างประเทศต่าง ๆ ดังนี้ จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 55.4 รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างผู้สอนวิชาภาษาฝรั่งเศส จีน ญี่ปุ่น และเยอรมัน โดยคิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 16.9 13.9 12.3 และ 1.5 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 93.9 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และเป็นเพศชายเพียงร้อยละ 6.2 เท่านั้น

ตารางที่ 35 ค่าเฉลี่ยของอายุและประสบการณ์การสอนภาษาต่างประเทศ

ภาษา	อายุ			ประสบการณ์การสอน (ปี)		
	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย
อังกฤษ	24	56	49.1	1	37	22.4
ฝรั่งเศส	34	57	46.8	5	30	21.1
เยอรมัน	25	25	25.0	3	3	3.0
ญี่ปุ่น	35	44	39.5	2	5	3.9
จีน	27	62	46.7	1	7	3.4

ตารางที่ 35 แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยของอายุและประสบการณ์การสอนภาษาต่างประเทศของกลุ่มตัวอย่างผู้สอน โดยผู้สอนภาษาอังกฤษมีอายุโดยเฉลี่ยมากที่สุด คือ 49.1 ปี และผู้สอนภาษาเยอรมันมีอายุน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.0 ปี ส่วนประสบการณ์การสอน พบว่า ผู้สอนภาษาอังกฤษ และผู้สอนภาษาฝรั่งเศส มีค่าเฉลี่ยของประสบการณ์การสอนที่ใกล้เคียงกัน คือ 22.4 ปีและ 21.1 ปี ตามลำดับ ส่วนผู้สอนภาษาญี่ปุ่น เยอรมัน และจีน มีประสบการณ์สอนใกล้เคียงกัน คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3-4 ปี

ตารางที่ 36 จำนวนและร้อยละของวุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้สอนภาษาต่างประเทศ

คุณวุฒิการศึกษา	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	2	22.2
ปริญญาตรี	33	91.6	11	100.0	1	100.0	8	100.0	7	77.8
ปริญญาโท	2	5.6	-	-	-	-	-	-	-	-
ปริญญาเอก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	1	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	36	100.0	11	100.0	1	100.0	8	100.0	9	100.0

ตารางที่ 36 แสดงให้เห็นถึงจำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาต่างประเทศในแต่ละภาษา ผู้สอนวิชาภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน และญี่ปุ่นมีคุณวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรีทุกคน ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษมีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 91.6 และปริญญาโท ร้อยละ 5.6 ผู้สอนวิชาภาษาจีนมีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี 77.8 และต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 22.2

ตารางที่ 37 ร้อยละของผู้สอนภาษาอังกฤษที่ศึกษาในประเทศ ต่างประเทศ วิชาเอก และวิชาโท

ระดับการศึกษา	ประเทศ		เอกอังกฤษ	โทอังกฤษ
	ในประเทศ ร้อยละ	ต่างประเทศร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-	-	-
ปริญญาตรี	88.9	-	88.9	-
ปริญญาโท	-	5.6	-	-
ปริญญาเอก	-	-	-	-
อื่น ๆ	-	2.8	-	-

ตารางที่ 37 แสดงให้เห็นถึงจำนวนผู้สอนภาษาอังกฤษที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศไทยมากที่สุด และจบเอกภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ ส่วนผู้สอนที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทในต่างประเทศมีเพียงส่วนน้อย

ส่วนระดับการศึกษาอื่น ๆ ของผู้สอนภาษาอังกฤษยังพบว่า มีผู้ได้รับประกาศนียบัตรหลังปริญญาตรีทางด้านภาษาศาสตร์และการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์พิเศษ (Esp.) จำนวน 3 คน

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 2.8 ไม่ระบุสถานที่ และสาขาวิชาเอก วิชาโทที่สำเร็จการศึกษา

สำหรับรายละเอียดการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศส, เยอรมัน, ญี่ปุ่นและจีน มีดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนวิชาภาษาฝรั่งเศสส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีภายในประเทศไทย โดยคิดเป็นร้อยละ 90.9 และจบวิชาเอกภาษาฝรั่งเศสทุกคน อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 0.1 ไม่ระบุสถานที่และสาขาวิชาเอกและวิชาโทที่สำเร็จการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเยอรมันไม่ระบุระดับการศึกษา และสถานที่ที่สำเร็จการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนวิชาภาษาญี่ปุ่นสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีภายในประเทศทุกคน แต่ไม่มีผู้สอนคนใดจบวิชาเอกและวิชาโทภาษาญี่ปุ่นเลย โดยวิชาเอกที่จบส่วนใหญ่เป็นวิชาเอกภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 75.0 อย่างไรก็ตามแม้ว่าไม่มีผู้สอนคนใดจบวิชาเอกและวิชาโทภาษาญี่ปุ่นเลย แต่จากการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ พบว่า ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นที่ได้เคยไปฝึกอบรมที่ประเทศญี่ปุ่น มีจำนวนมากถึงร้อยละ 87.5 โดยผู้สอนแต่ละคนได้เข้าฝึกอบรมเฉลี่ย 52.5 วัน ส่วนผู้สอนคนอื่นที่ไม่เคยไปอบรมที่ประเทศญี่ปุ่นก็ได้มีการเรียนเพิ่มเติมที่เขตการศึกษา 3 ทุกวันศุกร์ และผ่านกาอบรมหลักสูตรครูสอนภาษาญี่ปุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งมีระยะเวลาอบรม 1 ปีการศึกษา ตลอดจนศึกษาทางไปรษณีย์กับศูนย์ภาษามูลนิธิญี่ปุ่น กรุงเทพฯ

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 77.8 และจบต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 22.22 ผู้สอนทุกคนไม่มีผู้ใดจบวิชาเอกภาษาจีนเลย แต่มีผู้จบวิชาโทภาษาจีนซึ่งเป็นจำนวนน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 11.1 โดยพบว่าผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่จบวิชาเอกภาษาอังกฤษคิดเป็นร้อยละ 44.4 และจบวิชาเอกสาขาการจัดการทั่วไป และสังคมวิทยา ร้อยละ 11.1 นอกจากนั้นยังพบว่าผู้สอนภาษาจีนร้อยละ 33.3 ได้เคยไปประเทศจีน โดยเข้าร่วมฝึกอบรมและดูงานเฉลี่ย 31 วัน นอกจากนั้นผู้สอนเหล่านี้ยังเคยเป็นหัวหน้าทัวร์ในประเทศจีน และได้เคยไปขายสินค้าที่ประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์

ตารางที่ 38 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาต่างประเทศในระดับชั้นต่าง ๆ

ภาษา	มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย		ประถมศึกษา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อังกฤษ	15	41.7	30	83.3	1	2.8
ฝรั่งเศส	2	18.2	11	100.0	1	9.1
เยอรมัน	-	-	1	100.0	-	-
ญี่ปุ่น	2	25.0	8	100.0	-	-
จีน	2	22.2	8	88.9	-	-

ตารางที่ 38 แสดงให้เห็นถึงผู้สอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่สอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากภาษาต่างประเทศเป็นวิชาเลือกที่มักเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตารางที่ 39 จำนวนและร้อยละของผู้สอนที่ถนัดทักษะ/ เนื้อหาต่าง ๆ ในการสอน

ผู้สอนภาษา ทักษะ	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การออกเสียง	11	30.6	6	54.5	1	100.0	3	37.5	5	55.6
คำศัพท์	27	75.0	8	72.7	-	-	8	100.0	7	77.8
ไวยากรณ์	28	77.8	10	90.9	1	100.0	8	100.0	2	22.2
การฟัง	14	38.9	4	36.4	-	-	5	62.5	7	77.8
การพูด	17	47.2	2	18.2	1	100.0	5	62.5	6	66.7
การอ่าน	31	86.1	8	72.7	1	100.0	2	25.0	9	100.0
การเขียน	19	52.8	6	54.5	-	-	1	12.5	6	66.7
อื่น ๆ	1	2.8	1	9.1	-	-	-	-	1	11.1

ตารางที่ 39 แสดงให้เห็นว่าผู้สอนภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสส่วนใหญ่ถนัดทักษะเนื้อหาด้านไวยากรณ์ ทักษะการอ่าน และคำศัพท์ ส่วนทักษะที่ผู้สอนภาษาอังกฤษถนัดน้อยที่สุด คือ การออกเสียง และทักษะที่ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสถนัดน้อยที่สุด คือ การพูด ส่วนผู้สอนภาษาญี่ปุ่นส่วนใหญ่ถนัดทักษะด้านคำศัพท์ และไวยากรณ์ รองลงมาคือการฟังและการพูด ส่วนทักษะที่ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นถนัดน้อย คือ การเขียน และการอ่าน ผู้สอนภาษาจีนทั้งหมด ถนัดทักษะการอ่าน และเนื้อหาในการสอนที่ผู้สอนภาษาจีนถนัดน้อยที่สุด คือ ด้านไวยากรณ์

ตารางที่ 40 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาอังกฤษที่ใช้ทักษะต่าง ๆ ในการสอน

ทักษะ	ไม่เลย		น้อย		มาก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การฟัง	-	-	15	41.7	20	55.6
การพูด	-	-	7	19.5	28	77.8
การอ่าน	-	-	-	-	34	94.4
การเขียน	-	-	7	19.5	27	75.0

ตารางที่ 40 แสดงให้เห็นว่าผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ใช้ทักษะการอ่านในการสอนมากที่สุด รองลงมาคือ การพูด และการเขียน โดยที่ใช้ทักษะการฟังในการสอนน้อยที่สุด

ตารางที่ 41 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาฝรั่งเศสที่ใช้ทักษะต่าง ๆ ในการสอน

ทักษะ	ไม่เคย		น้อย		มาก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การฟัง	-	-	5	45.5	6	54.5
การพูด	-	-	5	45.5	6	54.5
การอ่าน	-	-	-	-	11	100.0
การเขียน	-	-	2	18.2	9	81.8

ตารางที่ 41 แสดงให้เห็นถึงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศสทุกคนใช้ทักษะการอ่านในการสอนในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การเขียน กลุ่มตัวอย่างใช้ทักษะการพูดและการฟังในการสอนน้อยกว่าทักษะอื่น ๆ

ตารางที่ 42 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ทักษะต่าง ๆ ในการสอน

ทักษะ	ไม่เคย		น้อย		มาก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การฟัง	-	-	4	50.0	4	50.0
การพูด	-	-	4	50.0	4	50.0
การอ่าน	-	-	3	37.5	5	62.5
การเขียน	-	-	6	75.0	2	25.0

ตารางที่ 42 แสดงให้เห็นถึงจำนวนผู้สอนภาษาญี่ปุ่นส่วนใหญ่ใช้ทักษะการอ่านในการสอนในระดับมาก จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทักษะการพูดและการฟังในระดับน้อย และระดับมาก มีจำนวนเท่า ๆ กัน

ตารางที่ 43 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาจีนที่ใช้ทักษะต่าง ๆ ในการสอน

ทักษะ	ไม่เคย		น้อย		มาก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การฟัง	-	-	2	22.2	7	77.8
การพูด	-	-	2	22.2	7	77.8
การอ่าน	-	-	2	22.2	7	77.8
การเขียน	-	-	3	33.3	6	66.7

ตารางที่ 43 แสดงให้เห็นถึงจำนวนผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่ใช้ทุกทักษะในการสอนอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 44 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาอังกฤษที่ให้ลำดับความสำคัญต่อทักษะต่าง ๆ ใน
การสอน

ทักษะ	ลำดับความสำคัญ							
	1		2		3		4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การฟัง	17	47.2	9	25.0	7	19.4	1	2.8
การพูด	7	19.4	17	47.2	8	22.2	2	5.6
การอ่าน	10	27.4	6	16.7	16	44.4	2	5.6
การเขียน	-	-	2	5.6	3	8.3	29	80.6

ตารางที่ 44 แสดงให้เห็นถึงจำนวนของผู้สอนภาษาอังกฤษที่ให้ลำดับความสำคัญต่อทักษะต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญของทักษะต่าง ๆ ในการสอนในลำดับที่ 1 ดังนี้ ทักษะการฟัง คิดเป็นร้อยละ 47.2 ทักษะการอ่าน ร้อยละ 27.4 และทักษะการพูด ร้อยละ 19.4

ตารางที่ 45 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาฝรั่งเศสที่ให้ลำดับความสำคัญต่อทักษะต่าง ๆ ใน
การสอน

ทักษะ	ลำดับความสำคัญ							
	1		2		3		4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การฟัง	6	54.5	5	45.5	-	-	-	-
การพูด	5	45.5	5	45.5	-	-	1	9.1
การอ่าน	-	-	1	9.1	9	81.8	1	9.1
การเขียน	-	-	-	-	2	18.2	9	81.8

ตารางที่ 45 แสดงให้เห็นถึงจำนวนของผู้สอนภาษาฝรั่งเศสที่ให้ลำดับความสำคัญต่อทักษะต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญของทักษะต่าง ๆ ในการสอนในลำดับที่ 1 ดังนี้ ทักษะการฟัง คิดเป็นร้อยละ 54.5 ทักษะการพูด คิดเป็นร้อยละ 45.5 ไม่มีกลุ่มตัวอย่างผู้สอนวิชาภาษาฝรั่งเศสคนใดที่จัดลำดับความสำคัญของทักษะการอ่านและการเขียนเป็นลำดับที่ 1 เลย

ตารางที่ 46 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาญี่ปุ่นที่ให้ลำดับความสำคัญต่อทักษะต่าง ๆ ในการสอน

ทักษะ	ลำดับความสำคัญ							
	1		2		3		4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การฟัง	2	25.0	3	37.5	1	12.5	1	12.5
การพูด	4	50.0	1	12.5	-	-	2	25.5
การอ่าน	1	12.5	2	25.5	3	37.5	1	12.5
การเขียน	1	12.5	-	-	3	37.5	3	37.5

ตารางที่ 46 แสดงให้เห็นถึงจำนวนของผู้สอนภาษาญี่ปุ่นที่ให้ลำดับความสำคัญต่อทักษะต่าง ๆ ในการสอนดังนี้ ร้อยละ 50.0 ให้ความสำคัญกับทักษะการพูดเป็นลำดับที่ 1 มีเพียงร้อยละ 25.0 ที่มีความเห็นว่าทักษะการฟังมีความสำคัญลำดับที่ 1 ส่วนทักษะการอ่านและการเขียนมีผู้จัดลำดับความสำคัญเป็นอันดับที่ 1 จำนวนน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 12.5 เท่ากัน

ตารางที่ 47 จำนวนและร้อยละของผู้สอนภาษาจีนที่ให้ลำดับความสำคัญต่อทักษะต่าง ๆ ในการสอน

ทักษะ	ลำดับความสำคัญ							
	1		2		3		4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การฟัง	6	66.7	1	11.1	1	11.1	-	-
การพูด	1	11.1	7	77.8	-	-	-	-
การอ่าน	1	11.1	7	77.8	-	-	-	-
การเขียน	-	-	-	-	-	-	8	88.9

ตารางที่ 47 แสดงให้เห็นถึงจำนวนของผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่ให้ลำดับความสำคัญลำดับที่ 1 ต่อทักษะการฟัง คิดเป็นร้อยละ 66.7 ส่วนทักษะการพูดและการอ่าน คิดเป็นร้อยละ 11.1 เท่ากัน ไม่มีผู้สอนวิชาภาษาจีนคนใดที่คิดว่าทักษะการเขียนมีความสำคัญในการสอนเป็นอันดับ 1

ตารางที่ 48 จำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศที่มีจุดประสงค์การไปอยู่ต่างประเทศ

ผู้สอนภาษา	อยู่กับครอบครัว	ศึกษาต่อ	ฝึกอบรม	ดูงาน	อื่น ๆ
	จำนวนคน	จำนวนคน	จำนวนคน	จำนวนคน	จำนวนคน
อังกฤษ	3	3	-	3	1
ฝรั่งเศส	-	-	4	5	1
เยอรมัน	-	-	-	-	-
ญี่ปุ่น	1	-	8	6	1
จีน	-	-	2	3	1

ตารางที่ 48 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างผู้สอน มีโอกาสเคยไปอยู่ต่างประเทศโดยมีรายละเอียดดังนี้ จำนวนผู้สอนภาษาอังกฤษเคยไปต่างประเทศโดยไปอยู่กับครอบครัว 3 คน ศึกษาต่อ 3 คน ดูงาน 3 คน ส่วนผู้สอนภาษาฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และจีนส่วนใหญ่อยู่เป็นการไปฝึกอบรมและดูงานในต่างประเทศ

ตารางที่ 49 จำนวนระยะเวลาของการไปอยู่ต่างประเทศของผู้สอน

ผู้สอนภาษา	อยู่กับครอบครัว	ศึกษาต่อ	ฝึกอบรม	ดูงาน	อื่น ๆ
	ค่าเฉลี่ย/ปี	ค่าเฉลี่ย/ปี	ค่าเฉลี่ย/วัน	ค่าเฉลี่ย/วัน	ค่าเฉลี่ย/วัน
อังกฤษ	1	2	-	37.33	79.00
ฝรั่งเศส	-	-	5.25	30.80	9.00
เยอรมัน	-	-	-	-	-
ญี่ปุ่น	1	-	4.62	43.17	59.00
จีน	-	-	40.00	37.67	39.00

ตารางที่ 49 แสดงระยะเวลาของการไปอยู่ต่างประเทศของผู้สอนภาษาต่างประเทศภาษาต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษมีประสบการณ์ในประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ โดยใช้ระยะเวลาเพื่อการศึกษาโดยเฉลี่ย 2 ปี อาศัยอยู่กับครอบครัวเฉลี่ย 1 ปี ดูงานเฉลี่ย 37.33 วัน กลุ่มตัวอย่างภาษาฝรั่งเศสใช้เวลาดูงานและฝึกอบรม ณ ประเทศฝรั่งเศส เป็นระยะเวลาโดยเฉลี่ย 30.80 วันและ 5.25 วันตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาญี่ปุ่นมีประสบการณ์ ฝึกอบรมและดูงานที่ประเทศญี่ปุ่นเฉลี่ย 4.62 วัน และ 43.17 วัน ตามลำดับ มีเพียง 1 คนที่ไปอยู่กับครอบครัวเป็นเวลา 1 ปี กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาจีนไปฝึกอบรมและดูงาน ณ ประเทศจีนเป็นระยะเวลาโดยเฉลี่ย 40 วัน และ 37.67 วัน ตามลำดับ

ผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีการเพิ่มพูนความรู้ด้านภาษาที่ตนเองสอน ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีเพียงผู้สอนภาษาญี่ปุ่น และภาษาจีนเท่านั้นที่มีการเพิ่มพูนความรู้ด้านภาษาที่ตนเองสอนอยู่ คิดเป็น ร้อยละ 12.5 และ 11.1 ตามลำดับ โดยอยู่ในช่วงปี 2544 –2546 ซึ่งในส่วนของผู้สอนภาษาญี่ปุ่น ได้เพิ่มพูนความรู้ด้วยการศึกษาทางไปรษณีย์กับศูนย์ภาษามูลนิธิญี่ปุ่น และอบรมทุกวันศุกร์ ส่วนผู้สอนภาษาจีนได้อบรมที่มหาวิทยาลัยครุญนนาน เป็นเวลา 1 เดือน

ตารางที่ 50 จำนวนภาระงานสอนภาษาต่างประเทศของผู้สอนภาษาอังกฤษ

ภาษา	ค่าเฉลี่ย จำนวนรายวิชา /ภาคเรียน	ค่าเฉลี่ย จำนวนชั่วโมง /สัปดาห์	ค่าเฉลี่ย จำนวน นร. /ห้อง
อังกฤษ	1.94	16.06	42.39
ฝรั่งเศส	-	-	-
เยอรมัน	-	-	-
ญี่ปุ่น	-	-	-
จีน	-	-	-
อื่น ๆ	1.33	2.00	36.00

ตารางที่ 50 แสดงให้เห็นถึงภาระงานสอนภาษาต่างประเทศของผู้สอนภาษาอังกฤษ สอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยเฉลี่ย 1.94 รายวิชา /ภาคเรียน และสอน 16.06 ชั่วโมง /สัปดาห์ และมีจำนวนผู้เรียนเฉลี่ย 42.39 คน /ห้องเรียน ส่วนภาระงานสอนอื่น ๆ ได้แก่ การสอนกิจกรรมชุมนุม

ตารางที่ 51 จำนวนภาระงานสอนภาษาต่างประเทศของผู้สอนภาษาฝรั่งเศส

ภาษา	ค่าเฉลี่ย จำนวนรายวิชา /ภาคเรียน	ค่าเฉลี่ย จำนวนชั่วโมง /สัปดาห์	ค่าเฉลี่ย จำนวน นร. /ห้อง
อังกฤษ	1.67	3.50	46.67
ฝรั่งเศส	2.67	13.73	45.20
เยอรมัน	-	-	-
ญี่ปุ่น	1.00	4.00	30.00
จีน	-	-	-
อื่น ๆ	1.00	1.00	30.00

ตารางที่ 51 แสดงให้เห็นว่าภาระงานสอนของผู้สอนภาษาฝรั่งเศสมีมาก ไม่ได้สอนเฉพาะภาษาฝรั่งเศสเพียงวิชาเดียว ยังต้องสอนวิชาภาษาอังกฤษ ญี่ปุ่น และอื่น ๆ (ชุมนุม) รวมโดยเฉลี่ย 6.34 วิชาต่อภาคเรียน และ 22.23 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนจำนวนนักเรียนในวิชาภาษาอังกฤษและ

ฝรั่งเศสมีจำนวนใกล้เคียงกันตามลำดับดังนี้ 46.67 และ 45.20 คนต่อห้องเรียนตามลำดับ นักเรียนในวิชาภาษาญี่ปุ่นและอื่น ๆ (ขุมนุม) มีจำนวน 30 คนต่อห้องเรียน

ตารางที่ 52 จำนวนภาระงานสอนภาษาต่างประเทศของผู้สอนภาษาเยอรมัน

ภาษา	ค่าเฉลี่ย จำนวนรายวิชา /ภาคเรียน	ค่าเฉลี่ย จำนวนชั่วโมง /สัปดาห์	ค่าเฉลี่ย จำนวน นร. /ห้อง
อังกฤษ	-	-	-
ฝรั่งเศส	-	-	-
เยอรมัน	2	14.00	40.00
ญี่ปุ่น	-	-	-
จีน	-	-	-
อื่น ๆ	-	-	-

ตารางที่ 52 แสดงให้เห็นถึงจำนวนภาระงานสอนของผู้สอนภาษาเยอรมันซึ่งสอนวิชาภาษาเยอรมันโดยเฉลี่ย 2 รายวิชาต่อภาคเรียน และ 14 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และจำนวนนักเรียนโดยเฉลี่ย 40 คนต่อห้องเรียน

ตารางที่ 53 จำนวนภาระงานสอนภาษาต่างประเทศของผู้สอนภาษาญี่ปุ่น

ภาษา	ค่าเฉลี่ย จำนวนรายวิชา /ภาคเรียน	ค่าเฉลี่ย จำนวนชั่วโมง /สัปดาห์	ค่าเฉลี่ย จำนวน นร. /ห้อง
อังกฤษ	1.40	9.00	40.60
ฝรั่งเศส	-	-	-
เยอรมัน	-	-	-
ญี่ปุ่น	2.13	6.75	23.50
จีน	-	-	-
อื่น ๆ	1.00	1.00	58.50

ตารางที่ 53 แสดงให้เห็นถึงภาระงานสอนของผู้สอนภาษาญี่ปุ่น โดยสอนภาษาญี่ปุ่น อังกฤษ และอื่น ๆ โดยเฉลี่ยสอน 4.53 วิชาต่อภาคเรียน และ 16.75 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และสอนนักเรียนในวิชาภาษาญี่ปุ่น 23.50 คน อังกฤษ 40.60 คน และอื่น ๆ 58.50 คนต่อห้องเรียน ส่วนภาระงานสอนอื่น ๆ นั้น ได้แก่ การสอนกิจกรรมชุมนุม

ตารางที่ 54 จำนวนภาระงานสอนภาษาต่างประเทศของผู้สอนภาษาจีน

ภาษา	ค่าเฉลี่ย จำนวนรายวิชา /ภาคเรียน	ค่าเฉลี่ย จำนวนชั่วโมง /สัปดาห์	ค่าเฉลี่ย จำนวน นร. /ห้อง
อังกฤษ	1	11.50	45.50
ฝรั่งเศส	-	-	-
เยอรมัน	-	-	-
ญี่ปุ่น	-	-	-
จีน	1.88	9.33	40.00
อื่น ๆ	-	-	-

ตารางที่ 54 แสดงให้เห็นถึงภาระงานสอนของผู้สอนภาษาจีน โดยเฉลี่ยแล้วสอนภาษาจีน 1.88 วิชาต่อภาคเรียน และ 9.33 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และสอนนักเรียน 40 คนต่อห้องเรียน นอกจากนี้ผู้สอนภาษาจีนยังต้องรับผิดชอบสอนภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ย 1 วิชาต่อภาคเรียน 11.50 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และสอนนักเรียน 45.50 คนต่อห้องเรียน

ตารางที่ 55 ค่าเฉลี่ยภาระงานประจำและภาระงานโดยรวมของผู้สอนภาษาต่างประเทศ

ผู้สอนภาษา	ภาระงานประจำที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน		
	จำนวนผู้สอน	ร้อยละ	จำนวนชั่วโมง /สัปดาห์
อังกฤษ	17	47.2	7.4
ฝรั่งเศส	3	27.3	6.7
เยอรมัน	-	-	-
ญี่ปุ่น	5	62.5	13.8
จีน	5	55.6	7.0

ตารางที่ 55 แสดงให้เห็นถึงภาระงานประจำที่นอกเหนือจากการสอนของผู้สอนวิชาภาษาต่างประเทศ โดยพบว่าร้อยละ 62.5 ของผู้สอนวิชาภาษาญี่ปุ่นมีภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอนเฉลี่ยคนละ 13.8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งสูงกว่าผู้สอนวิชาภาษาอื่น ๆ ร้อยละ 47.2 ของผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษมีภาระงานเพิ่มจากงานสอนเฉลี่ยคนละ 7.4 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ ร้อยละ 55.6 ของผู้สอนภาษาจีนมีภาระงานเพิ่มจากการสอน เฉลี่ยคนละ 7.0 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ ร้อยละ 27.3 ของผู้สอนวิชาฝรั่งเศสมีภาระงานเพิ่มโดยเฉลี่ยคนละ 6.7 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์

สำหรับภาระงานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอนของผู้สอนแต่ละภาษานั้น ผลการสำรวจ พบว่ามีความหลากหลาย ซึ่งสามารถสรุปภาระงานของผู้สอนแต่ละภาษาได้ ดังนี้

ผู้สอนภาษาอังกฤษ มีภาระงานสอนนอกเหนือจากการสอนเรียงตามลำดับดังนี้ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม ที่ปรึกษากิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด บำเพ็ญประโยชน์ เนตรนารี อาจารย์ที่ปรึกษาประจำชั้น งานวิชาการ หัวหน้าหมวดภาษาต่างประเทศ อาจารย์เวรประจำวัน งานการเงินและการบัญชี งานธุรการ

เจ้าหน้าที่พัสดุ สอนจริยธรรม เจ้าหน้าที่สวัสดิการ งานโสมรุม เจ้าหน้าที่งานพยาบาล รองหัวหน้าหมวดภาษาต่างประเทศ งานปกครอง งานฝ่ายบริการ งานห้องสมุดและบรรณรักษ์ งานพัฒนาบุคลากร เจ้าหน้าที่วัดผล งานพัฒนาการสอน งานสอนเสริมวิชาการ งานประสานงานระดับกลุ่ม ที่ปรึกษาศูนย์คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต งานโภชนาการ เลขานุการโครงการหลักสูตรภาษาอังกฤษ งานแนะแนว เจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียน

ผู้สอนภาษาฝรั่งเศส มีภาระงานนอกเหนือจากงานสอนเรียงลำดับ ดังนี้ สอนเสริมภาษาฝรั่งเศส เจ้าหน้าที่ข้อมูลนักเรียน ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บันทึกการประชุมหมวดแต่ละเดือน ผู้ช่วยเลขานุการศูนย์พัฒนาฝรั่งเศส เจ้าหน้าที่สวัสดิการ หัวหน้าสำนักงานผู้อำนวยการ งานประจำชั้น งานกิจกรรมยุวกาชาด งานห้องสมุด อาจารย์ที่ปรึกษา งานการเงิน งานวัดผลหมวดภาษาต่างประเทศ โสมรุม ชุมนุม กิจกรรมระดับชั้น

ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นมีภาระงานสอนนอกเหนือจากงานสอนเรียงลำดับ ดังนี้ หัวหน้ากิจกรรมยุวกาชาด เนตรนารี งานทะเบียน หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ หัวหน้างานบุคคล สอนคณิตศาสตร์ งานร้านสวัสดิการ โสมรุม งานชุมนุม งานพัสดุ หัวหน้างานสำนักงานผู้อำนวยการ ผู้ช่วยเลขาสมาคมครูผู้ปกครองหัวหน้างานโสตทัศนวัสดุ งานบัญชี งานประจำชั้น

ผู้สอนภาษาจีนมีภาระงานสอนนอกเหนือจากงานสอนเรียงลำดับ ดังนี้ ครูเวรประจำวัน งานฝ่ายปกครอง งานห้องสมุด กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ชุมนุม งานการเงินและบัญชี ครูประจำชั้น งานสหกรณ์

ตารางที่ 56 จำนวนและร้อยละการผลิตผลงานของผู้สอนภาษาต่างประเทศ

ภาษา การผลิตผลงาน	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผลิตผลงาน	22	61.1	7	63.6	-	-	1	12.5	3	33.3
ประเภทของผลงาน										
- แต่งตำรา	3	13.6	-	-	-	-	-	-	-	-
- ทำวิจัย	10	46.1	4	50.0	-	-	-	-	1	33.3
- งานแปล	1	54.5	-	-	-	-	-	-	-	-
- บทความ	1	4.5	-	-	-	-	-	-	-	-
- อื่น ๆ	7	31.8	4	50.0	-	-	1	100.0	2	66.7
รวม	22	100.0	8	100.0	-	-	1	100.0	3	100.0

* เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 56 แสดงให้เห็นถึงจำนวนการผลิตผลงานของผู้สอน โดยผู้สอนภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสมีการผลิตผลงานมากที่สุด ส่วนผู้สอนภาษาญี่ปุ่นมีการผลิตผลงานน้อยที่สุด คิดเป็น 12.5 ผู้สอนภาษาอังกฤษจะมีการผลิตผลงานทุกประเภท โดยทำด้านงานแปลมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 54.5 ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสมีการทำวิจัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.0 ส่วนการผลิตผลงานอื่น ๆ ผู้สอนภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และจีนได้ระบุไว้ดังนี้

ผู้สอนภาษาอังกฤษ ผลิตใบงาน และใบความรู้ คิดเป็นร้อยละ 33.33 ผลิตบทเรียนสำเร็จรูป และชุดแบบฝึกการสอน ร้อยละ 16.66

ผู้สอนภาษาฝรั่งเศส ผลิตชุดการสอน บทเรียนสำเร็จรูป และเอกสารประกอบการเรียน คิดเป็นร้อยละ 25.0

ผู้สอนภาษาจีน ผลิตใบความรู้ คิดเป็นร้อยละ 33.33 บัตรคำ แบบฝึก ใบงาน ร้อยละ 16.66 อุปกรณ์การสอน ร้อยละ 11.66

เมื่อพิจารณาจากภาพรวม จึงกล่าวได้ว่าผู้สอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่ผลิตผลงานเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนในวิชาที่ตนรับผิดชอบเท่านั้น ในส่วนบทความ งานแปล และงานวิจัย ผู้สอนจะผลิตออกมาน้อย

ตารางที่ 57 จำนวนและร้อยละของทักษะทางภาษาที่ผู้สอนต้องการพัฒนาเป็นอันดับ 1

ภาษา ทักษะ ที่ต้องการพัฒนา	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การฟัง	16	44.4	6	54.5	1	100.0	2	25.0	1	11.1
การพูด	11	30.6	4	36.3	-	-	4	50.0	2	22.2
การอ่าน	3	8.3	-	-	-	-	1	12.5	-	-
การเขียน	5	13.9	1	9.1	-	-	-	-	5	55.6
ไม่ระบุ	1	2.8	-	-	-	-	1	12.5	1	11.1
รวม	36	100.0	11	100.0	1	100.0	8	100.0	9	100.0

ตารางที่ 57 แสดงให้เห็นถึงจำนวนและร้อยละของทักษะที่ผู้สอนต้องการพัฒนา โดยผู้สอนภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส และเยอรมันต้องการพัฒนาทักษะการฟังมากที่สุด ผู้สอนวิชาภาษาญี่ปุ่นต้องการพัฒนาทักษะการพูดมากที่สุด และผู้สอนภาษาจีนต้องการพัฒนาทักษะการเขียนมากที่สุด

ตารางที่ 58 จำนวนและร้อยละของปัญหาอันดับที่ 1 ของผู้สอนภาษาต่างประเทศ

ภาษา ปัญหาต่าง ๆ	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ภาระงานสอน	3	8.3	1	9.1	-	-	1	12.5	-	-
- ภาระงานอื่นนอกจกงานสอน	14	38.9	-	-	-	-	-	-	1	11.1
- ขวัญและกำลังใจ	6	16.7	1	9.1	1	100.0	2	25.0	3	33.3
- โอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพด้านภาษาที่สอน	10	27.8	8	72.7	-	-	4	50.0	4	44.4
- อื่น ๆ	1	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-
- ไม่ระบุ	2	5.6	1	9.1	-	-	1	12.5	1	11.1
รวม	36	100.0	11	100.0	1	100.0	8	100.0	9	100.0

ตารางที่ 58 แสดงให้เห็นถึงปัญหาอันดับ 1 ของผู้สอนแต่ละภาษา พบว่าปัญหาอันดับ 1 ของผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ คือ ภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอนคิดเป็นร้อยละ 38.9 รองลงมา คือ ปัญหาการขาดโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษ ร้อยละ 27.8 ขวัญและกำลังใจ

ร้อยละ 16.7 สำหรับผู้สอนวิชาภาษาฝรั่งเศส ภาษาญี่ปุ่น และภาษาจีนนั้น ปัญหาอันดับ 1 คือ การขาดโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพด้านภาษาที่สอน ร้อยละ 72.7 ร้อยละ 50.0 และร้อยละ 44.4 ตามลำดับ ปัญหารองลงมาสำหรับผู้สอนวิชาภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีนคือ ปัญหาขวัญและกำลังใจ ร้อยละ 25.0 และ 33.3 ตามลำดับ ส่วนผู้สอนภาษาฝรั่งเศสนั้น ปัญหารองลงมาคือ ภาระงานสอนและปัญหาขวัญและกำลังใจ คิดเป็นร้อยละ 9.1

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน และปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ตารางที่ 59 หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนของผู้สอน

หลักสูตร	ตามที่กระทรวงกำหนดมา		กำหนดหลักสูตรเอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อังกฤษ	17	47.2	23	63.9
ฝรั่งเศส	6	54.5	6	54.5
เยอรมัน	-	-	-	-
ญี่ปุ่น	1	12.5	8	100.0
จีน	-	-	6	66.7

* เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 59 แสดงถึงหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน เมื่อมองโดยรวมแล้วพบว่าผู้สอนได้กำหนดหลักสูตรขึ้นมาเองบ้าง และใช้หลักสูตรตามที่กระทรวงได้กำหนดมาบ้าง หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ใช้ตามที่กระทรวงกำหนดมีตั้งแต่ฉบับปีพุทธศักราช 2522 – 2546 แต่ส่วนใหญ่ใช้ฉบับปี พ.ศ. 2544 ส่วนใหญ่ผู้สอนกำหนดหลักสูตรเองโดยใช้สาระการเรียนรู้และมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรซึ่งส่วนใหญ่เริ่มใช้ในปี พ.ศ. 2545 รองลงมาคือปี พ.ศ. 2546 การทำหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มีการสอบถามความต้องการของชุมชน ผู้เรียน และผู้ปกครอง

หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสที่ใช้นั้นมีทั้งที่เป็นหลักสูตรตามที่กระทรวงกำหนดตั้งแต่ฉบับปี พ.ศ. 2533 – 2544 และกำหนดหลักสูตรเองโดยใช้สาระการเรียนรู้และมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตร ในจำนวนที่เท่ากัน โดยหลักสูตรที่กำหนดเองนั้นเริ่มใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 และส่วนใหญ่มีการสอบถามความต้องการของชุมชน ผู้เรียน และผู้ปกครอง

งานวิจัยครั้งนี้ไม่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนของวิชาภาษาเยอรมัน

หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นและจีนส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรที่กำหนดเองโดยใช้สาระการเรียนรู้และมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรและ เริ่มใช้หลักสูตร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2546 ส่วนใหญ่ไม่มีการสอบถามผู้ใช้หลักสูตร

ตารางที่ 60 จำนวนและร้อยละการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของผู้สอน

หลักสูตร	ผู้สอนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อังกฤษ	28	77.8	8	22.2	36	100.0
ฝรั่งเศส	8	72.7	3	27.3	11	100.0
เยอรมัน	1	100.0	-	-	1	100.0
ญี่ปุ่น	5	62.5	3	37.5	8	100.0
จีน	6	66.7	3	33.3	9	100.0

ตารางที่ 60 แสดงให้เห็นถึงจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศทุกภาษา ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน โดยผู้สอนภาษาอังกฤษมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 77.8 ซึ่งได้ระบุงานที่ทำ หรือมีส่วนร่วม โดยเรียงลำดับสัดส่วนจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ จัดทำสาระการเรียนรู้หรือหลักสูตร กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายภาค /รายปี วิเคราะห์หลักสูตร และสรุปจุดประสงค์เนื้อหาเป็นระดับชั้น วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ศึกษาความต้องการของชุมชนที่เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ ทำแบบประเมินผล และจัดทำตารางสอน

ส่วนผู้สอนภาษาฝรั่งเศสส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรเช่นเดียวกับผู้สอนภาษาอังกฤษ โดยผู้สอนฝรั่งเศสมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 72.7 ซึ่งงานที่ทำหรือมีส่วนร่วม โดยส่วนใหญ่เป็นการจัดทำสาระการเรียนรู้หรือหลักสูตร รองลงมาคือการจัดทำคำอธิบายรายวิชา พัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานร่วมกับส่วนกลาง และจัดทำโครงการเกี่ยวกับวัฒนธรรมการรับประทานอาหารของไทย

ผู้สอนภาษาญี่ปุ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 62.5 ซึ่งงานที่ทำหรือมีส่วนร่วม โดยส่วนใหญ่เป็นการจัดทำสาระการเรียนรู้หรือหลักสูตร รองลงมาเป็นการเขียน คำอธิบายรายวิชา เขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และประชุมผู้สอนญี่ปุ่น ทุก 3 เดือน เพื่อแลกเปลี่ยนทักษะ

ผู้สอนภาษาจีนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนเช่นเดียวกับผู้สอนทุกภาษา โดยมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 66.7 ซึ่งงานที่ทำหรือมีส่วนร่วม โดยส่วนใหญ่คือการจัดทำสาระการเรียนรู้หรือหลักสูตร รองลงมาคือการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ช่วยเขียนขอบข่ายเนื้อหาที่ใช้สอน และจัดทำผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เมื่อพิจารณาภาพรวมของผู้สอนทุกภาษาจะเห็นว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนอย่างมาก โดยอาจกล่าวได้ว่าช่วงนี้เป็นช่วงที่โรงเรียนทุกโรงได้จัดทำหลักสูตรใหม่ เพื่อตอบสนองหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่ใช้ในสถานศึกษา ครูผู้สอน และ ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องจัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียน

**ตารางที่ 61 จำนวนและร้อยละ ลักษณะการเลือกตำราและสื่อการเรียนที่ใช้ประกอบหลักสูตร
กระบวนวิชาที่สอน**

หลักสูตร ภาษา	โรงเรียนกำหนด		ครูเป็นคนเลือกเอง		ครูผลิตเอง		ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อังกฤษ	5	13.9	34	94.4	20	55.6	17	47.2
ฝรั่งเศส	5	45.5	11	100.0	6	54.5	5	45.5
เยอรมัน	-	-	1	100.0	1	100.0	-	-
ญี่ปุ่น	-	-	8	100.0	2	25.0	1	12.5
จีน	-	-	9	100.0	4	44.4	4	44.4

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 61 แสดงให้เห็นถึง จำนวนตำราและสื่อการเรียนที่ใช้ประกอบหลักสูตรในภาพรวม ส่วนใหญ่ ครูจะเป็นคนเลือกเอง รองลงมาคือ ครูผลิตเอง และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหา มีเพียงวิชาภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสเท่านั้นที่โรงเรียนมีส่วนในการกำหนดตำราและสื่อการเรียนที่ใช้ประกอบหลักสูตรกระบวนวิชาที่สอน แต่เมื่อคิดสัดส่วนแล้วมีจำนวนน้อยมาก

ตารางที่ 62 จำนวนและร้อยละของลักษณะของเอกสารประกอบการเรียนการสอน

ภาษา ลักษณะเอกสาร	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ตำราในประเทศ	30	83.3	8	72.7	1	100.0	7	87.5	5	55.6
- ตำราต่างประเทศ	18	50.0	9	81.8	-	-	4	50.0	9	100.0
- เอกสารที่ผู้สอนเรียบเรียงเอง	16	44.4	7	63.6	1	100.0	2	25.0	5	55.6
- ผู้สอนรวบรวมมาจากแหล่งต่าง ๆ	29	80.6	10	90.9	1	100.0	4	50.0	8	88.9
- เอกสารที่ผู้สอนรวบรวมไว้	15	41.7	4	36.4	-	-	5	62.5	5	55.6

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 62 แสดงให้เห็นถึงลักษณะของเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่ครูใช้ส่วนใหญ่จะใช้จากทุกแหล่ง โดยภาพรวมแล้วผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกภาษาส่วนใหญ่ใช้เนื้อหาที่รวบรวมมาจากแหล่งต่าง ๆ เป็นเอกสารประกอบการสอนและใช้ตำราในประเทศ รองลงมา คือ การใช้เอกสารที่ผู้สอนเรียบเรียงเอง

ตารางที่ 63 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารายละเอียดหลักสูตรพื้นฐาน
ก่อนวางแผนการสอน

ภาษา รายละเอียด ของหลักสูตร	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จุดประสงค์การเรียนรู้										
- มากที่สุด	11	30.6	5	45.5	-	-	3	37.5	2	22.2
- มาก	23	63.9	6	54.5	1	100.0	4	50.0	7	77.8
- น้อย	1	2.8	-	-	-	-	1	12.5	-	-
- น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ไม่มีเลย	1	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-
สาระการเรียนรู้										
- มากที่สุด	9	25.0	5	45.5	-	-	3	37.5	2	22.2
- มาก	25	69.4	6	54.5	1	100.0	4	50.0	6	66.7
- น้อย	1	2.8	-	-	-	-	1	12.5	1	11.1
- น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ไม่มีเลย	1	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-
กิจกรรมการเรียนการสอน										
- มากที่สุด	8	22.2	5	45.5	-	-	2	25.0	1	11.1
- มาก	24	66.7	6	54.5	1	100.0	5	62.5	6	66.7
- น้อย	2	5.6	-	-	-	-	1	12.5	1	11.1
- น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ไม่มีเลย	2	5.6	-	-	-	-	-	-	1	11.1
สื่อประกอบการสอน										
- มากที่สุด	3	8.3	4	36.4	-	-	2	25.0	1	11.1
- มาก	26	72.2	7	63.6	1	100.0	4	50.0	5	55.6
- น้อย	5	13.9	-	-	-	-	2	25.0	3	33.3
- น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ไม่มีเลย	2	5.6	-	-	-	-	-	-	-	-

(ต่อ)

ภาษา รายละเอียด ของหลักสูตร	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วิธีการวัดและประเมินผล										
- มากที่สุด	7	19.4	3	27.3	-	-	1	12.5	2	22.2
- มาก	23	63.9	8	72.7	1	100.0	3	37.5	5	55.6
- น้อย	4	11.1	-	-	-	-	4	50.0	2	22.2
- น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ไม่เลย	2	5.6	-	-	-	-	-	-	-	-
การสอนซ่อมเสริม										
- มากที่สุด	2	5.6	1	9.1	-	-	1	12.5	-	-
- มาก	17	47.2	7	63.6	1	100.0	-	-	5	55.6
- น้อย	13	36.1	3	27.3	-	-	5	62.5	4	44.4
- น้อยที่สุด	2	5.6	-	-	-	-	-	-	-	-
- ไม่เลย	2	5.6	-	-	-	-	2	25.0	-	-

ตารางที่ 63 แสดงให้เห็นว่าก่อนวางแผนการสอนกลุ่มตัวอย่างทุกภาษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรก่อนวางแผนการสอนทุกหัวข้อในระดับมากถึงมากที่สุด อย่างไรก็ตามผู้สอนภาษาญี่ปุ่นส่วนใหญ่ศึกษาในหัวข้อการสอนซ่อมเสริมในระดับน้อย

ตารางที่ 64 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการเลือกใช้วิธีการสอน

ภาษา วิธีการ	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บรรยาย										
- มากที่สุด	1	2.8	-	-	-	-	1	12.5	1	11.1
- มาก	21	58.3	8	72.7	1	100.0	4	50.0	4	44.4
- น้อย	13	36.1	2	18.2	-	-	2	25.0	4	44.4
- น้อยที่สุด	1	2.8	1	9.1	-	-	1	12.5	-	-
- ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ปฏิบัติในชั้นเรียน										
- มากที่สุด	7	19.4	3	27.3	-	-	4	50.0	2	22.2
- มาก	29	80.6	7	63.6	1	100.0	3	37.5	7	77.8
- น้อย	-	-	1	9.1	-	-	1	12.5	-	-
- น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
โครงการ										
- มากที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	1	11.1
- มาก	9	25.0	3	27.3	-	-	1	12.5	1	11.1
- น้อย	15	41.7	5	45.5	1	100.0	3	37.5	2	22.2
- น้อยที่สุด	5	13.9	1	9.1	-	-	1	12.5	1	11.1
- ไม่เลย	7	19.4	2	18.2	-	-	3	37.5	4	44.4
ศึกษด้วยตนเอง										
- มากที่สุด	1	2.8	1	9.1	-	-	-	-	-	-
- มาก	26	72.2	7	63.6	-	-	2	25.0	6	66.7
- น้อย	8	22.2	3	27.3	1	100.0	3	37.5	1	11.1
- น้อยที่สุด	1	2.8	-	-	-	-	1	12.5	2	22.2
- ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	2	25.0	-	-
ศึกษนอกสถานที่										
- มากที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- มาก	2	5.6	1	9.1	-	-	-	-	2	22.2
- น้อย	13	36.1	5	45.5	1	100.0	3	37.5	2	22.2
- น้อยที่สุด	10	27.8	1	9.1	-	-	2	25.0	1	11.1
- ไม่เลย	11	30.5	4	36.4	-	-	3	37.5	4	44.4

(ต่อ)

ภาษา ทักษะและความรู้	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไวยากรณ์										
- มากที่สุด	8	22.2	6	54.5	-	-	2	25.0	-	-
- มาก	25	69.4	4	36.4	1	100.0	6	75.0	3	33.3
- น้อย	2	5.6	1	9.1	-	-	-	-	4	44.4
- น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	1	11.1
- ไม่เลย	1	2.8	-	-	-	-	-	-	1	11.1
คำศัพท์										
- มากที่สุด	12	33.3	4	36.4	-	-	4	50.0	2	22.2
- มาก	22	61.1	6	54.5	-	-	4	50.0	5	55.6
- น้อย	-	-	1	9.1	1	100.0	-	-	1	11.1
- น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ไม่เลย	2	5.6	-	-	-	-	-	-	1	11.1
วัฒนธรรม										
- มากที่สุด	1	2.8	3	27.3	-	-	2	25.0	-	-
- มาก	21	58.3	6	54.5	-	-	4	50.0	5	55.6
- น้อย	10	27.8	2	18.2	1	100.0	2	25.0	2	22.2
- น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	1	11.1
- ไม่เลย	4	11.1	-	-	-	-	-	-	1	11.1

ตารางที่ 65 แสดงทักษะและความรู้ทางภาษาพบว่า ผู้สอนทุกภาษาส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญกับทุกทักษะในระดับมากถึงมากที่สุด ยกเว้นผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่ที่ให้ความสำคัญกับการเขียน และไวยากรณ์ในระดับน้อย

ตารางที่ 66 จำนวนและร้อยละของกิจกรรมที่ช่วยเสริมทักษะการสอนภาษาเป้าหมาย

ภาษา กิจกรรม	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง										
- มากที่สุด	9	25.0	5	45.5	-	-	4	50.0	4	44.4
- มาก	25	69.4	4	36.4	1	100.0	3	37.5	5	55.6
- น้อย	2	5.6	2	18.2	-	-	1	12.5	-	-
- น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อ่านหนังสือพิมพ์/วารสารต่างประเทศ										
- มากที่สุด	8	22.2	3	27.3	-	-	-	-	4	44.4
- มาก	18	50.0	3	27.3	-	-	1	12.5	2	22.2
- น้อย	8	22.2	3	27.3	-	-	3	37.5	2	22.2
- น้อยที่สุด	1	2.8	1	9.1	1	100.0	1	12.5	1	11.1
- ไม่เลย	1	2.8	1	9.1	-	-	3	37.5	-	-
การฟังเพลง										
- มากที่สุด	3	8.3	3	27.3	-	-	-	-	3	33.3
- มาก	20	55.6	4	36.4	-	-	4	50.0	6	66.7
- น้อย	12	33.3	2	18.2	-	-	1	12.5	-	-
- น้อยที่สุด	-	-	2	18.2	1	100.0	1	12.5	-	-
- ไม่เลย	1	2.8	-	-	-	-	2	25.0	-	-
การฟังข่าว										
- มากที่สุด	7	19.4	3	27.3	-	-	-	-	3	33.3
- มาก	17	47.2	1	9.1	-	-	2	25.0	1	11.1
- น้อย	11	30.6	4	36.4	1	100.0	3	37.5	3	33.3
- น้อยที่สุด	-	-	2	18.2	-	-	1	12.5	-	-
- ไม่เลย	1	2.8	1	9.1	-	-	2	25.0	2	22.2
การดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม										
- มากที่สุด	7	19.4	2	18.2	-	-	1	12.5	4	44.4
- มาก	16	44.4	2	18.2	-	-	2	25.0	1	11.1
- น้อย	10	27.8	4	36.4	1	100.0	3	37.5	4	44.4
- น้อยที่สุด	2	5.6	3	27.3	-	-	2	25.0	-	-
- ไม่เลย	1	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 66 แสดงถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่เสริมทักษะการสอนภาษาของกลุ่มตัวอย่าง ผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ทำทุกกิจกรรมในระดับมากถึงมากที่สุด ยกเว้นฟังวิทยุ ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสทำทุกกิจกรรมในระดับมากถึงมากที่สุดเช่นกัน แต่ยกเว้นการฟังข่าว ภาพยนตร์ ฟังวิทยุ และดูโทรทัศน์ ในระดับน้อยถึงน้อยมาก ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นครึ่งหนึ่ง และมากกว่าครึ่งหนึ่ง เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง ฟังเพลง และใช้คอมพิวเตอร์/ อินเทอร์เน็ต ในระดับมากถึงมากที่สุด ส่วนกิจกรรมอื่นทำในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด ผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่ทำทุกกิจกรรมในระดับมากถึงมากที่สุด ยกเว้นการฟังข่าว ฟังวิทยุ ที่ส่วนใหญ่ทำในระดับน้อยถึงน้อยมาก

ตารางที่ 67 จำนวนและร้อยละของลักษณะการสอนภาษาเป้าหมาย

ภาษา ลักษณะการสอน	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การสอนแบบทักษะสัมพันธ์										
- มากที่สุด	6	16.7	2	18.2	-	-	2	25.0	3	33.3
- มาก	29	80.6	7	63.6	1	100.0	4	50.0	6	66.7
- น้อย	1	2.8	2	18.2	-	-	2	25.0	-	-
- น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
การใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษาเป้าหมาย										
- มากที่สุด	2	5.6	1	9.1	-	-	2	25.0	-	-
- มาก	20	55.6	6	54.5	1	100.0	4	50.0	2	22.2
- น้อย	12	33.3	4	36.4	-	-	2	25.0	6	66.7
- น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	1	11.1
- ไม่เลย	2	5.6	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 67 แสดงให้เห็นว่ามีการสอนแบบทักษะสัมพันธ์ (ฟัง - พูด และ อ่าน - เขียน) ในระดับมากในทุกภาษา ดังนี้ ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 80.6 ภาษาฝรั่งเศส ร้อยละ 63.6 ภาษาเยอรมัน ร้อยละ 100.0 ภาษาญี่ปุ่นร้อยละ 50.0 และภาษาจีนร้อยละ 66.7 ส่วนการสอนในชั้นเรียนนั้น กลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษ ร้อยละ 55.6 ภาษาฝรั่งเศส ร้อยละ 54.5 ภาษาเยอรมันทั้งหมด ภาษาญี่ปุ่น ร้อยละ 50.0 ใช้ภาษาไทยในการสอนมากกว่าภาษาเป้าหมายในระดับมาก ซึ่งตรงกันข้ามกับตัวอย่างภาษาจีนที่ใช้ภาษาไทยในห้องเรียนในระดับน้อย คิดเป็น ร้อยละ 66.7

ตารางที่ 68 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในชั้นเรียน

สื่อการเรียน การสอน	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภาพประกอบ										
- มากที่สุด	2	5.6	2	18.2	-	-	3	37.5	2	22.2
- มาก	26	72.2	6	54.5	1	100.0	4	50.0	4	44.4
- น้อย	8	22.2	2	18.2	-	-	1	12.5	2	22.2
- น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	1	11.1
- ไม่เลย	-	-	1	9.1	-	-	-	-	-	-
แผ่นใส										
- มากที่สุด	1	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-
- มาก	2	5.6	3	27.3	-	-	1	12.5	1	11.1
- น้อย	14	38.9	5	45.5	-	-	2	25.0	2	22.2
- น้อยที่สุด	5	13.9	1	9.1	1	100.0	-	-	1	11.1
- ไม่เลย	14	38.9	2	18.2	-	-	5	62.5	5	55.6
วีดิทัศน์ / ภาพยนตร์										
- มากที่สุด	-	-	1	9.1	-	-	-	-	-	-
- มาก	7	19.4	2	18.2	-	-	1	12.5	1	11.1
- น้อย	12	33.3	7	63.6	1	100.0	6	75.0	4	44.4
- น้อยที่สุด	9	25.0	1	9.1	-	-	-	-	1	11.1
- ไม่เลย	8	22.2	-	-	-	-	1	12.5	3	33.3
แถบเสียง										
- มากที่สุด	11	30.6	4	36.4	-	-	3	37.5	2	22.2
- มาก	12	33.3	5	45.5	-	-	2	25.0	4	44.4
- น้อย	9	25.0	2	18.2	1	100.0	3	37.5	3	33.3
- น้อยที่สุด	2	5.6	-	-	-	-	-	-	-	-
- ไม่เลย	2	5.6	-	-	-	-	-	-	-	-
วัสดุจริง										
- มากที่สุด	5	13.9	3	27.3	-	-	-	-	-	-
- มาก	17	47.2	5	45.5	1	100.0	7	87.5	5	55.6
- น้อย	10	27.8	2	18.2	-	-	1	12.5	1	11.1
- น้อยที่สุด	3	8.3	-	-	-	-	-	-	-	-
- ไม่เลย	1	2.8	1	9.1	-	-	-	-	3	33.3

(ต่อ)

สื่อการเรียน การสอน	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
คอมพิวเตอร์										
- มากที่สุด	-	-	1	9.1	-	-	-	-	-	-
- มาก	7	19.4	3	27.3	-	-	-	-	1	11.1
- น้อย	18	50.0	3	27.3	-	-	3	37.5	2	22.2
- น้อยที่สุด	5	13.9	1	9.1	1	100.0	1	12.5	1	11.1
- ไม่เลย	6	16.7	3	27.3	-	-	4	50.0	5	55.6
อื่น ๆ *										
ใบความรู้										
- มากที่สุด	1	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-
- มาก	1	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-
- น้อย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ใบงาน										
- มากที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- มาก	1	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-
- น้อย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บัตรคำศัพท์										
- มากที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	1	11.1
- มาก	-	-	-	-	-	-	1	12.5	-	-
- น้อย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

*กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบตามที่ใช้จริงในชั้นเรียน

ตารางที่ 68 แสดงถึงสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในชั้นเรียน โดยภาพรวมสื่อที่ผู้สอนทุกภาษาใช้มาก คือภาพประกอบ วัสดุจริง และแถบเสียง ส่วนแผ่นใส ภาพยนตร์ และคอมพิวเตอร์ ผู้สอนส่วนใหญ่นำไปใช้ในระดับน้อย และไม่ใช้เลย

ตารางที่ 69 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของผู้สอนที่มีต่อโอกาสในการใช้ภาษาเป้าหมายของ
ผู้เรียน

โอกาสการใช้ภาษา	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ในกิจกรรมชุมชน										
● มีโอกาสใช้	20	55.6	5	45.4	1	100.0	3	37.5	5	55.6
- เทศกาลสงกรานต์	5	13.9	1	9.1	-	-	-	-	-	-
- เทศกาลลอยกระทง	6	16.7	2	18.2	-	-	-	-	-	-
- เทศกาลปีใหม่	6	16.7	2	18.2	-	-	1	12.5	-	-
- เทศกาลอื่น ๆ เช่น คริสมาสต์	17	47.2	5	45.5	1	100.0	3	37.5	5	55.6
วาเลนไทน์, วันพ่อ, วันแม่, การจัด รายการวิทยุ, การแข่งขันทักษะ ทางวิชาการ, วันชาติ เป็นต้น										
● ไม่มีโอกาสใช้	16	44.4	6	54.5	-	-	5	62.5	4	44.4
รวม	36	100.0	11	100.0	1	100.0	8	100.0	9	100.0
ในสถานที่ท่องเที่ยว										
● มีโอกาสใช้	18	50.0	5	45.4	1	100.0	2	25.0	6	66.7
- เป็นมัคคุเทศก์	5	13.9	1	9.1	-	-	-	-	-	-
- จำหน่ายของที่ระลึก	3	8.3	1	9.1	-	-	-	-	-	-
- จำหน่ายอาหาร	5	13.9	-	-	-	-	-	-	4	44.4
- อื่นๆ เช่น การสัมภาษณ์ตาม โครงการ, การให้ความช่วยเหลือ นักท่องเที่ยวโดยการบอกทาง เป็นต้น	4	11.1	4	36.4	1	100.0	2	25.0	3	33.3
● ไม่มีโอกาสใช้	18	50.0	6	54.5	-	-	6	75.0	3	33.3
รวม	36	100.0	11	100.0	1	100.0	8	100.0	9	100.0

*กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบได้มากกว่าหนึ่งกิจกรรม/ โอกาส

ตารางที่ 69 เมื่อพิจารณาถึงโอกาสในการใช้ภาษาเป้าหมายในภาพรวม ผู้สอนภาษาอังกฤษ
และจีน ครึ่งหนึ่งและกว่าครึ่ง เห็นว่า ผู้เรียนมีโอกาสนำภาษาไปใช้ในกิจกรรมชุมชนและตามสถานที่ท่องเที่ยว
ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ ร้อยละ 47.2 เห็นว่าผู้เรียนมีโอกาใช้ภาษาเป้าหมายในเทศกาลอื่นๆ เช่น เทศกาลคริสต์มาส วาเลนไทน์ วันพ่อ วันแม่ การจัดรายการวิทยุ การแข่งขันทางวิชาการ เป็นต้น นอกจากนี้ผู้สอนร้อยละ 13.9 กล่าวว่าผู้เรียนมีโอกาใช้ภาษาในฐานะมัคคุเทศก์และกิจกรรมจำหน่ายอาหารตามสถานที่ท่องเที่ยว

ผู้สอนภาษาจีนร้อยละ 55.6 กล่าวว่าผู้เรียนภาษาจีนมีโอกาใช้ภาษาในเทศกาลอื่น ๆ เช่น เทศกาลตรุษจีน กินเจ เป็นต้น นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 44.4 กล่าวว่าผู้เรียนมีโอกาใช้ภาษาเป้าหมายในการจำหน่ายอาหารตามสถานที่ท่องเที่ยว และร้อยละ 33.3 ของผู้เรียนมีโอกาใช้ภาษาในโอกาสอื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์และการให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว

ส่วนผู้สอนภาษาฝรั่งเศส และญี่ปุ่นไม่ถึงครึ่ง คิดว่าผู้เรียนมีโอกาใช้ภาษาในโอกาสดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศสส่วนใหญ่ ร้อยละ 45.5 เห็นว่าผู้เรียนมีโอกาใช้ภาษาเป้าหมายในเทศกาลอื่น ๆ เช่นวันคริสต์มาส วาเลนไทน์ และวันชาติฝรั่งเศส เป็นต้น นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 9.1 เห็นว่าผู้เรียนมีโอกาใช้ภาษาเป้าหมายตามสถานที่ท่องเที่ยวในฐานะมัคคุเทศก์ และกิจกรรมจำหน่ายของที่ระลึก ผู้สอนร้อยละ 36.4 กล่าวว่า ผู้เรียนยังมีโอกาใช้ภาษาตามสถานที่ท่องเที่ยวในกิจกรรมอื่นๆ เช่น การสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว การให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวโดยการบอกทาง เป็นต้น

กลุ่มตัวอย่างภาษาญี่ปุ่นร้อยละ 37.5 กล่าวว่าผู้เรียนมีโอกาใช้ภาษาในเทศกาลอื่น ๆ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันคริสต์มาส วาเลนไทน์ และเทศกาลพิเศษอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 25.0 กล่าวว่าผู้เรียนมีโอกาใช้ภาษาญี่ปุ่นตามสถานที่ท่องเที่ยวในกิจกรรมอื่น ๆ เช่น สัมภาษณ์นักท่องเที่ยว

ตารางที่ 70 จำนวนและร้อยละของสัดส่วนการประเมินผลการเรียน

ภาษา สัดส่วนการประเมินผล	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การสอบกลางภาค										
- ร้อยละ 0	1	2.8	1	9.1	-	-	2	25.0	-	-
- ร้อยละ 10	2	5.6	1	9.1	-	-	-	-	1	11.1
- ร้อยละ 15	2	5.6	-	-	-	-	-	-	-	-
- ร้อยละ 20	21	58.3	5	45.5	1	100.0	6	75.0	5	55.6
- ร้อยละ 30	4	11.1	3	27.3	-	-	-	-	-	-
- ร้อยละ 40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ร้อยละ 70	-	-	-	-	-	-	-	-	1	11.1
2. การสอบปลายภาค										
- ร้อยละ 10	-	-	-	-	-	-	-	-	1	11.1
- ร้อยละ 15	2	5.6	-	-	-	-	-	-	-	-
- ร้อยละ 20	7	19.4	2	18.2	-	-	3	37.5	3	33.3
- ร้อยละ 30	14	38.9	2	18.2	1	100.0	5	62.5	3	33.3
- ร้อยละ 40	11	30.6	5	45.5	-	-	-	-	1	11.1
3. การสอบย่อย										
- ร้อยละ 0	-	-	-	-	-	-	1	12.5	-	-
- ร้อยละ 10	4	11.1	1	9.1	-	-	-	-	-	-
- ร้อยละ 15	1	2.8	2	18.2	-	-	-	-	-	-
- ร้อยละ 20	15	41.7	4	36.4	-	-	3	37.5	1	11.1
- ร้อยละ 25	2	5.6	-	-	-	-	-	-	2	22.2
- ร้อยละ 30	2	5.6	1	9.1	1	100.0	3	37.5	-	-
- ร้อยละ 35	1	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-
- ร้อยละ 40	2	5.6	-	-	-	-	-	-	1	11.1
- ร้อยละ 50	-	-	-	-	-	-	1	12.5	3	33.3
- ร้อยละ 70	2	5.6	-	-	-	-	-	-	-	-
- ร้อยละ 80	-	-	1	9.1	-	-	-	-	1	11.1

(ต่อ)

ภาษา สัดส่วนการประเมินผล	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4.งานที่มอบหมายระหว่างภาค-การศึกษา										
- ร้อยละ 10	-	-	4	36.4	-	-	2	25.0	1	11.1
- ร้อยละ 15	6	16.7	1	9.1	-	-	-	-	1	11.1
- ร้อยละ 20	12	33.3	1	9.1	1	100.0	3	37.5	2	22.2
- ร้อยละ 25	3	8.3	-	-	-	-	-	-	1	11.1
- ร้อยละ 30	-	-	-	-	-	-	2	25.0	-	-
- ร้อยละ 40	3	8.3	-	-	-	-	-	-	1	11.1
- ร้อยละ 50	2	5.6	-	-	-	-	-	-	-	-
- ร้อยละ 60	1	2.8	2	18.2	-	-	-	-	1	11.1
- ร้อยละ 70	4	11.1	-	-	-	-	1	12.5	-	-
5.ส่วนอื่นๆ เช่น จิตพิสัย และ										
การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เป็นต้น										
- ร้อยละ 10	13	36.1	4	36.4	-	-	5	62.5	2	22.2

ตารางที่ 70 สัดส่วนการประเมินผลการเรียนประกอบไปด้วย 5 ส่วน คือ การสอบกลางภาค การสอบปลายภาค การสอบย่อย การเก็บคะแนนจากชิ้นงานระหว่างภาค และจากจิตพิสัยหรือการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ ร้อยละ 58.3 แบ่งคะแนนสอบกลางภาค 20 % กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 38.9 ให้การสอบปลายภาค 30% กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 41.7 ให้คะแนนสอบย่อยเป็น 20 % กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 33.3 ให้คะแนนชิ้นงานระหว่างภาค 20% และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 36.1 ให้คะแนนจิตพิสัย 10%

กลุ่มตัวอย่างภาษาฝรั่งเศสส่วนใหญ่ ร้อยละ 45.5 แบ่งคะแนนสอบกลางภาค 20 % ปลายภาค 40% กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 36.4 แบ่งคะแนนสอบย่อยเป็น 20 % คะแนนชิ้นงาน 10% และ จิตพิสัย 10%

กลุ่มตัวอย่างภาษาญี่ปุ่นส่วนใหญ่ ร้อยละ 75.0 ให้คะแนนสอบกลางภาค 20 % ร้อยละ 62.5 ให้คะแนนสอบปลายภาค 30% กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 37.5 ให้คะแนนสอบย่อย 20 % และ 30% และให้คะแนนชิ้นงาน 20% และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 62.5 ยังแบ่งคะแนนให้ในส่วนของจิตพิสัยอีก 10 % ด้วย

กลุ่มตัวอย่างภาษาจีนส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.6 ให้สัดส่วนข้อสอบกลางภาคเป็น 20 % กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 33.3 ให้คะแนนสอบปลายภาคเป็น 20% และ 30% ให้คะแนนสอบย่อยเป็น 50% กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 22.2 ให้คะแนนชิ้นงาน 20 % และ จิตพิสัย 10%

ตารางที่ 71 จำนวนและร้อยละของการให้อันดับความสำคัญการใช้เครื่องมือวัดผล

ภาษา เครื่องมือวัดผล	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ข้อสอบปรนัย										
- อันดับที่ 1	16	44.4	4	36.4	-	-	2	25.0	-	-
- อันดับที่ 2	7	19.4	4	36.4	-	-	1	12.5	3	33.3
- อันดับที่ 3	8	22.2	-	-	-	-	1	12.5	2	22.2
- อันดับที่ 4	4	11.0	3	27.3	1	100.0	4	50.0	1	11.1
- ไม่เลย	1	2.8	-	-	-	-	-	-	3	33.3
2. ข้อสอบอัตนัย										
- อันดับที่ 1	6	16.7	5	45.5	1	100.0	3	37.5	6	66.7
- อันดับที่ 2	11	30.6	4	36.4	-	-	1	12.5	-	-
- อันดับที่ 3	7	19.4	2	18.2	-	-	3	37.5	1	11.1
- อันดับที่ 4	12	33.3	-	-	-	-	1	12.5	1	11.1
- ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	1	11.1
3. การสอบปฏิบัติ										
- อันดับที่ 1	7	19.4	2	18.2	-	-	-	-	2	22.2
- อันดับที่ 2	11	30.6	1	9.1	-	-	4	50.0	3	33.3
- อันดับที่ 3	10	27.8	7	63.6	1	100.0	3	37.5	2	22.2
- อันดับที่ 4	6	16.7	1	9.1	-	-	-	-	2	22.2
- ไม่เลย	2	5.6	-	-	-	-	1	12.5	-	-
4. ชิ้นงาน /แฟ้มสะสมงาน										
- อันดับที่ 1	8	22.2	-	-	-	-	2	25.0	2	22.2
- อันดับที่ 2	7	19.4	2	18.2	1	100.0	2	25.0	2	22.2
- อันดับที่ 3	11	30.6	2	18.2	-	-	1	12.5	2	22.2
- อันดับที่ 4	9	25.0	5	45.5	-	-	2	25.0	1	11.1
- ไม่เลย	1	2.8	2	18.2	-	-	1	12.5	2	22.2

ตารางที่ 71 แสดงอันดับของการใช้เครื่องมือวัดผลซึ่งประกอบด้วย ข้อสอบปรนัย ข้อสอบอัตนัย การสอบปฏิบัติ และการใช้ชิ้นงาน กลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับข้อสอบปรนัยเป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 44.4) การสอบปฏิบัติ เป็นอันดับ 2 (ร้อยละ 30.6) ให้ชิ้นงานอยู่อันดับ 3 (ร้อยละ 30.6) และข้อสอบอัตนัยเป็นอันดับ 4 (ร้อยละ 33.3)

กลุ่มตัวอย่างภาษาฝรั่งเศสส่วนใหญ่ ร้อยละ 36.4 ให้ความสำคัญกับข้อสอบปรนัยเป็นอันดับ 1 และอันดับ 2 ข้อสอบอัตนัยเป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 45.5) การสอบปฏิบัติอยู่ที่อันดับ 3 (ร้อยละ 63.6) และชิ้นงานอยู่ที่อันดับ 4 (ร้อยละ 45.5)

กลุ่มตัวอย่างภาษาญี่ปุ่นส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญกับข้อสอบปรนัยเป็นอันดับ 4 (ร้อยละ 50.0) ข้อสอบอัตนัย (ร้อยละ 37.5) อยู่ในอันดับ 1 และ 3 การสอบปฏิบัติ (ร้อยละ 50.0) อยู่ในอันดับ 2 และชิ้นงาน (ร้อยละ 25.0) อยู่อันดับ 1 2 และ 4

กลุ่มตัวอย่างภาษาจีนร้อยละ 33.3 ให้ความสำคัญกับข้อสอบปรนัยเป็นอันดับ 2 และไม่ให้ความสำคัญเลยในปริมาณเท่า ๆ กัน ข้อสอบอัตนัย (ร้อยละ 66.7) เป็นอันดับ 1 การสอบปฏิบัติ (ร้อยละ 33.3) อยู่ในอันดับ 2 และชิ้นงาน (ร้อยละ 22.2) อยู่ในอันดับ 1 2 3 และไม่ให้ความสำคัญเลย

ตารางที่ 72 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการสอนภาษาอังกฤษ

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1.ภาระงานสอน			5. บรรยายภาคในชั้นเรียน		
- มากเกินไป	6	35.3	- คับแคบเนื่องจากนักเรียนมากเกินไป	6	33.3
- ไม่มีเวลาสอน เนื่องจากมีภาระงานอื่น	9	52.9	- แสงสว่างไม่เพียงพอ/สกปรก	6	33.3
- การจัดกิจกรรมการสอนเพื่อให้	2	11.8	- มีเสียงรบกวนจากการฝึกทักษะ	2	11.1
นักเรียนสอบเข้าได้			ฟัง-พูด		
รวม	17	100.0	- นักเรียนคุยกันเสียงดัง	2	11.1
2. หลักสูตร			- ไม่เหมาะสมกับการเรียนรู้	2	11.1
- ไม่สอดคล้องกับความต้องการ	6	33.3	รวม	18	100.0
ของผู้เรียนและท้องถิ่น			6. ระยะเวลาในการฝึกทักษะ		
- ไม่เป็นมาตรฐาน	6	33.3	- เวลาน้อยและไม่ต่อเนื่อง	11	73.3
มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย			- จำนวนนักเรียนมากเกินไป	4	26.7
- ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับ	1	5.6	ทำให้ฝึกไม่ทั่วถึง		
อุดมศึกษา			รวม	15	100.0
- มีกิจกรรมหยาบหยาบมาก	2	11.1	7. ช่วงเวลาในการเรียน		
- ไม่ค่อยเข้าใจหลักสูตรใหม่	3	16.7	- ไม่เหมาะสมเพราะเป็นช่วงบ่าย	5	38.5
รวม	18	100.0	- การจัดคาบเรียนเป็นชั่วโมงทำให้	5	38.5
3. ผู้เรียน			นักเรียนขาดความสนใจ และเมื่อ		
- ไม่มีวินัย /ไม่รับผิดชอบ	13	27.1	เลิกเรียนทำให้นักเรียนบ้านอยู่ไกล		
- ขอบลอกการบ้าน/ข้อสอบ	2	4.2	กลับถึงบ้านค่ำ		
- ขาดความกระตือรือร้น/ใส่ใจ	21	43.8	- ไม่เป็นไปตามแผนเพราะตรงกับ	3	23.1
- มีเจตคติที่ไม่ดีต่อภาษาอังกฤษ	3	6.3	กิจกรรมต่าง ๆ		
- เรียนอ่อน /พื้นฐานไม่ดี	7	14.6	รวม	13	100.0
- มีพื้นฐานการเรียนรู้ต่างกัน	1	2.1	8. สื่อประกอบการสอน		
- ทำกิจกรรมมากเกินไป	1	2.1	- ไม่เพียงพอ /ไม่น่าสนใจ	8	40.0
รวม	48	100.0	- ไม่สะดวกในการเคลื่อนย้าย	3	15.0
4. จำนวนผู้เรียน			- ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา	2	10.0
- มากเกินไป	28	100.0	- ผู้สอนไม่ชำนาญ /ไม่มีเวลาผลิตสื่อ	3	15.0
			- ขาดงบประมาณในการพัฒนาสื่อ	2	10.0
			- ขาด Listening lab	1	5.0
			- หนังสือที่กระทรวงให้ใช้ไม่เหมาะ	1	5.0
			กับหลักสูตรใหม่		
			รวม	20	100.0

(ต่อ)

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
9. แหล่งการเรียนรู้นอกชั้นเรียน			11. กิจกรรมเสริมหลักสูตร		
- มีน้อย	7	46.7	- กิจกรรมกีฬาทำให้นักเรียนไม่สนใจเรียน	1	16.7
- นักเรียนไม่ค่อยแสวงหาความรู้	1	6.7	- มีน้อย	3	50.0
- ทำได้ยากเพราะขาดงบประมาณและเวลาไม่พอ	6	40.0	- ขาดบุคลากรที่ช่วยจัดกิจกรรม	1	16.7
- ขาด Listening lab	1	6.7	- ผู้เรียนไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่จัด	1	16.7
รวม	15	100.0	รวม	6	100.0
10. วิธีการสอน			12. การวัดและประเมินผล		
- การสอนแบบ Child center ไม่ได้ผลดีเสมอไป	3	37.5	- ทำได้ไม่ทั่วถึงทุกกิจกรรมเนื่องจากนักเรียนมีจำนวนมาก	2	22.2
- เทคนิคการสอนไม่หลากหลาย / สอนไม่สนุก	4	50.0	- นักเรียนไม่ตระหนักถึงความสำคัญเนื่องจากทราบว่าตนต้องสอบผ่าน	5	55.6
- การออกเสียง	1	12.5	- ไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง	2	22.2
รวม	8	100.0	รวม	9	100.0
			13. อื่นๆ		
			- การพัฒนาความสามารถของผู้สอน	1	100.0

ตารางที่ 73 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการสอนภาษาฝรั่งเศส

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1.ภาระงานสอน			8. สื่อประกอบการสอน		
- สอนไม่เต็มที่ เนื่องจาก	2	66.7	- มีน้อยและไม่ทันสมัย	8	88.9
ภาระงานอื่นมาก			- ไม่มีโอกาสได้ใช้คอมพิวเตอร์	1	11.1
- ต้องสอนคนเดียว	1	33.3	รวม	9	100.0
รวม	3	100.0	9. แหล่งการเรียนรู้นอกชั้นเรียน		
2. หลักสูตร			- มีน้อย	4	44.4
- ไม่เป็นมาตรฐาน	1	25.0	- ทำได้ยากเพราะขาดงบประมาณ	2	22.2
- ไม่ค่อยเข้าใจหลักสูตรใหม่	3	75.0	และเวลาไม่พอ		
รวม	4	100.0	- ห้องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอกับ	1	11.1
3. ผู้เรียน			จำนวนผู้เรียน		
- ส่งงานไม่ทันตามกำหนด	1	7.7	- ไม่มีเจ้าของภาษา	1	11.1
- ไม่ตั้งใจเรียน	7	53.8	- ขาดวารสารหรือสื่อที่เป็นปัจจุบัน	1	11.1
- เรียนอ่อน	3	23.1	รวม	9	100.0
- มีพื้นฐานการเรียนรู้ต่างกัน	2	15.4	10. วิธีการสอน		
รวม	13	100.0	- ใช้วิธีสอนแบบ Child center	1	50.0
4. จำนวนผู้เรียน			อย่างเดียวไม่ได้		
- มากเกินไป ทำให้ฝึกไม่ทั่วถึง	9	100.0	- การสอนไม่เป็นไปตามแผนเพราะ	1	50.0
5. บรรยากาศในชั้นเรียน			ผู้เรียน ไม่ได้เตรียมตัวมาเรียน		
- นักเรียนไม่ค่อยพูดภาษาฝรั่งเศส	1	50.0	รวม	2	100.0
- นักเรียนคุยมากกว่าเรียน	1	50.0	11. กิจกรรมเสริมหลักสูตร		
รวม	2	100.0	- มีน้อย	1	50.0
6. ระยะเวลาในการฝึกทักษะ			- นักเรียนไม่มีเวลาทำกิจกรรม	1	50.0
- น้อยเกินไป	3	100.0	เนื่องจากมีงานมากเกินไป		
7. ช่วงเวลาในการเรียน			รวม	2	100.0
- ไม่เหมาะสมเพราะเป็นช่วงบ่าย	3	75.0	12.อื่น ๆ		
- กิจกรรมมากเกินไปทำให้	1	25.0	- ไม่ค่อยเห็นความสำคัญของ	1	100.0
เวลาเรียนไม่พอ			ภาษาฝรั่งเศส		
รวม	4	100.0			

ตารางที่ 74 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการสอนภาษาญี่ปุ่น

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1.ภาระงานสอน			7. ช่วงเวลาในการเรียน		
- ต้องสอนคนเดียว	1	14.3	- ไม่เหมาะสมเพราะเป็นช่วงบ่าย	1	50.0
- ผู้สอนต้องรับผิดชอบหลายวิชา	3	42.9	- น้อยเกินไป	1	50.0
- ภาระงานอื่นมาก	3	42.9	รวม	2	100.0
รวม	7	100.0	8. สื่อประกอบการสอน		
2. หลักสูตร			- ไม่เพียงพอ	2	40.0
- ไม่เข้าใจหลักสูตร	3	100.0	- ไม่สามารถสร้างสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาได้	1	20.0
3. ผู้เรียน			- มีมากเกินไป ไม่มีที่เก็บ	2	40.0
- ขาดความกระตือรือร้น /ไม่ตั้งใจ	5	62.5	รวม	5	100.0
- คาดหวังในตัวผู้สอนสูง	1	12.5	9. แหล่งการเรียนรู้นอกชั้นเรียน		
- มีพื้นฐานการเรียนรู้ต่างกัน	1	12.5	- มีน้อย	4	66.7
- เรียนพิเศษจากที่อื่นซึ่งสอน	1	12.5	- ทำได้ยากเพราะต้องใช้เวลานาน	1	16.7
ไวยากรณ์ต่างกัน			ตารางเรียน		
รวม	8	100.0	- ผู้เรียนไม่พยายามค้นคว้าด้วยตนเอง	1	16.7
4. จำนวนผู้เรียน			รวม	6	100.0
- มากเกินไป	2	66.7	10. วิธีการสอน		
- ลดลงเรื่อย ๆ	1	33.3	- ขาดทักษะในการสอนให้หลากหลาย	4	100.0
รวม	3	100.0	11. กิจกรรมเสริมหลักสูตร		
5. บรรยากาศในชั้นเรียน			- สถานที่ บุคลากร และสถานการณ์	2	100.0
- ร้อนและเครียด	2	100.0	ไม่อำนวย		
6. ระยะเวลาในการฝึกทักษะ			12.อื่น ๆ		
- น้อยเกินไป	3	100.0	- ผู้เรียนไม่ค่อยส่งงาน	1	25.0
			- ไม่มีเกณฑ์ที่เหมาะสมและชัดเจน	3	75.0
			รวม	4	100.0

ตารางที่ 75 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการสอนภาษาจีน

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1.ภาระงานสอน			8. สื่อประกอบการสอน		
- หนัก	1	50.0	- มีน้อยและหายาก	5	83.3
- ต้องสอนคนเดียวทุกระดับ	1	50.0	- ขาดสื่อประเภทเครื่องมือและ	1	16.7
รวม	2	100.0	โสตทัศนูปกรณ์		
2. หลักสูตร			รวม	6	100.0
- ไม่ชัดเจน	2	66.7	9. แหล่งการเรียนรู้นอกชั้นเรียน		
- ยังอยู่ในช่วงทดลองใช้	1	33.3	- มีน้อย	3	60.0
รวม	3	100.0	- ห้องสมุดไม่มีหนังสือสำหรับค้นคว้า	1	20.0
3. ผู้เรียน			- สภาพแวดล้อมไม่มีคนจีนทำให้	1	20.0
- ไม่กล้าแสดงออก	1	11.1	ไม่ได้ฝึกทักษะ		
- ไม่ขยัน	2	22.2	รวม	5	100.0
- เลือกเรียนตามเพื่อน	1	11.1	10. วิธีการสอน		
- พื้นฐานไม่ดีและต่างกัน	4	44.4	- ออกเสียงไม่ชัด	1	33.3
- ไม่ค่อยสนใจเรียน	1	11.1	- ไม่มีวิธีสอนที่ดี	1	33.3
รวม	9	100.0	- ผู้สอนไม่มีความรู้ดีพอ	1	33.3
4. จำนวนผู้เรียน			รวม	3	100.0
- มากเกินไป	3	100.0	11. กิจกรรมเสริมหลักสูตร		
5. บรรยากาศในชั้นเรียน			- มีน้อย	1	100.0
- มีเสียงรบกวนจากนอกห้อง	1	100.0	12.อื่น ๆ		
6. ระยะเวลาในการฝึกทักษะ			- โรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของ	1	50.0
- น้อยเกินไป	2	100.0	ภาษาจีนเท่าที่ควร		
7. ช่วงเวลาในการเรียน			- การเตรียมผู้เรียนในการสอบเข้า	1	50.0
- น้อยเกินไป	2	100.0	มหาวิทยาลัย		
			รวม	2	100.0

ตารางที่ 72 -75 แสดงถึงปัญหาในการสอนวิชาภาษาต่างประเทศ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นแต่ละภาษานั้นไม่แตกต่างกันมากนัก สรุปได้ดังนี้

1. ผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าภาระงานสอนและภาระงานอื่นมีมากเกินไป
2. จำนวนผู้เรียนต่อห้องมีจำนวนมากเกินไป และผู้เรียนไม่สนใจเรียน
3. ช่วงเวลาที่เรียนไม่เหมาะสมเนื่องจากเป็นช่วงบ่าย

4. อากาศในห้องเรียนร้อน อบอ้าว แสงไม่พอ และเสียงดัง
5. ระยะเวลาการฝึกทักษะมีน้อยและไม่ต่อเนื่อง และสืบเนื่องจากนักเรียนมีจำนวนมาก ทำให้ฝึกทักษะได้ไม่ทั่วถึง
6. ในด้านสื่อประกอบการเรียนการสอนนั้นยังมีไม่พอ และที่มีอยู่ไม่ทันสมัย
7. หลักสูตรที่ใช้อยู่ไม่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น นอกจากนี้ผู้สอนบางส่วนยังไม่เข้าใจหลักสูตรดีพอ
8. แหล่งการเรียนรู้นอกชั้นเรียนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีน้อย ไม่มีงบประมาณและเวลาพอจะให้นักเรียนทำกิจกรรม
9. ในด้านวิธีการสอน ผู้สอนยอมรับว่าขาดทักษะในการสอนให้หลากหลาย ให้มีความสนุก ผู้สอนบางส่วนไม่เห็นด้วยกับการสอนแบบ Child center เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ผู้สอนภาษาจีนยังมีปัญหาในด้านเนื้อหาและทักษะในการสอน คือออกเสียงไม่ชัดเจนและมีพื้นฐานความรู้ไม่ดีพอ

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการสอนภาษาเยอรมันในระดับมัธยมศึกษาของภาคใต้ มีโรงเรียนที่เปิดสอนน้อยมาก โดยมีการเปิดสอนที่จังหวัดภูเก็ตเพียง 1 โรงเรียน ทำให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สอนมีเพียง 1 คน ข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบรวบรวมนี้น้อย ข้อมูลบางอย่างไม่สามารถอธิบายลงในการได้ ผู้วิจัยจึงขอสรุปลักษณะและปัญหาการสอนภาษาเพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

ผู้สอนภาษาเยอรมันที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 1 คน เป็นเพศหญิง อายุ 25 ปี มีประสบการณ์สอน 3 ปี สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนทักษะที่สอนนักเรียนคือการออกเสียง ไวยากรณ์ การพูด และการอ่าน

สำหรับภาระงานสอน เป็นปัญหาคำศัพท์ 1 ซึ่งผู้สอนภาษาเยอรมันสอน 14 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ โดยสอนนักเรียนเฉลี่ย 40 คน ต่อห้องเรียน และมีภาระงานประจำที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากการสอน คืองานจัดพิมพ์เอกสารฝ่ายวิชาการ ส่วนทักษะภาษาที่ผู้สอนต้องการการพัฒนาเป็นอันดับหนึ่งคือ ทักษะการฟัง

ผู้สอนภาษาเยอรมันมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน ด้วยการช่วยเขียนขอบข่ายเนื้อหาที่ใช้สอน สำหรับตำราและสื่อการเรียนที่ใช้ประกอบหลักสูตรกระบวนการวิชาที่สอนนั้น ครูเป็นผู้เลือกเนื้อหามาสอน และครูผลิตเอง ด้วยการเรียบเรียงและรวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ โดยตำราที่ใช้สอนเป็นตำราในประเทศ

ในการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรก่อนวางแผนการสอนนั้น ผู้สอนภาษาเยอรมันให้ความสำคัญกับทุกหัวข้อในระดับมาก ส่วนวิธีการสอนนั้นใช้การบรรยายและปฏิบัติในชั้นเรียนมาก ในขณะที่ให้นักเรียนทำโครงการ ศึกษาด้วยตนเอง และศึกษานอกสถานที่น้อย ผู้สอนภาษาเยอรมัน

ใช้วิธีสอนแบบทักษะสัมพันธ์ในระดับมาก แต่ใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษาเยอรมันในการสอนในระดับมาก

ผู้สอนภาษาเยอรมันให้ความสำคัญกับทุกทักษะและความรู้ทางภาษาไม่ว่าจะเป็นการฟัง พูด อ่าน เขียน หรือไวยากรณ์ในระดับมาก แต่ให้ความสำคัญกับเนื้อหาด้านคำศัพท์และวัฒนธรรมในระดับที่น้อย

กิจกรรมที่ช่วยเสริมทักษะการสอนภาษาเยอรมันได้มากคือ การเรียนเพิ่มเติมด้วยตนเองและการใช้คอมพิวเตอร์/Internet ส่วนสื่อการเรียนการสอนที่ผู้สอนภาษาเยอรมันใช้มากกว่าสื่ออื่นๆ คือ ภาพประกอบและวัสดุจริง

เรื่องการพัฒนาผู้เรียนให้มีโอกาสใช้ภาษาเยอรมันนั้น ผู้สอนทั้งหมดเห็นว่าผู้เรียนมีโอกาเข้าร่วมกิจกรรมงานสร้างสรรค์ประจำปี และออกค่ายภาษาเยอรมันตามสถานที่ท่องเที่ยว

ในการแบ่งสัดส่วนการประเมินผลการเรียน ผู้สอนภาษาเยอรมันแบ่งคะแนนดังนี้ คะแนนสอบกลางภาค 20% ปลายภาค 30% คะแนนสอบย่อย 30 % และคะแนนจากชิ้นงาน 20% นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับข้อสอบอัตนัยเป็นอันดับ 1 ชิ้นงานอยู่อันดับ 2 การสอบปฏิบัติอันดับ 3 และจากข้อสอบปรนัยเป็นอันดับ 4

ส่วนปัญหาและข้อเสนอแนะที่ผู้สอนภาษาเยอรมันประสบมีดังนี้

1. ภาระงานสอน

ปัญหา - มีเวลาสอนน้อยแต่เนื้อหาเยอะ

ข้อเสนอแนะ - ควรเพิ่มเวลาสอนให้มากขึ้น และลดกิจกรรมพิเศษของจังหวัดให้น้อยลง

2. หลักสูตร

ปัญหา - ไม่ทันสมัย

ข้อเสนอแนะ - ควรให้สถาบันควบคุมปรับหลักสูตรให้ทันสมัย

3. ผู้เรียน

ปัญหา - ผู้เรียนขี้เกียจ

ข้อเสนอแนะ - ครูแนะนำให้ผู้เรียนเอาใจใส่ และรักตัวเองให้มากขึ้น

4. จำนวนผู้เรียน

ปัญหา - จำนวนผู้เรียนมีมากเกินไป

ข้อเสนอแนะ - ควรลดจำนวนผู้เรียน

5. บรรยากาศในห้องเรียน

ปัญหา - ห้องเรียนร้อนอบอ้าวและแสงน้อยเกินไป

ข้อเสนอแนะ - ควรมีระบบที่เพิ่มแสงให้สว่างขึ้น

6. ระยะเวลาในการฝึกทักษะ

- ปัญหา - เวลาฝึกทักษะมีน้อยเกินไป
ข้อเสนอแนะ - ควรเพิ่มเวลาหรือชั่วโมงในการฝึกให้มากขึ้น

7. ช่วงเวลาในการเรียน **

- ปัญหา - น้อยเกินไป

8. สื่อประกอบการสอน **

- ปัญหา - หนังสือประกอบการสอนมีเนื้อหามากเกินไป

** จากแบบสอบถามผู้สอนภาษาเยอรมันไม่ได้ให้ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 3 การรายงานผลข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในส่วนผู้เรียน

ในส่วนที่ 3 นี้เป็นการรายงานผลข้อมูลเชิงพรรณนาของผู้เรียนภาษาเป้าหมายทั้ง 5 ภาษา ผู้วิจัยได้แบ่งการรายงานเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป ระดับการศึกษา เชื้อชาติ สัญชาติ ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง ภาษาต่างประเทศที่กำลังศึกษา ระดับชั้นที่เริ่มเรียนภาษาเป้าหมาย ประสบการณ์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางภาษาเป้าหมาย และตอนที่ 2 ผู้วิจัยจะรายงานทัศนคติ พฤติกรรมและสภาพในการเรียนภาษาเป้าหมาย รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนภาษาเป้าหมาย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เรียน

ตารางที่ 76 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนแต่ละภาษา จำแนกตาม เพศ อายุ และภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

ภาษา ประเภท	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ												
- ชาย	23	31.9	4	19.0	-	-	1	6.3	7	38.9	35	27.1
- หญิง	49	68.1	17	81.0	2	100.0	15	93.8	11	61.1	94	72.9
รวม	72	100.0	21	100.0	2	100.0	16	100.0	18	100.0	129	100.0
อายุ												
- 16	17	23.6	1	4.8	-	-	12	75.0	10	55.6	40	31.0
- 17	42	58.3	13	61.9	1	50.0	3	18.8	4	22.2	63	48.8
- 18	12	16.7	7	33.3	1	50.0	1	6.3	4	22.2	25	19.4
- ไม่ระบุ	1	1.4	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.8
รวม	72	100.0	21	100.0	2	100.0	16	100.0	18	100.0	129	100.0
ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน												
- ไทย	71	98.6	21	100.0	2	100.0	15	93.8	17	94.4	123	95.3
- มลายูท้องถิ่น	1	1.4	-	-	-	-	1	6.3	1	5.6	6	4.7
รวม	72	100.0	21	100.0	2	100.0	16	100.0	18	100.0	129	100.0

ตารางที่ 76 พบว่ากลุ่มตัวอย่างทุกภาษาเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และเมื่อพิจารณาโดยรวม เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 72.9 เพศชายร้อยละ 27.1 จากตารางพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่

ร้อยละ 48.8 มีอายุ 17 ปี รองลงมา ร้อยละ 31.0 มีอายุ 16 ปี กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีเชื้อชาติไทย สัญชาติไทยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 95.3 ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน

ตารางที่ 77 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามเกรดวิชาภาษาเป้าหมาย ในภาคการศึกษาที่ผ่านมา

ภาษา เกรด	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4	32	44.4	14	66.7	1	50.0	11	68.8	14	77.8
3	22	30.6	4	19.0	-	-	1	6.3	-	-
2	11	15.3	3	14.3	-	-	2	12.5	-	-
1	5	6.9	-	-	1	50.0	-	-	-	-
0	1	1.4	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ระบุ	1	1.4	-	-	-	-	2	12.5	4	22.2
รวม	72	100.0	21	100.0	2	100.0	16	100.0	18	100.0

ตารางที่ 77 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในแต่ละภาษา ได้เกรด 4 ใน ภาคการศึกษาที่ผ่านมา กลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 44.4 ภาษาฝรั่งเศส ร้อยละ 66.7 ภาษาญี่ปุ่นร้อยละ 68.8 และภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 77.8 ส่วนกลุ่มตัวอย่างภาษาเยอรมัน ได้เกรด 4 ร้อยละ 50.0 และเกรด 1 ร้อยละ 50.0 กลุ่มตัวอย่างที่สอบตกคือได้เกรด 0 มีเพียงกลุ่มตัวอย่าง ภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 1.4

ตารางที่ 78 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามอาชีพบิดา อาชีพมารดา และรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง

ภาษา ประเภทของการจำแนก	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพบิดา										
- รับจ้าง	18	25.0	5	23.8	-	-	6	37.5	7	38.9
- เกษตรกร	8	11.1	-	-	-	-	1	6.3	3	16.7
- ค้าขาย	10	13.9	3	14.3	1	50.0	2	12.5	5	17.8
- ธุรกิจส่วนตัว	10	13.9	5	23.8	-	-	3	18.8	-	-
- รับราชการ	13	18.1	5	23.8	-	-	3	18.8	2	11.1
- รัฐวิสาหกิจ	5	6.9	-	-	1	50.0	-	-	-	-
- อื่น ๆ	6	8.3	3	14.3	-	-	-	-	1	5.6
- ไม่ระบุ	2	2.8	-	-	-	-	1	6.3	-	-
อาชีพมารดา										
- รับจ้าง	14	19.4	5	23.8	-	-	5	31.3	4	22.2
- เกษตรกร	5	6.9	-	-	-	-	2	12.5	2	11.1
- ค้าขาย	16	22.2	3	14.3	1	50.0	3	18.8	4	22.2
- ธุรกิจส่วนตัว	6	8.3	1	4.8	-	-	2	12.5	-	-
- รับราชการ	14	19.4	5	23.8	-	-	2	12.5	3	16.7
- รัฐวิสาหกิจ	1	1.4	-	-	1	50.0	-	-	-	-
- อื่น ๆ	14	19.4	6	28.6	-	-	2	12.5	4	22.2
- ไม่ระบุ	2	2.8	1	4.8	-	-	-	-	1	5.6
รายได้/เดือน										
- ต่ำกว่า 10,000	25	34.7	6	28.6	1	50.0	8	50.0	5	27.8
- 10,001 - 20,000	24	33.3	9	42.9	-	-	7	43.8	6	33.3
- 20,001 - 30,000	13	18.1	3	14.3	1	50.0	-	-	3	16.7
- มากกว่า 30,000	9	12.5	3	14.3	-	-	1	6.6	3	16.7
- ไม่ระบุ	1	1.4	-	-	-	-	-	-	1	5.6

ตารางที่ 78 พบว่ากลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ ร้อยละ 25.0 ของบิดามีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 22.2 ของมารดา มีอาชีพค้าขาย

กลุ่มตัวอย่างภาษาฝรั่งเศสส่วนใหญ่ ร้อยละ 23.8 ของบิดามีอาชีพรับจ้าง ทำธุรกิจส่วนตัว และรับราชการ ร้อยละ 23.8 ของมารดา มีอาชีพรับจ้างและรับราชการ และอีกร้อยละ 28.6 มีอาชีพอื่น ๆ ได้แก่แทนายความ พนักงานบริษัท และเป็นแม่บ้าน

กลุ่มตัวอย่างภาษาเยอรมัน ครึ่งหนึ่งของบิดาและมารดามีอาชีพค้าขาย อีกครึ่งหนึ่งทำงานในรัฐวิสาหกิจ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง ร้อยละ 50.0 อยู่ระดับ 20,001 – 30,000 บาท อีกร้อยละ 50.0 รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท

กลุ่มตัวอย่างภาษาญี่ปุ่นส่วนใหญ่ ร้อยละ 37.5 ของบิดาและ ร้อยละ 31.3 ของมารดามีอาชีพรับจ้าง

กลุ่มตัวอย่างภาษาจีนส่วนใหญ่ ร้อยละ 38.9 ของบิดามีอาชีพรับจ้าง ส่วนร้อยละ 22.2 ของมารดา มีอาชีพรับจ้าง ค้าขาย และเป็นแม่บ้าน

โดยภาพรวมรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ที่ต่ำกว่า 10,000 - 20,000 บาท

ตารางที่ 79 จำนวนและร้อยละของผู้เรียน จำแนกตามภาษาต่างประเทศที่กำลังศึกษาอยู่

ภาษาที่กำลังศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
อังกฤษ	126	97.7
ฝรั่งเศส	32	24.8
เยอรมัน	2	1.6
ญี่ปุ่น	21	16.3
จีน	24	18.6
ไม่ระบุ	1	0.8

*กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 79 แสดงว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดเรียนมากที่สุดมีถึงร้อยละ 97.7 รองลงมาเป็นภาษาฝรั่งเศส ร้อยละ 24.8 ภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีนมีผู้เลือกเรียนในจำนวนใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 16.3 และร้อยละ 18.6 ตามลำดับ ส่วนภาษาเยอรมันเป็นภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเรียนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.6 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตารางที่ 80 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามระดับชั้นที่เริ่มเรียน
ภาษาต่างประเทศ

ระดับชั้น \ ภาษา	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อนุบาล	24	33.3	-	-	-	-	-	-	4	22.2
ประถมศึกษา	47	65.3	-	-	-	-	-	-	4	22.2
มัธยมศึกษา	-	-	21	100.0	2	100.0	16	100.0	10	55.6
ไม่ระบุ	1	1.4	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 80 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน และญี่ปุ่นทั้งหมดเพิ่งจะเริ่มเรียนภาษาเป้าหมายในระดับมัธยมศึกษา ส่วนกลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษและจีน บางส่วนได้เริ่มเรียนมาตั้งแต่ชั้นอนุบาล เนื่องจากบางโรงเรียนได้เริ่มสอนภาษาดังกล่าวมาตั้งแต่ชั้นอนุบาล อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.3 เริ่มเรียนภาษาเป้าหมายในระดับประถมศึกษา และกลุ่มตัวอย่างภาษาจีน

ส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.6 เริ่มเรียนภาษาเป้าหมายในระดับมัธยมศึกษา

ตารางที่ 81 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษา

กิจกรรมทางภาษา \ ภาษา	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมภาษาที่จัดในประเทศไทย	38	52.8	9	42.9	1	50.0	2	12.5	9	50.0
- เข้าค่ายอบรมภาษา	12	16.7	1	4.8	-	-	-	-	-	-
- เรียนพิเศษ	36	50.0	9	42.9	1	50.0	2	12.5	5	27.8
โครงการแลกเปลี่ยน ณ ต่างประเทศ	4	5.6	1	4.8	-	-	-	-	1	5.6
กิจกรรมภาษาจัด ณ ต่างประเทศ	5	6.9	-	-	-	-	-	-	-	-
- เข้าค่ายอบรมภาษา	2	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-
- เรียนภาษาภาคฤดูร้อน	3	4.2	-	-	-	-	-	-	-	-

* กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบได้มากกว่า 1 กิจกรรม

ตารางที่ 82 ค่าเฉลี่ยของกิจกรรมทางภาษาที่จัดในประเทศและต่างประเทศ

ภาษา กิจกรรมทางภาษา	อังกฤษ	ฝรั่งเศส	เยอรมัน	ญี่ปุ่น	จีน
กิจกรรมในประเทศไทย					
- เข้าค่ายอบรมภาษา (ครั้ง/คน)	1.58	1.00	-	-	-
- เรียนพิเศษ (ชม./สัปดาห์)	4.11	4.00	3.00	4.00	9.20
กิจกรรม ณ ต่างประเทศ					
- เข้าค่ายอบรมภาษา (ครั้ง/คน)	1.00	-	-	-	-
- เรียนภาษาภาคฤดูร้อน (ครั้ง/คน)	1.00	-	-	-	-

เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 81-82 กลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ทำกิจกรรมทางภาษาเป้าหมายมากกว่ากลุ่มตัวอย่างภาษาอื่น ๆ คือ เคยร่วมกิจกรรมที่จัดในเมืองไทย ร้อยละ 52.8 โครงการแลกเปลี่ยน ณ ต่างประเทศ ร้อยละ 5.6 และกิจกรรมทางภาษาที่จัด ณ ต่างประเทศ ร้อยละ 6.9 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างภาษาจีนเคยเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาในประเทศ ร้อยละ 50.0 และโครงการแลกเปลี่ยน ณ ต่างประเทศ ร้อยละ 5.6 อย่างไรก็ตามกิจกรรมทางภาษาในประเทศที่กลุ่มตัวอย่างภาษาจีนเข้าร่วมนั้นมีผู้ให้ข้อมูลเพียงแค่ร้อยละ 27.8 เท่านั้น ส่วนกลุ่มตัวอย่างภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน และญี่ปุ่น เคยเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาที่จัดในประเทศไทย เท่านั้น นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างภาษาฝรั่งเศส ร้อยละ 4.8 ยังมีโอกาสร่วมกิจกรรมโครงการแลกเปลี่ยน ณ ต่างประเทศ

ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษในการเข้าค่ายอบรมทางภาษาที่จัดในประเทศไทยมีจำนวนสูงสุด คือ 1.58 ครั้ง/คน และค่าเฉลี่ยที่สูงสุดของการเรียนพิเศษอยู่ที่กลุ่มตัวอย่างภาษาจีน คือ 9.20 ชั่วโมง/สัปดาห์ ส่วนกิจกรรมทางภาษาที่จัด ณ ต่างประเทศนั้น มีเพียงกลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษเท่านั้นที่มีโอกาสเข้าร่วม

ตารางที่ 83 จำนวนและร้อยละของประเภทผู้สอนภาษาเป้าหมาย

ภาษา ผู้สอน	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาวไทย	46	63.9	17	81.0	2	100.0	7	43.8	7	38.9
ชาวต่างชาติ	-	-	-	-	-	-	-	-	2	11.1
ชาวไทยและชาวต่างชาติ	26	36.1	4	19.0	-	-	8	50.0	9	50.0
ไม่ระบุ	-	-	-	-	-	-	1	6.3	-	-
รวม	72	100.0	21	100.0	2	100.0	16	100.0	18	100.0

จากตารางที่ 83 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 63.9 ฝรั่งเศส ร้อยละ 81.0 และเยอรมันทั้งหมด เรียนภาษาเป้าหมายกับผู้สอนชาวไทย อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีนครึ่งหนึ่งมีโอกาสได้เรียนกับผู้สอนที่เป็นชาวไทยและชาวต่างชาติ

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านทัศนคติ พฤติกรรมและสภาพการเรียนรู้ภาษาเป้าหมาย รวมถึงปัญหาในการเรียนภาษาเป้าหมาย

ตารางที่ 84 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามระดับความพึงพอใจที่มีต่อภาษาเป้าหมาย

ความพึงพอใจ ภาษา	มากที่สุด		มาก		น้อย		น้อยที่สุด		ไม่เลย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อังกฤษ	1	1.4	25	34.7	40	55.6	6	8.3	-	-
ฝรั่งเศส	9	42.9	11	52.4	1	4.8	-	-	-	-
เยอรมัน	-	-	1	50.0	-	-	1	50.0	-	-
ญี่ปุ่น	4	25.0	11	68.8	1	6.3	-	-	-	-
จีน	9	50.0	9	50.0	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 84 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พอใจภาษาเป้าหมายในระดับมากและมากที่สุด ยกเว้นกลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษที่มีความพึงพอใจในระดับน้อย และภาษาเยอรมันมีความพึงพอใจในระดับมากและน้อยที่สุด

ตารางที่ 85 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามระดับความสามารถในแต่ละทักษะ

ภาษา ทักษะ	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การฟัง										
- มากที่สุด	1	1.4	-	-	-	-	-	-	1	5.6
- มาก	25	34.7	3	14.3	-	-	7	43.8	8	44.4
- น้อย	40	55.6	17	81.0	2	100.0	9	56.3	8	44.4
- น้อยที่สุด	6	8.3	11	4.8	-	-	-	-	1	5.6
- ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
การพูด										
- มากที่สุด	1	1.4	-	-	-	-	-	-	-	-
- มาก	27	37.5	6	28.6	-	-	7	43.8	6	33.3
- น้อย	40	55.6	14	66.7	2	100.0	9	56.3	10	55.6
- น้อยที่สุด	4	5.6	1	4.8	-	-	-	-	2	11.1
- ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
การอ่าน										
- มากที่สุด	4	5.6	2	9.5	-	-	-	-	3	16.7
- มาก	36	50.0	9	42.9	1	50.0	7	43.8	6	33.3
- น้อย	30	41.7	9	42.9	1	50.0	9	56.3	6	33.3
- น้อยที่สุด	2	2.8	1	4.8	-	-	-	-	1	5.6
- ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	2	11.1
การเขียน										
- มากที่สุด	5	6.9	2	9.5	-	-	-	-	1	5.6
- มาก	27	37.5	10	47.6	1	50.0	9	56.3	9	50.0
- น้อย	35	48.6	8	38.1	1	50.0	7	43.8	6	33.3
- น้อยที่สุด	5	6.9	1	4.8	-	-	-	-	2	11.1
- ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 85 เมื่อมองโดยภาพรวม กลุ่มตัวอย่างทุกภาษาส่วนใหญ่เห็นว่า ตนเองมีทักษะการพูดและการฟังในระดับน้อย กลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษมีทักษะการอ่านในระดับมากถึงมากที่สุด ในขณะที่มีทักษะอื่น ๆ ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด กลุ่มตัวอย่างภาษาฝรั่งเศสมีทักษะการอ่านและเขียนในระดับมากถึงมากที่สุด ส่วนทักษะอื่น ๆ มีในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด กลุ่มตัวอย่างภาษา

จากตารางที่ 86 พบว่ากลุ่มตัวอย่างภาษาเป้าหมายทุกภาษาต้องการปรับปรุงทุกทักษะในระดับมากถึงมากที่สุด

ตารางที่ 87 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามระดับความจำเป็นของภาษาเป้าหมาย

ภาษา \ ความจำเป็น	มากที่สุด		มาก		น้อย		น้อยที่สุด		ไม่เลย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อังกฤษ	32	44.4	24	33.3	12	16.7	1	1.4	2	2.8
ฝรั่งเศส	2	9.5	13	61.9	6	28.6	-	-	-	-
เยอรมัน	-	-	-	-	2	100.0	-	-	-	-
ญี่ปุ่น	2	12.5	4	25.0	8	50.0	2	12.5	-	-
จีน	3	16.7	12	66.7	2	11.1	1	5.6	-	-

จากตารางที่ 87 กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และจีนส่วนใหญ่ เห็นความจำเป็นของภาษาเป้าหมายในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด ส่วนกลุ่มตัวอย่างภาษาเยอรมันทั้งหมดและกลุ่มตัวอย่างภาษาญี่ปุ่นครึ่งหนึ่งเห็นความจำเป็นในระดับน้อย

(ต่อ)

ภาษา กิจกรรม	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การทำงาน										
- มากที่สุด	5	6.9	1	4.8	-	-	1	6.3	1	5.6
- มาก	11	15.3	7	33.3	-	-	1	6.3	3	16.7
- น้อย	33	45.8	4	19.0	-	-	3	18.8	7	38.9
- น้อยที่สุด	10	13.9	4	19.0	1	50.0	4	25.0	3	16.7
- ไม่เลย	13	18.1	5	23.8	1	50.0	7	43.8	4	22.2

ตารางที่ 88 แสดงถึงกิจกรรมการใช้ภาษาเป้าหมาย กลุ่มตัวอย่างทุกภาษาส่วนใหญ่ใช้ภาษาเป้าหมายในการเรียนมากกว่ากิจกรรมอื่นๆ คืออยู่ในระดับมากและมากที่สุด ในทางตรงกันข้าม กลุ่มตัวอย่างทุกภาษาส่วนใหญ่ใช้ภาษาเป้าหมายในการทำกิจกรรมอื่น ๆ ไม่มากนัก ยกเว้น กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษ และจีนที่ทำกิจกรรมฟังเพลงในระดับมากถึงมากที่สุด

ตารางที่ 89 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามความต้องการใช้ภาษาเป้าหมายในอาชีพการงาน

ภาษา ความต้องการใช้	มากที่สุด		มาก		น้อย		น้อยที่สุด		ไม่เลย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อังกฤษ	27	37.5	31	43.1	12	16.7	1	1.4	1	1.4
ฝรั่งเศส	8	38.1	10	47.6	1	4.8	-	-	2	9.5
เยอรมัน	-	-	1	50.0	1	50.0	-	-	-	-
ญี่ปุ่น	4	25.0	10	62.5	2	12.5	-	-	-	-
จีน	6	33.3	9	50.0	1	11.1	1	5.6	-	-

ตารางที่ 89 พบว่า กลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษ ร้อยละ 43.1 ฝรั่งเศส ร้อยละ 47.6 ญี่ปุ่น ร้อยละ 62.5 และจีน ร้อยละ 50.0 ให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาเป้าหมายในการทำงานในระดับมาก ส่วนกลุ่มตัวอย่างภาษาเยอรมันนั้น ร้อยละ 50.0 ให้ความสำคัญในระดับมาก และอีกร้อยละ 50.0 ให้ความสำคัญในระดับน้อย

ตารางที่ 90 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามกิจกรรมในชั้นเรียนที่เสริม
ทักษะการใช้ภาษาเป้าหมาย

ภาษา กิจกรรม ในชั้นเรียน	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แบบฝึกหัด										
- มากที่สุด	5	6.9	9	42.9	-	-	3	18.8	3	16.7
- มาก	51	70.8	12	57.1	-	-	13	81.3	14	77.8
- น้อย	15	20.8	-	-	2	100.0	-	-	1	5.6
- น้อยที่สุด	1	1.4	-	-	-	-	-	-	-	-
- ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ข้อสอบ										
- มากที่สุด	4	5.6	9	42.9	-	-	5	31.3	3	16.7
- มาก	40	55.6	11	52.4	-	-	8	50.0	13	72.2
- น้อย	1	1.4	1	4.8	2	100.0	3	18.8	1	5.6
- น้อยที่สุด	26	36.1	-	-	-	-	-	-	1	5.6
- ไม่เลย	1	1.4	-	-	-	-	-	-	-	-
สถานการณ์จำลอง										
- มากที่สุด	10	13.9	8	38.1	-	-	7	43.8	6	33.3
- มาก	39	54.2	8	38.1	1	50.0	6	37.5	10	55.6
- น้อย	1	1.4	4	19.0	1	50.0	3	18.8	2	11.1
- น้อยที่สุด	19	26.4	1	4.8	-	-	-	-	-	-
- ไม่เลย	3	4.2	-	-	-	-	-	-	-	-
บทบาทสมมติ										
- มากที่สุด	13	18.1	8	38.1	-	-	3	18.8	4	22.2
- มาก	34	47.2	10	47.6	1	50.0	10	62.5	10	55.6
- น้อย	1	1.4	3	14.3	1	50.0	3	18.8	3	16.7
- น้อยที่สุด	22	30.6	-	-	-	-	-	-	1	5.6
- ไม่เลย	2	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-

(ต่อ)

ภาษา กิจกรรม ในชั้นเรียน	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เกมปริศนาคำทาย										
- มากที่สุด	8	11.1	5	23.8	-	-	2	12.5	3	16.7
- มาก	35	48.6	9	42.9	2	100.0	9	56.3	9	50.0
- น้อย	1	1.4	7	33.3	-	-	5	31.3	3	16.7
- น้อยที่สุด	25	34.7	-	-	-	-	-	-	2	11.1
- ไม่เลย	3	4.2	-	-	-	-	-	-	1	5.6
กิจกรรมกลุ่ม										
- มากที่สุด	7	9.7	6	28.6	-	-	3	18.8	2	11.1
- มาก	41	56.9	13	61.9	1	50.0	9	56.3	9	50.0
- น้อย	21	29.2	2	9.5	1	50.0	4	25.0	5	27.8
- น้อยที่สุด	3	4.2	-	-	-	-	-	-	-	-
- ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	2	11.1

จากตารางที่ 90 กลุ่มตัวอย่างทุกภาษาส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมในชั้นเรียนทุกประเภท ได้แก่ การทำแบบฝึกหัด ข้อสอบ การฝึกโดยใช้สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ การเล่นเกม ปริศนาคำทาย และการทำกิจกรรมกลุ่ม ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาเป้าหมายในระดับมากถึงมากที่สุด ยกเว้นกลุ่มตัวอย่างภาษาเยอรมันทั้งหมดมองว่าการเล่นเกมปริศนาคำทายช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาเป้าหมายในระดับมาก กลับมองว่าการทำแบบฝึกหัด และข้อสอบ ช่วยได้ในระดับน้อย ส่วนสถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ และการทำกิจกรรมกลุ่ม ช่วยเสริมทักษะในระดับมากและน้อยเท่า ๆ กัน

ตารางที่ 91 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามกิจกรรมนอกชั้นเรียนที่
เสริมทักษะการใช้ภาษาเป้าหมาย

ภาษา กิจกรรม นอกชั้นเรียน	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เข้าค่าย										
- มากที่สุด	10	13.9	5	23.8	1	50.0	3	18.8	2	11.1
- มาก	38	52.8	6	28.6	1	50.0	4	25.0	4	22.2
- น้อย	8	11.1	2	9.5	-	-	3	18.8	7	38.9
- น้อยที่สุด	6	8.3	3	14.3	-	-	-	-	1	5.6
- ไม่เลย	10	13.9	4	19.0	-	-	6	37.5	4	22.2
อ่านตำรา										
- มากที่สุด	5	6.9	6	28.6	-	-	4	25.0	3	16.7
- มาก	35	48.6	12	57.1	1	50.0	4	25.0	10	55.6
- น้อย	31	43.1	3	14.3	1	50.0	6	37.5	3	16.7
- น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	1	6.3	1	5.6
- ไม่เลย	1	1.4	-	-	-	-	1	6.3	1	5.6
อ่านหนังสือพิมพ์ /วารสาร										
- มากที่สุด	9	12.5	8	38.1	-	-	3	18.8	2	11.1
- มาก	29	40.3	7	33.3	1	50.0	2	12.5	5	27.8
- น้อย	26	36.1	3	14.3	1	50.0	5	31.3	7	38.9
- น้อยที่สุด	6	8.3	3	14.3	-	-	5	31.3	1	5.6
- ไม่เลย	2	2.8	-	-	-	-	1	6.3	3	16.7
ฟังเพลง										
- มากที่สุด	18	25.0	6	28.6	-	-	3	18.8	6	33.3
- มาก	39	54.2	10	47.6	1	50.0	5	31.3	10	55.6
- น้อย	12	16.7	5	23.8	1	50.0	7	43.8	-	-
- น้อยที่สุด	1	1.4	-	-	-	-	1	6.3	2	11.1
- ไม่เลย	2	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-

(ต่อ)

ภาษา กิจกรรม นอกชั้นเรียน	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ดูภาพยนตร์										
- มากที่สุด	13	18.1	4	19.0	-	-	3	18.8	5	27.8
- มาก	38	52.8	8	38.1	1	50.0	3	18.8	8	44.4
- น้อย	15	20.8	7	33.3	1	50.0	5	31.3	4	22.2
- น้อยที่สุด	4	5.6	2	9.5	-	-	1	6.3	-	-
- ไม่เลย	2	2.8	-	-	-	-	4	25.0	1	5.6
ฟังวิทยุ										
- มากที่สุด	5	6.9	3	14.3	-	-	1	6.3	2	11.1
- มาก	33	45.8	9	42.9	1	50.0	4	25.0	4	22.2
- น้อย	28	38.9	4	19.0	1	50.0	6	37.5	8	44.4
- น้อยที่สุด	3	4.2	1	4.8	-	-	-	-	2	11.1
- ไม่เลย	3	4.2	4	19.0	-	-	5	31.3	2	11.1
ดูโทรทัศน์										
- มากที่สุด	11	15.3	5	23.8	-	-	4	25.0	5	27.8
- มาก	40	55.6	9	42.9	1	50.0	5	31.3	7	38.9
- น้อย	15	20.8	5	23.8	1	50.0	4	25.0	4	22.2
- น้อยที่สุด	3	4.2	1	4.8	-	-	1	6.3	1	5.6
- ไม่เลย	3	4.2	1	4.8	-	-	2	12.5	1	5.6
ใช้คอมพิวเตอร์ /Internet										
- มากที่สุด	21	29.2	6	28.6	-	-	-	-	2	11.1
- มาก	34	47.2	9	42.9	1	50.0	8	50.0	5	27.8
- น้อย	14	19.4	5	23.8	1	50.0	3	18.8	6	33.3
- น้อยที่สุด	1	1.1	1	4.8	-	-	1	6.3	1	5.6
- ไม่เลย	2	2.8	-	-	-	-	4	25.0	4	22.2
สนทนากับชาวต่างชาติ										
- มากที่สุด	27	37.5	12	57.1	-	-	8	50.0	5	27.8
- มาก	20	27.7	5	23.8	2	100.0	1	6.3	6	33.3
- น้อย	9	12.5	2	9.5	-	-	3	18.8	5	27.8
- น้อยที่สุด	12	16.7	-	-	-	-	2	12.5	1	5.6
- ไม่เลย	4	5.6	2	9.5	-	-	2	12.5	1	5.6

ตารางที่ 91 แสดงถึงกิจกรรมนอกชั้นเรียนที่ช่วยเสริมทักษะทางภาษาเป้าหมาย กลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส เห็นว่าทุกกิจกรรมช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาเป้าหมายในระดับมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างภาษาญี่ปุ่นเห็นว่าการดูโทรทัศน์ และการสนทนากับชาวต่างชาติช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาอย่างกว้าง ๆ การอ่านตำรา ฟังเพลง และการใช้คอมพิวเตอร์/ อินเทอร์เน็ต ช่วยเสริมทักษะได้มากและน้อยเท่า ๆ กัน ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาในระดับน้อยจนถึงไม่เลย สำหรับกลุ่มตัวอย่างภาษาจีน นั้นการเข้าค่าย อ่านหนังสือพิมพ์/วารสาร ฟังวิทยุ และการใช้คอมพิวเตอร์/ อินเทอร์เน็ต ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาในระดับน้อยจนถึงไม่เลย แต่กิจกรรมอื่น ๆ ช่วยเสริมทักษะในระดับมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างภาษาเยอรมันทั้งหมดเห็นว่าการเข้าค่าย และการสนทนากับชาวต่างชาติ ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาเป้าหมายในระดับมากและมากที่สุด ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ ครั้งหนึ่งคิดว่าช่วยได้มาก และอีกครั้งหนึ่งเห็นว่าช่วยได้ในระดับน้อย

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากกิจกรรมทั้งหมด การอ่านตำรา ฟังเพลง ดูโทรทัศน์ และการสนทนากับชาวต่างชาติ เป็นกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างทุกภาษาจำนวนครึ่งหนึ่ง และส่วนใหญ่ลงความเห็นว่ายช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาเป้าหมายในระดับมากจนถึงมากที่สุด

ตารางที่ 92 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตาม แหล่งต้นแบบของการใช้
ภาษา

แหล่งต้นแบบ ภาษา	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ครูชาวไทย										
- มากที่สุด	35	48.6	17	81.0	2	100.0	7	43.8	8	44.4
- มาก	29	40.3	4	19.0	-	-	9	56.3	6	33.3
- น้อย	5	6.9	-	-	-	-	-	-	2	11.1
- น้อยที่สุด	2	2.8	-	-	-	-	-	-	2	11.1
- ไม่เลย	1	1.4	-	-	-	-	-	-	-	-
ครูต่างประเทศ										
- มากที่สุด	8	11.1	5	23.8	-	-	3	18.8	5	27.8
- มาก	18	25.0	2	9.5	-	-	4	25.0	9	50.0
- น้อย	22	30.6	6	28.6	-	-	6	37.5	-	-
- น้อยที่สุด	11	15.3	4	19.0	-	-	1	6.3	1	5.6
- ไม่เลย	13	18.1	4	19.0	2	100.0	2	12.5	3	16.7
กิจกรรมทางภาษาในโรงเรียน										
- มากที่สุด	4	5.6	5	23.8	-	-	1	6.3	-	-
- มาก	26	36.1	10	47.6	1	50.0	6	37.5	9	50.0
- น้อย	35	48.6	3	14.3	1	50.0	4	25.0	6	33.3
- น้อยที่สุด	6	8.3	3	14.3	-	-	3	18.8	2	11.1
- ไม่เลย	1	1.4	-	-	-	-	2	12.5	1	5.6
วิทยุ										
- มากที่สุด	1	1.4	-	-	-	-	-	-	-	-
- มาก	13	18.1	4	19.0	1	50.0	1	6.3	3	16.7
- น้อย	45	62.5	10	47.6	-	-	6	37.5	8	44.4
- น้อยที่สุด	8	11.1	4	19.0	1	50.0	4	25.0	4	22.2
- ไม่เลย	5	6.9	3	14.3	-	-	5	31.1	3	16.7

(ต่อ)

ภาษา แหล่งต้นแบบ	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์										
- มากที่สุด	5	6.9	4	19.0	-	-	-	-	4	22.2
- มาก	32	44.4	2	9.5	-	-	4	25.0	6	33.3
- น้อย	28	38.9	11	52.4	2	100.0	7	43.8	3	16.7
- น้อยที่สุด	6	8.3	3	14.3	-	-	3	18.8	3	16.7
- ไม่เลย	1	1.4	1	4.8	-	-	2	12.5	2	11.1
ภาพยนตร์										
- มากที่สุด	12	16.7	2	9.5	-	-	-	-	2	11.1
- มาก	20	27.8	3	14.3	-	-	4	25.0	7	38.9
- น้อย	30	41.7	9	42.9	2	100.0	3	18.8	6	33.3
- น้อยที่สุด	9	12.5	6	25.6	-	-	6	37.5	1	5.6
- ไม่เลย	1	1.4	1	4.5	-	-	3	18.8	2	11.1
โปรแกรมคอมพิวเตอร์										
- มากที่สุด	16	22.2	-	-	-	-	-	-	1	5.6
- มาก	28	38.9	4	19.0	-	-	2	12.5	4	22.2
- น้อย	20	27.8	10	47.6	1	50.0	6	37.5	6	33.3
- น้อยที่สุด	6	8.3	5	23.8	1	50.0	3	18.8	3	16.7
- ไม่เลย	2	2.8	2	9.5	-	-	5	31.3	4	22.2

ตารางที่ 92 แสดงถึงแหล่งต้นแบบในการเรียนภาษาเป้าหมาย แหล่งต้นแบบในการเรียนภาษาเป้าหมายส่วนใหญ่ทุกภาษา คือ ครูชาวไทย ในขณะที่เดียวกันครูต่างประเทศเป็นแหล่งต้นแบบได้เพียงระดับน้อยสำหรับกลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น ทั้งนี้ไม่เป็นแหล่งต้นแบบสำหรับผู้เรียนภาษาเยอรมัน เนื่องจากผู้เรียนภาษาเยอรมันไม่มีโอกาสเรียนกับผู้สอนที่เป็นครูต่างประเทศเลย ซึ่งตรงกันข้ามกับกลุ่มตัวอย่างภาษาจีนร้อยละ 77.8 ซึ่งมองว่าครูต่างประเทศเป็นแหล่งต้นแบบการเรียนภาษาได้มากถึงมากที่สุด นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างภาษาจีนยังเห็นว่ากิจกรรมภาษาในโรงเรียนโทรทัศน์ และภาพยนตร์ เป็นแหล่งต้นแบบในระดับมาก ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ นั้นกลุ่มตัวอย่างภาษาต่าง ๆ มองว่าเป็นแหล่งต้นแบบได้ในระดับน้อย ยกเว้นโทรทัศน์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นแหล่งต้นแบบให้ผู้เรียนภาษาอังกฤษในระดับมาก

ตารางที่ 93 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามพฤติกรรมการเรียน

ภาษา พฤติกรรมการเรียน	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เข้าเรียนสม่ำเสมอ										
- มากที่สุด	48	66.7	15	71.4	1	50.0	7	43.8	14	77.8
- มาก	22	30.6	6	28.6	1	50.0	9	56.3	4	22.2
- น้อย	2	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-
- น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ทบทวนก่อน/หลังเรียน										
- มากที่สุด	1	1.4	1	4.8	-	-	-	-	-	-
- มาก	31	43.1	14	66.7	-	-	4	25.0	9	50.0
- น้อย	38	52.8	5	23.8	2	100.0	12	75.0	9	50.0
- น้อยที่สุด	2	2.8	1	4.8	-	-	-	-	-	-
- ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ส่งงานตรงเวลา										
- มากที่สุด	17	23.6	8	38.1	-	-	3	18.8	6	33.3
- มาก	52	72.2	12	57.1	2	100.0	8	50.0	8	44.4
- น้อย	3	4.2	1	4.8	-	-	5	31.3	4	22.2
- น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุด										
- มากที่สุด	1	1.4	2	9.5	-	-	-	-	-	-
- มาก	15	20.8	8	38.1	-	-	2	12.5	5	27.8
- น้อย	53	73.6	8	38.1	-	-	11	68.8	9	50.0
- น้อยที่สุด	3	4.2	3	14.3	2	100.0	3	18.8	1	5.6
- ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	3	16.7
ค้นคว้าเพิ่มเติมจาก Internet										
- มากที่สุด	9	12.5	1	4.8	-	-	-	-	1	5.6
- มาก	23	31.9	4	19.0	-	-	2	12.5	4	22.2
- น้อย	30	41.7	13	61.9	1	50.0	7	43.8	7	38.9
- น้อยที่สุด	7	9.7	1	4.8	-	-	4	25.0	3	16.7
- ไม่เลย	3	4.2	2	9.5	1	50.0	3	18.8	3	16.7

(ต่อ)

ภาษา พฤติกรรมกรเรียน	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ค้นคว้าเพิ่มเติมจากสื่ออื่น ๆ - มากที่สุด - มาก - น้อย - น้อยที่สุด - ไม่เลย	7	9.7	2	9.5	-	-	-	-	4	22.2
- มาก	24	33.3	8	38.1	-	-	2	12.5	7	38.9
- น้อย	40	55.6	9	42.9	1	50.0	11	68.8	5	27.8
- น้อยที่สุด	1	1.4	1	4.8	1	50.0	2	12.5	-	-
- ไม่เลย	-	-	1	4.8	-	-	1	6.3	2	11.1
ปรึกษากับเพื่อน - มากที่สุด - มาก - น้อย - น้อยที่สุด - ไม่เลย	12	16.7	3	14.3	-	-	3	18.8	1	5.6
- มาก	37	51.4	14	66.7	2	100.0	9	56.3	7	38.9
- น้อย	22	30.6	3	14.3	-	-	4	25.0	9	50.0
- น้อยที่สุด	1	1.4	1	4.8	-	-	-	-	1	5.6
- ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ปรึกษากับอาจารย์ - มากที่สุด - มาก - น้อย - น้อยที่สุด - ไม่เลย	8	11.1	6	28.6	-	-	2	12.5	3	16.7
- มาก	33	45.8	12	57.1	1	50.0	8	50.0	11	61.1
- น้อย	26	36.1	2	9.5	1	50.0	6	37.5	4	22.2
- น้อยที่สุด	4	5.6	1	4.8	-	-	-	-	-	-
- ไม่เลย	1	1.4	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 93 แสดงถึงพฤติกรรมกรเรียนภาษาเป้าหมาย กลุ่มตัวอย่างทุกภาษาส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมกรเรียนอย่างสม่ำเสมอ ส่งงานตรงเวลา มีการปรึกษากับเพื่อนและอาจารย์ในระดับมาก มีเพียงกลุ่มตัวอย่างภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 50.0 ที่ปรึกษากับเพื่อนในระดับน้อย กลุ่มตัวอย่างทุกภาษาส่วนใหญ่ทบทวนบทเรียนก่อนและหลังเรียน ค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งต่าง ๆ เช่นจากห้องสมุด Internet และจากสื่ออื่น ๆ ในระดับน้อย น้อยที่สุด จนถึงไม่ทำเลย ทั้งนี้มีเพียงกลุ่มผู้เรียนภาษาฝรั่งเศส และจีน ร้อยละ 66.7 และร้อยละ 50.0 ตามลำดับ ที่ได้ทบทวนบทเรียนก่อนและหลังเรียนในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างภาษาจีนส่วนใหญ่จำนวนร้อยละ 38.9 ได้ค้นคว้าเพิ่มเติมจากสื่ออื่น ๆ ในระดับมากอีกด้วย

ตารางที่ 94 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามโอกาสการใช้ภาษาเป้าหมาย
ในกิจกรรมชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยว

ภาษา โอกาสการใช้ภาษา	อังกฤษ		ฝรั่งเศส		เยอรมัน		ญี่ปุ่น		จีน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ในกิจกรรมชุมชน										
● มีโอกาสใช้	12	16.7	5	23.8	-	-	3	18.8	8	44.4
- เทศกาลสงกรานต์	3	4.2	-	-	-	-	-	-	-	-
- เทศกาลลอยกระทง	-	-	2	9.5	-	-	-	-	-	-
- เทศกาลปีใหม่	9	12.5	2	9.5	-	-	-	-	1	5.6
- กิจกรรมพิเศษอื่น ๆ	5	6.9	4	19.0	-	-	3	18.8	8	44.4
● ไม่มีโอกาสใช้	60	83.3	16	76.2	2	100.0	13	81.3	10	55.6
รวม	72	100.0	21	100.0	2	100.0	16	100.0	18	100.0
ในสถานที่ท่องเที่ยว										
● มีโอกาสใช้	26	36.1	4	19.0	1	50.0	3	18.8	12	66.7
- เป็นมัคคุเทศก์	1	1.4	1	4.8	-	-	-	-	-	-
- จำหน่ายของที่ระลึก	2	2.8	-	-	1	50.0	-	-	-	-
- จำหน่ายอาหาร	5	6.9	-	-	-	-	1	6.3	5	27.8
- อื่น ๆ	24	33.3	3	14.3	-	-	2	12.5	8	44.4
● ไม่มีโอกาสใช้	46	63.9	17	81.0	1	50.0	13	81.3	6	33.3
รวม	72	100.0	21	100.0	2	100.0	16	100.0	18	100.0

* กลุ่มตัวอย่างตอบได้มากกว่า 1 กิจกรรม

ตารางที่ 94 แสดงถึงโอกาสใช้ภาษาเป้าหมายในกิจกรรมชุมชนและตามสถานที่ท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างภาษาจีนมีโอกาสทำกิจกรรมดังกล่าวมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างภาษาอื่น ๆ คือร้อยละ 44.4 มีโอกาสใช้ภาษาเป้าหมายในกิจกรรมชุมชน และร้อยละ 66.7 มีโอกาสใช้ภาษาในสถานที่ท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ร้อยละ 12.5 ได้ใช้ภาษาอังกฤษในเทศกาลปีใหม่และร้อยละ 33.3 ใช้ภาษาอังกฤษในสถานที่ท่องเที่ยว เช่น การจำหน่ายสินค้า และการบอกทางแก่นักท่องเที่ยว

กลุ่มตัวอย่างภาษาฝรั่งเศสร้อยละ 19.0 ใช้ภาษาฝรั่งเศสในกิจกรรมอื่น ๆ ได้แก่ งานคริสต์มาส งานวันชาติฝรั่งเศส และการจัดนิทรรศการท่องเที่ยว นอกจากนี้ร้อยละ 14.3 ยังใช้ภาษาตามสถานที่ท่องเที่ยว เช่น การสนทนา และบอกทางแก่นักท่องเที่ยว

กลุ่มตัวอย่างภาษาเยอรมันทั้งหมดไม่มีโอกาสใช้ภาษาเป้าหมายกับกิจกรรมชุมชน แต่ ร้อยละ 50.0 มีโอกาสฝึกภาษากับนักท่องเที่ยวในการจำหน่ายของที่ระลึก

กลุ่มตัวอย่างภาษาญี่ปุ่นร้อยละ 18.8 ใช้ภาษาญี่ปุ่นในกิจกรรมอื่นๆคือการจัดนิทรรศการ และจัดงานเลี้ยงฉลองการเรียนจบ และร้อยละ 12.5 ใช้ภาษาญี่ปุ่นในการสนทนากับนักท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยว

กลุ่มตัวอย่างภาษาจีนร้อยละ 44.4 ใช้ภาษาจีน ในกิจกรรมวันตรุษจีน วันสารทจีน วันไหว้พระจันทร์ เทศกาลกินเจ การประกวดร้องเพลงและการช่วยงานสมาคม นอกจากนี้ยังใช้ภาษาจีนกับนักท่องเที่ยวในการจำหน่ายสินค้า สนทนา และบอกทางแก่นักท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยว

ตาราง ที่ 95 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1. วิธีเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			5. ช่วงเวลาในการฝึกทักษะ		
- ผู้สอนไม่เข้าใจเนื้อหา สอนวกวนและไม่ชัดเจน	4	57.1	- เวลาร้อยและไม่ค่อยต่อเนื่อง	14	100.0
- ผู้สอนไม่เน้นทักษะฟัง-พูด	1	14.3	6.การจัดคาบเรียน		
- ผู้สอนให้การบ้านมากเกินไป	1	14.3	- เวลาเรียนน้อย	2	25.0
- ไม่ได้รับความรู้จากการเรียน	1	14.3	- เครียดจากที่ต้องเรียน 2 คาบติดกัน	1	12.5
รวม	7	100.0	- ไม่ควรให้เรียนคาบบ่าย	5	62.5
2. บุคลิกภาพของผู้สอน			รวม	8	100.0
- ขาดความกระตือรือร้น	1	100.0	7. สื่อการเรียนการสอน		
3.พฤติกรรมสอนของผู้สอน			- ขาดสื่อสำหรับฝึกทักษะฟัง-พูด	1	5.9
- ขาดความคิดสร้างสรรค์	1	9.1	- สื่อมีน้อย ไม่น่าสนใจ ขาดคุณภาพและลำสมัย	15	88.2
- ไม่กระตือรือร้น	1	9.1	- ขาดสื่อภาพยนตร์	1	5.9
- เสียงเบาและออกเสียงไม่ชัด	3	27.2	รวม	17	100.0
- ไม่สนใจ/ไม่เข้าใจพฤติกรรมผู้เรียน	2	18.2	8.หนังสือประกอบการเรียน		
- ไม่พัฒนาวิธีการสอน	1	9.1	- คำศัพท์ยากเกินไป	1	12.5
- จี้เกียจและไม่ตั้งใจสอน	2	18.2	- เก่าเกินไป	1	12.5
- ไม่มาสอนเนื่องจากติดงานอื่น	1	9.1	- คำรามีน้อย หรือไม่มี	3	37.5
รวม	11	100.0	- เนื้อหาไม่ชัดเจน ไม่ครอบคลุม	2	25.0
4. บรรยากาศในชั้นเรียน			- เนื้อหาบางตอนไม่เหมาะสมกับระดับชั้นเรียน	1	12.5
- เสียงดัง	11	57.9	รวม	8	100.0
- สกปรก	2	10.5	9.แหล่งการเรียนรู้		
- เครียด, น่า่วงนอน	4	21.0	- มีน้อย	3	33.3
- ขาดความเป็นกันเองระหว่างผู้เรียนและผู้สอน	1	5.3	- ไม่มีโอกาส เช่น การไปทัศนศึกษา	4	44.4
- ไม่มีการพูดภาษาต่างประเทศ	1	5.3	- ไม่มีเวลาหาความรู้นอกชั้นเรียน	2	22.2
รวม	19	100.0	รวม	9	100.0

ตารางที่ 96 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศส

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1.วิธีเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			6.การจัดคาบเรียน		
- วิธีการสอนไม่น่าสนใจ	1	33.3	- เวลาเรียนน้อย	1	20.0
- ผู้สอนให้การบ้านมากเกินไป	1	33.3	- ไม่มีคาบเรียนต้องเรียนคาบว่าง	1	20.0
- ผู้สอนสอนไม่เข้าใจ	1	33.3	- ไม่ควรให้เรียนคาบบ่าย	3	60.0
รวม	3	100.0	รวม	5	100.0
2. บุคลิกภาพของผู้สอน	-	-	7. สื่อการเรียนการสอน		
3.พฤติกรรมการสอนของผู้สอน	-	-	- ขาดสื่ออื่น ๆ นอกจากตำรา	2	100.0
4. บรรยากาศในชั้นเรียน			8.หนังสือประกอบการเรียน		
- ร้อน	1	16.7	- คำศัพท์ยากเกินไป	1	100.0
- เสียงดัง	1	16.7	9.แหล่งการเรียนรู้		
- นักเรียนไม่ใส่ใจและไม่ให้ความร่วมมือ	4	66.6	- มีน้อย	3	42.9
รวม	6	100.0	- ไม่มีโอกาส	3	42.9
5. ช่วงเวลาในการฝึกทักษะ			- ขาดหนังสือที่หลากหลาย	1	14.2
- เวลาค้นคว้าและไม่ต่อเนื่อง			รวม	7	100.0
รวม	2	100.0	10.ปัญหาอื่นๆ		
			- ขาดอาจารย์ชาวต่างชาติ	1	50.0
			- เรียนไม่เข้าใจ	1	50.0
			รวม	2	100.0

ตารางที่ 97 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการเรียนวิชาภาษาเยอรมัน

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1. วิธีเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	-	-
2. บุคลิกภาพของผู้สอน	-	-
3. พฤติกรรมการสอนของผู้สอน	-	-
4. บรรยากาศในชั้นเรียน	-	-
5. ช่วงเวลาในการฝึกทักษะ	-	-
6. การจัดการเรียน	-	-
7. สื่อการเรียนการสอน	-	-
8. หนังสือประกอบการเรียน		
- ไม่ทันสมัย	1	100.0
9. แหล่งการเรียนรู้	-	-
10. ปัญหาอื่น ๆ	-	-

ตารางที่ 98 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่น

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1. วิธีเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			6.การจัดการคาบเรียน		
- ผู้สอนอธิบายไม่ชัดเจน	1	50.0	- ไม่ต่อเนื่อง	1	100.0
- ผู้สอนไม่สอนทักษะการออกเสียงอย่างสม่ำเสมอ	1	50.0	7. สื่อการเรียนการสอน		
รวม	2	100.0	- มีน้อย	2	66.7
2. บุคลิกภาพของผู้สอน	-	-	- สื่อบางชนิดไม่ชัดเจน	1	33.3
3. พฤติกรรมการสอนของผู้สอน			รวม	3	100.0
- สอนติดขัด / ไม่รู้จริง	1	100.0	8. หนังสือประกอบการเรียน		
4. บรรยากาศในชั้นเรียน			- มีน้อย หรือ ไม่มี	4	66.7
- เสียงดัง	3	60.0	- เนื้อหาไม่ครอบคลุม	2	33.3
- นักเรียนไม่ใส่ใจ	2	40.0	รวม	6	100.0
รวม	5	100.0	9. แหล่งการเรียนรู้		
5. ช่วงเวลาในการฝึกทักษะ			- มีน้อย	4	57.1
- มีน้อย	6	100.0	- ไม่มีโอกาส เช่น ทัศนศึกษา	1	14.3
			- มีคนญี่ปุ่นหรือคนให้ฝึกภาษาญี่ปุ่นน้อย	2	28.6
			รวม	7	100.0

ตารางที่ 99 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการเรียนวิชาภาษาจีน

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1. วิธีเรียนและการจัดกิจกรรม			7. สื่อการเรียนการสอน		
การเรียนการสอน			- ไม่เพียงพอและ ไม่น่าสนใจ	2	50.0
- ผู้สอนให้การบ้านมากเกินไป	1	50.0	- ไม่มีการนำเพลงมาสอน	1	25.0
- ผู้สอนใช้วิธีบรรยายอย่างเดียว	1	50.0	- ไม่มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้สอน	1	25.0
รวม	2	100.0	รวม	4	100.0
2. บุคลิกภาพของผู้สอน			8. หนังสือประกอบการเรียน		
- ดุ	1	100.0	- ไม่มี	1	100.0
3. พฤติกรรมการสอนของผู้สอน			9. แหล่งการเรียนรู้		
- ออกเสียงไม่ชัดเจน	1	50.0	- ขาดแหล่งความรู้	4	80.0
- ไม่ทบทวนก่อนเริ่มเรียน	1	50.0	- ขาดแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย	1	20.0
รวม	2	100.0	(CD-ROM ,CD)		
4. บรรยากาศในชั้นเรียน			รวม	5	100.0
- มีเสียงรบกวน	1	100.0	10. ปัญหาอื่น ๆ		
5. ช่วงเวลาในการฝึกทักษะ			- ปฏิบัติตามทักษะที่สอนไม่ได้	2	50.0
- มีน้อย	2	66.7	- ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของแต่ละ	1	25.0
- ไม่ได้ฝึกทักษะ	1	33.3	ทักษะที่ฝึก		
รวม	3	100.0	- ผู้สอนไม่ใช่ครู เป็นเพียงผู้ที่พูด	1	25.0
6. การจัดการเรียน			ภาษาจีนได้		
- เวลาเรียนน้อย	2	40.0	รวม	4	100.0
- ไม่ควรสอนเกินวันละ 1 ครั้ง	1	20.0			
- ไม่ควรให้เรียนคาบบ่าย	1	20.0			
- ไม่มีห้องเรียน	1	20.0			
รวม	5	100.0			

ตารางที่ 95-99 แสดงถึงปัญหาในการเรียนภาษาเป้าหมาย ซึ่งในแต่ละภาษาจะประสบปัญหาใกล้เคียงกัน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผู้สอนสอนไม่รู้เรื่อง อธิบายไม่ชัดเจน ไม่น่าสนใจ
2. ผู้สอนเสียงเบา ออกเสียงไม่ชัดเจน และขาดความกระตือรือร้นในการสอน
3. ชั้นเรียนมีเสียงรบกวน และนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการเรียน
4. เวลาในการฝึกทักษะและเวลาเรียนมีน้อย และไม่ต่อเนื่อง
5. ช่วงเวลาเรียนไม่ควรเป็นคาบบ่าย

6. สื่อการเรียนมีน้อย ลำบาก และไม่น่าสนใจ
7. หนังสือประกอบการเรียนมีน้อยจนถึงขั้น ไม่มี และสำหรับผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสนั้นเห็น ว่าคำศัพท์ในหนังสือประกอบการเรียนยากเกินไป
8. แหล่งการเรียนรู้มีน้อยจนถึงขั้น ไม่มี และที่ก็มีก็ลำบาก
9. ขาดโอกาสและไม่มีเวลาศึกษาตามแหล่งเรียนรู้
10. ขาดผู้สอนชาวต่างชาติ
11. ไม่สามารถปฏิบัติตามทักษะที่เรียนได้

ตารางที่ 100 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างเกรด
กับอาชีพบิดามารดา และรายได้ของผู้ปกครอง

เขต อาชีพ / รายได้		อังกฤษ		ฝรั่งเศส		ญี่ปุ่น		จีน	
		กลุ่ม อ่อน	กลุ่ม เก่ง	กลุ่ม อ่อน	กลุ่ม เก่ง	กลุ่ม อ่อน	กลุ่ม เก่ง	กลุ่ม อ่อน	กลุ่ม เก่ง
อาชีพ บิดา	รับจ้าง	4 23.5	14 26.4	-	5 27.8	1 50	5 38.5	-	7 38.9
	เกษตรกร	1 5.9	7 13.2	-	-	1 50	-	-	3 16.7
	ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	8 47.1	12 22.6	1 33.3	7 38.9	-	5 38.5	-	5 27.8
	ราชการ/ รัฐ วิสาหกิจ	1 5.9	17 32.1	1 33.3	4 22.2	-	3 23.1	-	2 11.1
	อื่นๆ	3 17.6	3 5.7	1 33.3	2 11.1	-	-	-	1 5.6
อาชีพ มารดา	รับจ้าง	3 17.6	11 20.8	-	5 29.4	-	5 35.7	-	4 23.5
	เกษตรกร	1 5.9	4 7.5	-	-	1 50	1 7.1	-	2 11.8
	ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	7 41.2	15 28.3	-	4 23.5	-	5 35.7	-	4 23.5
	ราชการ/ รัฐ วิสาหกิจ	2 11.8	13 24.5	1 33.3	4 23.5	-	2 14.3	-	3 17.6
	อื่นๆ	4 23.5	10 18.9	2 66.7	4 23.5	1 50	1 7.1	-	4 23.5

(ต่อ)

เกรด อาชีพ / รายได้		อังกฤษ		ฝรั่งเศส		ญี่ปุ่น		จีน	
		กลุ่ม อ่อน	กลุ่ม เก่ง	กลุ่ม อ่อน	กลุ่ม เก่ง	กลุ่ม อ่อน	กลุ่ม เก่ง	กลุ่ม อ่อน	กลุ่ม เก่ง
รายได้	ต่ำกว่า 10,000	6 35.3	19 35.2	-	6 33.3	2 100	6 42.9	-	5 29.4
	10,001-20,000	7 41.2	17 31.5	2 66.7	7 38.9	-	7 50	-	6 35.3
	20,001-30,000	3 17.6	10 18.5	-	3 16.7	-	-	-	3 17.6
	มากกว่า 30000	1 5.9	8 14.8	1 33.3	2 11.1	-	1 7.1	-	3 17.6

ตารางที่ 100 - 117 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนทุกภาษา ยกเว้นภาษาเยอรมัน เนื่องจากมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่น้อยเกินไป ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มอาชีพที่คล้ายกันให้เหลือเพียง 5 กลุ่ม คือ รับจ้าง เกษตรกร ค้าขายและธุรกิจส่วนตัว รับราชการและรัฐวิสาหกิจ และกลุ่มสุดท้ายคือ อื่นๆ และเพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้นจึงได้แบ่งกลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดวิชาภาษาเป้าหมายเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน กลุ่มเก่งคือกลุ่มที่ได้เกรด 3 และ 4 ส่วนกลุ่มอ่อนคือกลุ่มที่ได้เกรด 0 1 และ 2 และแบ่งความสามารถของทักษะทางภาษาให้เหลือ 3 ระดับ คือ ไม่เลย มาก และน้อย

ตารางที่ 100 ผู้เรียนกลุ่มเก่งภาษาอังกฤษส่วนใหญ่บิดามีอาชีพในกลุ่มรับราชการ กลุ่มอ่อนบิดามีอาชีพค้าขาย สำหรับมารดาของผู้เรียนทั้งสองกลุ่ม ส่วนใหญ่มีอาชีพในกลุ่มค้าขาย ทำให้รายได้ผู้ปกครองของกลุ่มอ่อนอยู่ที่ 10,001-20,000 บาท/ เดือน ส่วนกลุ่มเก่งอยู่ที่ต่ำกว่า 10,000 บาท/ เดือน ผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสกลุ่มเก่งส่วนใหญ่บิดามีอาชีพในกลุ่มค้าขาย และกลุ่มอ่อนกระจายอยู่ที่ค้าขาย รับราชการ และอื่นๆ ส่วนมารดาของกลุ่มเก่งส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง และมารดาของกลุ่มอ่อนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอื่นๆ รายได้ผู้ปกครองของทั้งสองกลุ่มเท่ากันคือ ส่วนใหญ่อยู่ที่ 10,001-20,000 บาท/ เดือน สำหรับบิดาและมารดาของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นกลุ่มเก่งส่วนใหญ่มีอาชีพในกลุ่มรับจ้างและค้าขาย กลุ่มอ่อนส่วนใหญ่บิดามีอาชีพรับจ้างและเป็นเกษตรกร มารดาของกลุ่มอ่อนส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร ทำให้รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเก่งภาษาญี่ปุ่นส่วนใหญ่อยู่ที่ 10,001-20,000 บาท และกลุ่มอ่อนอยู่ที่ต่ำกว่า 10,000 บาท สำหรับผู้เรียนภาษาจีนทั้งหมดไม่มีใครได้ต่ำกว่าเกรด 4 เลย จึงอยู่ในกลุ่มเก่งทั้งหมด ซึ่งส่วนใหญ่บิดามีอาชีพรับจ้าง มารดา มีอาชีพรับจ้าง ค้าขาย และอื่น ๆ ทำให้รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 10,001-20,000 บาท

เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า อาชีพและรายได้ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กัน เช่น หากผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย รายได้ก็จะมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกร อย่างไรก็ตามอาชีพและรายได้ของผู้ปกครองไม่มีผลกับผลการเรียนของผู้เรียน

ตารางที่ 101 จำนวนและร้อยละ ของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างเกรด กับโอกาสในการใช้ภาษาเป้าหมาย

โอกาส ผลการเรียน		สงกรานต์	ลอย กระทง	ปีใหม่	เทศกาล อื่นๆ	มกราคม	จำนวน ของที่ ระลึก	จำนวน อาหาร	อื่นๆ
อังกฤษ	กลุ่ม อ่อน	1 33.3	-	-	2 40	-	-	1 20	6 25
	กลุ่ม เก่ง	2 66.7	-	9 100	3 60	-	2 100	4 80	18 75
	กลุ่ม อ่อน	-	-	-	1 25	-	-	-	-
	กลุ่ม เก่ง	-	2 100	2 100	3 75	1 100	-	-	3 100
ญี่ปุ่น	กลุ่ม อ่อน	-	-	-	-	-	-	-	-
	กลุ่ม เก่ง	-	-	-	3 100	-	-	1 100	2 100
	กลุ่ม อ่อน	-	-	-	-	-	-	-	-
	กลุ่ม เก่ง	-	-	1 100	1 100	-	-	5 100	8 100

ตารางที่ 101 เมื่อพิจารณาเกรดกับโอกาสการใช้ภาษาในกิจกรรมชุมชนและตามสถานที่ท่องเที่ยว พบว่าโดยภาพรวมผู้เรียนกลุ่มเก่งมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมภาษามากกว่ากลุ่มอ่อน โดยที่ผู้เรียนกลุ่มอ่อนไม่ถึงครึ่งเท่านั้นที่ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ

ตารางที่ 102 จำนวนและร้อยละ ของผู้เรียนภาษาอังกฤษ จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างทักษะ
ทางภาษา กับ แหล่งต้นแบบของการใช้ภาษา

แหล่งต้นแบบ \ ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
ครูชาวไทย	ไม่เคย	1 2.2	-	1 2.3	-	1 3.1	-	1 2.5	-
	น้อย	3 6.5	4 15.4	4 9.1	3 10.7	3 9.4	4 10	2 5	5 15.6
	มาก	42 91.3	22 84.6	39 88.6	25 89.3	28 87.5	36 90	37 92.5	27 84.4
ครูต่างประเทศ	ไม่เคย	8 17.4	5 19.2	11 25	2 7.1	7 21.9	6 15	8 20	5 15.6
	น้อย	25 54.3	8 30.8	21 47.7	12 42.9	17 53.1	16 40	21 52.5	12 37.5
	มาก	13 28.3	13 50	12 27.3	14 50	8 25	18 45	11 27.5	15 46.9
กิจกรรมทาง ภาษาในโรง เรียน	ไม่เคย	1 2.2	-	1 2.3	-	1 3.1	-	1 2.5	-
	น้อย	29 63	12 46.2	29 65.9	12 42.9	21 65.6	20 50	25 62.5	16 50
	มาก	16 34.8	14 53.8	14 31.8	16 57.1	10 31.3	20 50	14 35	16 50
วิทยุ	ไม่เคย	5 10.9	-	5 11.4	-	5 15.6	-	5 12.5	-
	น้อย	35 76.1	18 69.2	31 70.5	22 78.6	20 62.5	33 82.5	28 70	25 78.1
	มาก	6 13	8 30.8	8 18.2	6 21.4	7 21.9	7 17.5	7 17.5	7 21.9
โทรทัศน์	ไม่เคย	1 2.2	-	1 2.3	-	1 3.1	-	1 2.5	-
	น้อย	24 52.2	10 38.5	20 45.5	14 50	17 53.1	17 42.5	24 60	10 31.3
	มาก	21 45.7	16 61.5	23 52.3	14 50	14 43.8	23 57.5	15 37.5	22 68.8

(ต่อ)

แหล่งต้นแบบ ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
ภาพยนตร์	ไม่เลย	1 2.2	-	1 2.3	-	1 3.1	-	1 2.5	-
	น้อย	26 56.5	13 50	25 56.8	14 50	19 59.4	50 50	25 62.5	14 43.8
	มาก	19 41.3	13 50	18 40.9	14 50	12 37.5	20 50	14 35	18 56.3
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	ไม่เลย	2 4.3	-	2 4.5	-	1 3.1	1 2.5	1 2.5	1 3.1
	น้อย	18 39.1	8 30.8	17 38.6	9 32.1	13 40.6	13 32.5	17 42.5	9 28.1
	มาก	26 56.5	18 69.2	25 56.8	19 67.9	18 56.3	26 65	22 55	22 68.8

ตารางที่ 102 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งต้นแบบทางภาษากับทักษะทางภาษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษที่มีทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนในระดับมาก ส่วนใหญ่ได้ต้นแบบการใช้ภาษาจากหลายแหล่งในระดับมาก ยกเว้นการฟังวิทยุที่เป็นต้นแบบทางภาษาได้น้อย ทั้งนี้ครูชาวไทยเป็นแหล่งต้นแบบได้มากกว่าแหล่งต้นแบบอื่น ๆ นอกจากนี้ครูชาวไทยยังเป็นแหล่งต้นแบบในทักษะอ่านได้ดีกว่าทักษะอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 90 ส่วนครูต่างประเทศเป็นแหล่งต้นแบบสำหรับทักษะฟัง พูดได้ดีกว่าทักษะการอ่านและเขียน คิดเป็นร้อยละ 50 กิจกรรมทางภาษาในโรงเรียนเป็นแหล่งต้นแบบของทักษะพูดได้ดีที่สุด โปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นแหล่งต้นแบบของทักษะฟังได้ดีที่สุด โทรทัศน์และภาพยนตร์เป็นแหล่งต้นแบบทางการเขียนได้มากที่สุด

ตารางที่ 103 จำนวนและร้อยละ ของผู้เรียนภาษาฝรั่งเศส จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางภาษา กับ แหล่งต้นแบบของการใช้ภาษา

แหล่งต้นแบบ \ ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
ครูชาวไทย	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	-	-	-	-	-	-	-	-
	มาก	18 100	3 100	15 100	6 100	10 100	11 100	9 100	12 100
ครูต่างประเทศ	ไม่เคย	3 16.7	1 33.3	2 13.3	2 33.3	2 20	2 18.2	1 11.1	3 25
	น้อย	9 50	1 33.3	9 60	1 16.7	5 50	5 45.5	6 66.7	4 33.3
	มาก	6 33.3	1 33.3	4 26.7	3 50	3 30	4 36.4	2 22.2	5 41.7
กิจกรรมทางภาษาในโรงเรียน	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	4 22.2	2 66.7	5 33.3	1 16.7	3 30	3 27.3	3 33.3	3 25
	มาก	14 77.8	1 33.3	10 66.7	5 83.3	7 70	8 72.7	6 66.7	9 75
วิทยุ	ไม่เคย	3 16.7	-	1 6.7	2 33.3	1 10	2 18.2	1 11.1	2 16.7
	น้อย	11 61.1	3 100	11 73.3	3 50	8 80	6 54.5	8 88.9	6 50
	มาก	4 22.2	-	3 20	1 16.7	1 10	3 27.3	-	4 33.3
โทรทัศน์	ไม่เคย	1 5.6	-	1 6.7	-	1 10	-	-	1 8.3
	น้อย	11 61.1	-	11 73.3	3 50	7 70	7 63.6	7 77.8	7 58.3
	มาก	6 33.3	3 100	3 20	3 50	2 20	4 36.4	2 22.2	4 33.3

(ต่อ)

แหล่งต้นแบบ \ ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
ภาพยนตร์	ไม่เลย	1 5.6	-	1 6.7	-	-	1 9.1	-	1 8.3
	น้อย	12 66.7	3 100	13 86.7	2 33.3	9 90	6 54.5	8 88.9	7 58.3
	มาก	5 27.3	-	1 6.7	4 66.7	1 10	4 36.4	1 11.1	4 33.3
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	ไม่เลย	2 11.1	-	2 13.3	-	1 10	1 9.1	1 11.1	1 8.3
	น้อย	12 66.7	3 100	11 73.3	4 66.7	7 70	8 72.7	7 77.8	8 66.7
	มาก	4 22.2	-	2 13.3	2 33.3	2 20	2 18.2	1 11.1	3 25

ตารางที่ 103 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งต้นแบบทางภาษากับทักษะทางภาษาของผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสพบว่า ครูชาวไทยเป็นแหล่งต้นแบบได้มากสำหรับผู้เรียนทั้งหมด นอกจากนั้นผู้เรียนที่มีทักษะ ฟัง อ่าน และเขียนในระดับมากยังได้กิจกรรมทางภาษาในโรงเรียนเป็นแหล่งต้นแบบอีกด้วย สำหรับครูต่างประเทศเป็นแหล่งต้นแบบในระดับมาก แก่ผู้เรียนที่มีทักษะพูด และเขียนในระดับมาก โดยเป็นแหล่งต้นแบบด้านทักษะพูดได้ มากกว่าทักษะเขียน นอกจากนั้นผู้เรียนที่มีทักษะฟังในระดับมากยังได้โทรทัศน์เป็นแหล่งต้นแบบ ส่วนภาพยนตร์เป็นแหล่งต้นแบบได้มาก สำหรับทักษะการพูด ทั้งนี้วิทยุและโปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นแหล่งต้นแบบทางการเรียนของผู้เรียนภาษาฝรั่งเศส ในระดับน้อย

ตารางที่ 104 จำนวนและร้อยละ ของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างทักษะ
ทางภาษา กับ แหล่งต้นแบบของการใช้ภาษา

แหล่งต้นแบบ \ ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
ครูชาวไทย	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	-	-	-	-	-	-	-	-
	มาก	9 100	7 100	9 100	7 100	9 100	7 100	9 100	7 100
ครูต่างประเทศ	ไม่เคย	2 22.2	-	1 11.1	1 14.3	1 11.1	1 14.3	1 14.3	1 11.1
	น้อย	4 44.4	3 42.9	5 55.6	2 28.6	5 55.6	2 28.6	4 57.1	3 33.3
	มาก	3 33.3	4 57.1	3 33.3	4 57.1	3 33.3	4 57.1	2 28.6	5 55.6
กิจกรรมทางภาษาในโรงเรียน	ไม่เคย	2 22.2	-	2 22.2	-	2 22.2	-	2 28.6	-
	น้อย	4 44.4	3 42.9	4 44.4	3 42.9	5 55.6	2 28.6	3 42.9	4 44.4
	มาก	3 33.3	4 57.1	3 33.3	4 57.1	2 22.2	5 71.4	2 28.6	5 55.6
วิทยุ	ไม่เคย	3 33.3	2 28.6	4 44.4	1 14.3	4 44.4	1 14.3	4 57.1	1 11.1
	น้อย	6 66.7	4 57.1	5 55.6	5 71.4	5 55.6	5 71.4	3 42.9	7 77.8
	มาก	-	1 14.3	-	1 14.3	-	1 14.3	-	1 11.1
โทรทัศน์	ไม่เคย	1 11.1	1 14.3	1 11.1	1 14.3	2 22.2	-	2 28.6	-
	น้อย	7 77.8	3 42.9	7 77.8	3 42.9	6 66.7	4 57.1	4 57.1	6 66.7
	มาก	1 11.1	3 42.9	1 11.1	3 42.9	1 11.1	3 42.9	1 14.3	3 33.3

(ต่อ)

แหล่งต้นแบบ \ ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
ภาพยนตร์	ไม่เคย	2 22.2	1 14.3	3 33.3	-	2 22.2	1 14.3	2 28.6	1 11.1
	น้อย	7 77.8	2 28.6	5 55.6	4 57.1	5 55.6	4 57.1	5 71.4	4 44.4
	มาก	-	4 57.1	1 11.1	3 42.9	2 22.2	2 28.6	-	4 44.4
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	ไม่เคย	4 44.4	1 14.3	4 44.4	1 14.3	3 33.3	2 28.6	3 42.9	2 22.2
	น้อย	5 55.6	4 57.1	4 44.4	5 71.4	5 55.6	4 57.1	4 57.1	5 55.6
	มาก	-	2 28.6	1 11.1	1 14.3	1 11.1	1 14.3	-	2 22.2

ตารางที่ 104 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งต้นแบบทางภาษากับทักษะทางภาษาของกลุ่มตัวอย่างภาษาญี่ปุ่นพบว่าครูชาวไทยเป็นแหล่งต้นแบบในระดับมากสำหรับผู้เรียนที่มีทักษะต่าง ๆ ได้ทั้งหมด นอกจากนั้นผู้เรียนที่มีทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนในระดับมาก ยังมีครูต่างประเทศ และกิจกรรมทางภาษาของโรงเรียน เป็นแหล่งต้นแบบในระดับมากเช่นกัน โดยครูต่างประเทศเป็นแหล่งต้นแบบในทักษะ ฟัง พูด และอ่านได้เท่า ๆ กัน และกิจกรรมทางภาษาในโรงเรียนเป็นแหล่งต้นแบบให้ทักษะอ่านได้มากที่สุด ส่วนภาพยนตร์เป็นแหล่งต้นแบบได้มากในทักษะการฟัง ทั้งนี้วิทยุ โทรทัศน์ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ไม่ค่อยเป็นแหล่งต้นแบบในการใช้ทักษะให้กับผู้เรียนส่วนใหญ่เท่าที่ควร

ตารางที่ 105 จำนวนและร้อยละ ของผู้เรียนภาษาจีน จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างทักษะ
ทางภาษา กับ แหล่งต้นแบบของการใช้ภาษา

แหล่งต้นแบบ \ ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน			เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	ไม่เลย	น้อย	มาก	น้อย	มาก
ครูชาวไทย	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	3 33.3	1 11.1	3 25	1 16.7	1 50	3 42.9	-	3 37.5	1 10
	มาก	6 66.7	8 88.9	9 75	5 83.3	1 50	4 57.1	9 100	5 62.5	9 90
ครู ต่างประเทศ	ไม่เลย	2 22.2	1 11.1	3 25	-	-	3 42.9	-	1 12.5	2 20
	น้อย	1 11.1	-	1 8.3	-	-	1 14.3	-	-	1 10
	มาก	6 66.7	8 88.9	8 66.7	6 100	2 100	3 42.9	9 100	7 87.5	7 70
กิจกรรมทาง ภาษาในโรง เรียน	ไม่เลย	1 11.1	-	1 8.3	-	1 50	-	-	1 12.5	-
	น้อย	5 55.6	3 33.3	6 50	2 33.3	1 50	5 71.4	2 22.2	4 50	5 40
	มาก	3 33.3	6 66.7	5 41.7	4 66.7	-	2 28.6	7 77.8	3 37.5	6 60
วิทยุ	ไม่เลย	2 22.2	1 11.1	2 16.7	1 16.7	1 50	2 28.6	-	3 37.5	-
	น้อย	5 55.6	7 77.8	8 66.7	4 66.7	-	4 57.1	8 88.9	4 50	8 80
	มาก	2 22.2	1 11.1	2 16.7	1 16.7	1 50	1 14.3	1 11.1	1 12.5	2 20
โทรทัศน์	ไม่เลย	1 11.1	1 11.1	1 8.30	1 16.7	-	2 28.6	-	2 25	-
	น้อย	3 33.3	3 33.3	4 33.3	2 33.3	1 50	3 42.9	2 22.2	3 37.5	3 30
	มาก	5 55.6	5 55.6	7 58.3	3 50	1 50	2 28.6	7 77.8	3 37.5	7 70

(ต่อ)

แหล่งต้นแบบ \ ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน			เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	ไม่เลย	น้อย	มาก	น้อย	มาก
ภาพยนตร์	ไม่เลย	1 11.1	1 11.1	1 8.3	1 16.7	-	2 28.6	-	2 25	-
	น้อย	3 33.3	4 44.4	4 33.3	3 50	1 50	2 28.6	4 44.4	4 50	3 30
	มาก	5 55.6	4 44.4	7 58.3	2 33.3	1 50	3 42.9	5 55.6	2 25	7 70
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	ไม่เลย	3 33.3	1 11.1	3 25	1 16.7	2 100	2 28.6	-	4 50	-
	น้อย	5 55.6	4 44.4	6 50	3 50	-	4 57.1	5 55.6	3 37.5	6 60
	มาก	1 11.1	4 44.4	3 25	2 33.3	-	1 14.3	4 44.4	1 12.5	4 40

ตารางที่ 105 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างต้นแบบทางภาษากับทักษะทางภาษาของกลุ่มตัวอย่างภาษาจีน พบว่าผู้เรียนที่มีทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนในระดับมากส่วนใหญ่มีครูชาวไทย ครูต่างประเทศ กิจกรรมทางภาษาในโรงเรียนและโทรทัศน์เป็นแหล่งต้นแบบได้มาก ทั้งนี้ ครูชาวไทย กิจกรรมทางภาษาในโรงเรียนและโทรทัศน์ เป็นแหล่งต้นแบบในทักษะอ่านได้ดีที่สุด ครูต่างประเทศเป็นต้นแบบในทักษะพูดและอ่าน นอกจากนี้ผู้เรียนที่มีทักษะอ่านและเขียนในระดับมากยังได้ภาพยนตร์เป็นแหล่งต้นแบบ โดยที่ภาพยนตร์เป็นแหล่งต้นแบบทางการเขียนได้ดีกว่า อย่างไรก็ตามวิทยุและโปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นแหล่งต้นแบบในการเรียนให้กับผู้เรียนที่มีทักษะในระดับมากได้ไม่มากนัก

ตารางที่ 106 จำนวนและร้อยละ ของผู้เรียนภาษาอังกฤษ จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางภาษา กับ กิจกรรมในชั้นเรียนที่เสริมทักษะทางภาษา

กิจกรรมในชั้นเรียน \ ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
แบบฝึกหัด	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	9 19.7	7 26.9	11 25	5 17.9	10 31.3	6 15	10 25	6 18.8
	มาก	37 80.4	19 73.1	33 75	23 82.1	22 68.8	34 85	30 75	26 81.3
ข้อสอบ	ไม่เลย	1 2.2	-	1 2.3	-	1 3.1	-	1 2.5	-
	น้อย	18 39.1	9 34.6	15 34.1	12 42.9	14 43.8	13 32.5	17 42.5	10 31.3
	มาก	27 58.7	17 65.4	28 63.6	16 57.1	17 53.1	27 67.5	22 55	22 68.8
สถานการณ์จำลอง	ไม่เลย	1 2.2	2 7.7	2 4.5	1 3.6	1 3.1	2 5	1 2.5	2 6.3
	น้อย	12 26.1	8 30.8	14 31.8	6 21.4	9 28.1	11 27.5	12 30	8 25
	มาก	33 71.7	16 61.5	28 63.6	21 75	22 68.8	27 67.5	27 67.5	22 68.8
บทบาทสมมติ	ไม่เลย	1 2.2	1 3.8	2 4.5	-	1 3.1	1 2.5	1 2.5	1 3.1
	น้อย	17 37	6 23.1	16 36.4	7 25	11 34.4	12 30	16 40	7 21.9
	มาก	28 60.1	19 73.1	26 59.1	21 75	20 62.5	27 67.5	23 57.5	24 75
เกมปริศนาคำทาย	ไม่เลย	2 4.3	1 3.8	1 2.3	2 7.1	1 3.1	2 5	2 5	1 3.1
	น้อย	18 39.1	8 30.8	17 38.6	9 32.1	15 46.9	11 27.5	17 42.5	9 28.1
	มาก	26 56.5	17 65.4	26 59.1	17 60.7	16 50	27 67.5	21 52.5	22 68.8

(ต่อ)

กิจกรรมในชั้นเรียน		ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
กิจกรรม กลุ่ม	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	14 30.4	10 38.5	17 38.6	7 25	13 40.6	11 27.5	13 32.5	11 34.4		
	มาก	32 69.6	16 61.5	27 61.4	21 75	19 59.4	29 72.5	27 67.5	21 65.6		

ตารางที่ 107 จำนวนและร้อยละ ของผู้เรียนภาษาอังกฤษ จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างทักษะ
ทางภาษา กับ กิจกรรมนอกชั้นเรียนที่เสริมทักษะทางภาษา

กิจกรรมนอกชั้นเรียน		ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
เข้าค่าย	ไม่เลย	6 13	4 16	7 15.9	3 11.1	4 12.5	6 15.4	7 17.5	3 9.7		
	น้อย	11 23.9	3 12	7 15.9	7 25.9	8 25	6 15.4	10 25	4 12.9		
	มาก	29 63	18 72	30 68.2	17 63	20 62.5	27 69.2	23 57.5	24 77.4		
อ่านตำรา	ไม่เลย	- 2.2	1 3.8	1 2.3	-	1 3.1	-	- 2.5	1 3.1		
	น้อย	19 41.3	12 46.2	19 43.2	12 42.9	16 50	15 37.5	19 47.5	12 37.5		
	มาก	27 58.7	13 50	24 54.5	16 57.1	15 46.9	25 62.5	21 52.5	19 59.4		
อ่านหนังสือ- พิมพ์/ วารสาร	ไม่เลย	1 2.2	1 3.8	2 4.5	-	2 6.3	-	1 2.5	1 3.1		
	น้อย	21 45.7	11 42.3	20 45.5	12 42.9	15 46.9	17 42.5	19 47.5	13 40.6		
	มาก	24 52.2	14 53.8	22 50	16 57.1	15 46.5	23 57.5	20 50	18 56.3		

(ต่อ)

กิจกรรมนอกชั้นเรียน		ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
ฟังเพลง	ไม่เคย	1 2.2	1 3.8	2 4.5	-	2 6.3	-	1 2.5	1 3.1		
	น้อย	9 19.6	4 15.4	8 18.2	5 17.9	5 15.6	8 20	8 20	5 15.6		
	มาก	36 78.3	21 80.8	34 77.3	23 82.1	25 78.1	32 80	31 77.5	26 81.3		
ดูภาพยนตร์	ไม่เคย	1 2.2	1 3.8	2 4.5	-	2 6.3	-	1 2.5	1 3.1		
	น้อย	12 26.1	7 26.9	12 27.3	7 25	7 21.9	12 30	12 30	7 21.9		
	มาก	33 71.7	18 69.2	30 68.2	21 75	23 71.9	28 70	27 67.5	24 75		
ฟังวิทยุ	ไม่เคย	2 4.3	1 3.8	3 6.8	-	3 9.4	-	2 5	1 3.1		
	น้อย	20 43.5	11 42.3	19 43.2	12 42.9	10 31.3	21 52.5	19 47.5	12 37.5		
	มาก	24 52.2	14 53.8	22 50	16 57.1	19 59.4	19 47.5	19 47.5	19 59.4		
ดูโทรทัศน์	ไม่เคย	2 4.3	1 3.8	3 6.8	-	3 9.4	-	2 5	1 3.1		
	น้อย	13 28.3	5 19.2	11 25	7 25	9 28.1	9 22.5	11 27.5	7 21.9		
	มาก	31 67.4	20 76.9	30 68.2	21 75	20 62.5	31 77.5	27 67.5	24 75		
ใช้คอมพิวเตอร์ / Internet	ไม่เคย	2 4.3	-	2 4.5	-	2 6.3	-	2 5	-		
	น้อย	10 21.7	5 19.2	11 25	4 14.3	6 18.8	9 22.5	7 17.5	8 25		
	มาก	34 73.9	21 80.8	31 70.5	24 85.7	24 75	31 77.5	31 77.5	24 75		

(ต่อ)

กิจกรรมนอกชั้นเรียน		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
สนทนากับ ชาวต่างชาติ	ไม่เคย	4	-	4	-	3	1	3	1
		8.7		9.3		9.7	2.5	7.5	3.2
	น้อย	13	8	11	10	8	13	13	8
		28.3	32	25.6	35.7	25.8	32.5	32.5	25.8
	มาก	29	17	28	18	20	26	24	22
		63	68	65.1	64.3	64.5	65	60	71

ตารางที่ 106 - 107 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางภาษากับการทำกิจกรรมทั้งในและนอกชั้นเรียน พบว่ากลุ่มผู้เรียนภาษาอังกฤษที่มีทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนในระดับมาก ทำกิจกรรมในชั้นเรียนทุกกิจกรรมในระดับมาก ทั้งนี้สำหรับผู้เรียนที่มีแต่ละทักษะในระดับมาก การทำแบบฝึกหัด ช่วยเสริมทักษะการอ่านได้มากที่สุด การใช้สถานการณ์จำลองและการทำกิจกรรมกลุ่มช่วยเสริมทักษะพูดได้มากที่สุด การแสดงบทบาทสมมติช่วยเสริมทักษะพูดและเขียนมากที่สุด ส่วนการทำข้อสอบและการเล่นปริศนาคำทายช่วยเสริมทักษะเขียนได้ดีที่สุด

สำหรับกิจกรรมนอกชั้นเรียนพบว่า ผู้เรียนภาษาอังกฤษ ที่มีทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียนในระดับมากนั้น ทุกกิจกรรมช่วยเสริมทักษะทางภาษาในระดับมาก ยกเว้นการฟังวิทยุซึ่งผู้เรียนที่มีทักษะอ่านในระดับมากส่วนใหญ่เห็นว่าช่วยพัฒนาทักษะได้ในระดับน้อย ทั้งนี้การเข้าค่าย ฟังวิทยุ และการสนทนากับชาวต่างชาติ ผู้เรียนส่วนใหญ่เห็นว่าช่วยเสริมทักษะการเขียนได้ดีที่สุด การอ่านตำรา และคู่มือช่วยเสริมทักษะการอ่าน การอ่านหนังสือพิมพ์หรือวารสารช่วยเสริมทักษะการพูดและอ่าน ได้ดีกว่าทักษะอื่น ๆ การฟังเพลง และการใช้คอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ตช่วยเสริมทักษะการพูด และการดูภาพยนตร์ช่วยเสริมทักษะการพูดและการเขียน

ตารางที่ 108 จำนวนและร้อยละ ของผู้เรียนภาษาอังกฤษ จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางภาษา กับ พฤติกรรมการเรียน

ทักษะ พฤติกรรมการเรียน		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
เข้าเรียน สม่ำเสมอ	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	-	2 7.7	1 2.3	1 3.6	1 3.1	1 2.5	-	2 6.3
	มาก	46 100	24 92.3	43 97.7	27 96.4	31 96.9	39 97.5	40 100	30 93.8
ทบทวน ก่อน / หลัง เรียน	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	27 58.7	13 50	26 59.1	14 50	24 75	16 40	27 67.5	13 40.6
	มาก	19 41.3	13 50	18 40.9	14 50	8 25	24 60	13 32.5	19 59.4
ส่งงาน ตรงเวลา	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	-	3 11.5	1 2.3	2 7.1	1 3.1	2 5	2 5	1 3.1
	มาก	46 100	23 88.5	43 97.7	26 92.9	31 96.9	38 95	38 95	31 96.9
ค้นคว้า เพิ่มเติม จากห้อง สมุด	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	38 82.6	18 69.2	36 81.8	20 71.4	26 81.6	30 75	31 77.5	25 78.1
	มาก	8 17.4	8 30.8	8 18.2	8 28.6	6 18.8	10 25	9 22.5	7 21.9
ค้นคว้า เพิ่มเติม จาก Internet	ไม่เคย	3 6.5	-	3 6.8	-	2 6.3	1 2.5	2 5	1 3.1
	น้อย	26 56.5	11 42.3	24 54.5	13 46.4	18 56.3	19 47.5	22 55	15 46.9
	มาก	17 36.9	15 57.7	17 38.6	15 53.6	12 37.5	20 50	16 60	16 50

(ต่อ)

ทักษะ พฤติกรรมการเรียนรู้		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
ค้นคว้า เพิ่มเติม จากสื่ออื่นๆ	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	29	12	28	13	19	22	23	18
		63	48	63.6	48.1	59.4	56.4	57.5	58.1
	มาก	17	13	16	14	13	17	17	13
		36.9	52	36.4	51.9	40.6	43.6	42.5	41.9
ปรึกษา บทเรียน กับเพื่อน	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	11	12	11	12	10	13	12	11
		23.9	46.2	25	42.9	31.3	32.5	30	34.4
	มาก	35	14	33	16	22	27	28	21
		76.1	53.8	75	57.1	68.8	67.5	70	65.6
ปรึกษา บทเรียน กับอาจารย์	ไม่เคย	1	-	1	-	1	-	1	-
		2.2		2.3		3.1		2.5	
	น้อย	20	10	23	7	18	12	19	11
		43.5	38.5	52.3	25	56.3	30	47.5	34.4
	มาก	25	16	20	21	13	28	20	21
		54.3	61.5	45.5	75	40.6	70	50	65.6

ตารางที่ 108 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางภาษากับพฤติกรรมการเรียนรู้ พบว่า ผู้เรียนภาษาอังกฤษที่มีทักษะฟัง พูด อ่าน เขียนในระดับมากครั้งหนึ่ง และส่วนใหญ่มีพฤติกรรม เข้าเรียนสม่ำเสมอ ทบทวนบทเรียนก่อนหรือหลังเรียน ส่งงานตรงเวลา ค้นคว้าเพิ่มเติม จากอินเทอร์เน็ตนอกจากนั้นยัง ปรึกษาบทเรียนกับเพื่อนและอาจารย์ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาใน หัวข้อการค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุดและสื่ออื่น ๆ มีผู้เรียนจำนวนไม่มากที่ค้นคว้าเพิ่มเติม แสดง ให้เห็นว่าผู้เรียนยังไม่เคยชินกับการแสวงหาข้อมูลด้วยตนเอง

ตารางที่ 109 จำนวนและร้อยละ ของผู้เรียนภาษาฝรั่งเศส จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางภาษา กับ กิจกรรมในชั้นเรียนที่เสริมทักษะทางภาษา

กิจกรรมในชั้นเรียน \ ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
แบบฝึกหัด	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	-	-	-	-	-	-	10 25	6 18.8
	มาก	18 100	3 100	15 100	6 100	10 100	11 100	30 75	26 81.3
ข้อสอบ	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	1 2.5	-
	น้อย	1 5.6	-	1 6.7	-	1 10	-	17 42.5	10 31.3
	มาก	17 94.4	3 100	14 93.3	6 100	9 90	11 100	22 55	22 68.8
สถานการณ์จำลอง	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	1 2.5	2 6.3
	น้อย	4 22.2	1 33.3	5 33.3	-	4 40	1 9.1	12 30	8 25
	มาก	14 77.8	2 66.7	10 66.7	6 100	6 60	10 90.9	27 67.5	22 68.8
บทบาทสมมติ	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	1 2.5	1 3.1
	น้อย	2 11.1	1 33.3	3 20	-	2 20	1 9.1	16 40	7 21.9
	มาก	16 88.9	2 66.7	12 80	6 100	8 80	10 90.9	23 57.5	24 75
เกมปริศนาคำทาย	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	2 5	1 3.1
	น้อย	6 33.3	1 33.3	7 46.7	-	4 40	3 27.3	17 42.5	9 28.1
	มาก	12 66.7	2 66.7	8 53.3	6 100	6 60	8 72.7	21 52.5	22 68.8

(ต่อ)

กิจกรรมในชั้นเรียน		ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
กิจกรรม กลุ่ม	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	2 11.1	-	2 13.3	-	2 20	-	13 32.5	11 34.4		
	มาก	16 88.9	3 100	13 86.7	6 100	8 80	11 100	27 67.5	21 65.6		

ตารางที่ 110 จำนวนและร้อยละ ของผู้เรียนภาษาฝรั่งเศส จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางภาษา กับ กิจกรรมนอกชั้นเรียนที่เสริมทักษะทางภาษา

กิจกรรมนอกชั้นเรียน		ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
เข้าค่าย	ไม่เลย	4 23.5	-	2 14.3	2 33.3	3 33.3	1 9.1	2 25	2 16.7		
	น้อย	4 23.5	1 33.3	5 35.7	-	3 33.3	2 18.2	3 37.5	2 16.7		
	มาก	9 52.9	2 66.7	7 50	4 66.7	3 33.3	8 72.7	3 37.5	8 66.7		
อ่านตำรา	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	3 16.7	-	3 20	-	3 30	-	2 22.2	1 8.3		
	มาก	15 83.3	3 100	12 80	6 100	7 70	11 100	7 77.8	11 91.7		
อ่านหนังสือ- พิมพ์ / วารสาร	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	5 27.8	13 72.2	6 40	-	4 40	2 18.2	3 33.3	3 25		
	มาก	1 33.3	2 66.7	9 60	6 100	6 60	9 81.8	6 66.7	9 75		
ฟังเพลง	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	4 22.2	1 33.3	5 33.3	-	3 30	2 18.2	3 33.3	2 16.7		
	มาก	14 77.8	2 66.7	10 66.7	6 100	7 70	9 81.8	6 66.7	10 83.3		

(ต่อ)

กิจกรรมนอกชั้นเรียน		ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
ดูภาพยนตร์	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	7 38.9	2 66.7	8 53.3	1 16.7	6 60	3 27.3	4 44.4	5 41.7		
	มาก	11 61.1	1 33.3	7 46.7	5 83.3	4 40	8 72.7	5 55.6	7 58.3		
ฟังวิทยุ	ไม่เคย	4 22.2	-	2 13.3	2 33.3	3 30	1 9.1	2 22.2	2 16.7		
	น้อย	3 16.7	2 66.7	4 26.7	1 16.7	2 20	3 27.3	2 22.2	3 25		
	มาก	11 61.1	1 33.3	9 60	3 50	5 50	7 63.6	5 55.6	7 58.3		
ดูโทรทัศน์	ไม่เคย	1 5.6	-	1 6.7	-	1 10	-	-	1 8.3		
	น้อย	4 22.2	2 66.7	5 33.3	1 16.7	3 30	3 27.3	3 33.3	3 25		
	มาก	13 72.2	1 33.3	9 60	5 83.3	6 60	8 72.7	6 66.7	8 66.7		
ใช้คอมพิวเตอร์ / Internet	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-		
	น้อย	5 27.8	1 33.3	5 33.3	1 16.7	4 40	2 18.2	2 22.2	4 33.3		
	มาก	13 72.2	2 66.7	10 66.7	5 83.3	6 60	9 81.8	7 77.8	8 66.7		
สนทนากับชาวต่างชาติ	ไม่เคย	1 5.6	1 33.3	2 13.3	-	1 10	1 9.1	-	2 16.7		
	น้อย	2 11.1	-	2 13.3	-	2 20	-	2 22.2	-		
	มาก	15 83.3	2 66.7	11 73.3	6 100	7 70	10 90.9	7 77.8	10 83.3		

ตารางที่ 109 – 110 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางภาษากับการทำกิจกรรมทั้งในและนอกชั้นเรียนของกลุ่มตัวอย่างภาษาฝรั่งเศส พบว่าผู้เรียนที่มีทักษะต่างๆ ในระดับมากส่วนใหญ่ทำกิจกรรมในชั้นเรียนในระดับมาก โดยการทำแบบฝึกหัด ข้อสอบ และกิจกรรมกลุ่มช่วยเสริม

ทักษะฟัง พูด และอ่านให้กับผู้เรียนทั้งหมด การใช้สถานการณ์จำลอง การแสดงบทบาทสมมติ และการเล่นปริศนาคำทายช่วยเสริมทักษะพูดได้มากกว่าทักษะอื่น ๆ

สำหรับกิจกรรมนอกชั้นเรียน พบว่าผู้เรียนที่มีทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนในระดับมาก ส่วนใหญ่ทำกิจกรรมเข้าค่าย ฟังเพลง ใช้คอมพิวเตอร์ / อินเทอร์เน็ต และสนทนากับชาวต่างชาติในระดับมาก ส่วนกิจกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์/วารสาร ดูภาพยนตร์ และฟังวิทยุ เมื่อทำในระดับมาก กลับไม่ค่อยช่วยเสริมให้ผู้เรียนส่วนใหญ่มีทักษะการฟังเท่าไรนัก ทั้งนี้กิจกรรมการเข้าค่ายและการฟังวิทยุช่วยเสริมทักษะการอ่านได้มากกว่าทักษะอื่น ๆ การอ่านตำราช่วยเสริมทักษะฟัง พูด และอ่าน การอ่านหนังสือพิมพ์/วารสาร ฟังเพลง ดูภาพยนตร์ ดูโทรทัศน์ ใช้คอมพิวเตอร์ / อินเทอร์เน็ต และสนทนากับชาวต่างชาติ ช่วยเสริมทักษะการพูด

ตารางที่ 111 จำนวนและร้อยละ ของผู้เรียนภาษาฝรั่งเศส จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางภาษา กับ พฤติกรรมการเรียน

ทักษะ พฤติกรรมการเรียน		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
เข้าเรียน สม่ำเสมอ	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	-	-	-	-	-	-	-	-
	มาก	18 100	3 100	15 100	6 100	10 100	11 100	9 100	12 100
ทบทวน ก่อน / หลัง เรียน	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	5 27.8	1 33.3	6 40	-	5 50	1 9.1	6 66.7	-
	มาก	13 72.2	2 66.7	9 60	6 100	5 50	10 90.9	3 33.3	12 100
ส่งงาน ตรงเวลา	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	1 5.6	-	1 6.7	-	1 10	-	1 11.1	-
	มาก	17 94.4	3 100	14 93.3	6 100	9 90	11 100	8 88.9	12 100
ค้นคว้า เพิ่มเติม จากห้อง สมุด	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	9 50	2 66.7	11 73.3	-	7 70	4 36.4	7 77.8	4 33.3
	มาก	9 50	1 33.3	4 26.7	6 100	3 30	7 63.6	2 22.2	8 66.7

(ต่อ)

กิจกรรมนอกชั้นเรียน		ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
ค้นคว้าเพิ่มเติมจาก Internet	ไม่เคย	2 11.1	-	2 13.3	-	1 10	1 9.1	-	2 16.7		
	น้อย	11 61.1	3 100	11 73.3	3 50	7 70	7 63.6	7 77.8	7 58.3		
	มาก	5 27.8	-	2 13.3	3 50	2 20	3 27.3	2 22.2	3 25		
ค้นคว้าเพิ่มเติมจากสื่ออื่นๆ	ไม่เคย	1 5.6	-	1 6.7	-	-	1 9.1	-	1 8.3		
	น้อย	8 44.4	2 66.7	10 66.7	-	6 60	4 36.4	7 77.8	3 25		
	มาก	9 50	1 33.3	4 26.7	6 100	4 40	6 54.5	2 22.2	8 66.7		
ปรึกษาบทเรียนกับเพื่อน	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-		
	น้อย	4 22.2	-	3 20	1 16.7	3 30	1 9.1	1 11.1	3 25		
	มาก	14 77.8	3 100	12 80	5 83.3	7 70	10 90.9	8 88.9	9 75		
ปรึกษาบทเรียนกับอาจารย์	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-		
	น้อย	2 11.1	1 33.3	2 13.3	1 16.7	1 10	2 18.2	2 22.2	1 8.3		
	มาก	16 88.9	2 66.7	13 86.7	5 83.3	9 90	9 81.8	7 77.8	11 91.7		

ตารางที่ 111 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางภาษากับพฤติกรรมการเรียน พบว่าผู้เรียนที่มีทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนในระดับมาก ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทบทวนบทเรียนก่อน/หลัง ส่งงานตรงต่อเวลา และมีการปรึกษาบทเรียนกับเพื่อนและอาจารย์ เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับหัวข้อการค้นคว้าเพิ่มเติมมีผู้เรียนไม่มากนักที่ปฏิบัติ อย่างไรก็ตามผู้เรียนส่วนใหญ่ที่มีทักษะพูด อ่าน และเขียนในระดับมาก ได้มีการค้นคว้าจากห้องสมุดและจาก สื่ออื่นๆ

ตารางที่ 112 จำนวนและร้อยละ ของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างทักษะ
ทางภาษา กับ กิจกรรมในชั้นเรียนที่เสริมทักษะทางภาษา

กิจกรรมในชั้นเรียน \ ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
แบบฝึกหัด	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	-	-	-	-	-	-	-	-
	มาก	9 100	7 100	9 100	7 100	9 100	7 100	7 100	9 100
ข้อสอบ	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	1 11.1	2 28.6	1 11.1	2 28.6	2 22.2	1 14.3	1 14.3	2 22.2
	มาก	8 88.9	5 71.4	8 88.9	5 71.4	7 77.8	6 85.7	6 85.7	7 77.8
สถานการณ์จำลอง	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	3 33.3	-	3 33.3	-	3 33.3	-	3 42.9	-
	มาก	6 66.7	7 100	6 66.7	7 100	6 66.7	7 100	4 57.1	9 100
บทบาทสมมติ	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	2 22.2	1 14.3	3 33.3	-	3 33.3	-	2 28.6	1 11.1
	มาก	7 77.8	6 85.7	6 66.7	7 100	6 66.7	7 100	5 71.4	8 88.9
เกมปริศนาคำทาย	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	2 22.2	3 42.9	3 33.3	2 28.6	5 55.6	-	3 42.9	2 22.2
	มาก	7 77.8	4 57.1	6 66.7	5 71.4	4 44.4	7 100	4 57.1	7 77.8
กิจกรรมกลุ่ม	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	3 33.3	1 14.3	4 44.4	-	4 44.4	-	2 28.6	2 22.2
	มาก	6 66.7	6 85.7	5 55.6	7 100	5 55.6	7 100	5 71.4	7 77.8

ตารางที่ 113 จำนวนและร้อยละ ของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางภาษา กับ กิจกรรมนอกชั้นเรียนที่เสริมทักษะทางภาษา

กิจกรรมนอกชั้นเรียน \ ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
เข้าค่าย	ไม่เคย	4 44.4	2 28.6	4 44.4	2 28.6	4 44.4	2 28.6	4 57.1	2 22.2
	น้อย	1 11.1	2 28.6	2 22.2	1 14.3	2 22.2	1 14.3	1 14.3	2 22.2
	มาก	4 44.4	3 42.9	3 33.3	4 57.1	3 33.3	4 57.1	2 28.6	5 55.6
อ่านตำรา	ไม่เคย	-	1 14.3	-	1 14.3	1 11.1	-	1 14.3	-
	น้อย	7 77.8	-	6 66.7	1 14.3	5 55.6	2 28.6	5 71.4	2 22.2
	มาก	2 22.2	6 85.7	3 33.3	5 71.4	3 33.3	5 71.4	1 14.3	7 77.8
อ่านหนังสือพิมพ์ / วารสาร	ไม่เคย	1 11.1	-	1 11.1	-	1 11.1	-	1 14.3	-
	น้อย	6 66.7	4 57.1	7 77.8	3 42.9	7 77.8	3 42.9	5 71.4	5 55.6
	มาก	2 22.2	3 42.9	1 11.1	4 57.1	1 11.1	4 57.1	1 14.3	4 44.4
ฟังเพลง	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	5 55.6	3 42.9	5 55.6	3 42.9	6 66.7	2 28.6	4 57.1	4 44.4
	มาก	4 44.4	4 57.1	4 44.4	4 57.1	3 33.3	5 71.4	3 42.9	5 55.6
ดูภาพยนตร์	ไม่เคย	2 22.2	2 28.6	3 33.3	1 14.3	3 33.3	1 14.3	3 42.9	1 11.1
	น้อย	5 55.6	1 14.3	4 44.4	2 28.6	3 33.3	3 42.9	3 42.9	3 33.3
	มาก	2 22.2	4 57.1	2 22.2	4 57.1	3 33.3	3 42.9	1 14.3	5 55.6

(ต่อ)

กิจกรรมนอกชั้นเรียน		ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
ฟังวิทยุ	ไม่เคย	3 33.3	2 28.6	4 44.4	1 14.3	4 44.4	1 14.3	4 57.1	1 11.1		
	น้อย	4 44.4	2 28.6	3 33.3	3 42.9	3 33.3	3 42.9	1 14.3	5 55.6		
	มาก	2 22.2	3 42.9	2 22.2	3 42.9	2 22.2	3 42.9	2 28.6	3 33.3		
ดูโทรทัศน์	ไม่เคย	1 11.1	1 14.3	1 11.1	1 14.3	2 22.2	-	2 28.6	-		
	น้อย	4 44.4	1 14.3	3 33.3	2 28.6	3 33.3	2 28.6	3 42.9	2 22.2		
	มาก	4 44.4	5 71.4	5 55.6	4 57.1	4 44.4	5 71.4	2 28.6	7 77.8		
ใช้คอมพิวเตอร์ / Internet	ไม่เคย	3 33.3	1 14.3	3 33.3	1 14.3	2 22.2	2 28.6	2 28.6	2 22.2		
	น้อย	4 44.4	-	4 44.4	-	4 44.4	-	3 42.9	1 11.1		
	มาก	2 22.2	6 85.7	2 22.2	6 85.7	3 33.3	5 71.4	2 28.6	6 66.7		
สนทนากับชาวต่างชาติ	ไม่เคย	1 11.1	1 14.3	1 11.1	1 14.3	2 22.2	-	2 28.6	-		
	น้อย	4 44.4	1 14.3	2 22.2	3 42.9	2 22.2	3 42.9	2 28.6	3 33.3		
	มาก	4 44.4	5 71.4	6 66.7	3 42.9	5 55.6	4 57.1	3 42.9	6 66.7		

ตารางที่ 112 -113 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางภาษากับกิจกรรมทั้งในและนอกชั้นเรียนของกลุ่มตัวอย่างภาษาญี่ปุ่น พบว่าผู้เรียนที่มีทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนในระดับมากส่วนใหญ่ทำกิจกรรมในชั้นทุกกิจกรรมในระดับมาก โดยการทำแบบฝึกหัดช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้ผู้เรียนทั้งหมด การทำข้อสอบช่วยเสริมทักษะการอ่าน การใช้สถานการณ์จำลองช่วยเสริมทักษะทั้งหมด การแสดงบทบาทสมมติช่วยเสริมทักษะพูดและอ่านได้มากกว่าทักษะอื่น ๆ และการเล่นเกมปริศนาคำทายช่วยเสริมทักษะการอ่าน

สำหรับกิจกรรมนอกชั้นเรียน พบว่าผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่มีทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนในระดับมาก ส่วนใหญ่ทำกิจกรรมเข้าค่าย อ่านตำรา ฟังเพลง ดูโทรทัศน์ ใช้คอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต และสนทนากับชาวต่างชาติในระดับมาก โดยที่การเข้าค่ายช่วยเสริมทักษะพูดและอ่านได้มากกว่าทักษะอื่น ๆ การอ่านตำราและการสนทนากับชาวต่างชาติช่วยเสริมทักษะการฟัง การฟังเพลงช่วยเสริมทักษะการอ่าน การดูโทรทัศน์ช่วยเสริมทักษะการเขียน และการใช้คอมพิวเตอร์ /อินเทอร์เน็ตช่วยเสริมทักษะการฟังและพูด อย่างไรก็ตามสำหรับการอ่านหนังสือพิมพ์/วารสาร ดูภาพยนตร์ และฟังวิทยุ ผู้เรียนที่มีความสามารถในแต่ละทักษะในระดับมากส่วนใหญ่เห็นว่าช่วยเสริมได้บางทักษะเท่านั้น

ตารางที่ 114 จำนวนและร้อยละ ของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางภาษา กับ พฤติกรรมการเรียน

ทักษะ พฤติกรรมการเรียน		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
เข้าเรียน สม่ำเสมอ	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	-	-	-	-	-	-	-	-
	มาก	9 100	7 100	9 100	7 100	9 100	7 100	7 100	9 100
ทบทวน ก่อน / หลัง เรียน	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	8 88.9	4 57.1	9 100	3 42.9	8 88.9	4 57.1	7 100	5 55.6
	มาก	1 11.1	3 42.9	-	4 57.1	1 11.1	3 42.9	-	4 44.4
ส่งงาน ตรงเวลา	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	4 44.4	1 14.3	4 44.4	1 14.3	5 55.6	-	4 57.1	1 11.1
	มาก	5 55.6	6 85.7	5 55.6	6 85.7	4 44.4	7 100	3 42.9	8 88.9
ค้นคว้า เพิ่มเติมจาก ห้องสมุด	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	8 88.9	6 85.7	9 100	5 71.4	9 100	5 71.4	7 100	7 77.8
	มาก	1 11.1	1 14.3	-	2 28.6	-	2 28.6	-	2 22.2

(ต่อ)

ทักษะ พฤติกรรมการเรียนรู้		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
ค้นคว้า เพิ่มเติมจาก Internet	ไม่เคย	3 33.3	-	2 22.2	1 14.3	2 22.2	1 14.3	2 28.6	1 11.1
	น้อย	5 55.6	6 85.7	7 77.8	4 57.1	7 77.8	4 57.1	5 71.4	6 66.7
	มาก	1 11.1	1 14.3	-	2 28.6	-	2 28.6	-	2 22.2
ค้นคว้า เพิ่มเติมจาก สื่ออื่นๆ	ไม่เคย	1 11.1	-	1 11.1	-	1 11.1	-	1 14.3	-
	น้อย	8 88.9	5 71.4	8 88.9	5 71.4	7 77.8	6 85.7	6 85.7	7 77.8
	มาก	-	2 28.6	-	2 28.6	1 11.1	1 14.3	-	2 22.2
ปรึกษา กับเพื่อน	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	3 33.3	1 14.3	3 33.3	1 14.3	3 33.3	1 14.3	3 42.9	1 11.1
	มาก	6 66.7	6 85.7	6 66.7	6 85.7	6 66.7	6 85.7	4 57.1	8 88.9
ปรึกษา กับอาจารย์	ไม่เคย	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	4 44.4	2 28.6	3 33.3	3 42.9	4 44.4	2 28.6	3 42.9	3 33.3
	มาก	5 55.6	5 71.4	6 66.7	4 57.1	5 55.6	5 71.4	4 57.1	6 66.7

ตารางที่ 114 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางภาษากับพฤติกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างภาษาญี่ปุ่น พบว่าผู้เรียนทั้งหมดเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ ผู้เรียนที่มีทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนในระดับมากส่วนใหญ่ ส่งงานตรงเวลา และมีการปรึกษากับเพื่อนและอาจารย์ ทั้งนี้เกี่ยวกับการค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุด จากอินเทอร์เน็ต และจากสื่ออื่น ๆ มีจำนวนผู้เรียนน้อยมากที่ปฏิบัติ และเมื่อเปรียบเทียบกับผู้เรียนภาษาอื่น ๆ ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นกลุ่มที่ทำการค้นคว้าจากแหล่งต่าง ๆ น้อยที่สุด

ตารางที่ 115 จำนวนและร้อยละ ของผู้เรียนภาษาจีน จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างทักษะ
ทางภาษา กับ กิจกรรมในชั้นเรียนที่เสริมทักษะทางภาษา

กิจกรรมในชั้นเรียน \ ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน			เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	ไม่เลย	น้อย	มาก	น้อย	มาก
แบบฝึกหัด	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	1 11.1	-	1 8.3	-	1 50	-	-	1 12.5	-
	มาก	8 88.9	9 100	11 91.7	6 100	1 50	7 100	9 100	7 87.5	10 100
ข้อสอบ	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	1 11.1	1 11.1	1 8.3	1 16.7	1 50	-	1 11.1	2 25	-
	มาก	8 88.9	8 88.9	11 91.7	5 83.3	1 50	7 100	8 88.9	6 75	10 100
สถานการณ์จำลอง	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	1 11.1	1 11.1	1 8.3	1 16.7	1 50	-	1 11.1	2 25	-
	มาก	8 88.9	8 88.9	11 91.7	5 83.3	1 50	7 100	8 88.9	6 75	10 100
บทบาทสมมติ	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	2 22.2	2 22.2	3 25	1 16.7	-	2 28.6	2 22.2	2 25	2 20
	มาก	7 77.8	7 77.8	9 75	5 83.3	2 100	5 71.4	7 77.8	6 75	8 80
เกมปริศนาคำทาย	ไม่เลย	-	1 11.1	1 8.3	-	-	1 14.3	-	-	1 10
	น้อย	3 33.3	2 22.2	3 25	2 33.3	1 50	2 28.6	2 22.2	4 50	1 10
	มาก	6 66.7	6 66.7	8 66.7	4 66.7	1 50	4 57.1	7 77.8	4 50	8 80

(ต่อ)

กิจกรรมในชั้นเรียน		ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน			เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	ไม่เลย	น้อย	มาก	น้อย	มาก
กิจกรรม กลุ่ม	ไม่เลย	2 22.2	-	2 16.7	-	1 50	1 14.3	-	2 25	-		
	น้อย	2 22.2	3 33.3	3 25	2 33.3	-	2 28.6	3 33.3	2 25	3 30		
	มาก	5 55.6	6 66.7	7 58.3	4 66.7	1 50	4 57.1	6 66.7	4 50	7 70		

ตารางที่ 116 จำนวนและร้อยละ ของผู้เรียนภาษาจีน จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางภาษา กับ กิจกรรมนอกชั้นเรียนที่เสริมทักษะทางภาษา

กิจกรรมนอกชั้นเรียน		ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน			เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	ไม่เลย	น้อย	มาก	น้อย	มาก
เข้าค่าย	ไม่เลย	2 22.2	2 28.6	4 36.4	-	1 50	2 28.6	1 14.3	2 25	2 25		
	น้อย	4 44.4	2 28.6	3 27.3	3 60	-	4 57.1	2 28.6	3 37.5	3 37.5		
	มาก	3 33.3	3 42.9	4 36.4	2 40	1 50	1 14.3	4 57.1	3 37.5	3 37.5		
อ่านตำรา	ไม่เลย	1 11.1	-	1 8.3	-	1 50	-	-	1 12.5	-		
	น้อย	1 11.1	3 33.3	2 16.7	2 33.3	-	2 28.6	2 22.2	3 37.5	1 10		
	มาก	7 77.8	6 66.7	9 75	4 66.7	1 50	5 71.4	7 77.8	4 50	9 90		
อ่านหนังสือพิมพ์ / วารสาร	ไม่เลย	2 22.2	1 11.1	3 25	-	1 50	1 14.3	1 11.1	2 25	1 10		
	น้อย	3 33.3	5 55.6	5 41.7	3 50	1 50	3 42.9	4 44.4	4 50	4 40		
	มาก	4 44.4	3 33.3	4 33.3	3 50	-	3 42.9	4 44.4	2 25	5 50		

(ต่อ)

กิจกรรมนอกชั้นเรียน		ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน			เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	ไม่เลย	น้อย	มาก	น้อย	มาก
ฟังเพลง	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	2 22.2	-	2 16.7	-	1 50	1 14.3	-	2 25	-	2 25	-
	มาก	7 77.8	9 100	10 83.3	6 100	1 50	6 85.7	9 100	6 75	10 100	6 75	10 100
ดูภาพยนตร์	ไม่เลย	1 11.1	-	1 8.3	-	-	1 14.3	-	1 12.5	-	1 12.5	-
	น้อย	2 22.2	2 22.2	3 25	1 16.7	1 50	2 28.6	1 11.1	2 25	2 20	2 25	2 20
	มาก	6 66.7	7 77.8	8 66.7	5 83.3	1 50	4 57.1	8 88.9	5 62.5	8 80	5 62.5	8 80
ฟังวิทยุ	ไม่เลย	2 22.2	-	2 16.7	-	1 50	1 14.3	-	2 25	-	2 25	-
	น้อย	5 55.6	5 55.6	8 66.7	2 33.3	1 50	4 57.1	5 55.6	3 37.5	7 70	3 37.5	7 70
	มาก	2 22.2	4 44.4	2 16.7	4 66.7	-	2 28.6	4 44.4	3 37.5	3 30	3 37.5	3 30
ดูโทรทัศน์	ไม่เลย	1 11.1	-	1 8.3	-	-	1 14.3	-	1 12.5	-	1 12.5	-
	น้อย	3 33.3	2 22.2	4 33.3	1 16.7	1 50	3 42.9	1 11.1	2 25	3 30	2 25	3 30
	มาก	5 55.6	7 77.8	7 58.3	5 83.3	1 50	3 42.9	8 88.9	5 62.5	7 70	5 62.5	7 70
ใช้คอมพิวเตอร์ / Internet	ไม่เลย	3 33.3	1 11.1	3 25	1 16.7	2 100	2 28.6	-	4 50	-	4 50	-
	น้อย	5 55.6	2 22.2	5 41.7	2 33.3	-	4 57.1	3 33.3	2 25	5 50	2 25	5 50
	มาก	1 11.1	6 66.7	4 33.3	3 50	-	1 14.3	6 66.7	2 25	5 50	2 25	5 50

(ต่อ)

กิจกรรมนอกชั้นเรียน / ทักษะ		ฟัง		พูด		อ่าน			เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	ไม่เลย	น้อย	มาก	น้อย	มาก
สนทนากับ ชาวต่างชาติ	ไม่เลย	1 11.1	-	1 8.3	-	-	1 14.3	-	1 12.5	-
	น้อย	4 44.4	2 22.2	5 41.7	1 16.7	1 50	3 42.9	2 22.2	2 25	4 40
	มาก	4 44.4	7 77.8	6 50	5 83.3	1 50	3 42.9	7 77.8	5 62.5	6 60

ตารางที่ 115 -116 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางภาษากับการทำกิจกรรมทั้งในและนอกชั้นเรียนของกลุ่มตัวอย่างภาษาจีน พบว่าผู้เรียนที่มีทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนในระดับมาก ส่วนใหญ่ทำกิจกรรมทุกกิจกรรมในชั้นเรียนในระดับมาก โดยการทำแบบฝึกหัดช่วยเสริมทุกทักษะ การทำข้อสอบ การใช้สถานการณ์จำลอง การเล่นเกมปริศนาคำทาย และกิจกรรมกลุ่มช่วยเสริมทักษะการเขียนได้มากกว่าทักษะอื่น ๆ ส่วนการแสดงบทบาทสมมติช่วยเสริมทักษะพูดได้มากที่สุด

สำหรับกิจกรรมนอกชั้นเรียนที่ช่วยเสริมทักษะทางภาษานั้น ผู้เรียนที่มีทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนในระดับมากครึ่งหนึ่งและส่วนใหญ่ทำกิจกรรมอ่านตำรา ฟังเพลง ดูภาพยนตร์ ดูโทรทัศน์ ใช้คอมพิวเตอร์ / อินเทอร์เน็ต และสนทนากับชาวต่างชาติในระดับมาก โดยที่การอ่านตำราช่วยเสริมทักษะเขียนมากที่สุดเมื่อเทียบกับทักษะอื่น ๆ การฟังเพลงช่วยเสริมทุกทักษะ การดูภาพยนตร์ และดูโทรทัศน์ช่วยเสริมทักษะการอ่าน การใช้คอมพิวเตอร์ / อินเทอร์เน็ตช่วยเสริมทักษะการฟังและอ่าน และการสนทนากับชาวต่างชาติช่วยเสริมทักษะการพูดได้มากที่สุด

ตารางที่ 117 จำนวนและร้อยละ ของผู้เรียนภาษาจีน จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างทักษะ
ทางภาษา กับ พฤติกรรมการเรียน

ทักษะ พฤติกรรมการเรียน		ฟัง		พูด		อ่าน			เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	ไม่เลย	น้อย	มาก	น้อย	มาก
เข้าเรียน สม่ำเสมอ	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	มาก	9 100	9 100	12 100	6 100	2 100	7 100	9 100	8 100	10 100
ทบทวน ก่อน / หลัง เรียน	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	6 66.7	3 33.3	5 41.7	4 66.7	2 100	3 42.9	4 44.4	7 87.5	2 20
	มาก	3 33.3	6 66.7	7 58.3	2 33.3	-	4 57.1	5 55.6	1 12.5	8 80
ส่งงาน ตรงเวลา	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	2 22.2	2 22.2	4 33.3	-	1 50	1 14.3	2 22.2	2 25	2 20
	มาก	7 77.8	7 77.8	8 66.7	6 100	1 50	6 85.7	7 77.8	6 75	8 80
ค้นคว้า เพิ่มเติมจาก ห้องสมุด	ไม่เลย	2 22.2	1 11.1	2 16.7	1 16.7	1 50	1 14.3	1 11.1	3 37.5	-
	น้อย	6 66.7	4 44.4	7 58.3	3 50	1 50	3 42.9	6 66.7	4 50	6 60
	มาก	1 11.1	4 44.4	3 25	2 33.3	-	3 42.9	2 22.2	1 12.5	4 40
ค้นคว้า เพิ่มเติมจาก Internet	ไม่เลย	2 22.2	1 11.1	2 16.7	1 16.7	1 50	1 14.3	-	3 37.5	-
	น้อย	6 66.7	4 44.4	7 58.3	3 50	1 50	4 57.1	5 62.5	4 50	6 60
	มาก	1 11.1	4 44.4	3 25	2 33.3	-	2 28.6	3 37.5	1 12.5	4 40

(ต่อ)

ทักษะ พฤติกรรมการเรียนรู้		ฟัง		พูด		อ่าน			เขียน	
		น้อย	มาก	น้อย	มาก	ไม่เลย	น้อย	มาก	น้อย	มาก
ค้นคว้า เพิ่มเติมจาก สื่ออื่นๆ	ไม่เลย	1 11.1	1 11.1	1 8.3	2 33.3	-	1 14.3	1 11.1	2 25	-
	น้อย	4 44.4	1 11.1	4 33.3	1 16.7	1 50	1 14.3	3 33.3	2 25	3 30
	มาก	4 44.4	7 77.8	7 58.3	4 66.7	1 50	5 71.4	5 55.6	4 50	7 70
ปรึกษา บทเรียน กับเพื่อน	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	6 66.7	4 44.4	8 66.7	2 33.3	1 50	5 71.4	4 44.4	4 50	6 60
	มาก	3 33.3	5 55.6	4 33.3	4 66.7	1 50	2 28.6	5 55.6	4 50	4 40
ปรึกษา บทเรียน กับอาจารย์	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	น้อย	3 33.3	1 11.1	3 25	1 16.7	-	2 28.6	2 22.2	2 25	2 20
	มาก	6 66.7	8 88.9	9 75	5 83.3	2 100	5 71.4	7 77.8	6 75	8 80

ตารางที่ 117 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางภาษากับพฤติกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างภาษาจีน พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีพฤติกรรมเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ กลุ่มตัวอย่างที่มีทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนในระดับมากส่วนใหญ่ ส่งงานตรงเวลา ค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุด และมีการปรึกษาบทเรียนกับเพื่อนและอาจารย์ อย่างไรก็ตามเช่นเดียวกับผู้เรียนภาษาอื่น ๆ นั้นคือผู้เรียนภาษาจีนยังมีการค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุดและอินเทอร์เน็ตในระดับที่น้อย

กล่าวโดยสรุป ครูชาวไทยเป็นแหล่งต้นแบบทางภาษาได้มากสำหรับผู้เรียนภาษาต่างประเทศครูต่างประเทศเป็นแหล่งต้นแบบได้ดีที่สุดสำหรับผู้เรียนภาษาจีน ในการทางกันข้ามวิทยุเป็นแหล่งต้นแบบในการเรียนภาษาได้น้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับแหล่งต้นแบบแหล่งอื่น ๆ

ในภาพรวม ผู้เรียนภาษาต่างประเทศ มีการทำกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีความสามารถในแต่ละทักษะในระดับมาก ทั้งนี้กิจกรรมที่ผู้เรียนทำ และช่วยเสริมได้ในหลาย ๆ ทักษะคือ การทำแบบฝึกหัด ส่วนการฟังวิทยุ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติในระดับน้อย อย่างไรก็ตามถึงแม้ผู้เรียนส่วนใหญ่ จะมีพฤติกรรมเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ ส่งงานตรงเวลา แต่ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยรู้จักค้นคว้าด้วยตนเองเท่าไรหรืักไม่ว่าจะจากห้องสมุด จากอินเทอร์เน็ต หรือจากสื่ออื่น ๆ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการสำรวจข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนและการใช้ภาษาต่างประเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ คณะผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 18 โรงเรียน ใน 6 จังหวัด โดยกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารจำนวน 18 คน กลุ่มผู้สอนภาษาต่างประเทศ จำนวน 65 คน และกลุ่มผู้เรียนภาษาต่างประเทศจำนวน 129 คน ทั้งนี้ภาษาต่างประเทศที่ทำการเก็บข้อมูลมี 5 ภาษา คืออังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น และจีน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

ผู้บริหาร

1. ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษถึง 13 โรงเรียนจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 18 โรงเรียน ส่วนใหญ่สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาษาต่างประเทศที่ใช้สอนมีภาษาอังกฤษที่เปิดสอนในทุกโรงเรียน รองลงมาเป็นภาษาฝรั่งเศส ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ตามลำดับ ส่วนภาษาเยอรมันมีการเปิดสอนน้อยมาก คือเพียง 1 โรงเรียน จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด สำหรับระดับชั้นที่เปิดสอน โรงเรียนส่วนใหญ่เปิดสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียน พบว่าผู้สอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นชาวไทย สัดส่วนผู้สอนชาวต่างประเทศมีน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนผู้สอนชาวไทย นอกจากนี้ชาวต่างประเทศส่วนหนึ่งยังไม่ได้เป็นเจ้าของภาษา ส่วนผู้สอนภาษาอังกฤษมีจำนวนมากที่สุด

ข้อมูลสัดส่วนจำนวนผู้สอนและผู้เรียนสะท้อนให้เห็นว่าชั้นเรียน มีขนาดใหญ่ โดยมีประมาณ 42 - 45 คนต่อ 1 ห้องเรียน ซึ่งมีจำนวนเกินมาตรฐานของชั้นเรียนภาษา แม้ว่าขนาดชั้นเรียนของภาษาเช่นภาษาญี่ปุ่น และภาษาจีนจะมีขนาดเล็กถึง คือประมาณ 25-27 คน ก็ยังจัดว่ามีจำนวนผู้เรียนมาก

เกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ จากข้อมูลที่พบอาจกล่าวได้ว่าโรงเรียนแทบทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ แต่เมื่อพิจารณาดูรายละเอียดประเภทแหล่งการเรียนรู้ประเภทอื่น ๆ แล้ว พบว่ายังมีไม่ทั่วถึง เช่นห้องปฏิบัติการทางภาษา จำนวนคอมพิวเตอร์ และที่นั่งในห้องปฏิบัติการทางภาษา ซึ่งมีจำนวนจำกัด

เมื่อเทียบกับจำนวนผู้เรียน สำหรับห้องสมุดของหมวดวิชาในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มุมหนังสือทางภาษาอังกฤษมีมากที่สุด ส่วนภาษาอื่น ๆ มีน้อยมาก นอกจากนี้แหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ ที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้แก่ CD DVD VCD วิทยุเทป โทรทัศน์ และระบบอินเตอร์เน็ต

นโยบายการสอนภาษาต่างประเทศ พบว่าโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกแห่งจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศตามแผนการศึกษาภาคบังคับของหลักสูตรทุกโรงเรียน รองลงมา โรงเรียนมีนโยบายจัดตามความต้องการของผู้เรียน ส่วนการจัดตามความต้องการของตลาดแรงงาน ยังมีน้อย โรงเรียนส่วนใหญ่มีการหาข้อมูลความต้องการการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียน โดยใช้แนวทางการหาข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถามถามความคิดเห็นจากผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

เมื่อพิจารณาถึงการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนภาษาต่างประเทศแล้ว อาจกล่าวได้ว่ามีกิจกรรมเสริมไม่มากนัก ได้แก่การจัดกิจกรรมเข้าค่ายทางภาษา คิดเป็นร้อยละ 35.3 รองลงมาเป็นการจัดแข่งขันทักษะทางภาษา ร้อยละ 23.5 นอกจากนี้มีโรงเรียนจำนวนน้อยมากที่ใช้วิธีการพัฒนาศักยภาพด้วยการส่งผู้สอนดูงานต่างประเทศ สถานประกอบการ การเข้ารับการอบรม จัดโครงการ English Program และให้ผู้เรียนพบปะพูดคุยกับเจ้าของภาษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาระงานที่หนัก ผู้เรียนต้องหากิจกรรมพัฒนาตนเอง หรือ ไม่มีโอกาสพัฒนาทักษะนอกห้องเรียนมากนัก

ในการจัดสรรงบประมาณด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดสรรในเรื่องเหล่านี้ ได้แก่การจัดการจ้างครูชาวต่างประเทศ การจัดซื้อวัสดุในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดโครงการพัฒนาบุคคล และจัดโครงการพัฒนาสื่อของหมวดภาษาต่างประเทศ

การปรับปรุงหลักสูตรหรือเปลี่ยนแปลงรายวิชาที่เปิดสอน พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการปรับปรุงหลักสูตร โดยอาจกล่าวได้ว่าเป็นช่วงของการนำหลักสูตรแกนกลางมาใช้ และนำมาปรับเพื่อให้เหมาะสมกับสถานศึกษา

ส่วนการสนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่ จะอยู่ในรูปการส่งเข้าร่วมประชุม สัมมนา ฝึกอบรม การทำผลงานวิชาการ ส่วนการสนับสนุนผู้สอนที่มีน้อยที่สุด คือการดูงานต่างประเทศ จึงกล่าวได้ว่าส่วนใหญ่จะพัฒนาเฉพาะผู้สอนไม่ส่งถึงตัวผู้เรียนโดยตรง จึงไม่ได้ช่วยลดภาระงานของผู้สอนในการพัฒนาผู้เรียน

การคัดเลือกครูผู้สอน พบว่าใช้วิธีการสอบสัมภาษณ์และดูประวัติส่วนตัว ไม่มีการสอบข้อเขียน (ซึ่งน่าจะวัดหรือแยกแยะความสามารถทางวิชาการของผู้สอนได้มากกว่า แต่วิธีการนี้ต้องอาศัยเวลาและกระบวนการที่ยากกว่าในการดำเนินงาน)

3. ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาที่เกิดในสถานศึกษา คือการที่ผู้เรียนขาดการฝึกฝนนอกชั้นเรียน จำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนมีมากเกินไป และการขาดแหล่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนภาษาต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวเสนอแนะให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณจ้างครูต่างประเทศเพิ่มเติม จัดวิทยากร

ที่เป็นเจ้าของภาษาให้ความรู้แก่ผู้สอนภาษาต่างประเทศ จัดทัศนศึกษาต่างประเทศ จัดเข้าค่ายทางภาษา นอกจากนี้รัฐบาลควรเพิ่มงบประมาณให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ เพื่อพัฒนาห้องปฏิบัติการทางภาษา และเพิ่มผู้สอนในรายวิชาต่างๆ เนื่องจากผู้สอนมีภาระงานมาก

เมื่อพิจารณาขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีความเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวน 2 โรงเรียน สังกัด กรมสามัญ จำนวน 1 โรงเรียนและโรงเรียนเอกชนสังกัดองค์กรหรือมูลนิธิ 1 โรงเรียน ทั้ง 2 โรงเรียนสอนวิชาภาษาต่างประเทศเพียงภาษาเดียว คือ ภาษาอังกฤษ โรงเรียนรัฐบาลมีจำนวนผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษมากกว่าโรงเรียนเอกชน อย่างไรก็ตามโรงเรียนเอกชนมีแหล่งการเรียนรู้หลายแหล่ง ได้แก่ ห้องสมุดของโรงเรียน ห้องสมุดของหมวดวิชาที่มีมุมหนังสือทางภาษา เครื่องคอมพิวเตอร์จำนวน 5 เครื่อง และห้องปฏิบัติการทางภาษาจำนวน 40 ที่นั่ง สำหรับโรงเรียนรัฐบาลมีห้องสมุดของโรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้เพียงแหล่งเดียวเท่านั้น โรงเรียนทั้ง 2 แห่งไม่มีศูนย์การเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง และไม่มีภาระข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของผู้เรียน ไม่มีการจัดสรรงบประมาณด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ และไม่มีการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนรัฐบาลมีการปรับปรุงหลักสูตรหรือเปลี่ยนแปลงรายวิชาที่เปิดสอนจำนวน 2 ครั้งต่อปี ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนเอกชนไม่มีการปรับปรุงในลักษณะดังกล่าว

เกี่ยวกับการสนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 โรงเรียนได้ส่งผู้สอนเข้าร่วมสัมมนา โดยโรงเรียนรัฐบาลสนับสนุนให้ผู้สอนมีโอกาสปีละ 4 คน จำนวน 2 ครั้งต่อปี ขณะที่โรงเรียนเอกชนส่งเข้าร่วมสัมมนาปีละ 1 คน จำนวน 2 ครั้งต่อปี ในการรับผู้สอนภาษาต่างประเทศใช้วิธีการเรียกจากบัญชีรายชื่อที่กรมสามัญศึกษาคัดเลือกไว้ แต่โรงเรียนเอกชนใช้วิธีการสอบสัมภาษณ์ ดูผลการเรียนและประวัติส่วนตัว

สำหรับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนขนาดเล็กนั้นโรงเรียนเอกชนมีปัญหาคือผู้สอนไม่เพียงพอ สอนไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา งบประมาณมีไม่เพียงพอ โรงเรียนทั้ง 2 แห่งมีปัญหาขาดแหล่งการเรียนรู้ และผู้เรียนขาดการฝึกฝนนอกชั้นเรียน นอกจากนี้เฉพาะโรงเรียนรัฐบาลเท่านั้นที่มีปัญหาผู้เรียนไม่กล้าแสดงออก

โรงเรียนขนาดใหญ่ กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดใหญ่มี 3 โรงเรียน เป็นโรงเรียนประเภทรัฐบาลสังกัดกรมสามัญทั้งหมด ภาษาต่างประเทศที่ใช้สอนในโรงเรียนนั้นมีภาษาอังกฤษและภาษาญี่ปุ่น ส่วนระดับที่เปิดสอนนั้นทั้ง 3 โรงเรียนเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลาย ส่วนผู้สอนภาษาต่างประเทศนั้นเป็นชาวไทยทั้งหมด โรงเรียนทั้ง 3 แห่ง มีห้องสมุดของโรงเรียนและห้องสมุดของหมวดวิชาที่มีมุมหนังสือทางภาษา มีเพียง 2 โรงเรียนที่มีห้องคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีจำนวนคอมพิวเตอร์โดยเฉลี่ยห้องละ 11 เครื่อง มีโรงเรียนเพียงโรงเรียนเดียวที่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา ซึ่งมีที่นั่งจำนวน 40 ที่นั่ง

การหาข้อมูลความต้องการการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในโรงเรียนขนาดใหญ่ นั้น มีการหาข้อมูลใน 2 โรงเรียน ส่วนอีก 1 โรงเรียนไม่มีการหาข้อมูล นอกจากนี้ทั้ง 3 โรงเรียนมีการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ โดยมีการจัดสรรงบประมาณด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ และมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและรายวิชาที่เปิดสอน นอกจากนี้โรงเรียนทั้ง 3 แห่งให้การสนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศ โดยมี 2 โรงเรียนได้ส่งผู้สอนเข้าร่วมสัมมนาการศึกษาต่อ การทำผลงานทางวิชาการ ผลงานต่างประเทศ และมี 1 โรงเรียนที่สนับสนุนการดูงานในประเทศ ส่วนวิธีการรับอาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนใช้วิธีการที่แตกต่างกัน สรุปได้ 4 วิธีคือ วิธีการคัดเลือกจากบัญชีรายชื่อที่กรมสามัญศึกษาคัดเลือกไว้ การสอบคัดเลือก การสอบสัมภาษณ์ และการโอนย้าย

สำหรับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในสถานศึกษานั้น ทั้ง 3 โรงเรียนประสบปัญหาเดียวกัน คือ ปัญหาการขาดแหล่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนภาษาต่างประเทศ และผู้เรียนขาดการฝึกฝนนอกชั้นเรียน และมี 2 โรงเรียนที่มีปัญหาผู้สอนมีภาระงานหนักเกินไป ผู้เรียนไม่กล้าแสดงออก และจำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนมากเกินไป มีโรงเรียนเพียงแห่งเดียวที่มีปัญหาผู้สอนไม่เพียงพอ และงบประมาณมีไม่เพียงพอ

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมี 13 โรงเรียน เป็นโรงเรียนประเภทรัฐบาลสังกัดกรมสามัญ 12 โรงเรียนและเป็นโรงเรียนเอกชนสังกัดองค์กรหรือมูลนิธิ 1 โรงเรียน โรงเรียนทั้ง 13 แห่งมีการสอนภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศสมี 10 โรงเรียน ภาษาจีน 9 โรงเรียน ภาษาญี่ปุ่น 5 โรงเรียน และภาษาเยอรมัน 1 โรงเรียน ส่วนจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศนั้นทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ สำหรับผู้สอนชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษามี 10 โรงเรียน และอีก 4 โรงเรียนมีผู้สอนชาวต่างชาติที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา นอกจากนี้ยังพบว่าจำนวนผู้สอนภาษาอังกฤษมีจำนวนมากที่สุด

สำหรับแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษนี้ ห้องสมุดของโรงเรียนและห้องสมุดของหมวดวิชาที่มีมุมหนังสือทางภาษา มีจำนวน 12 โรงเรียน ห้องคอมพิวเตอร์มี 10 โรงเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษามี 9 โรงเรียน ศูนย์เรียนภาษาคด้วยตนเองมี 4 โรงเรียน โดยทั้ง 10 โรงเรียนที่มีเครื่องคอมพิวเตอร์นั้นเฉลี่ยโรงเรียนละ 87.7 เครื่อง ส่วนที่นั่งในห้องปฏิบัติการทางภาษาจาก 9 โรงเรียนนั้น เฉลี่ยโรงเรียนละ 85.1 ที่นั่ง และจำนวนศูนย์เรียนภาษาคด้วยตนเองที่มีในโรงเรียนนั้น เฉลี่ย 2 ศูนย์ต่อโรงเรียน

เกี่ยวกับการหาข้อมูลความต้องการการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ นั้น 12 โรงเรียนมีการหาข้อมูล ส่วนอีก 1 โรงเรียนนั้นไม่มีการหาข้อมูล แต่ทั้ง 13 โรงเรียนมีการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ สำหรับเรื่องการจัดสรรงบประมาณด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศมี 11 โรงเรียนที่มีการจัดสรรงบประมาณ และมี 2 โรงเรียนที่ไม่มีการ

จัดสรรงบประมาณ ในเรื่องของการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและรายวิชาที่เปิดสอนมี 10 โรงเรียน ส่วนอีก 3 โรงเรียนไม่มีการปรับปรุง

การสนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษนั้นมี 11 โรงเรียนที่มีการสนับสนุนการฝึกอบรม การเข้าร่วมประชุมสัมมนา การทำผลงานทางวิชาการ และมี 8 โรงเรียนที่สนับสนุนการศึกษาต่อ คูงานในประเทศ และมี 5 โรงเรียนที่สนับสนุนการดูงานต่างประเทศ ส่วนวิธีการรับอาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอบสัมภาษณ์ 9 โรงเรียน รองลงมาใช้วิธีการสอบประวัติส่วนตัว การคัดเลือกจากผลการเรียน วิธีการคัดเลือกจากบัญชีรายชื่อที่กรมสามัญศึกษาคัดเลือกไว้ การสอบคัดเลือก และการโอนย้ายตามลำดับ

สำหรับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในสถานศึกษานั้น โรงเรียนเกือบทุกแห่งจำนวน 12 โรงเรียนจากกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่พิเศษทั้งหมด 13 โรงเรียนมีปัญหาจำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนมากเกินไป และผู้เรียนขาดการฝึกฝนนอกชั้นเรียน ส่วนปัญหาผู้เรียนไม่กล้าแสดงออกมี 10 โรงเรียน สำหรับปัญหาผู้สอนมีภาระงานหนักเกินไป ขาดแหล่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนภาษาต่างประเทศพบใน 8 โรงเรียน ปัญหาผู้สอนไม่เพียงพอ และงบประมาณไม่เพียงพอเกิดขึ้นใน 5 โรงเรียน ปัญหาสุดท้ายพบเพียงโรงเรียนเดียว คือผู้สอนสอนไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

เมื่อได้พิจารณาในภาพรวมของขนาดโรงเรียน พอสรุปได้ว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษมีโอกาสดีกว่าในการสนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศ นอกจากนั้นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษยังเป็นโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศได้หลากหลายที่สุด ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กค่อนข้างมีความจำกัดในด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ โดยไม่มีการจัดงบประมาณ ไม่มีการพัฒนาศักยภาพของผู้สอนและศึกษาข้อมูลความต้องการของผู้เรียน นอกจากนั้นโรงเรียนขนาดเล็กยังมีปัญหาขาดแหล่งการเรียนรู้ ผู้สอนจบไม่ตรงสาขาที่สอน ขาดแคลนผู้สอน ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีปัญหาจำนวนผู้เรียนมากเกินไป ผู้เรียนขาดการฝึกฝน แม้ว่าผู้สอนมีวุฒิการศึกษาตรงกับวิชาที่สอน

ผู้สอน

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้สอนภาษาต่างประเทศ ผู้สอนภาษาต่างประเทศที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้ ผู้สอนภาษาอังกฤษมีจำนวนมากที่สุด คือ 36 คน ฝรั่งเศส 11 คน เยอรมัน 1 คน ญี่ปุ่น 8 คน และจีน 9 คน เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้สอนภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศสมีครบทุกจังหวัด ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเยอรมันมีจำนวน 1 คนเท่านั้น เนื่องจากโรงเรียนในภาคใต้มีการเปิดสอนภาษาเยอรมันน้อยมาก ส่วนภาษาต่างประเทศที่ใช้สอนมากที่สุด คือภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส จีน ญี่ปุ่น เยอรมัน ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ผู้สอนภาษา

อังกฤษส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ 49.1 ปี รองลงมาคือผู้สอนภาษาฝรั่งเศส ผู้สอนภาษาจีน และผู้สอนภาษาญี่ปุ่น ทั้งนี้ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นส่วนใหญ่เป็นผู้สอนภาษาต่างประเทศภาษาอื่น ๆ อยู่ก่อนแล้ว และได้รับมอบหมายหรือให้ช่วยสอนภาษาญี่ปุ่นอีกวิชาหนึ่ง ส่วนผู้สอนภาษาเยอรมันมีอายุเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 25 ปี

เกี่ยวกับประสบการณ์สอน พบว่าผู้สอนภาษาอังกฤษและผู้สอนภาษาฝรั่งเศสมีค่าเฉลี่ยของประสบการณ์การสอนที่ใกล้เคียงกัน คือ 22.4 ปี และ 21.1 ปี ตามลำดับ ส่วนผู้สอนภาษาญี่ปุ่น เยอรมัน และจีน มีประสบการณ์สอนใกล้เคียงกัน คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3-4 ปี

ส่วนวุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้สอนภาษาต่างประเทศที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีภายในประเทศ โดยผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษมีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรีร้อยละ 91.6 และปริญญาโท ร้อยละ 5.6 ส่วนผู้สอนภาษาต่างประเทศวิชาอื่นไม่พบว่าจะจบในระดับปริญญาโทเลย นอกจากนี้มีผู้สอนวิชาภาษาจีนบางส่วนที่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดต่ำกว่าระดับปริญญาตรีร้อยละ 22.2

สำหรับรายละเอียดด้านการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น และจีน มีดังนี้

ผู้สอนภาษาอังกฤษ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศมากที่สุด และจบเอกภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ ส่วนผู้สอนที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทมีเพียงส่วนน้อย นอกจากนี้ยังพบว่าผู้สอนภาษาอังกฤษมีผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรหลังปริญญาตรีทางด้านภาษาศาสตร์และการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์พิเศษ (Esp.) โดยมีจำนวนเพียง 3 คนเท่านั้น

ผู้สอนภาษาฝรั่งเศส ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีภายในประเทศและจบวิชาเอกภาษาฝรั่งเศสทุกคน

ผู้สอนภาษาญี่ปุ่น สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีภายในประเทศทุกคน แต่ไม่มีผู้สอนคนใดจบวิชาเอกและวิชาโทภาษาญี่ปุ่นเลย โดยวิชาเอกที่จบส่วนใหญ่เป็นวิชาเอกภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตามแม้ว่าไม่มีผู้สอนคนใดจบวิชาเอกและวิชาโทญี่ปุ่นเลย แต่จากการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้พบว่า ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นได้เคยไปฝึกอบรมที่ประเทศญี่ปุ่น มีจำนวนมากถึงร้อยละ 87.5 โดยผู้สอนแต่ละคนได้เข้าฝึกอบรมเฉลี่ย 52.5 วัน ส่วนผู้สอนคนอื่นที่ไม่เคยไปอบรมที่ประเทศญี่ปุ่นบางส่วนก็ได้มีการเรียนเพิ่มเติมที่เขตการศึกษา 3 ทุกวันศุกร์ และผ่านการอบรมหลักสูตรครูสอนภาษาญี่ปุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งมีระยะเวลาอบรม 1 ปีการศึกษา ตลอดจนศึกษาทางไปรษณีย์กับศูนย์ภาษามูลนิธิญี่ปุ่น กรุงเทพฯ

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศไทย และมีส่วนน้อยที่จบต่ำกว่าปริญญาตรี ผู้สอนทุกคนไม่มีผู้ใดจบวิชาเอกภาษาจีนเลย และมีผู้จบวิชาโทภาษาจีนจำนวนน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 11.1 โดยพบว่าผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่จบวิชาเอกภาษาอังกฤษคิดเป็นร้อยละ 44.4 และจบวิชาเอกสาขาการจัดการทั่วไปและสังคมวิทยา ร้อยละ 11.1

อย่างไรก็ตามพบว่าผู้สอนภาษาจีนร้อยละ 33.3 ได้เคยไปประเทศจีนโดยเข้าร่วมฝึกอบรมและดูงานเฉลี่ย 31 วัน นอกจากนั้นผู้สอนเหล่านี้ยังเคยเป็นหัวหน้าทัวร์ในประเทศจีน และได้เคยไปขายสินค้าที่ประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์

ส่วนกลุ่มตัวอย่างภาษาเยอรมันไม่ระดับการศึกษา และสถานที่ที่สำเร็จการศึกษา

เมื่อพิจารณาถึงทักษะ เนื้อหาที่ผู้สอนถนัดในการสอนกับทักษะที่ใช้สอนแล้วนั้นมีความสอดคล้องกัน กล่าวคือผู้ถนัดในทักษะใดก็จะใช้ทักษะนั้น ๆ ในการสอน ผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ถนัดทักษะการอ่านมากที่สุด และการฟังน้อย ดังนั้นผู้สอนจะใช้ทักษะการอ่านในการสอนมากที่สุดและการฟังในระดับน้อย ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสมีความถนัดด้านไวยากรณ์ คำศัพท์และทักษะการอ่านมากที่สุด และมีความถนัดทักษะการฟังและการพูดน้อยกว่าทักษะอื่น ๆ ในการสอนจึงใช้ทักษะการอ่านมากที่สุดเช่นกัน ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นถนัดการเขียนน้อยที่สุด และสอนทักษะการเขียนน้อยที่สุดเช่นกัน ผู้สอนภาษาจีนทั้งหมดและส่วนใหญ่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างถนัดทักษะการอ่าน การฟัง และคำศัพท์ และใช้ทักษะอ่านและการฟังในการสอนในระดับมาก อย่างไรก็ตามทักษะที่ผู้สอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่ต้องการพัฒนามากที่สุด คือทักษะการฟังและการพูด ยกเว้นผู้สอนวิชาภาษาจีนที่ต้องการพัฒนาทักษะการเขียน

สำหรับการให้ความสำคัญต่อทักษะต่างๆในการสอน พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษให้ลำดับความสำคัญของทักษะการฟังเป็นลำดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 47.2 รองลงมาคือทักษะการอ่าน ร้อยละ 27.4 และให้ความสำคัญกับทักษะการพูดเป็นลำดับที่ 3 ร้อยละ 19.4 ส่วนผู้สอนภาษาฝรั่งเศสให้ลำดับความสำคัญของทักษะการฟังเป็นลำดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 54.4 รองลงมาคือทักษะการพูด ร้อยละ 45.5 และเป็นที่น่าสนใจว่าไม่มีกลุ่มตัวอย่างผู้สอนวิชาภาษาฝรั่งเศสคนใดที่จัดลำดับความสำคัญของทักษะการอ่านและการเขียนเป็นลำดับที่ 1 เลย สำหรับ ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นให้ลำดับความสำคัญของทักษะการพูดเป็นลำดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50.0 และมีเพียงร้อยละ 25.0 ที่เห็นว่าทักษะการฟังมีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 ส่วนทักษะการอ่านและการเขียนนั้น ผู้สอนได้จัดลำดับความสำคัญเป็นอันดับ 1 น้อยมาก ในส่วนผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่ให้ลำดับความสำคัญต่อทักษะการฟังเป็นลำดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 66.7 และให้ความสำคัญต่อทักษะเขียนเป็นลำดับสุดท้าย

เกี่ยวกับการไปอยู่ต่างประเทศของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาต่างประเทศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้สอนร้อยละ 64.6 มีโอกาสเคยไปอยู่ต่างประเทศ โดยผู้สอนภาษาอังกฤษจำนวน 3 คนเคยไปอยู่กับครอบครัว 3 คนไปศึกษาต่อ 3 คนดูงาน ส่วนผู้สอนภาษาฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และจีน ส่วนใหญ่เป็นการไปฝึกอบรมและดูงานในต่างประเทศ สำหรับระยะเวลาในการไปอยู่ต่างประเทศของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาต่างประเทศ พบว่า ผู้สอนภาษาอังกฤษมีประสบการณ์ในประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ โดยใช้ระยะเวลาเพื่อการศึกษาโดยเฉลี่ย 2 ปี อาศัยอยู่กับครอบครัวเฉลี่ย 1 ปี ดูงานเฉลี่ย 37.33 วัน กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศสมีประสบการณ์ใน

ประเทศฝรั่งเศสโดยใช้เวลาทำงานเป็นระยะเวลาโดยเฉลี่ย 30.80 วัน และฝึกอบรมเป็นเวลา 5.25 วัน ส่วนผู้สอนภาษาญี่ปุ่นมีประสบการณ์ฝึกอบรมและงานที่ประเทศญี่ปุ่นเฉลี่ย 4.62 วัน และ 43.17 วัน ตามลำดับ มีเพียง 1 คนที่ไปอยู่กับครอบครัวเป็นเวลา 1 ปี และกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาจีนไปฝึกอบรมและงาน ณ ประเทศจีนเป็นเวลาโดยเฉลี่ย 40 วัน และ 37.67 วันตามลำดับ

ในการเพิ่มพูนความรู้ด้านภาษาที่ตนเองสอน พบว่า ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีเพียงผู้สอนภาษาญี่ปุ่น และภาษาจีนเท่านั้นที่มีการเพิ่มพูนความรู้ด้านภาษาที่ตนเองสอนอยู่ คิดเป็นร้อยละ 12.5 และ 1.1 ตามลำดับ โดยอยู่ในช่วงปี 2544 – 2546 ซึ่งในส่วนของผู้สอนภาษาญี่ปุ่นได้เพิ่มพูนความรู้ด้วยการศึกษาทางไปรษณีย์กับศูนย์ภาษามูลนิธิญี่ปุ่นและอบรมทุกวันศุกร์ ส่วนผู้สอนภาษาจีนได้อบรมที่มหาวิทยาลัยยูนานเป็นเวลา 1 เดือน

ข้อมูลที่พบแสดงให้เห็นว่าผู้สอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่ต้องสอนภาษาต่างประเทศอื่นๆ ด้วย เช่นผู้สอนภาษาฝรั่งเศสยังต้องสอนวิชาภาษาอังกฤษและภาษาญี่ปุ่น ผู้สอนภาษาจีนต้องสอนวิชาภาษาอังกฤษ และยังมีภาระงานอื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน เช่น งานการเงินและการบัญชี งานธุรการ เจ้าหน้าที่พัสดุ สวัสดิการ งานห้องสมุดและบรรณารักษ์ งานปกครอง หัวหน้าหมวด รองหัวหน้าหมวด เจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียน งานโภชนาการ งานสหกรณ์ เป็นต้น โดยเฉลี่ยแล้วผู้สอนภาษาต่างประเทศสอนประมาณ 14 – 23 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และได้รับมอบหมายให้ทำงานอื่นนอกเหนือจากการสอนประมาณ 7-14 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รวมเป็นประมาณ 21-37 ชั่วโมง นับว่าผู้สอนมีเวลาเหลือน้อยมากสำหรับการพัฒนาตนเองและพัฒนาการเรียนการสอน การผลิตผลงานของครูจึงมีเพียงร้อยละ 33 -64 กิจกรรมนอกห้องเรียนสำหรับพัฒนาผู้เรียนจึงมีน้อยมาก หากพิจารณารายละเอียดของผู้สอนแต่ละภาษาในการผลิตผลงานจะพบว่าผู้สอนภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสมีการผลิตผลงานมากที่สุด ส่วนผู้สอนภาษาญี่ปุ่นมีการผลิตผลงานน้อยที่สุด ผู้สอนภาษาอังกฤษจะมีการผลิตผลงานทุกประเภท โดยทำด้านงานแปลมากที่สุดและมีการผลิตใบงาน ใบความรู้ และผลิตบทเรียนสำเร็จรูป และชุดแบบฝึกสอน ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสมีการทำวิจัยมากที่สุด นอกจากนี้มีการผลิตชุดการสอน บทเรียนสำเร็จรูป และเอกสารประกอบการเรียน ส่วนผู้สอนภาษาจีนมีการผลิตใบความรู้ บัตรคำ แบบฝึก ใบงาน อุปกรณ์การสอน และเมื่อพิจารณาจากภาพรวมจึงกล่าวได้ว่า ผู้สอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่ผลิตผลงานเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนในวิชาที่ตนรับผิดชอบเท่านั้น ในส่วนบทความ งานแปล และงานวิจัยผู้สอนจะผลิตออกมาน้อย

เกี่ยวกับปัญหาของผู้สอนภาษาต่างประเทศ พบว่าปัญหาอันดับ 1 ของผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ คือ ภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอน รองลงมาคือปัญหาการขาดโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษ สำหรับผู้สอนภาษาฝรั่งเศส ภาษาญี่ปุ่น และภาษาจีนนั้น ปัญหาอันดับ 1 คือ การขาดโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพด้านภาษาที่สอน

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน และปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

การใช้หลักสูตรของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาต่างประเทศนั้น ผู้สอนส่วนใหญ่กำหนดหลักสูตรเองโดยใช้สาระการเรียนรู้และมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตร โดยการทำหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มีการสอบถามความต้องการของชุมชน ผู้เรียน และผู้ปกครอง นอกจากนี้มีผู้สอนบางรายยังใช้หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ใช้ตามที่กระทรวงกำหนดตั้งแต่ฉบับปี พ.ศ. 2522 -2546 แต่ส่วนใหญ่ใช้ฉบับปี พ.ศ. 2544

หลักสูตรภาษาฝรั่งเศสที่ผู้สอนใช้นั้นมีทั้งที่เป็นหลักสูตรตามที่กระทรวงกำหนดตั้งแต่ฉบับปี พ.ศ. 2533 -2544 และกำหนดหลักสูตรเองโดยใช้สาระการเรียนรู้และมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรในจำนวนที่เท่า ๆ กัน โดยหลักสูตรที่กำหนดเองเริ่มใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 และส่วนใหญ่มีการสอบถามความต้องการของชุมชน ผู้เรียน และผู้ปกครอง

หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรที่กำหนดขึ้นเองโดยใช้สาระการเรียนรู้และมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรและเริ่มใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2546 ส่วนใหญ่ไม่มีการสอบถามผู้ให้หลักสูตร

เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของผู้สอนนั้น ส่วนใหญ่ผู้สอนภาษาต่างประเทศทุกภาษามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน และเป็นผู้เลือกตำราและสื่อการเรียนที่ใช้ประกอบหลักสูตรกระบวนวิชาที่สอน ผู้สอนส่วนใหญ่ใช้ตำราที่ผลิตภายในประเทศหรือรวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ ยกเว้นผู้สอนภาษาจีนที่ใช้ตำราต่างประเทศ

เกี่ยวกับรายละเอียดของหลักสูตร ผู้สอนทุกภาษาส่วนใหญ่ได้ศึกษาทุกหัวข้อก่อนวางแผนการสอน ยกเว้นผู้สอนภาษาญี่ปุ่นจำนวนไม่มากนักที่ศึกษารายละเอียดในหัวข้อการสอนซ่อมเสริม ผู้สอนทุกภาษาส่วนใหญ่นิยมสอนโดยการบรรยาย ปฏิบัติในชั้นเรียนและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ยกเว้นผู้สอนภาษาเยอรมันและญี่ปุ่นที่ไม่นิยมสอนแบบให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ส่วนการสอนแบบโครงงานและการศึกษานอกสถานที่ ผู้สอนส่วนใหญ่ไม่นิยมใช้ ในด้านทักษะและเนื้อหา ผู้สอนทุกภาษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับทุกทักษะในระดับมากถึงมากที่สุด ยกเว้นผู้สอนภาษาจีนที่ให้ความสำคัญกับการเขียนและไวยากรณ์ในระดับน้อย ผู้สอนภาษาเยอรมันให้ความสำคัญด้านคำศัพท์และวัฒนธรรมในระดับน้อย

สำหรับกิจกรรมที่ช่วยเสริมทักษะการสอนภาษาเป้าหมาย ผู้สอนทุกภาษาส่วนใหญ่ใช้วิธีศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองมากกว่ากิจกรรมอื่น ๆ นอกจากศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองแล้ว ผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ยังอ่านหนังสือพิมพ์/ วารสารต่างประเทศ ฟังเพลง ฟังข่าว ดูภาพยนตร์เสียงใน

ฟิล์ม ดูโทรทัศน์ ใช้คอมพิวเตอร์ และสนทนากับชาวต่างประเทศในระดับมาก ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสอ่านหนังสือพิมพ์/ วารสารต่างประเทศ ฟังเพลง ใช้คอมพิวเตอร์ และสนทนากับชาวต่างประเทศในระดับมาก ผู้สอนภาษาเยอรมันมีการใช้คอมพิวเตอร์ ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นครึ่งหนึ่ง และมากกว่าครึ่งฟังเพลง และใช้คอมพิวเตอร์ / อินเทอร์เน็ต ผู้สอนภาษาจีนอ่านหนังสือพิมพ์/วารสารต่างประเทศ ฟังเพลง ดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม ดูโทรทัศน์ ใช้คอมพิวเตอร์ และสนทนากับชาวต่างประเทศในระดับมาก ผู้สอนทุกภาษาใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษาเป้าหมายในการสอน และสอนแบบทักษะสัมพันธ์ในระดับมาก ส่วนสื่อการเรียนการสอนที่กลุ่มผู้สอน ทุกภาษาใช้มากที่สุด คือ ภาพประกอบ แถบเสียง และวัสดุจริง ยกเว้นผู้สอนภาษาเยอรมันที่ใช้ ภาพประกอบและวัสดุจริงมากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ

ในความคิดเห็นของผู้สอนทุกภาษายกเว้นภาษาญี่ปุ่นและฝรั่งเศส ผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้เรียนมีโอกาใช้ภาษาในกิจกรรมชุมชนและตามสถานที่ท่องเที่ยว ในการประเมินผลผู้สอนทุกภาษาให้สัดส่วนคะแนนในการสอบระหว่างภาค ปลายภาค การสอบย่อย ชิ้นงานระหว่างภาค และจิตพิสัย ยกเว้นผู้สอนภาษาเยอรมันซึ่งไม่จัดสรรคะแนนในส่วนของจิตพิสัย ผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับข้อสอบปรนัย ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสและเยอรมัน ให้ความสำคัญกับข้อสอบอัตนัยมากที่สุด ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการสอบปฏิบัติในลำดับต้น ๆ และผู้สอนภาษาจีนให้ความสำคัญกับข้อสอบอัตนัยมากที่สุด

ส่วนปัญหาในการสอนภาษาเป้าหมาย ผู้สอนแต่ละภาษาประสบคล้ายคลึงกัน คือ ผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าภาระงานสอนและภาระงานโดยรวมมากเกินไป ทำให้มีผลต่อประสิทธิภาพการสอน จำนวนผู้เรียนในห้องมากเกินไป ผู้เรียนไม่สนใจเรียน ช่วงเวลาเรียนไม่เหมาะสมเนื่องจากเป็นช่วงบ่ายและระยะเวลาในการฝึกทักษะน้อยและไม่ต่อเนื่อง และฝึกทักษะได้ไม่ทั่วถึงเนื่องจากนักเรียนมีจำนวนมากเกินไป หลักสูตรไม่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น และผู้สอนไม่เข้าใจหลักสูตรดีพอ ผู้สอนยอมรับว่าขาดทักษะในการสอนให้หลากหลาย ให้ความสนุกสนาน ผู้สอนบางส่วนไม่เห็นด้วยกับการสอนแบบ child center เพียงอย่างเดียว ผู้สอนภาษาจีนยังมีปัญหาด้านพื้นความรู้และการออกเสียง นอกจากนี้อากาศในห้องเรียนร้อนอบอ้าว และเสียงดัง สื่อประกอบการเรียนการสอนมีไม่พอ และที่มีอยู่ไม่ทันสมัย แหล่งการเรียนรู้นอกชั้นเรียนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีน้อย ขาดงบประมาณ และเวลาที่จะพานักเรียนไปทำกิจกรรม

ผู้เรียน

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้เรียนภาษาเป้าหมาย กลุ่มตัวอย่าง ผู้เรียนมีทั้งสิ้น 129 คน จำนวนผู้เรียนวิชาภาษาอังกฤษมีมากที่สุดคือ 72 คน ฝรั่งเศส 21 คน เยอรมัน 2 คน ญี่ปุ่น 16 คน และจีน 18 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กลุ่มตัวอย่างมีอายุตั้งแต่ 16-18 ปี โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน และเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้จึงมีกลุ่มตัวอย่าง

บางส่วน (ร้อยละ 4.7) ใช้ภาษามลายูในชีวิตประจำวัน บิดาและมารดาของกลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มีอาชีพในกลุ่มค้าขายและทำธุรกิจส่วนตัว กลุ่มตัวอย่างภาษาฝรั่งเศสส่วนใหญ่ บิดาค้าขายและทำธุรกิจส่วนตัว ส่วนมารดามีอาชีพรับจ้าง ราชการ และทำรัฐวิสาหกิจ กลุ่มตัวอย่างภาษาเยอรมัน ครึ่งหนึ่งบิดาและมารดามีอาชีพค้าขายและทำธุรกิจส่วนตัว อีกครึ่งหนึ่งบิดาและมารดา ราชการและทำรัฐวิสาหกิจ สำหรับกลุ่มตัวอย่างภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีน ส่วนใหญ่บิดามีอาชีพรับจ้าง มารดามีอาชีพรับจ้างและค้าขาย ทั้งนี้หากไม่นับกลุ่มตัวอย่างภาษาเยอรมันซึ่งมีเพียง 2 คน ส่วนใหญ่แล้วผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างภาษาฝรั่งเศส มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากที่สุด คือ 10,001 - 20,000 บาท

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 126 คน ศึกษาภาษาอังกฤษ ซึ่งแสดงว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ส่วนภาษาเยอรมันเป็นภาษาที่มีผู้เลือกเรียนน้อยที่สุด คือ มีแค่ 2 คน เกรด 4 เป็นเกรดที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำได้สำหรับวิชาภาษาเป้าหมายในภาคการศึกษาที่ผ่านมา โดยผู้เรียนภาษาจีนมีจำนวนผู้ที่ได้เกรด 4 มากที่สุด ผู้เรียนภาษาอื่น ๆ เริ่มเรียนภาษาเป้าหมายในระดับมัธยมศึกษา ยกเว้นผู้เรียนภาษาอังกฤษ และ ภาษาจีน ซึ่งบางส่วนเริ่มเรียนภาษาเป้าหมายตั้งแต่ระดับอนุบาล ผู้เรียนส่วนใหญ่ทำกิจกรรมทางภาษาในประเทศมากกว่าต่างประเทศ และกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างทำมากที่สุด คือ การเรียนพิเศษ ซึ่งพบว่าผู้เรียนภาษาจีนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 9.2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

สำหรับผู้สอนภาษาเป้าหมาย ผู้เรียนทุกภาษาส่วนใหญ่เรียนภาษาเป้าหมายกับผู้สอนชาวไทย มีเพียงผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น และ ภาษาจีน เท่านั้นที่ครั้งหนึ่งมีโอกาสเรียนกับผู้สอนชาวไทย และชาวต่างชาติ

2.ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้การสอนและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาเป้าหมาย
เกี่ยวกับทัศนคติในการเรียนการสอนภาษาเป้าหมายนั้น เพื่อความชัดเจนในการอภิปรายผล จึงแบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 3 ระดับกว้าง ๆ คือ มาก น้อย และไม่เลย พบว่า ในด้านความพึงพอใจที่มีต่อภาษาเป้าหมาย ผู้เรียนทุกภาษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก ยกเว้นภาษาอังกฤษซึ่งพอใจน้อย และภาษาเยอรมันที่ผู้เรียน 1 คนพึงพอใจในระดับมาก และอีก 1 คน พึงพอใจในระดับน้อย ในบรรดาทักษะฟัง-พูด-อ่าน-เขียน ผู้เรียนภาษาอังกฤษมีทักษะการอ่านมากกว่าทักษะอื่น ๆ ผู้เรียนภาษาฝรั่งเศส มีทักษะ อ่าน และ เขียน ผู้เรียนภาษาเยอรมันครึ่งหนึ่งมีทักษะอ่านและเขียนในระดับมาก ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นและจีนมีทักษะเขียน อย่างไรก็ตามแม้จะมีความสามารถในบางทักษะในระดับที่มาก ผู้เรียนทุกภาษายังต้องการที่จะปรับปรุงทุกทักษะในระดับมากเช่นกัน ผู้เรียนทุกภาษาเห็นความจำเป็นของภาษาเป้าหมายในปริมาณที่มาก ยกเว้นผู้เรียนภาษาเยอรมัน และ ภาษาญี่ปุ่น ที่ส่วนใหญ่เห็นความจำเป็นในระดับน้อย ผู้เรียนทุกภาษาส่วนใหญ่ทำกิจกรรมภาษาต่างประเทศ โดยการเรียนมากกว่ากิจกรรมอื่น ๆ นอกจากการเรียนแล้วผู้เรียนภาษาอังกฤษ และ ภาษาจีน ส่วนใหญ่ยังทำกิจกรรมฟังเพลงในระดับมากอีกด้วย

กลุ่มตัวอย่างทุกภาษาส่วนใหญ่ต้องการใช้ภาษาเป้าหมายในอาชีพการงานในระดับมาก ยกเว้นผู้เรียนภาษาเยอรมันที่ครึ่งหนึ่งต้องการในระดับมากและอีกครึ่งหนึ่งต้องการในระดับน้อย สำหรับกิจกรรมในชั้นเรียนที่เสริมทักษะและการใช้ภาษาเป้าหมายพบว่า ทุกกิจกรรมช่วยเสริมทักษะให้กับผู้เรียนส่วนใหญ่ของทุกภาษายกเว้นผู้เรียนภาษาเยอรมันทั้งหมดเห็นว่าเกมปริศนา คำทายช่วยเสริมทักษะ และร้อยละ 50 เห็นว่าการใช้สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติและกิจกรรมกลุ่มช่วยเสริมทักษะในระดับมาก ส่วนกิจกรรมนอกชั้นเรียนที่เสริมภาษาเป้าหมายนั้น กลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส คิดว่าทุกกิจกรรมช่วยเสริมทักษะในระดับมาก ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างภาษาเยอรมันส่วนใหญ่ก็มองเช่นเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างภาษาญี่ปุ่นครึ่งหนึ่งและมากกว่าครึ่งเห็นว่าทุก กิจกรรมช่วยเสริมทักษะเช่นกัน ยกเว้นการอ่านหนังสือพิมพ์และฟังวิทยุ สำหรับผู้เรียนภาษาจีนจำนวนครึ่งหนึ่งและมากกว่าครึ่ง เห็นว่าทุกกิจกรรมช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาเป้าหมายได้มาก ยกเว้นการเข้าค่าย การอ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ และการใช้คอมพิวเตอร์/ อินเทอร์เน็ต

เมื่อพิจารณาถึงแหล่งต้นแบบ ครูชาวไทยเป็นแหล่งต้นแบบได้มากสำหรับผู้เรียนทุกภาษา ส่วนครูต่างประเทศเป็นแหล่งต้นแบบทางภาษาได้ดีที่สุดสำหรับกลุ่มตัวอย่างภาษาจีน และไม่เป็นแหล่งต้นแบบสำหรับผู้เรียนภาษาเยอรมันเลย เนื่องจากผู้เรียนภาษาเยอรมันไม่มีโอกาสได้เรียนภาษาเป้าหมายกับครูต่างประเทศ ในด้านพฤติกรรมการเรียนนั้นผู้เรียนส่วนใหญ่ของทุกภาษามีการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ ส่งงานตรงเวลา ปรึกษาทบทวนกับเพื่อนและอาจารย์ แต่มีข้อบ่งชี้สังเกตในส่วนของการค้นคว้าข้อมูลซึ่งพบว่าผู้เรียนทุกภาษาส่วนใหญ่ไม่ค่อยค้นคว้าเพิ่มเติมไม่ว่าจะเป็นจากห้องสมุด จากอินเทอร์เน็ตหรือจากสื่ออื่น ๆ นอกจากนี้พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ทุกภาษาไม่มีโอกาสใช้ภาษาในกิจกรรมชุมชนและตามสถานที่ท่องเที่ยว ยกเว้นผู้เรียนภาษาจีนที่มีโอกาสมากกว่าภาษาอื่นคือร้อยละ 44.4 ได้ใช้ภาษาในกิจกรรมชุมชน และร้อยละ 66.7 ได้ใช้ภาษาตามสถานที่ท่องเที่ยว

สำหรับปัญหาในการเรียนภาษาเป้าหมายนั้น ผู้เรียนแต่ละภาษาประสบปัญหาที่คล้ายคลึงกันดังนี้

- ปัญหาด้านผู้สอน พบว่า ผู้สอนอธิบายได้ไม่ชัดเจน มีวิธีสอนที่ไม่น่าสนใจ ขาดความกระตือรือร้นในการสอน ขาดแคลนผู้สอนที่เป็นชาวต่างชาติ
- ปัญหาด้านผู้เรียน พบว่า ไม่สามารถปฏิบัติตามทักษะที่สอนได้
- ปัญหาด้านช่วงเวลา พบว่า การเรียนภาษาไม่ควรเป็นช่วงบ่าย ระยะเวลาเรียนน้อยและไม่ต่อเนื่อง
- ปัญหาด้านห้องเรียน พบว่า มีเสียงรบกวนทั้งจากนอกห้องและจากนักเรียนในห้องที่ไม่สนใจการเรียน
- ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่าไม่ทันสมัย มีน้อย และไม่น่าสนใจ

- ปัญหาด้านแหล่งการเรียนรู้ พบว่ามีน้อยจนถึงขั้น ไม่มี และที่มีก็ล้าสมัย
- ปัญหาด้านเวลา พบว่า ไม่มีเวลาไปศึกษาตามแหล่งการเรียนรู้

อภิปรายผล

ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับความขาดแคลนผู้สอนชาวต่างประเทศที่เป็นเจ้าของภาษาของกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคใต้ อาจสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุของปัญหาได้หลายประการ ประการแรกอาจเนื่องมาจากข้อเสียเปรียบทางภูมิศาสตร์ของโรงเรียน โรงเรียนในต่างจังหวัดที่ไม่เป็นแหล่งความเจริญทางธุรกิจเสียเปรียบเมืองที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากเมืองที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวมีโอกาสในการว่าจ้างชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวระยะยาว พร้อมกับหาประสบการณ์การทำงานด้วยการทำงานเป็นอาจารย์พิเศษได้มากกว่า การทำงานในเมืองใหญ่หรือแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกสบายมากกว่า และเมืองใหญ่ยังเอื้อให้ชาวต่างชาติมีโอกาสหารายได้เสริมรายได้ประจำด้วย

ประการที่สองเป็นเรื่องของการจัดสรรเงินงบประมาณ โรงเรียนที่ไม่มีความพิเศษทางทำเลที่ตั้งจึงอาจต้องมีการทดแทนด้วยการจัดสรรเงินเดือนค่าจ้างที่สามารถดึงดูดเจ้าของภาษาได้พอกับการทำงานในเมืองใหญ่ มิฉะนั้นก็จะยังเป็นปัจจัยลบต่อการหาผู้สอนที่เป็นเจ้าของภาษาได้ ดังนั้นการไม่มีนโยบายการเงินพิเศษแก่การจ้างชาวต่างชาติ บางครั้งจึงตกเป็นภาระค่าใช้จ่ายของหน่วยงานนั้น หรือผู้ปกครองนักเรียน

แม้ว่าผลการวิจัยนี้ได้มาจากข้อมูลที่สำรวจก่อนการเกิดความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้นปี 2547 ก็ตาม แต่ก็น่าจะคาดเดาได้ว่าปัญหาความไม่ปลอดภัยนี้จะยังส่งผลกระทบต่อความขาดแคลนผู้สอนชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษา โดยเฉพาะชาวตะวันตก เพราะแม้เงินเดือนจะน่าดึงดูดใจมากเพียงใด แต่หากชีวิตไม่มีความปลอดภัยก็ยากที่จะหาชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษามาเป็นผู้สอน

อย่างไรก็ตามข้อสันนิษฐานเรื่องความเสียเปรียบทางภูมิศาสตร์น่าจะนำมาเปรียบเทียบกับจำนวนผู้สอนชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษาในโรงเรียนของส่วนกลาง หรือเมืองใหญ่ของประเทศไทย

ประเด็นการขาดแคลนผู้สอนนั้นไม่เพียงแต่การขาดแคลนเจ้าของภาษาต่างประเทศเท่านั้น แม้กระทั่งครูไทยที่สอนภาษาต่างประเทศก็ยังประสบปัญหาขาดแคลน โรงเรียนมัธยมศึกษาไม่สามารถหาครูไทยที่จบวิชาเอกภาษาญี่ปุ่นได้ ต่างผันครูจากการสอนภาษาอื่นมาสอนภาษาญี่ปุ่นแทน หรือครูสอนภาษาจีนก็ต้องใช้ผู้สอนที่จบวิชาโทภาษาจีน สาเหตุดังกล่าวอาจเนื่องมาจากปัญหาค่าตอบแทน ทั้ง ๆ ที่ในประเทศไทยมีบัณฑิตจบวิชาเอกภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีนอยู่พอสมควร แม้ไม่มากนัก แต่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในภาคธุรกิจเอกชนซึ่งค่าตอบแทนสูงกว่า ปัญหาค่าตอบแทน

แทนที่ต่ำเป็นสาเหตุให้เกิดความขาดแคลนครุสอนภาษาต่างประเทศ ทั้งที่เป็นชาวไทยและชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษา ซึ่งเป็นอุปสรรคในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองเล็ก ปัญหาค่าตอบแทนนี้ได้มีการกล่าวถึงในบทความของ กัลยาณี สีสสุวรรณ (2535 : 154) ว่า “ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นก็เป็นสาขาวิชาที่ขาดแคลนอีกสาขาหนึ่งคือถึงแม้ว่าจะมีตำแหน่งบรรจุได้ แต่ก็ไม่มีผู้มาสมัคร เพราะปัญหาค่าตอบแทนนั่นเอง ผู้ที่ได้รับทุนไปเรียนทางด้านภาษาญี่ปุ่นโดยตรง เมื่อกลับมาแล้วก็เปลี่ยนใจไม่ยึดอาชีพการสอน เพราะ ค่าตอบแทนจากเอกชนสูงกว่าหลายเท่า ฉะนั้นไม่ว่าที่ไหนเมื่ออยากเปิดสอนภาษาญี่ปุ่นโดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาที่ทางกระทรวงศึกษาธิการได้เห็นความสำคัญและสนับสนุน ตลอดจนร่าง หลักสูตร แต่งตำรา ทำแบบฝึกหัด คู่มือครูเรียบร้อยแล้ว และประกาศให้ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษา ต่างประเทศมานานนับ 10 ปีแล้วก็ตาม และได้มีผู้เรียนจำนวนมากอยากจะเรียน แต่การขาดผู้สอนด้วยสาเหตุดังกล่าวทำให้ไม่สามารถเปิดสอนวิชานี้ได้”

ประเด็นจำนวนนักเรียนประมาณ 42-45 คนต่อห้องเรียน นับว่าเป็นห้องเรียนที่มีขนาดใหญ่มากและเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศได้ เพราะจำนวนผู้เรียนมาก ส่งผลให้นักเรียนไม่มีโอกาสฝึกปฏิบัติทักษะทางภาษาได้อย่างทั่วถึงในเวลาเรียนที่จำกัด นอกจากนี้จำนวนนักเรียนที่มากเกินไปทำให้มีความยากลำบากในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลายเพราะต้องใช้เวลามากกว่าการสอนบรรยาย หรือใช้กิจกรรมที่จำเจเพราะง่ายต่อการเข้าใจ รูปแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่มีจำนวนมากค่อนข้างจำกัดเช่นกัน เพราะวิธีการประเมินบางประเภทที่เป็นการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงต้องอาศัยเวลาในการวัดผลและประเมินผลค่อนข้างมากกว่าการวัดผลด้วยการใช้ข้อสอบปรนัย ซึ่งในประเด็นนี้สอดคล้องกับงานของบัญชา อึ้งสกุล (2541 : 65) ที่ว่า “ขนาดของชั้นเรียนก็มีความสำคัญเช่นกัน ถ้ามีนักเรียนมากเกินไปจะทำให้ผู้สอนไม่สามารถช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหาทางภาษาแต่ละคนได้เพียงพอ ภาษาเป็นวิชาทักษะ ผู้เรียนจะต้องได้รับการฝึกเพื่อใช้ให้คล่อง ในเรื่องนี้นักวิชาการต่างประเทศเสนอแนะไว้ว่า ถ้าจะสอนวิชาภาษาให้ได้ผลดี ควรจะมีนักเรียนห้องละประมาณ 15 คน โรงเรียนของไทยส่วนมากมีนักเรียนห้องละไม่น้อยกว่า 35 คน ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนมากสำหรับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ” จากการวิจัยค้นคว้า (อ้างถึงในบัญชา อึ้งสกุล, 2541 : 66) มีผู้ลงความเห็นว่าการเรียนจะได้ผลดีถ้ามีนักเรียนในกลุ่มน้อยคน ซึ่งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่เกินกลุ่มละ 20 คน และในชั้นโตขึ้นไม่เกินกลุ่มละ 10 คน

เมื่อพิจารณาถึงการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนภาษาต่างประเทศแล้ว อาจกล่าวได้ว่ามีกิจกรรมเสริมไม่มากนัก อาจเป็นเพราะภาระงานที่หนักของครู ซึ่งประเด็นนี้สอดคล้องกับวรรณา เปลี่ยนศรี (2539 : 125) ที่ว่าครูที่แม้จะยินดีสอนภาษาอังกฤษแต่ภาระงานที่ได้รับมอบหมายมาก จึงอาจทำให้การสอนภาษาอังกฤษได้ประสิทธิภาพไม่เต็มที่ รวมทั้งปัญหาภาระผูกของระยะเวลาเตรียมการในด้านต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการมุ่งปฏิบัติตามนโยบายให้ทันเวลา นอกจากนี้ยัง

สอดคล้องกับเอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง การปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของชาวไทย ณ จังหวัดสงขลา ระหว่างวันที่ 6-7 กันยายน 2546 ที่กล่าวถึงความล้มเหลวในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ประเด็นหนึ่งมาจากครูมีภาระงานอื่นมาก ทำให้มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอน และจากภาระงานของครูที่มากเกินไป จึงทำให้การศึกษาค้นคว้าว่านักเรียนต้องหากิจกรรมพัฒนาตนเองและไม่มีโอกาสพัฒนาทักษะนอกห้องเรียนมากนัก ซึ่งการเรียนภาษาต่างประเทศให้ได้ผลดีต้องมีการฝึกปฏิบัติทั้งในและนอกห้องเรียน หากโอกาสในการฝึกปฏิบัติในห้องเรียนมีน้อยเพราะมีจำนวนผู้เรียนที่มากเกินไป ผู้สอนจะต้องมีกิจกรรมเสริมให้กับผู้เรียนเพื่อฝึกทักษะทางภาษานอกห้องเรียนให้มากขึ้น ผู้เรียนต้องสามารถใช้ภาษาในสถานการณ์จริงได้ ดังนั้นผู้สอนจึงต้องหากิจกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการใช้ภาษาที่เรียนให้มากที่สุด

อย่างไรก็ตามภาระงานสอนและงานอื่นของครูที่มากเกินไปทำให้ไม่มีเวลาเตรียมตัวในการสอนเท่าที่ควร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนการผลิตสื่อการเรียนการสอนนอกจากต้องใช้เวลาแล้ว ยังต้องใช้ความรู้ความเข้าใจและความสามารถของผู้สอนเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้สอนจะต้องมีเวลาและความรู้เพียงพอ การพัฒนาผู้สอนในเรื่องดังกล่าวจึงเป็นสิ่งจำเป็นและต้องอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้โรงเรียนต้องมีงบประมาณสนับสนุนให้ผู้สอนมีโอกาสดำเนินการการสอนและความรู้ในสาขาภาษาที่สอน เช่นการไปอบรมภาษาต่างประเทศเป็นระยะเวลานานหลายเดือนเพื่อพัฒนาครูให้มีความถนัดและสร้างความมั่นใจในสิ่งที่สอน โดยเฉพาะความสามารถในการใช้ภาษาที่สอนเป็นอย่างดี รวมทั้งจะต้องมีงบประมาณ สื่อการสอนที่ดีให้ทั่วถึง ซึ่งการพัฒนาสิ่งดังกล่าวเป็นการลงทุนที่สูงกว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล โรงเรียนจำเป็นต้องพึ่งตนเองด้วยวิธีการต่าง ๆ โรงเรียนขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ในเมืองเล็กจึงมีโอกาสดำเนินการก่อนข้างยาก

ดังนั้นหน่วยงานกลางที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของรัฐบาลน่าจะมีโครงการหรือมีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน เพื่อสามารถแบ่งเบาภาระอันหนักของผู้สอนและลดภาระงบประมาณโรงเรียนได้ ซึ่งจากข้อมูลที่พบเกี่ยวกับภาระงานของผู้สอนโดยเฉลี่ยมีจำนวนชั่วโมงสูงถึงประมาณ 21-37 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ นอกจากนี้หากมีหลาย ๆ หน่วยงานช่วยจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียน จะช่วยให้ ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการเรียนรู้และฝึกทักษะอย่างต่อเนื่องในสภาพแวดล้อมที่หลากหลายโดยกิจกรรมอาจอยู่ในรูปของศูนย์ภาษาชุมชนที่มีผู้สอนชาวต่างชาติ มีสื่อและอุปกรณ์สำหรับการเรียนภาษาและจัดกิจกรรมการใช้ภาษาอย่างต่อเนื่อง โดยจัดให้มีการแข่งขัน การประกวด การสร้างสถานการณ์ การเข้าค่ายภาษาต่าง ๆ และการตั้งชมรมภาษา เป็นต้น นอกจากนี้โรงเรียนอาจใช้วิธีการในลักษณะของโรงเรียนราษฎร์สอนภาษาจีนในจังหวัดชลบุรี ซึ่งจากการศึกษาวิจัยของสุวชัย โกศลวัฒน์ (2543 : 142-143) นั้นพบว่าโรงเรียนนี้มีกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้านภาษาแก่ผู้เรียนด้วยการใช้วิธีให้นักเรียนและครูทักทายกันด้วยภาษาจีนเมื่อพบกันระหว่างทางภายในบริเวณโรงเรียน และมีการจัดป้ายติดรูป คำขวัญ สุภาษิตจีน จดนิทรรศการวันสำคัญของไทย

แต่มีภาษาจีนกำกับอยู่ด้วย และมีคำบรรยายจากบอร์ด 3 ภาษา คือ ไทย จีน อังกฤษ นอกจากนี้โรงเรียนยังได้จัดกิจกรรมภาษาอังกฤษในวันคริสต์มาส วันปีใหม่ และมีการเชิญบุคคลที่เคยเดินทางไปศึกษา ท่องเที่ยวหรือดูงานในประเทศจีนมาบรรยายพิเศษให้นักเรียนฟัง มีการจัดให้นักเรียนไปเยี่ยมชม ผู้ประกอบการ เจ้าของกิจการ เจ้าหน้าที่สถานทูต และจัดให้นักเรียนต้อนรับท่านทูตและข้าราชการจากสถานทูตจีนในการเยี่ยมชมโรงเรียน สำหรับบรรยากาศของโรงเรียนนี้ได้ช่วยส่งเสริมในการเรียนรู้ทางภาษาได้มากขึ้น เช่นมีภาษาจีนบอกชื่อตึก ชื่อห้องทำงาน ชื่ออาคารเรียน และชื่อสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน ซึ่งการเรียนภาษานั้นหากมีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยสอดคล้องกันจะส่งผลให้ผู้เรียนได้อยู่ในสภาพบริบทและซึมซับเรื่องราวนั้นได้เร็วขึ้น

สำหรับประเด็นปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในสถานศึกษานั้น กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้น คือการที่ผู้เรียนขาดการฝึกฝนนอกชั้นเรียน จำนวนผู้เรียนต่อห้องมากเกินไป และขาดแหล่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนภาษาต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวเสนอแนะให้มีการจัดงบประมาณจ้างครูชาวต่างประเทศเพิ่มเติม จัดวิทยากรที่เป็นเจ้าของภาษาให้ความรู้แก่ผู้สอนภาษาต่างประเทศ และจัดทัศนศึกษาต่างประเทศ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ จึงอาจกล่าวได้ว่าผู้บริหารส่วนใหญ่เข้าใจปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเป็นอย่างดี แต่การจะแก้ปัญหาดังกล่าวต้องอาศัยปัจจัยภายนอก คือ การมีงบประมาณที่เพียงพอในการจ้างครูชาวต่างประเทศในการที่จะสามารถหาครูชาวต่างประเทศที่มีคุณภาพได้ และในการจัดหาอุปกรณ์เพื่อการเรียนการสอน

อย่างไรก็ตามผู้บริหารควรต้องเข้าใจและสามารถแก้ปัญหาอันเกิดจากปัจจัยภายในด้วย อาทิ เช่น จำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนที่มากเกินไป ภาระงานของผู้สอนมากเกินไป การบริหารงบประมาณที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด การทุ่มเทงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์อย่างเดียว อาจไม่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศได้ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีการพัฒนาครูให้รู้จักใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่ให้เต็มที่ เพราะจากข้อมูลที่พบครูไม่มีกิจกรรมนอกห้องเรียนให้ผู้เรียนใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้มากนัก ทั้งนี้ที่โรงเรียนส่วนใหญ่มีแหล่งการเรียนรู้พอสมควร นอกจากนี้การปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียนและเวลาเรียน หรือการจัดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับเนื้อหาของหลักสูตรก็เป็นสิ่งจำเป็น ดังที่ อาริน สะอิดี มณีรัตน์ โชติกัฏฐ และมานสา จิตะสมบัติ (2539 : 45) พบว่าในบางครั้งเนื้อหาของแต่ละรายวิชามีมากเกินไป ทำให้ไม่สามารถสอนได้ทันตามเวลาที่กำหนด ทำให้ครูพยายามรีบสอนเนื้อหาเพื่อให้ครอบคลุมตามประเด็นที่กำหนด ครูจึงขาดการใช้เวลาในการฝึกฝนผู้เรียนให้เกิดทักษะที่พึงประสงค์ได้

เกี่ยวกับประเด็นผู้สอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความฉดทักษะการอ่านมากที่สุด และมักใช้ทักษะการอ่านมากที่สุด ในขณะที่ต่างเห็นความสำคัญของทักษะในการฟังและการพูด ข้อมูลดังกล่าวน่าจะทำให้ต้องหันไปพิจารณาถึงหลักสูตรในการเตรียมครูผู้สอนในระดับ

อุดมศึกษา หากจะกล่าวว่าครูถนัดสอนสิ่งใดก็ใช้สิ่งนั้นสอน ก็ต้องกล่าวได้ด้วยว่าครูได้รับการฝึกอบรมอย่างไรก็สั่งสอนนักเรียนไปตามแบบที่ได้รับการฝึกฝนมา หากมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในปัจจุบันที่เน้นการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ด้วยการฟัง พูดได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ แล้วหลักสูตรที่ผลิตบัณฑิตครูภาษาอังกฤษควรจะเตรียมความพร้อมให้ครูสามารถสอนได้ตามมาตรฐานที่กำหนดได้

สำหรับประเด็นรูปแบบการสอนนั้น ผู้สอนส่วนใหญ่ทุกภาษาเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้สอนได้ใช้วิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2545 : 147 – 148) ที่ได้กล่าว ว่าผู้เรียนจะเก่งภาษาได้เมื่อได้มีการฝึกฝนในแต่ละทักษะอย่างสม่ำเสมอ หัวใจของการฝึกฝนอยู่ที่กิจกรรมที่ใช้ ผู้สอนมีบทบาทในการเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนและตรงตามวัตถุประสงค์ของการเรียน กิจกรรมที่ใช้เพื่อให้ ผู้เรียนได้มีความรู้ทางภาษาและนำไปใช้ได้จริง ได้แก่บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง การทำโครงการ กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน การเรียนแบบร่วมมือ การเรียนแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น นอกจากนี้ผู้สอนต้องมีบทบาทในการเลือกรูปแบบการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ และเกิดการเรียนรู้ซึ่ง บุษบา กนกศิลป์ธรรม (2536 – 2537:57) แนะนำว่าผู้สอนควรคัดสรรผสมผสานข้อดีของวิธีการสอนแต่ละวิธีเข้าด้วยกัน เพื่อนำไปใช้กับผู้เรียนให้สนองวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนและให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า การเรียนแบบโครงการเป็นวิธีสอนที่ผู้สอนไม่ค่อยใช้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนไทยยังไม่สามารถคิดวิเคราะห์ได้อย่างลึกซึ้งและการทำโครงการต้องใช้เวลามาก ประกอบกับผู้สอนส่วนใหญ่มีภาระงานต่อสัปดาห์มาก จึงไม่เน้นวิธีสอนแบบดังกล่าว นอกจากนี้การสอนแบบให้ศึกษานอกสถานที่ครูผู้สอนก็ใช้น้อยเช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการพานักเรียนออกนอกสถานที่ต้องใช้งบประมาณและเวลาที่นอกเหนือจากการเรียนปกติ ซึ่งต้องได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารของโรงเรียน

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าผู้สอนภาษาเยอรมันให้ความสำคัญกับเนื้อหาทางวัฒนธรรมน้อย ซึ่งเมื่อเป็นดังนี้อาจส่งผลกระทบต่อทักษะการฟังของผู้เรียนได้ ดังที่ Boyles (อ้างถึงใน บุษบา กนกศิลป์ธรรม, 2536 – 2537 : 55) ได้กล่าวว่ามีปัจจัย 3 ประการที่มีอิทธิพลต่อการฟังเพื่อความเข้าใจ คือ 1) เสียงที่ได้ยิน ระดับความเร็วของเสียง ที่มาของเสียงว่ามาจากเจ้าของภาษาหรือไม่ 2) ภาษาที่ได้ยินว่ามีความซับซ้อนทางโครงสร้างมากน้อยเพียงไร และ 3) ระดับความรู้ของผู้ฟังว่ามีพื้นฐานเกี่ยวกับความรู้ทางวัฒนธรรมของภาษานั้น ๆ เพียงใด เพราะฉะนั้นในการสอนภาษา การฝึกทักษะและการสอนเนื้อหาจะต้องสัมพันธ์กัน หากให้ความสำคัญทั้งทักษะและเนื้อหาไปพร้อม ๆ กันก็จะช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาของผู้เรียนได้อีกทางหนึ่งเช่นกัน

ประเด็นสื่อการเรียนการสอนที่พบในการศึกษาครั้งนี้ สื่อที่ผู้สอนส่วนใหญ่นิยมใช้ได้แก่ ภาพประกอบ แถบเสียง และวัสดุจริง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวัสดุเหล่านั้นหาได้ง่ายและไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ส่วนอุปกรณ์ที่เป็นสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยอื่น ๆ ผู้สอนส่วนใหญ่ใช้น้อย เช่น เครื่องฉายแผ่นใส ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์ในโรงเรียน อีกทั้งหากจะใช้ก็ต้องเสียเวลามากมายในในห้องที่สอน โดยเฉพาะเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ต้องใช้ในวิชาคอมพิวเตอร์โดยตรงแล้ว วิชาอื่น ๆ ก็จำเป็นต้องใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เช่นกัน ทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีใช้ในโรงเรียนมีไม่เพียงพอ นอกจากนี้ผู้สอนส่วนใหญ่ยังใช้เครื่องไม่เป็น และหากจะใช้จริงคงต้องมีการอบรมก่อน สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยและมีจำนวนจำกัด ประกอบกับการขาดความรู้ในการใช้อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ของครู ซึ่งปัญหาดังกล่าวได้สะสมมาเป็นเวลานาน ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ ศรีวิทย์ สุวรรณกิติ (2520 : 90) ที่กล่าวว่าโรงเรียนขาดอุปกรณ์ต่าง ๆ และขาดห้องปฏิบัติการทางภาษา ซึ่งสอดคล้องกับงานของ อาริน สะอิดี มณีรัตน์ โชติกถำธร และ มานสา จิตะสมบัติ (2539 : 47) ที่กล่าวว่าโรงเรียนต่าง ๆ ยังขาดอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ อุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอกับความต้องการ ไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษาและขาดงบประมาณสนับสนุน นอกจากนี้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่าผู้สอนไม่มีความถนัดด้านทักษะการพูด หรือการออกเสียงนั้น ครูผู้สอนอาจนำสื่ออุปกรณ์ เช่น แถบเสียงมาช่วยในการสอนได้ ดังที่ บุญบา กนกศิลป์ธรรม(2536 – 2537 : 56) ได้กล่าวว่า ผู้สอนที่มีปัญหาด้านการออกเสียงอาจนำ แถบเสียงมาช่วยในการสอน อย่างไรก็ตาม แถบเสียงอาจช่วยไม่ได้เสมอไป เนื่องจากการสอนเพื่อการสื่อสารจำเป็นต้องมีการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติซึ่งผู้สอนควรมีกิจกรรมการสร้างสถานการณ์และผู้สอนควรพยายามออกเสียงให้ถูกต้อง

แม้ว่าหลักสูตรภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบันจะมีแนวคิดและทฤษฎีที่เน้นการสอนเพื่อการสื่อสาร โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการแสวงหาความรู้และใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้ แต่จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่าทักษะทางภาษาที่ผู้เรียนส่วนใหญ่มีคือ ทักษะอ่านและเขียน และเมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาในส่วนของผู้สอนควบคู่กัน ก็พบว่าผู้สอนภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน และภาษาจีน มีความถนัดทักษะอ่านเป็นอันดับ 1 และอันดับ 2 ส่วนทักษะการฟังและพูด ผู้สอนโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศสมีจำนวนไม่ถึงครึ่งที่มีความถนัด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้สอนยุคก่อน ได้รับการเน้นทักษะการอ่านและการเขียนมากกว่าทักษะการฟังและพูด เมื่อต้องมาสอนจึงอาจเกิดความเคยชินกับการสอนในแนวที่ตนเรียนมา จึงส่งผลต่อทักษะฟังและพูดของผู้เรียน เหตุผลดังกล่าวนี้ได้สอดคล้องกับ อรพินท์ ชาตรุประมัย (2536 : 61) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส ในช่วงเริ่มแรกมุ่งเน้นการฝึกทักษะการอ่านและเขียน ในภายหลังจึงได้เปลี่ยนเป็นวิธีการสอนเพื่อการสื่อสาร ดังนั้นผู้สอนจึงควรปรับวิธีการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรปัจจุบันที่เน้นการสอนเพื่อการสื่อสาร เพราะไม่เช่นนั้นปัญหาต่าง ๆ ก็จะเกิดขึ้น ดังที่ ทิพยา เหลืองทองคำ (2530 : 35-36) ได้กล่าวว่า เมื่อมีการปรับปรุงแนว

การสอนมาเป็นแบบการสอนเพื่อการสื่อสาร หากผู้สอนไม่มีความแม่นยำในเรื่องการใช้ภาษาแล้วก็จะประสบปัญหามากขึ้นทั้งนี้สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนหรือแม้กระทั่งผู้สอนขาดทักษะด้านการฟังดังกล่าวข้างต้นอาจมาจากที่ วัฒนวรรณ สงวนเรือง (2534 : 28-29) ได้กล่าวว่าการฟังเพื่อความเข้าใจผู้ฟังต้องอาศัยหลักการ 3 ประการ คือ 1) การรับรู้เสียงต่าง ๆ ที่ได้ยินและการรู้จักส่วนต่าง ๆ ของประโยค ไม่ว่าจะเป็นหน่วยเสียงของคำ ประธาน กริยา กรรม 2) การเข้าใจสำนวนและโครงสร้างภาษา รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างประโยค และ 3) การตัดความหมายของข้อมูล ดังนั้นหากผู้ฟังไม่ทราบโครงสร้างเสียง โครงสร้างประโยค และไม่ทราบความหมาย หรือมีความรู้เหล่านี้ไม่ดีพอ จะทำให้ความสามารถด้านการฟังลดน้อยลง

นอกจากนั้นหากพิจารณาในส่วนของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่มีความสามารถด้านการเขียนมากกว่าทักษะอื่น ๆ นั้น พบว่าใกล้เคียงกับการศึกษาของผกาทิพย์ สุกุลครู (อ้างถึงใน กัลยาณีสิตสุวรรณ, 2535: 151) ที่พบว่า การเขียนเรียงความ เป็นหัวข้อที่นักเรียนส่วนน้อยเห็นว่ายาก แต่การฟังนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่ายาก

การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในปัจจุบัน กล่าวได้ว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จ จากการประชุมเครือข่ายเพื่อระดมความคิดเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ วันที่ 22 ตุลาคม 2546 ที่ประชุมได้พูดถึงความสามารถทางภาษาของผู้เรียน โดยเฉพาะภาษาอังกฤษว่าถึงแม้จะเริ่มเรียนตั้งแต่ระดับประถม จนถึงมัธยมต้นและมัธยมปลาย ความสามารถในการแต่ละทักษะที่จะนำไปใช้จริงยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาพบว่า สาเหตุหนึ่งอาจเนื่องมาจากโอกาสในการฝึกทักษะ หากไม่รวมถึงการเรียนพิเศษ กลุ่มตัวอย่างทุกภาษาส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีโอกาสร่วมกิจกรรมทางภาษาไม่ว่าจะในเมืองไทย ต่างประเทศ หรือ การร่วมกิจกรรมชุมชน และการทำกิจกรรมภาษาต่างประเทศตามสถานที่ท่องเที่ยว สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากปัญหาด้านเวลาในการเรียนที่มีน้อย ปัญหาการขาดงบประมาณที่จะจัดสรรให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะจากสถานการณ์จริง และประเด็นสำคัญ คือ การไม่ได้รับการสนับสนุนในทางนโยบายจากผู้บริหาร และเมื่อแบ่งผู้เรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่ง และ กลุ่มอ่อน พบว่า แม้โดยรวมผู้เรียนส่วนใหญ่จะไม่มีโอกาสฝึกทักษะทางภาษามากนักแต่ผู้เรียนกลุ่มเก่งก็ยังมีโอกาสในการร่วมกิจกรรมทางภาษามากกว่าผู้เรียนกลุ่มอ่อน ทั้งนี้เหตุผลที่ผู้เรียนกลุ่มอ่อน มีการทำกิจกรรมทางภาษาน้อยกว่าอาจมาจากแรงจูงใจ ผู้เรียนกลุ่มอ่อนอาจไม่เห็นความจำเป็นในการเรียนภาษาเป้าหมายหรือมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อภาษาเป้าหมายอย่างไรก็ตามในประเด็นแรงจูงใจและทัศนคติในการเรียนนี้ แม้ไม้ครูไทย (2546 : 36 – 38) ได้กล่าวถึงประสบการณ์การสอนของครูมัธยมแห่งหนึ่งในจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งพบว่าแรงจูงใจเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาทักษะและปรับปรุงทัศนคติของผู้เรียนไปในทางที่ดีขึ้น นอกจากนั้น บัญชา อึ้งสกุล (2541 : 63 – 66) ยังกล่าวว่า ถ้าผู้เรียนได้รับการจูงใจเป็นอย่างดีก็จะสามารถเรียนได้อย่างรวดเร็วและแรงจูงใจที่เกิดจากภายในจะทำให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ได้มีประสิทธิภาพ

การสร้างแรงจูงใจในการเรียนนั้น ทิพยา เหลืองทองคำ (2530 : 34) กล่าวว่าอยู่ที่ตัวผู้เรียนเอง ผู้เรียนจะสามารถเรียนได้ดีและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ก็ต่อเมื่อมีความต้องการที่จะเรียนอย่างแท้จริง และสามารถตอบได้ว่าต้องการเรียนไปเพื่ออะไร การที่ผู้เรียนรู้ว่าเรียนไปเพื่ออะไรนั้นหมายความว่าผู้เรียนจะต้องมีเป้าหมายในการเรียน เช่นเดียวกับที่ สุพิตร สมาชิกโต (2541 : 1) กล่าวว่า เป้าหมายคืออะไรก็ตามที่บุคคลพยายามจะทำให้สำเร็จ และเป้าหมายอาจเป็นสิ่งที่จูงใจให้บุคคลกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความตั้งใจ มุ่งมั่น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษาของภาคใต้ ดังกล่าวข้างต้น ทำให้ทราบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศอยู่หลายประการที่สมควรต้องหาหนทางแก้ไข และได้รับความร่วมมือ ตั้งแต่ในระดับประเทศและที่ตัวบุคคล อันได้แก่ ผู้บริหาร ผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะไว้ดังนี้

รัฐบาล

รัฐบาลควรเห็นความสำคัญและให้ความช่วยเหลือในเรื่องการจัดสรรงบประมาณ และบุคลากรในการสอนให้พอเพียง เพราะจากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่าภาระงานของครูหนักเกินไป สื่อการเรียนการสอนไม่ทันสมัยและมีไม่เพียงพอ นอกจากนี้ครูและผู้เรียนยังขาดโอกาสในการพัฒนาศักยภาพในเรื่องต่าง ๆ เช่น การศึกษานอกสถานที่ การฝึกอบรมและการดูงานในต่างประเทศ ตลอดจนการขาดครูผู้สอนชาวต่างประเทศ ซึ่งปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลทั้งสิ้น รวมทั้งปัญหาการขาดแคลนครูชาวต่างประเทศในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อันเป็นผลมาจากความไม่สงบ และไม่ปลอดภัยในพื้นที่ จึงทำให้ชาวต่างชาติไม่กล้ามาสอน ดังนั้นรัฐบาลจึงควรหาวิธีการที่ทำให้พื้นที่ดังกล่าวมีความสงบและปลอดภัยอย่างเร่งด่วน นอกจากนี้ควรมีการจัดจ้างชาวต่างชาติด้วยเงินเดือนที่มีความดึงดูดใจมากกว่านี้

ผู้บริหาร

ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนครูผู้สอนในเรื่องต่าง ๆ โดยจัดสรรงบประมาณให้พอเพียงสำหรับการเพิ่มพูนศักยภาพให้กับครูและผู้เรียนในด้านต่าง ๆ รวมไปถึงจัดให้มีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีพอเพียง มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่ชำรุดและปลูกจิตสำนึกในการใช้สื่อต่าง ๆ แก่ผู้ใช้ทุกคนให้รู้จักรักษาอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพดี นอกจากนี้ผู้บริหารควรสร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียนในพื้นที่เพื่อหมุนเวียนในส่วนของบุคลากรที่ขาดแคลนและให้มีการยืมสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อให้พอกับงบประมาณที่มีอยู่

ผู้สอน

สำหรับกิจกรรมและวิธีการสอนเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะบูรณาการสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อประสิทธิภาพในการเรียนการสอน เนื่องจากไม่มีกิจกรรมหรือวิธีการสอนแบบหนึ่งแบบใดที่เหมาะสมที่สุดดังนั้นสิ่งที่ครูควรกระทำคือ ครูผู้สอนไม่ควรเลือกใช้วิธีการสอนเพียงแบบเดียว เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการฟัง พูด อ่านและเขียน โดยจัดให้มีกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ทักษะทุกทักษะมีความสำคัญเท่าเทียมกัน และสัมพันธ์กัน ดังนั้นผู้สอนควรให้ความสำคัญ และใส่ใจกับทุกทักษะ นอกจากนั้นผู้สอนต้องมีความรู้กว้างขวางในด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น ด้านวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับภาษาเป้าหมายที่ตนสอน ด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือการเมือง เนื่องจากความรู้ดังกล่าวอาจช่วยเพิ่มความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านหรือช่วยด้านการเขียน และยังสามารถอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจได้ชัดเจนมากขึ้นด้วย

ในส่วนของภาษาที่ใช้สอน ครูควรใช้ภาษาต่างประเทศในการสอนเป็นหลัก แต่สามารถใช้ภาษาไทยในบางโอกาสตามความจำเป็น เช่น คำสั่งที่ไม่คุ้นเคย โครงสร้างประโยคที่ซับซ้อน การอธิบายคำศัพท์ยาก เป็นต้น

สำหรับสื่อการสอนนั้นเป็นที่น่าสนใจที่โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดงบประมาณมาอุดหนุน ทำให้สื่อที่ผู้สอนส่วนใหญ่ใช้มีแค่ภาพประกอบ แถบเสียง และวัสดุจริง ถึงแม้ว่าแถบเสียงจะช่วยสอนทักษะฟังและพูดแก่ผู้เรียนแทนการใช้ผู้สอนที่เป็นเจ้าของภาษา แต่แถบเสียงก็ยังไม่สามารถบอกเล่าเรื่องราวได้ดีเท่าวีดิทัศน์ หรือ ภาพยนตร์ เนื่องจากหากเป็นวีดิทัศน์ ผู้เรียนไม่เพียงแต่ฟังเท่านั้น แต่ยังได้เห็นภาพจากสถานการณ์จริง นอกจากนั้นหากนำคอมพิวเตอร์มาใช้ช่วยสอนก็จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของนักเรียน เนื่องจากคอมพิวเตอร์ในยุคหลังนี้มีบทเรียนที่ช่วยฝึกทักษะซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเองได้ ดังนั้นในส่วนของผู้บริหารหากเป็นไปได้น่าจะเพิ่มสื่อและอุปกรณ์ให้พอเพียงกับการใช้ และการจัดสรรสื่อการสอนที่ทันสมัย เช่นคอมพิวเตอร์ก็จะช่วยเพิ่มศักยภาพในการเรียนภาษาต่างประเทศได้มาก

ในเรื่องของการประเมินผลนั้น ครูผู้สอนควรมีจุดมุ่งหมายในการวัดผลประเมินผลเพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ ซึ่งการประเมินผลนั้นครูผู้สอนควรมีการวัดผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน มีการจัดซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนที่มีผลการเรียนต่ำ นอกจากนี้ครูควรวัดผลให้มีลักษณะครอบคลุมทักษะทุกด้านคือ ด้านความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้กับชีวิตประจำวัน มีการประชุมกลุ่มโรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการออกข้อสอบ หรือใช้ข้อสอบร่วมกัน เพื่อให้เกิดมาตรฐานที่ใกล้เคียงกัน

ผู้เรียน

จากการศึกษา ผู้เรียนทุกภาษาส่วนใหญ่ขาดทักษะฟัง-พูด ทั้งนี้อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากความถนัดของผู้สอน ซึ่งส่วนใหญ่ผู้สอนมีความถนัดด้านการอ่าน และมีจำนวนไม่มากที่มีความถนัด

ด้านทักษะฟัง-พูด ดังนั้นผู้เรียนจึงอาจฝึกทักษะดังกล่าวด้วยตนเอง เช่น ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ ภาพยนตร์ที่เป็นภาษาต่างประเทศที่มีคำบรรยายได้ภาพ นอกจากนี้ผู้เรียนอาจฝึกทักษะฟัง-พูด กับบทเรียนจาก CAI หรือคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อย่างไรก็ตามในจำนวนผู้เรียนทุกภาษา ผู้เรียนภาษาจีนเป็นกลุ่มที่มีทักษะพูดมากกว่าผู้เรียนภาษาอื่น ๆ เนื่องจากผู้เรียนภาษาจีนมีโอกาสเรียนกับเจ้าของภาษามากกว่า ดังนั้นสำหรับภาษาอื่น ๆ หากต้องการเพิ่มทักษะการพูดอาจจัดให้ผู้เรียนได้เรียนกับเจ้าของภาษามากกว่า

ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสร่วมกิจกรรมทางภาษาเป้าหมาย โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มอ่อนซึ่งมีโอกาสน้อยกว่ากลุ่มเก่ง ทางโรงเรียนและผู้สอนจึงอาจเพิ่มโอกาสการฝึกทักษะให้นักเรียนกลุ่มอ่อนให้มากขึ้น นอกจากเปิดโอกาสแล้ว ครูยังต้องกระตุ้นให้นักเรียนมีแรงจูงใจที่จะเรียนเพื่อนำสิ่งที่เรียนไปใช้ประโยชน์ในอาชีพในอนาคต ตัวผู้เรียนเองก็เช่นกันควรพยายามหาโอกาสฝึกทักษะทางภาษา สร้างแรงจูงใจและให้ความสำคัญกับสิ่งที่เรียนเพื่อโอกาสที่ดีในอาชีพการงาน

สำหรับกิจกรรมในชั้นเรียนนั้น ผู้เรียนส่วนใหญ่ทุกภาษาเห็นว่าการทำแบบฝึกหัดจะช่วยเพิ่มทักษะทางภาษาได้มากที่สุด แต่ในความเป็นจริง การเรียนภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารในปัจจุบันนี้ กิจกรรมอื่น ๆ เช่น บทบาทสมมติ การใช้สถานการณ์จำลอง การทำโครงการ การเรียนเป็นกลุ่ม การเรียนแบบร่วมมือ หรือ การเรียนแบบแก้ปัญหา เป็นต้น ก็มีบทบาทในการส่งเสริมทั้งด้านความรู้ทางภาษาและความสามารถในการสื่อสาร ดังนั้นผู้เรียนจึงควรร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวด้วย ทั้งนี้การทำกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับผู้สอนเป็นสำคัญที่จะเป็นผู้กำหนด ดังนั้นผู้สอนในยุคการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารจะต้องประมวลกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ทั้งความรู้และความสนุกสนานในการเรียน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในภาพรวมผู้เรียนส่วนใหญ่ทุกภาษา มีการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ แต่การเข้าเรียนเพียงอย่างเดียวไม่ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี การที่ผู้เรียนส่วนใหญ่มีการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ อาจเนื่องมาจากการศึกษาของไทยเป็นการบังคับทางอ้อมให้ผู้เรียนต้องเข้าเรียน หรือได้คะแนนจิตพิสัย แต่หากเป็นกิจกรรมที่ไม่มีการบังคับ กิจกรรมที่ทำแล้วไม่ได้คะแนนผู้เรียน ก็มักไม่ทำ จากการศึกษากิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้าไม่ว่าจะจากห้องสมุด จากอินเทอร์เน็ต หรือ จากสื่ออื่น ๆ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนส่วนน้อยเท่านั้นที่ทำ การที่ผู้เรียนไม่พยายามค้นคว้าจากสื่อต่าง ๆ ด้วยตนเองนับเป็นสิ่งที่ขัดกับวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพราะฉะนั้นในระยะเริ่มแรก ผู้สอนอาจใช้การบังคับและให้คะแนนเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้า เมื่อผู้เรียนค้นคว้าเป็นและทำจนเป็นนิสัยแล้ว วิธีการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คิดเป็นทำเป็นก็จะบังเกิด

บรรณานุกรม

- กรกช อุปถัมภ์นรากร. 2532. การสำรวจปัญหาในการสอนภาษาฝรั่งเศสแบบติดต่อสื่อสารของครู
ภาษาฝรั่งเศสระดับมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.สำเนา.
- กรมสามัญศึกษา. 2544. รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนวิชาภาษาฝรั่งเศส
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2543.
กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. 2543. การศึกษาภูมิหลังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนแตกต่างกัน. กรุงเทพฯ ฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. 2546. การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ ฯ :
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. 2545. คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ ฯ :
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กัลยาณี สีสสุวรรณ .2535. “การเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย”, วารสารอักษรศาสตร์.
1 (ม.ค. - มิ.ย. 2535), 145 – 156.
- การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ. 2546. “ การปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของไทย”.
ณ โรงแรมบีพี สมิหลา บีช แอนด์ รีสอร์ท จังหวัดสงขลา.
- กุสุมา ล่าม้อย . 2537. การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับมัธยมศึกษา. ปัตตานี :
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จรัสกร แหวนทอง. 2544. “ทำอย่างไรจึงได้เป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษดีเด่น”, วารสารวิชาการ.
4 : 2 (กุมภาพันธ์ 2544), 67 – 79.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2546. จดหมายข่าวการสอนภาษาอังกฤษต่างประเทศในประเทศไทย .

1 (สิงหาคม 2546). 1-2

ดวงตา ลักณะประสิทธิ์. 2535. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของ K.

กรุงเทพ ฯ : สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิพยา เหลืองทองคำ. 2530. “สภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”, วารสารครูปริทัศน์. 12(ก.พ. 2530), 32-39.

ทิพวัลย์ มาแสง. 2532. การสอนภาษาอังกฤษสำหรับคนไทย . กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษร.

ธีรารัง บัวศรี. 2542. ทฤษฎีหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.

นวรรตน์ สมนาม. 2546. หลักการสอน. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.

บัญญัติ อึ้งสกุล. 2541. “การเสริมสร้างการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน”, วารสารวิชาการ. 2 (กุมภาพันธ์ 2541), 60 -69.

บุญชม ศรีสะอาด. 2537. การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ ฯ : สุวีริยาสาส์น.

บุญบา กนกศิลป์ธรรม. 2536 - 2537. “ย้อนพินิจแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร : ข้อสังเกต
ในบริบทของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร”, วารสารอักษรศาสตร์. 16 (2536-
2537), 45-59.

ผกาทิพย์ สกุลครู. 2531. ไทย – ญี่ปุ่นศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ผ่าน บาลโพธิ์. 2537. การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอนภาษา. กรุงเทพฯ ฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พุดติพงศ์ เล็กศิริรัตน์. 2536. การออกแบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ ฯ : เอส โอ พรินท์เฮาส์.

พรรณมาศ แสงนาค. 2536 : การสำรวจความต้องการภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนนายร้อย.

กรุงเทพ ฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พวงเพ็ญ อินทรประวัตติ. 2521. เอกสารประกอบการเรียน วิธีสอนภาษาอังกฤษ. สงขลา :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

แม่ไม้ครูไทย. 2546. “แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ”, วารสารสถานปฏิบัติ. 63 (กรกฎาคม

2546), 36-38.

วัฒนวรรณ สงวนเรือง. 2534. “สอนวิชาการฟังอย่างไรให้มีประสิทธิภาพ”, วารสารภาษาปริทัศน์.

1-2 (ปีการศึกษา 2534), 28-35.

วรรณภา เปลี่ยนศรี. 2539. การปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของกระทรวงศึกษาธิการ.

กรุงเทพ ฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

วลีย์ พันธุ์มณี. 2529. ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจาก

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(ฝ่ายมัธยม) เกี่ยวกับโปรแกรมการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียน . กรุงเทพ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วาณี ลิ้มปิสวัสดิ์. 2534. ภาษาฝรั่งเศสในห้องเรียนสำหรับครู. กรุงเทพ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรีวิชัย สุวรรณกิติ. 2520. เอกสารประกอบคำบรรยายการสอนภาษาอังกฤษ. พิษณุโลก :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

สุพัฒน์ สุขมถลันต์. 2535. การอภิวิเคราะห์และการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน

ภาษาอังกฤษในระหว่างปี พ.ศ 2515-2530 .กรุงเทพ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมิตรา อังวัฒนกุล .2535. วิธีสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพ ฯ : จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

สุพิตร สมาชิกโต. 2541. “การกำหนดเป้าหมาย”, วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. 13 , 3
(กันยายน – ธันวาคม 2541). 1-12.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2541. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์. 2543. รายงานผลการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาโรงเรียนนโยบายพิเศษใน
จังหวัดชลบุรี : กรณีศึกษาเฉพาะโรงเรียนสอนภาษาจีน. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

เสาวลักษณ์ กิตติคุณศิริ. 2539. “ความต้องการเสริมสมรรถภาพทางการสอนของครูภาษาอังกฤษ
ประถมศึกษาในจังหวัดสงขลา,” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์. สำเนา.

อรพรรณ สุริยพันธุ์. 2536. แบบฝึกทักษะการใช้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารฟัง- พูด ด้วยวีดิทัศน์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สำเนา.

อรพินท์ ชาตรูปะมัย. 2536-2537. “สถานภาพการเรียนการสอนฝรั่งเศสศึกษาในคณะอักษรศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร”, วารสารอักษรศาสตร์. 16 (2536-2537), 60 -68.

อัจฉรา สัปพันซ์. 2537. การสอนภาษาฝรั่งเศสระดับมัธยมศึกษา. ปัตตานี :
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อัญชลี ปานแจ่ม. 2541. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พ.ศ.
2539 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง. ปัตตานี :
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อาริน สะอีดี, มณีรัตน์ โชติกัณฐ์ และมานสา จิตะสมบัติ. 2539. ปัญหาการเรียนการสอน
ภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนใน 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ : ยะลา
ปัตตานี และนราธิวาส. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ภาคผนวก

บทความสำหรับการเผยแพร่

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ในระดับมัธยมศึกษา 14 จังหวัดภาคใต้

สุชนิหยา วงศ์วิวัฒนา¹

รุ่งศิริรินทร์ จันทร์หอม²

การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษเริ่มมานานแล้ว ตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 จนมาถึงปัจจุบันภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่มีการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทย เช่นภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น และภาษาจีน ก็ยังคงประสบปัญหาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน แม้เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอนให้เป็นการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ก็ดูเหมือนว่าผู้เรียนยังไม่สามารถนำภาษาเหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ในอาชีพการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ต้องพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ไม่ว่าจะเป็นนโยบายการเรียนการสอนภาษาของผู้บริหารโรงเรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน ครูผู้สอน หรือแม้แต่ตัวผู้เรียนเอง

ผู้บริหาร

เมื่อพิจารณาในภาพรวม พอสรุปได้ว่าโรงเรียนที่มีการสอนภาษาต่างประเทศที่หลากหลายส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กมีข้อจำกัด ได้แก่ ไม่มีงบประมาณ ขาดการพัฒนาศักยภาพผู้สอน และไม่ได้ศึกษาข้อมูลความต้องการในการเรียนของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม โรงเรียนทั้ง 3 ระดับประสบปัญหาใกล้เคียงกันคือ จำนวนผู้สอนไม่เพียงพอ ผู้สอนมีภาระงานมากเกินไป ผู้สอนสอนไม่ตรงกับวุฒิการศึกษา จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนมากเกินไป นักเรียนขาดการฝึกฝนทักษะทางภาษานอกชั้นเรียน สำหรับผู้เรียนในโรงเรียนรัฐบาลประสบปัญหาไม่กล้าแสดงออกมากกว่าผู้เรียนจากโรงเรียนเอกชน

¹ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

² อาจารย์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ผู้สอน

ผู้สอนส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีภายในประเทศ มีเพียงผู้สอนภาษาอังกฤษบางส่วนเท่านั้นที่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท สำหรับภาษาอื่น ๆ ไม่มีผู้สอนที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทเลย ยิ่งไปกว่านั้นยังไม่มีผู้สอนภาษาญี่ปุ่นคนใดที่จบวิชาเอกหรือโทภาษาญี่ปุ่น

สำหรับทักษะที่ใช้สอนมากที่สุดมีความสอดคล้องกับความถนัดของทักษะและเนื้อหาที่มี นั่นคือ เมื่อมีความถนัดในทักษะใดมากก็มักใช้ทักษะนั้นในการสอนมากกว่าทักษะหรือเนื้อหาอื่นๆ

เกี่ยวกับการะงานสอน โดยเฉลี่ยผู้สอนมีประมาณ 14 - 23 ชั่วโมง/สัปดาห์ นอกจากนั้นผู้สอนภาษาต่างประเทศยังมีการะงานอื่นๆ ที่ต้องรับผิดชอบได้แก่ งานธุรการ งานสวัสดิการ การะงานอื่นนอกเหนือจากการสอนเป็นปัญหาอันดับ 1 ของผู้สอนภาษาอังกฤษ ขวัญและกำลังใจเป็นปัญหาสำหรับผู้สอนภาษาเยอรมัน สำหรับผู้สอนภาษาอื่นๆ คือ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และจีน ปัญหาอันดับ 1 คือ การขาดโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพด้านภาษา ทั้งนี้ปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อการผลิตผลงานทางวิชาการ

ผู้เรียน

ผู้เรียนส่วนใหญ่ได้เกรด 4 ในวิชาภาษาต่างประเทศสำหรับภาคการศึกษาที่ผ่านมา และผู้เรียนภาษาจีนได้เกรด 4 มากที่สุด ทั้งนี้ผู้เรียนภาษาอังกฤษและจีนเท่านั้นที่เริ่มเรียนภาษาเป้าหมายตั้งแต่ระดับอนุบาล ส่วนภาษาอื่น ๆ เริ่มเรียนในระดับมัธยมศึกษา ผู้เรียนส่วนใหญ่ทำกิจกรรมทางภาษาในประเทศมากกว่าต่างประเทศ กิจกรรมทางภาษาในประเทศที่ทำมากที่สุด คือ การเรียนพิเศษ โดยที่ผู้เรียนภาษาจีนมีค่าเฉลี่ยการเรียนพิเศษต่อสัปดาห์มากที่สุด ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีนครั้งหนึ่งมีโอกาสเรียนกับผู้สอนที่เป็นชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยผู้สอนชาวไทยเป็นแหล่งต้นแบบในการเรียนภาษาได้มากที่สุดสำหรับผู้เรียนทุกภาษา และผู้สอนต่างชาติเป็นแหล่งต้นแบบทางภาษาได้ดีที่สุดสำหรับผู้เรียนภาษาจีน และไม่เป็นแหล่งต้นแบบให้ผู้เรียนภาษาเยอรมันเลย เนื่องจากผู้เรียนภาษาเยอรมันไม่มีโอกาสเรียนภาษาเป้าหมายกับผู้สอนชาวต่างชาติ

ผู้เรียนส่วนใหญ่ทุกภาษามีทักษะการอ่านและการเขียนมากกว่าทักษะอื่น อย่างไรก็ตามผู้เรียนส่วนใหญ่ก็ยังมีความต้องการปรับปรุงทุกทักษะในระดับมาก

บทสรุป

ในส่วนของการนโยบายผู้บริหารควรมีการจัดสรรงบประมาณและวางนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนา การเรียนการสอนเพื่อผลสัมฤทธิ์ที่ดีของผู้เรียน วิธีหนึ่งคือพัฒนาศักยภาพของผู้สอน ทั้งนี้ควรคำนึงถึงภาระความรับผิดชอบของผู้สอนเช่นกัน นอกจากนี้โรงเรียนอาจสนับสนุนการฝึกอบรมทางภาษา การสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้สอนภาษา การดูงาน ณ สถานศึกษาอื่นทั้งในและนอกประเทศเพื่อเปิดโลกทัศน์ให้กับผู้สอน อย่างไรก็ตามจากปัญหา

เศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้อาชีพครูเป็นสาขาขาดแคลน เนื่องจากค่าแรงที่ต่ำเมื่อเทียบกับการทำงานในบริษัทเอกชน เพราะฉะนั้นผู้ที่รับผิดชอบในส่วนนี้ควรเร่งพัฒนาแก้ไข

สำหรับสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนนั้น ในปัจจุบันจำนวนนักเรียนต่อห้องที่มากเกินไปทำให้ฝึกทักษะได้ไม่ทั่วถึง ทั้งนี้กระทรวงการต่างประเทศได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าในการเรียนภาษาให้ได้ผลดี จำนวนนักเรียนต่อห้องควรมีประมาณ 15 คน

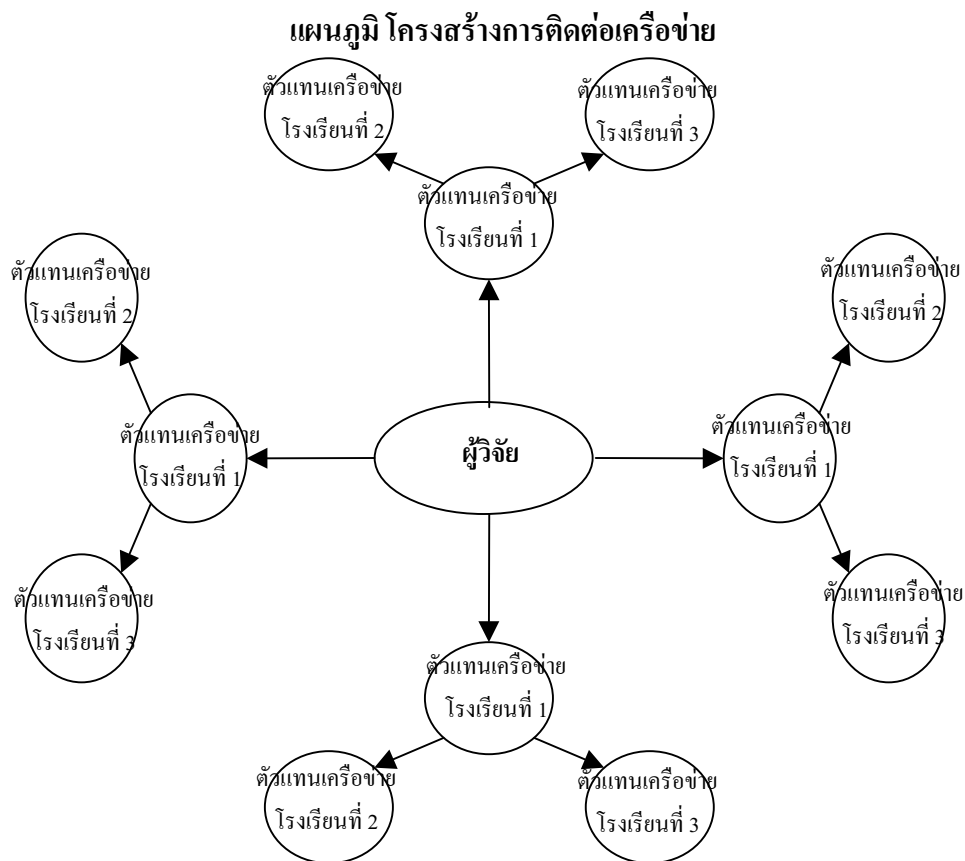
นอกจากนี้ การที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ถนัดทักษะการอ่านและการเขียน อาจเป็นผลสืบเนื่องจากความถนัดของผู้สอน ดังนั้น การพัฒนาให้ครูมีความรู้ ความชำนาญทักษะทุก ๆ ด้าน จึงเป็นความจำเป็นรีบด่วนเนื่องจากมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และการที่ผู้เรียนที่มีผลการเรียนอ่อนกว่า เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาน้อยกว่าผู้เรียนกลุ่มเก่ง พอจะสรุปได้ว่าอาจเป็นเพราะแรงจูงใจในการเรียนไม่เท่ากัน จากผลการศึกษาหลาย ๆ ชิ้นที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญกับแรงจูงใจในฐานะที่เป็นสิ่งที่จะช่วยพัฒนาทักษะ และปรับปรุงทัศนคติของผู้เรียน หากผู้เรียนมีแนวทางที่แน่นอน รู้ว่าตนต้องการอะไร สามารถตอบได้ว่าเรียนภาษาต่างประเทศไปเพื่ออะไร ก็จะทำให้เรียนได้ดีและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

การบริหารจัดการเครือข่าย

สรุปการบริหารจัดการเครือข่ายและการประชุมเครือข่าย วันที่ 22 ตุลาคม 2546 :โครงการ
ข้อมูลพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษาในภาคใต้

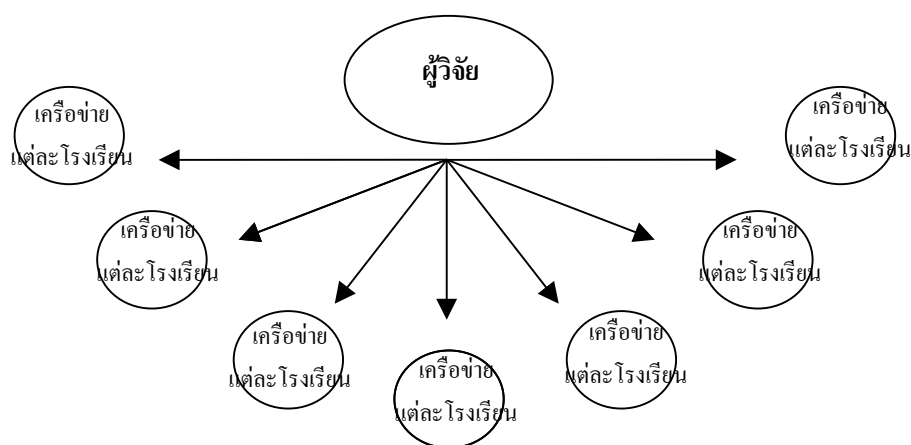
1. กระบวนการติดต่อเครือข่ายในการเก็บข้อมูล

ในการติดต่อเครือข่ายเพื่อเก็บข้อมูลมี 2 รูปแบบ ในขั้นแรกผู้วิจัยใช้วิธีการโทรศัพท์ติดต่อไปยังโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการเสนอชื่อตัวแทนเครือข่าย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย และรายละเอียดของโครงการวิจัยอย่างคร่าว ๆ รวมถึงประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อได้ทำการศึกษาแล้ว นอกจากนั้นยังอธิบายภาระหน้าที่ของตัวแทนเครือข่าย เมื่อได้รายชื่อตัวแทนเครือข่ายแล้ว ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือตัวแทนเครือข่ายช่วยแนะนำตัวแทนเครือข่ายโรงเรียนอื่นๆในจังหวัดนั้น อีก 2 โรงเรียน เช่น จังหวัดยะลา ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ส่วนจังหวัดที่ไม่สามารถใช้วิธีเช่นนี้ได้ เนื่องจากตัวแทนเครือข่ายมีภาระงานมาก เพราะเป็นช่วงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ เครือข่ายบางคนมีหน้าที่อื่น เช่นต้องประเมินโรงเรียนด้วย ผู้วิจัยใช้รูปแบบที่ 2 คือโทรศัพท์ติดต่อแต่ละโรงเรียนด้วยตนเอง เมื่อได้รายชื่อตัวแทนเครือข่ายทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยจึงส่งหนังสือเชิญเป็นตัวแทนเครือข่ายอย่างเป็นทางการอีกครั้งหนึ่ง อย่างไรก็ตามในการติดต่อเครือข่ายมีอุปสรรคบ้างเล็กน้อย เนื่องจากตอนที่ติดต่อไปยังบางโรงเรียนนั้นผู้รับผิดชอบ เช่น ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าหมวดภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีอำนาจในการตัดสินใจไม่อยู่ จึงต้องพยายามติดต่อกลับไปใหม่อีกหลายครั้ง ท้ายที่สุดจึงต้องเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างบางโรงเรียน

แผนภูมิที่ 1

ผู้วิจัยติดต่อเครือข่ายโรงเรียนที่ 1 ของแต่ละจังหวัด แล้วเครือข่ายหาเครือข่าย
ของโรงเรียนอื่นในจังหวัดนั้น ๆ

แผนภูมิที่ 2

ผู้วิจัยติดต่อเครือข่ายแต่ละโรงเรียนโดยตรง

2 วิธีการเก็บข้อมูล ลักษณะข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลนั้น หลังจากได้ตัวแทนเครือข่าย และแบบสอบถามได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ผู้วิจัยใช้วิธีส่งแบบสอบถามไปยังตัวแทนเครือข่าย แต่ละโรงเรียนทางไปรษณีย์ โดยเริ่มส่งประมาณต้นเดือนกันยายน เนื่องจากเห็นว่าเป็นวิธีที่เร็วที่สุดที่จะได้ข้อมูลก่อนปิดภาคเรียน โดยที่จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้แล้ว และในซองไปรษณีย์ของแต่ละโรงเรียน ผู้วิจัยได้แนบหนังสืออธิบายขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนอย่างละเอียด แจกแจงจำนวนและประเภทของแบบสอบถาม รวมถึงวิธีการส่งแบบสอบถามกลับ หลังจากนั้นประมาณ 1 เดือน เครือข่ายจึงเริ่มทยอยส่งแบบสอบถามกลับคืนมา เมื่อได้แบบสอบถามผู้วิจัยได้ตรวจสอบจำนวนและประเภทของแบบสอบถามซึ่งพอที่จะสรุปโดยรวมได้ว่าตัวแทนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างดียิ่ง มีเพียงบางโรงเรียนที่เครือข่ายมีภาระงานมากเพราะเป็นช่วงใกล้สอบ ทำให้ส่งแบบสอบถามกลับมามีล่าช้าและไม่ครบในส่วนของคุณลักษณะข้อมูลนั้น แบบสอบถามบางฉบับมีข้อมูลไม่ครบถ้วน เช่น ไม่ระบุพฤติกรรมการศึกษาของผู้สอน ไม่ระบุประสบการณ์การทำงาน เป็นต้น จึงสอบถามกลับทางโทรศัพท์ไปยังตัวแทนเครือข่ายเท่าที่จะทำได้

3. การดำเนินการของเครือข่ายในการสุ่มตัวอย่างในโรงเรียนเพื่อเก็บข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้
ให้ตัวแทนเครือข่ายแจกแบบสอบถามแก่ผู้บริหาร และครูผู้สอนในภาษาเป้าหมาย ให้ครูผู้สอนที่รับหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูล สุ่มตัวอย่างผู้เรียนที่ตอบแบบสอบถามในภาษาเป้าหมายต่าง ๆ ด้วยวิธีการจับฉลากห้อง เมื่อได้ห้องที่ต้องการแล้ว สุ่มนักเรียนจากห้องที่จับฉลากได้ด้วยการจับฉลากอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ได้จำนวนผู้เรียนที่จะตอบแบบสอบถามตามจำนวนที่ระบุไว้ในแต่ละภาษา

4. ปัญหาในการเก็บข้อมูล และข้อแก้ไข

ในการเก็บข้อมูลแม้ว่าตัวแทนเครือข่ายส่วนใหญ่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง แต่ก็ยังมีปัญหาบ้าง ดังนี้

1. ผู้บริหารทำแบบสอบถามหาย จึงต้องส่งแบบสอบถามส่วนของผู้บริหารกลับไปอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งบางโรงเรียนยังไม่ได้กลับมา

2. การจัดการเรียนการสอนภาษาของบางโรงเรียนไม่ตรงกับข้อมูลที่ได้สำรวจเบื้องต้น เช่น เปลี่ยนแปลงภาษาที่สอน หรือปิดบางรายวิชา ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดการเปลี่ยนแปลง
3. เครือข่ายไม่ได้ส่งใบเสร็จค่าธรรมเนียมกลับมา ผู้วิจัยจึงแก้ปัญหาด้วยการใช้ใบรับรองแทนใบเสร็จแทน
4. เครือข่ายแต่ละโรงเรียนมีงานมาก เพราะใกล้สอบปลายภาค ทำให้การเก็บข้อมูลของบางโรงเรียนส่งแบบสอบถามกลับมาช้า
5. ข้อมูลที่ได้ไม่ครบถ้วน คณะผู้วิจัยจึงคิดต่อกลับไปสอบถามเพิ่มเติม
6. ตัวแทนเครือข่ายจากบางโรงเรียนมีงานมากไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน ทำให้ขาดข้อมูลบางภาษา

5. การบริหารจัดการเครือข่าย

ในการจัดการด้านเครือข่ายนั้น ผู้วิจัยได้จัดประชุมเครือข่ายครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2546 ที่คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี สาเหตุที่จัดประชุมหลังจากเก็บข้อมูลแล้ว เนื่องจากผู้วิจัยพยายามเก็บข้อมูลให้เสร็จสิ้นภายในเดือนกันยายนก่อนที่โรงเรียนจะจัดสอบปลายภาคและก่อนการปิดเทอม ทั้งนี้ในส่วนของการขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน ผู้วิจัยได้อธิบายอย่างละเอียดในหนังสือที่ส่งไปพร้อมกับแบบสอบถาม อีกทั้งยังได้โทรศัพท์อธิบายจนแน่ใจว่าเป็นที่เข้าใจตรงกัน

ในการจัดประชุมเครือข่ายครั้งนี้มีตัวแทนเครือข่ายร่วมประชุมทั้งหมด 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนแสงทองวิทยา โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง โรงเรียนสตรียะลา และโรงเรียนสุวรรณไพบูลย์ สาเหตุที่ตัวแทนเครือข่ายมาร่วมประชุมได้เพียง 5 คน เนื่องจากอาจารย์บางท่านติดภารกิจ วัตถุประสงค์ในการประชุมเครือข่ายก็เพื่อให้มีโอกาสซักถาม พูดคุยกับตัวแทนเครือข่ายเกี่ยวกับแบบสอบถาม และปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างเก็บข้อมูล รวมถึงเพื่อให้ตัวแทนเครือข่ายได้พบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นปัญหาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

หลังจากผู้วิจัยซักถามข้อมูลเพิ่มเติมในแบบสอบถามแล้ว ตัวแทนเครือข่ายได้ร่วมอภิปรายรูปแบบและปัญหาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ สรุปได้เป็น 4 ประเด็น ดังนี้

1. ปัญหาในส่วนของผู้สอน

- ผู้สอนเห็นว่าคำฟังภาระงานสอน 16-20 คาบ/ สัปดาห์ นั้น ไม่ถือว่ามากเกินไป แต่เมื่อต้องรวมกับภาระงานอื่นๆ เช่น งานเอกสาร รวมแล้วประมาณ 20-24 คาบ/ สัปดาห์ ทำให้ประสิทธิภาพงานสอนและการดูแลนักเรียนด้อยลงไป
- ผู้สอนเห็นว่าที่ครูไม่ตั้งใจสอนหนังสือเนื่องจาก เอาเวลาไปทำธุรกิจส่วนตัวบ้าง หรือเก็บความรู้ไว้ไปอธิบายที่เรียนพิเศษเท่านั้น

2. ปัญหาที่เกี่ยวกับผู้เรียน

- จำนวนผู้เรียนแต่ละห้อง ประมาณ 45-50 คนนั้นมากเกินไป และบางโรงเรียนมีถึง 60 คนต่อห้อง

3. ปัญหาในด้านระบบและหลักสูตร

- ระบบที่ต้องการปรับโอกาสทางการเรียนให้เท่าเทียมกัน การรับนักเรียนแบบจับฉลากและแบบสอบเข้ามีอัตราส่วนเป็น 80-20 ซึ่งตัวแทนเครือข่ายเห็นว่าทำให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการใฝ่รู้ หวังเพียงแต่จะจับฉลากให้ได้เท่านั้น ทำให้บางโรงเรียนมีนักเรียนที่ไม่มีความรู้ทางภาษาอังกฤษเลย ส่งผลต่อการเรียนในระดับมัธยมและส่งผลให้นักเรียนที่เรียนดีขาดแรงจูงใจและความกระตือรือร้นในการเรียนไปด้วย
- หลักสูตรใหม่ปี 2544 ที่ห้ามให้นักเรียนติด 0 ติด ร ซึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียนทราบดี จึงทำให้นักเรียนเหล่านี้ไม่ตั้งใจเรียน เนื่องจากทราบว่าจะถึงอย่างไรครูก็ต้องให้ผ่าน
- หลักสูตรใหม่ด้านการเรียนภาษาไม่สอดคล้องกับข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัย เนื่องจากหลักสูตรใหม่เน้นการเรียนภาษาแบบสนทนา ทำให้นักเรียนที่เรียนเก่งตั้งใจเรียน ไม่สนใจการเรียนในห้องเรียน หวังพึ่งการเรียนที่เรียนพิเศษแทน เพราะให้เนื้อหาที่แน่ใจว่าจะสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้
- เครือข่ายเห็นว่าการวัดผลระหว่างช่วงชั้น (national test) ควรมาจากระดับท้องถิ่นก่อน เช่นในระดับจังหวัด หรือระดับภูมิภาค เนื่องจากสาระการเรียนรู้ในปัจจุบันไม่ได้มาจากส่วนกลาง แต่มาจากครูในท้องถิ่นนั้นๆ เนื้อหาก็คือเป็นเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น ทำให้นักเรียนไม่สามารถทำข้อสอบจากส่วนกลางได้

ในการประชุมครั้งนี้ นอกจากตัวแทนเครือข่ายจะได้รู้จัก ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศแล้ว การประชุมได้ทำให้เครือข่ายได้ตระหนักถึงปัญหาการเรียนการสอนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และเห็นประโยชน์ในการนำผลที่ได้มาวางนโยบายเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศให้ดียิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้ว่าหลังจากการประชุม ตัวแทนเครือข่ายจากโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย ได้ส่งข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมา ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลในภาคหน้า นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่าการบริหารงานระบบเครือข่ายช่วยให้ทั้งเครือข่ายและผู้วิจัยมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเชิงวิชาการ เนื่องจากตัวแทนเครือข่ายโรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร และผู้วิจัยได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมที่ตัวแทนเครือข่ายสอนอยู่

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

11 กันยายน 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโรงเรียน _____

เรียน หัวหน้าหมวดภาษาต่างประเทศ

ตามที่ดิฉันได้ขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเรื่องข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและการใช้ภาษาต่างประเทศของภาคใต้นั้น ดิฉันมีรายละเอียดในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. แบบสอบถามที่ส่งมามีจำนวน _____ ชุด แบ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารจำนวน 1 ชุด ผู้สอนภาษาอังกฤษจำนวน _____ ชุด ผู้เรียนภาษาอังกฤษ จำนวน _____ ชุด และในการตอบแบบสอบถามนี้ทุกท่านจะได้รับปากกาที่ส่งมาคนละ 1 ด้าม

2. วิธีการส่งตัวอย่างผู้เรียนที่ตอบแบบสอบถาม ขอความกรุณาให้อาจารย์ส่งห้องที่นักเรียนเรียนวิชาภาษาต่างประเทศที่เป็นภาษาเป้าหมายก่อน ด้วยวิธีการจับฉลากห้อง เมื่อได้ห้องที่ต้องการแล้ว ให้อาจารย์สุ่มนักเรียนจากห้องที่จับฉลากได้ด้วยการจับฉลากอีกครั้งหนึ่งให้ได้จำนวนผู้เรียนที่จะตอบแบบสอบถามตามจำนวนที่ระบุไว้ในแต่ละวิชาในข้อ 1

3. การรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ขอความกรุณาให้อาจารย์ได้โปรดรวบรวมและส่งกลับทางไปรษณีย์แบบด่วน (EMS) ตามชื่อและสถานที่ที่ปรากฏอยู่ท้ายหนังสือฉบับนี้ ภายในวันที่ 20 กันยายน 2546 นี้

4. ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ อาจารย์จะได้รับค่าตอบแทนเป็นเงิน.....บาท พร้อมค่าส่งไปรษณีย์ ในการนี้ต้องขอรบกวนให้อาจารย์กรอกใบสำคัญรับเงินในส่วนที่ได้ทำเครื่องหมายดินสอไว้และแนบเสร็จค่าส่งทางไปรษณีย์มาพร้อมแบบสอบถามด้วย ซึ่งดิฉันจะส่งเป็นธนาคาให้ภายหลังจากที่ได้รับแบบสอบถามจากทางอาจารย์แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวรุ่งศิริจันทร์ จันทร์หอม)

นักวิจัย

หากมีข้อสงสัยกรุณาติดต่อกลับมาที่

อ.ดร. ปรารธนา กาลเนาวกุล หรือ อาจารย์รุ่งศิริจันทร์ จันทร์หอม

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

เบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ 01-0964966 หรือ 073 - 332838

แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

สำหรับผู้บริหาร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ และเติมข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ชื่อโรงเรียน/สถาบัน.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
2. ประเภท/สังกัด
 - ☐ 2.1 รัฐบาล
 - ☐ 2.1.1 โรงเรียนขยายโอกาส
 - ☐ 2.1.2 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญ
 - ☐ 2.1.3 อื่นๆ โปรดระบุ.....
 - ☐ 2.2 เอกชน
 - ☐ 2.2.1 องค์กร/มูลนิธิ
 - ☐ 2.2.2 ในกำกับของรัฐ
3. ภาษาหลักที่ใช้ในการสอนของโรงเรียน/สถาบัน (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ☐ 1. ภาษาอังกฤษ ☐ 3. ภาษาจีน
 - ☐ 2. ภาษาเยอรมัน ☐ 4. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. ขนาดของโรงเรียน/สถาบัน
 - ☐ 1. เล็ก (500-1000) ☐ 2. กลาง (1001-1500)
 - ☐ 3. ใหญ่ (1501-2000) ☐ 4. ใหญ่พิเศษ (2000 ขึ้นไป)
5. ระดับที่เปิดสอน/จำนวนผู้เรียนแต่ละระดับ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ☐ 1. อนุบาล/จำนวนผู้เรียน.....คน
 - ☐ 2. ประถมศึกษา/จำนวนผู้เรียน.....คน
 - ☐ 3. มัธยมศึกษา
 - ☐ 3.1 มัธยมศึกษาตอนต้น/จำนวนผู้เรียน.....คน
 - ☐ 3.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย/จำนวนผู้เรียน.....คน
 - ☐ 4. อื่นๆ (โปรดระบุ)...../จำนวนผู้เรียน.....คน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

1. จำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียน/สถาบัน
- ☐ ระดับมัธยมศึกษา
1. ชาวไทย จำนวน.....คน
 2. ชาวต่างประเทศที่เป็นเจ้าของภาษา จำนวน.....คน
 3. ชาวต่างประเทศที่ไม่เป็นเจ้าของภาษา จำนวน.....คน
2. จำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศต่างๆ ที่เปิดสอน จำแนกตามระดับการศึกษา (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ☐ ระดับมัธยมศึกษา
1. อังกฤษ/ผู้สอน.....คน
 2. ฝรั่งเศส/ผู้สอน.....คน
 3. เยอรมัน/ผู้สอน.....คน
 4. จีน/ผู้สอน.....คน
 5. ญี่ปุ่น/ผู้สอน.....คน
 6. ภาษาอื่นๆ คือ.....
/ผู้สอน.....คน
3. สักส่วนของผู้สอนต่อผู้เรียนในการเรียนวิชาภาษาต่างประเทศ 1 ห้องเรียน (โดยเฉลี่ย)

วิชา

จำนวนผู้สอน/จำนวนผู้เรียน

วิชาภาษา.....

วิชาภาษา.....

วิชาภาษา.....

วิชาภาษา.....

วิชาภาษา.....

วิชาภาษา.....

.....1/.....

.....1/.....

.....1/.....

.....1/.....1/.....

.....1/.....

4. แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน/สถาบันที่ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. ห้องสมุดของโรงเรียน
- ☐ 2. ห้องสมุดของหมวดวิชาที่มีมุมหนังสือทางภาษา (โปรกระบุภาษา).....
- ☐ 3. เครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวน.....เครื่อง
- ☐ 4. ห้องปฏิบัติการทางภาษา/จำนวนที่นั่ง.....ที่
- ☐ 5. ศูนย์เรียนภาษด้วยตนเอง/จำนวน.....ศูนย์
- ☐ 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. นโยบายการสอนภาษาต่างประเทศของโรงเรียน/สถาบัน (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. ตามแผนการศึกษาภาคบังคับของหลักสูตร
- ☐ 2. ตามความต้องการของนักเรียน
- ☐ 3. ตามความต้องการของผู้ปกครอง
- ☐ 4. ตามความต้องการของตลาดแรงงาน
- ☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. โรงเรียน/สถาบัน เคยหาข้อมูลความต้องการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียนหรือไม่

- ☐ 1. เคย/โปรดระบุแนวทาง.....
- ☐ 2. ไม่เคย

7. โรงเรียน/สถาบัน เคยพัฒนาศักยภาพผู้เรียนภาษาต่างประเทศหรือไม่

- ☐ 1. เคย/โปรดระบุแนวทาง.....
-
- ☐ 2. ไม่เคย

8. โรงเรียน/สถาบัน ได้มีการจัดสรรงบประมาณด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศหรือไม่อย่างไร

- ☐ 1. มี/โปรดระบุแนวทาง.....
-
- ☐ 2. ไม่มี

9. โรงเรียน/สถาบัน มีการปรับปรุงหลักสูตรและหรือเปลี่ยนแปลงรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละ

ระดับหรือไม่

- ☐ มี ☐ 1. ระดับมัธยมศึกษา จำนวน.....ครั้ง ต่อ.....ปี
- ☐ ไม่มี

10. โรงเรียน/สถาบัน ได้สนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศในด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. ฝึกอบรม ประมาณ.....ครั้ง/ปี ผู้สอนที่เข้าอบรม.....คน/ปี
- ☐ 2. เข้าร่วมประชุมสัมมนา ประมาณ.....ครั้ง/ปี ผู้สอนที่เข้าสัมมนา.....คน/ปี
- ☐ 3. สนับสนุนการศึกษาต่อ
- ☐ 4. สนับสนุนการทำผลงานวิชาการ
- ☐ 5. ดูงานต่างประเทศครั้ง/ปี ผู้สอนที่ดูงานต่างประเทศ.....คน/ปี
- ☐ 6. ดูงานในประเทศ.....ครั้ง/ปี ผู้สอนที่ดูงานในประเทศ.....คน/ปี
- ☐ 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ
สำหรับผู้เรียนภาษาเยอรมัน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ และเติมข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ชื่อโรงเรียน/สถาบัน.....
 อำเภอ.....จังหวัด.....

2. เพศ

☐ 1. ชาย

☐ 2. หญิง

3. อายุ.....ปี

4. กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น

☐ 1. มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ 2. มัธยมศึกษาตอนปลาย

4.1. คะแนนผลการเรียนสะสม.....

4.2. ระดับคะแนนของวิชาภาษาเยอรมันในภาคการศึกษาที่แล้ว

☐ เกรด 4

☐ เกรด 3

☐ เกรด 2

☐ เกรด 1

☐ เกรด 0

5. เชื้อชาติ

☐ 1. ไทย

☐ 2. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. สัญชาติ

☐ 1. ไทย

☐ 2. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7. ภาษาที่นักเรียนใช้ในชีวิตประจำวัน คือ

☐ 1. ไทย

☐ 2. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. อาชีพบิดาหรือผู้ปกครอง

☐ 1. รับจ้าง

☐ 2. เกษตรกร

อาชีพมารดา หรือผู้ปกครอง

☐ 1. รับจ้าง

☐ 2. เกษตรกร

- ☐ 3. ค้าขาย
- ☐ 4. ธุรกิจส่วนตัว
- ☐ 5. รับราชการ
- ☐ 6. รัฐวิสาหกิจ
- ☐ 7. อื่นๆ.....

- ☐ 3. ค้าขาย
- ☐ 4. ธุรกิจส่วนตัว
- ☐ 5. รับราชการ
- ☐ 6. รัฐวิสาหกิจ
- ☐ 7. อื่นๆ.....

9. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง

- ☐ 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท
- ☐ 2. 10,001-20,000 บาท
- ☐ 3. 20,001-30,000 บาท
- ☐ 4. มากกว่า 30,000 บาท

10. ภาษาอังกฤษที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียน / สถาบันแห่งนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. อังกฤษ
- ☐ 2. ฝรั่งเศส
- ☐ 3. เยอรมัน
- ☐ 4. จีน
- ☐ 5. ญี่ปุ่น
- ☐ 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

11. ท่านเริ่มเรียนภาษาเยอรมันเป็นครั้งแรก ตอนเรียนในระดับชั้นใด

- ☐ 1. อนุบาล
- ☐ 2. ประถมศึกษา
- ☐ 3. มัธยมศึกษา
- ☐ 4. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

12. ท่านเคยร่วมกิจกรรมภาษาเยอรมันที่จัดในประเทศไทยหรือไม่

- ☐ 1. เคย
- ☐ 1.1 เข้าค่ายอบรมภาษาเยอรมัน
จำนวน.....ครั้ง รวมระยะเวลาประมาณ.....เดือน.....วัน
- ☐ 1.2 เรียนพิเศษภาษาเยอรมัน
จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์.....ชั่วโมง รวมระยะเวลาประมาณ.....ปี.....เดือน
- ☐ 1.3 อื่นๆ (โปรดระบุ).....ระยะเวลา.....ปี.....เดือน
- ☐ 2. ไม่เคย

13. ท่านเคยไปโครงการแลกเปลี่ยน ณ ต่างประเทศหรือไม่

- ☐ 1. เคย
จำนวน.....ครั้ง ณ ประเทศ.....รวมระยะเวลา.....เดือน.....วัน
- ☐ 2. ไม่เคย

13.1 ท่านเคยร่วมกิจกรรมภาษาเยอรมันที่จัดในต่างประเทศหรือไม่

- ☐ 1. เคย
- ☐ 1.1 เข้าค่ายอบรมภาษาเยอรมัน
จำนวน.....ครั้ง ณ ประเทศ.....รวมระยะเวลา.....เดือน.....วัน
- ☐ 1.2 โครงการศึกษาภาษาเยอรมันภาคฤดูร้อน (ใช้ทุนส่วนตัว)
จำนวน.....ครั้ง ณ ประเทศ.....รวมระยะเวลา.....เดือน.....วัน
- ☐ 1.3 อื่นๆ (โปรดระบุ).....รวมระยะเวลา.....ปี.....เดือน
- ☐ 2. ไม่เคย

14. ในปีการศึกษานี้ นักเรียนได้เรียนภาษาเยอรมันกับผู้อื่นที่เป็น

- ☐ 1. ชาวไทย
- ☐ 2. ชาวต่างประเทศ
- ☐ 3. ชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษาเยอรมัน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อความ	ไม่เลย	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
1. ท่านชอบวิชาภาษาเยอรมันมากน้อยเพียงใด					
2. ท่านมีทักษะภาษาเยอรมันมากน้อยเพียงใด					
- การฟัง.....					
- การพูด.....					
- การอ่าน.....					
- การเขียน.....					
3. ท่านมีความต้องการปรับปรุงทักษะภาษาเยอรมันมากน้อยเพียงใด					
- การฟัง.....					
- การพูด.....					
- การอ่าน.....					
- การเขียน.....					
4. ภาษาเยอรมันที่เรียนอยู่มีความจำเป็นในชีวิตของท่านมากน้อยเพียงใด.....					
5. ท่านใช้ภาษาเยอรมันในการทำกิจกรรมต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด					
- การดูภาพยนตร์.....					
- การฟังเพลง.....					
- การสนทนา.....					
- การเรียน.....					
- การทำงาน.....					
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
6. ท่านต้องการทำงานในสถานที่ที่มีการใช้ภาษาเยอรมันมากน้อยเพียงใด.....					

ข้อความ	ไม่เคย	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
7. กิจกรรมต่างๆ ต่อไปนี้ ช่วยทำให้ท่านมีทักษะใน การใช้ภาษาเยอรมันได้ดีขึ้น มากน้อยเพียงใด * กิจกรรมในชั้นเรียน - การทำแบบฝึกหัด..... - การทำข้อสอบในชั้นเรียน..... - การใช้สถานการณ์จำลอง.....การใช้บท บาทสมมติ..... - การเล่นเกมปริศนาคำทาย.....การทำกิจ กรรมกลุ่ม..... - อื่นๆ (โปรดระบุ)..... * กิจกรรมนอกชั้นเรียน - กิจกรรมเข้าค่ายอบรม..... - การอ่านตำราเรียน..... - การอ่านหนังสือพิมพ์/วารสารต่างประเทศ.... - การฟังเพลง..... - การดูภาพยนตร์..... - การฟังรายการวิทยุ..... - การดูรายการโทรทัศน์..... - การใช้คอมพิวเตอร์/Internet..... - การสนทนากับชาวต่างประเทศ..... - อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
8. แหล่งที่ท่านได้ค้นแบบการใช้ภาษาเยอรมัน - จากครูชาวไทย..... - จากครูชาวต่างประเทศ..... - จากกิจกรรมภาษาอังกฤษที่โรงเรียน..... - จากวิทยุ..... - จากโทรทัศน์..... - จากภาพยนตร์..... - จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์..... - อื่นๆ (โปรดระบุ).....					

ข้อความ	ไม่เคย	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
9. พฤติกรรมการเรียนภาษาเยอรมันของท่าน					
- เข้าเรียนสม่ำเสมอ.....					
- ทบทวนก่อน/หลังเรียน.....					
- ส่งงาน/ส่งการบ้านตรงเวลา.....					
- ค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุด.....					
- ค้นคว้าเพิ่มเติมจากคอมพิวเตอร์/Internet.....					
- ค้นคว้าเพิ่มเติมจากสื่ออื่นๆ.....					
- ปรึกษาเพื่อนเกี่ยวกับบทเรียน.....					
- ปรึกษาอาจารย์เกี่ยวกับบทเรียน.....					
-					
-					

ปัญหา	มี	ไม่มี	ระบุปัญหา
10. ท่านมีปัญหาในการเรียนวิชาภาษาเยอรมันหรือไม่ ถ้ามีโปรดระบุรายละเอียดปัญหาค้าง			
1. จากวิธีสอน/การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู.....			
2. จากบุคลิกภาพของครู.....			
3. จากพฤติกรรมการสอนของครู.....			
4. จากบรรยากาศในชั้นเรียน.....			
5. จากช่วงเวลาในการฝึกทักษะ.....			
6. จากการจัดคาบเรียนตามตารางสอน.....			
7. จากสื่อการเรียนการสอน.....			

8. จากการจับคาบเรียนตามตารางสอน.....			
9. จากสื่อการเรียนการสอน.....			
10. จากหนังสือ/ตำราประกอบการเรียน.....			
11. จากแหล่งการเรียนรู้นอกชั้นเรียน.....			
12. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....			

11. ท่านมีโอกาสได้ใช้ภาษาเยอรมันในการร่วมกิจกรรมของชุมชนหรือไม่ ถ้ามีโปรดระบุลักษณะงานที่เข้าร่วม

☐ มี ☐ 1. เทศกาลสงกรานต์.....
.....

☐ 2. เทศกาลลอยกระทง.....
.....

☐ 3. เทศกาลปีใหม่สากล.....
.....

☐ 4. เทศกาลหรือกิจกรรมพิเศษอื่นๆ.. ..
.....

☐ ไม่มี

12. ท่านมีโอกาสนำอาหารมารับประทานกับชาวต่างประเทศตามสถานที่ท่องเที่ยวหรือไม่

☐ มี ☐ 1. เป็นมัคคุเทศก์

☐ 2. จำหน่ายของที่ระลึก

☐ 3. จำหน่ายอาหาร

☐ 4. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

.....

☐ ไม่มี

แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ
สำหรับผู้สอนภาษาเยอรมัน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ และเติมข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ชื่อโรงเรียน/สถาบัน.....
 อำเภอ.....จังหวัด.....

2. เพศ

☐ 1. ชาย

☐ 2. หญิง

3. อายุ.....ปี ประสบการณ์สอนภาษาเยอรมัน.....ปี

4. คุณวุฒิการศึกษาสูงสุด

☐ 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ 2. ปริญญาตรี/เทียบเท่า

☐ 3. ปริญญาโท/เทียบเท่า

☐ 4. ปริญญาเอก/เทียบเท่า

☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)

ประเทศ	วิชาเอก	วิชาโท

5. ระดับชั้นที่สอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ 2. มัธยมศึกษาตอนปลาย

☐ 3. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. เนื้อหา/ทักษะที่ท่านถนัดในการสอน (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. การออกเสียง

☐ 2. คำศัพท์

☐ 3. ไวยากรณ์

☐ 4. การฟัง

☐ 5. การพูด

☐ 6. การอ่าน

☐ 7. การเขียน

☐ 8. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7. ท่านสามารถใช้ทักษะต่อไปนี้ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษหรือไม่เพียงใด

ทักษะ

ไม่เลย

น้อยที่สุด

น้อย

มาก

มากที่สุด

การฟัง.....

การพูด.....

การอ่าน.....

การเขียน.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. ท่านคิดว่าทักษะใดมีความสำคัญต่อการเรียนภาษาเยอรมัน ให้เรียงลำดับตามความสำคัญ

(1 = มากที่สุด)

_____ การฟัง

_____ การเขียน

_____ การพูด

_____ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

_____ การอ่าน

9. ท่านเคยอยู่ต่างประเทศหรือไม่

☐ 1. เคย คือประเทศ.....

จุดประสงค์การอยู่ในต่างประเทศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. อยู่กับครอบครัว (เกิน 6 เดือน) ระยะเวลาประมาณ.....ปี

☐ 2. ศึกษาต่อ ระยะเวลาประมาณ.....ปี

☐ 3. ฝึกอบรม ระยะเวลาประมาณ.....วัน

☐ 4. ทำงาน ระยะเวลาประมาณ.....วัน

☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

☐ 2. ไม่เคย

10. ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ท่านมีการเพิ่มพูนความรู้ด้านภาษาเยอรมัน (ในประเทศไทย) หรือไม่

☐ 1. มี ได้แก่

☐ 1.1 ศึกษาต่อ ที่.....ปี พ.ศ.....

☐ 1.2 อบรม/สัมมนา จำนวน.....ครั้งต่อปี ครั้งสุดท้ายปีพ.ศ.....

☐ 1.3 อื่นๆ.....

☐ 2. ไม่มี

11. ภาระงานเฉพาะการสอนภาษาต่างประเทศ (เลือกตอบได้ทุกภาษาที่สอน)

ภาษา	จำนวนรายวิชาต่อภาคเรียน	จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์	จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน (เฉลี่ย)
1. อังกฤษ			
2. ฝรั่งเศส			
3. เยอรมัน			
4. จีน			
5. ญี่ปุ่น			
6. อื่นๆ (โปรดระบุ)....			

12. ภาระงานประจำที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากการสอน (โปรดระบุงานและจำนวนชั่วโมง/สัปดาห์)

- ☐ 1. มี (โปรดระบุ).....

- ☐ 2. ไม่มี

13. ภาระงานโดยรวม (ข้อ 11 + ข้อ 12) ของท่าน.....ชั่วโมง/สัปดาห์

14. ท่านได้ผลิตผลงานในวิชาภาษาเยอรมัน หรือไม่

- ☐ ผลิต
- ☐ 1. แต่งตำรา ☐ 4. บทความทางวิชาการ
- ☐ 2. ทำวิจัย ☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- ☐ 3. งานแปล
- ☐ ไม่ผลิต

15. ทักษะภาษาเยอรมันที่ท่านต้องการพัฒนา (โปรดเรียงลำดับเลข 1 = มากที่สุด)

_____ การฟัง

_____ การพูด

_____ การอ่าน

_____ การเขียน

16. ท่านมีปัญหาในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด (โปรดเรียงลำดับ 1 = มากที่สุด)

_____ ภาระงานสอน

_____ ภาระงานอื่นนอกเหนือจากงานสอน

_____ ขวัญและกำลังใจ

_____ โอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพด้านภาษาเยอรมัน

_____ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ ตามความคิดเห็นของท่าน

1. หลักสูตรการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมัน

☐ 1. ตามที่กระทรวงกำหนดใช้ฉบับ ปี พ.ศ.....

☐ 2. กำหนดหลักสูตรเอง โดยใช้สาระการเรียนรู้และมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตร และเริ่มใช้หลักสูตรนี้ เมื่อ พ.ศ.....

ถ้ากำหนดหลักสูตรเอง ☐ มี 1. มีการสอบถามความต้องการของชุมชน ผู้เรียนและ ผู้ปกครอง

☐ มี 2. มีการสอบถามความต้องการของสถานประกอบการ

☐ ไม่มี

2. ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรภาษาเยอรมันโรงเรียน/สถาบันของท่านหรือไม่

☐ มี (โปรดระบุงานที่ทำหรือการมีส่วนร่วม).....

.....

.....

☐ ไม่มี (โปรดระบุเหตุผล)

.....

.....

3. ตำราและสื่อการเรียนที่ใช้ประกอบหลักสูตรกระบวนวิชาที่สอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. โรงเรียนกำหนด

☐ 2. ครูเป็นคนเลือกเอง

☐ 3. ครูผลิตเอง

☐ 4. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหา

4. ลักษณะของเอกสารประกอบการเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ☐ 1. ตำราในประเทศ
- ☐ 2. ตำราต่างประเทศ
- ☐ 3. เอกสารที่ผู้สอนเรียบเรียงเอง
- ☐ 4. ผู้สอนรวบรวมจากแหล่งต่างๆ (เช่น หนังสือพิมพ์, วารสาร, อินเทอร์เน็ต ฯลฯ)
- ☐ 5. เอกสารที่มิผู้รวบรวมไว้
5. โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องตามความคิดเห็นของท่าน

5. โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องตามความคิดเห็นของท่าน

คำถาม	ไม่เคย	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
1. ก่อนที่ท่านจะวางแผนการสอน ท่านได้ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรภาษาเยอรมันในหัวข้อต่อไปนี้นักน้อยเพียงใด					
- จุดประสงค์การเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....					
- สารการเรียนรู้/เนื้อหา.....					
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....					
- สื่อประกอบการสอน.....					
- วิธีการวัดผลและประเมินผล.....					
- การสอนซ่อมเสริม.....					
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
2. ท่านได้ใช้รูปแบบการสอนต่อไปนี้นี้นักน้อยเพียงใด					
- การบรรยาย.....					
- การฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน.....					
- การทำโครงงาน.....					
- การให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง.....					
- การพาไปศึกษานอกสถานที่.....					
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
.....					

คำถาม	ไม่เลย	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
3. ท่านให้ความสำคัญกับทักษะและความรู้ต่อไปนี้ในการสอน มากน้อยเพียงใด - ทักษะการฟัง..... - ทักษะการพูด..... - ทักษะการอ่าน..... - ทักษะการเขียน..... - ความรู้ด้านไวยากรณ์..... - ความรู้ด้านคำศัพท์..... - ความรู้ด้านวัฒนธรรม.....	 	 	 	 	
4. กิจกรรมต่างๆ ต่อไปนี้มีประโยชน์และช่วยให้ท่านมีทักษะใน การใช้ภาษาเยอรมันได้ดียิ่งขึ้นมากน้อยเพียงใด - เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง (ฟังเทปสอนภาษา อ่านตำรา ไวยากรณ์) - การอ่านหนังสือพิมพ์/วารสารต่างประเทศ - การฟังเพลง - การฟังข่าว - การดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม - การฟังรายการวิทยุ - การดูรายการโทรทัศน์ - การใช้คอมพิวเตอร์/Internet - การสนทนากับชาวต่างประเทศ - อื่นๆ (โปรดระบุ).....	 	 	 	 	
5. ท่านสอนภาษาเยอรมันในลักษณะทักษะสัมพันธ์ ฟัง-พูด และอ่าน-เขียน	 	 	 	 	
6. ท่านใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษาเยอรมันการสอนแต่ละคาบ เรียน	 	 	 	 	

คำถาม	ไม่เคย	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
7. ท่านใช้สื่อ/อุปกรณ์ต่อไปนี้ ในชั้นเรียนมากน้อยเพียงใด					
- ภาพประกอบ.....					
- แผ่นใส.....					
- วีดิทัศน์/ภาพยนตร์.....					
- แถบเสียง.....					
- วัสดุจริง.....					
- คอมพิวเตอร์.....					
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....					

8. ผู้เรียนของท่านมีโอกาสได้ใช้ภาษาเยอรมันในการร่วมกิจกรรมของชุมชนหรือไม่ ถ้ามีโปรดระบุลักษณะงานที่เข้าร่วม

☐ มี ☐ 1. เทศกาลสงกรานต์.....

.....

☐ 2. เทศกาลลอยกระทง.....

.....

☐ 3. เทศกาลปีใหม่สากล.....

.....

☐ 4. เทศกาลหรือกิจกรรมพิเศษอื่นๆ.. ..

.....

☐ ไม่มี

9. ผู้เรียนของท่านมีโอกาสใช้ภาษาเยอรมันกับชาวต่างประเทศตามสถานที่ท่องเที่ยวหรือไม่

☐ มี ☐ 1. เป็นมัคคุเทศก์

☐ 2. จำหน่ายของที่ระลึก

☐ 3. จำหน่ายอาหาร

☐ 4. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

.....

☐ ไม่มี

10. ท่านได้ประเมินผลการเรียนจากคะแนนการสอบต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด ให้ระบุเป็นร้อยละ - สอบกลางภาค ร้อยละ - สอบปลายภาค ร้อยละ - สอบย่อยระหว่างภาค ร้อยละ - เก็บคะแนนจากงานระหว่างภาคเรียน ร้อยละ - อื่นๆ (โปรดระบุ)..... ร้อยละ	
11. โปรดจัดอันดับของเครื่องมือวัดผล ต่อไปนี้ว่าท่านใช้มากน้อยเพียงใด (อันดับที่ 1 = มากที่สุด) _____ ข้อสอบปรนัย _____ ข้อสอบอัตนัย _____ สอบปฏิบัติจริง _____ ชิ้นงาน/แฟ้มสะสมงาน _____ อื่นๆ (โปรดระบุ)	
12. ท่านประสบปัญหาการเรียนการสอนภาษาเยอรมันในประเด็นต่อไปนี้อะไรบ้าง โปรดบรรยายลักษณะปัญหา พร้อมให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาเยอรมันในชั้นเรียน	
ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
- ภาระงานสอน..... - หลักสูตร..... - ผู้เรียน.....	- ภาระงานสอน..... - หลักสูตร..... - ผู้เรียน.....

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
- จำนวนผู้เรียน..... 	- จำนวนผู้เรียน.....
- บรรยากาศในชั้นเรียน..... 	- บรรยากาศในชั้นเรียน.....
- ระยะเวลาในการฝึกทักษะ..... 	- ระยะเวลาในการฝึกทักษะ.....
- ช่วงเวลาในการเรียน..... 	- ช่วงเวลาในการเรียน.....
- สื่อประกอบการสอน..... 	- สื่อประกอบการสอน.....
- แหล่งการเรียนรู้นอกชั้นเรียน..... 	- แหล่งการเรียนรู้นอกชั้นเรียน.....

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
- วิธีสอน.....	- วิธีสอน.....
.....	
.....	
.....	
.....	
- กิจกรรมเสริมหลัก	- กิจกรรมเสริมหลักสูตร.....
สูตร.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
- การวัดและประเมินผล.....	- การวัดและประเมินผล.....
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....	- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

รายชื่อคณะผู้วิจัย

โครงการวิจัยย่อยเรื่องข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนและ การใช้ภาษาต่างประเทศในระดับมัธยมศึกษาของภาคใต้

หัวหน้าโครงการวิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวสุชนิห์ยา วงศ์วัฒนา
ที่อยู่	ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000
โทรศัพท์	073 -313 -931-50 ต่อ 3046
โทรสาร	073 -312-232
Email	wsuchani@bunga.pn.psu.ac.th

ผู้ร่วมวิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวรุ่งศิริินทร์ จันทร์หอม
ที่อยู่	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000
โทรศัพท์	-
โทรสาร	-
Email	-